ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 12/1/2022

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2022 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 12 ވަނަ ޖަލްސާ

٢٨ رَجَبُ ١٤٤٣

1 މާރިޗު 2022

(އަންގާރަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:01

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 14:23

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

2022 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ ބާރަވަނަ ޖަލްސާ
1 މާރިޗު 2022 (އަންގާރަ ދުވަސް)

---

1. ޙަމްދު ޞަލަވާތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފުރުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއުލާން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދަކީ 1 މާރިޗު 2022 ވީ އަންގާރަ ދުވަސް. 1443 ވަނަ އަހަރުގެ ރަޖަބު މަހުން 28 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިހިނދު މި ފެށީ، 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 12ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ، 28 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. 6 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ސަފަރުގައި، އަދި ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ރަސްމީ ދަތުރުފުޅުގައި.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަކީ، ނޢ/12/1/2022.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 4- ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން.

4.1- ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 153 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޓީތަކުން ފޮނުވާފައިވާ ސުންގަޑިތައް އިއުލާންކުރުން. އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީ؛ ގާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. ސުންގަޑިއަކީ، 15 މާރިޗު 2022. 2- ޖަނަވާރުގެ ސިއްޙަތާ ބެހޭ ބިލު؛ 30 އެޕްރީލް 2022 ސުންގަޑިއަކީ. 3- ކޯޕަރޭޓިވްގެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ބިލު؛ ސުންގަޑިއަކީ 30 އެޕްރީލް 2022.

ކުއްލި މައްސަލަ

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

އަޅުގަނޑަށް ވަނީ ކުއްލި މައްސަލައެއް ލިބިފަ. ކުއްލި މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަށް.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ކުއްލި މައްސަލަ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރުތަކާއި [illegible] ގޮތުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރުތަކެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ ބާރުތަކެއް ބޭނުންކުރަންވާނީ ވަކި ހަމަތަކަކާއި އުސޫލުތަކެއްގެ ތެރެއިންނެވެ. އެގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ޏ)ގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަގާމުގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން އައްޔަންކޮށް ވަކިކުރުމުގައި ގަވާއިދުތަކާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކެއް ހުންނަންޖެހެއެވެ. އެ ބާރުތަކެއް ބޭނުންކުރަންވާނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 17 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަފާތުނުކުރުމުގެ ހަމަހަމަކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަހަމަކަމުގެ އިންސާފުގެ ތެރެއިން ކަމަށް ވާންވާނެއެވެ. އެހެނަސް މަގާމުތަކަށް އައްޔަންކުރުމާއި މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން ވަކި ބަޔަކު އިންތިޚާބާ ދިމާކަން، އަދި ވަކިން ހުއްޓުމަށް ފެނިގެން ސިޔާސީ ފައިދާއެއްގެ އެތެރޭގެ އިންތިޚާބަކާ ދިމާކަން ވަކިކުރުމަށް ނިންމައި ވަކިކުރުމަކީ އެ ނިންމުންތަކުގެ އިންސާފުވެރިކަމާއި ހަމަހަމަކަމާ ދުރު ރައްޔިތުންގެ އެތަކެއް ސުވާލުއުފެދޭން ކަމެކެވެ. 16 އެޕްރީލް 2022 ދުވަހު ބާއްވަން ހަމަޖެހިފައިވާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީގެ ޕްރައިމަރީސަން ހުރުމުގެ އިންތިޚާބު ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތުގައި ތިބި ބައެއް މީހުން، އެ މީހުންގެ ވަޒީފާއިން

ވަކިކުރަމުން ދާކަމުގެ ޝަކުވާ ދަނީ ލިބުމުންނެވެ. އެކަން އެ މަގުން ހިނގަމުންދިޔުމަކީ ރައްޔިތުންގެ ހިތްތަކުގައި ސަރުކާރާމެދު އިތުބާރު ގެއްލި، ސަރުކާރާމެދު ރައްޔިތުން ނަފުރަތު އުފެދި، ރައްޔިތުންގެ ބައިބައިވުން އުފެދިދާނެ ކަމެކެވެ. އެހެންކަމުން، އެ ކަންކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ މުހިންމު މަސްލަހަތު ހިމެނިފައިވާ ކަމަކަށް ވީ ހިނދު، މިކަން ސަރުކާރުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުއްލި މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި މި މައްސަލަ ހުށަހެޅީމެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު އަމީން ޢާންމު އަރިހުން އެދެން ވޯޓުގެ ރަނގަބީލު ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ، މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ ދޫ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު
މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	36
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	23
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	03
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	26
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	14
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ، މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ މެދު ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި 36 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި 23 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި 3 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 26 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 14 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ކުއްލި މައްސަލަ ބަހުސްކުރުމަށް ފާސްވެއްޖެ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި ހުށަހެޅި ކުއްލި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑު ބަޔާންކުރި ފަދައިން، މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ބާރުތައް އެބަ ހުރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ބާރުލިބިދީފަ. ބާރުލިބިދިނުއިރުގައި މުޅި މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ އެބަ ހުރި އިންޞާފާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅާފަ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ އާންމު ބުއްދިން، އާންމު އަޚްލާޤީ ގޮތުން އަބަދުވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެ ހަމަތަކެއް ގަބޫލުކުރުމުގައި ފިޔަވައިގަސްގަނޑުވާން ހަމަތަކެއް އެބަ ހުރޭ. މި ގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށް، ހަމަހަމަކަމާ އުޞޫލުގައި ދުރު މުޤާރަނާކުރުމުގެ ގޮތުން ކަމަށް. ތަޙުޤީޤުކުރުން ގެނެސްދިނުމަށްވާން ކަމަށް. ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ފޯރިކަމަށް ވަޒީރުގެން އެ ހުކުމުގެ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރިޔާސީ ޓިކެޓުގައި އާގޮތުގައި ސަރުކާރުގެ އެކުލަވައިލެއްވުމަށް، އާގޮތި ވިޔަފާރި ހިންގުމުގެ. އެމް.ޑީ.ޕީން، އަޅުގަނޑުމެން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންގެ މަސައްކަތްކަމުން، ވޯޓުލިބުނު އަނިޔާވެރި ފިޔަވަޅުގައި ކަނޑައެއް މަސައްކަތްކަމުން، މީ އެބައެއް ޑްރާމާކުރިއެއް، ވިސްނުން އެކަން އަނިޔާއެއް. ކުރީ ފިޔަވަޅުތައް ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރުކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން އެނގޭ މި ރޭ. އެހެންވީމާ، މިހާރުގެ ޙާލަތުގައި އެބަ ފެނޭ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުކަމުގެ ކިބައިން، މިޔަފާރިކުރާ ކުލަބުތަކުގެ އެބަ ސަލާމަތްކުރެވޭ މަގުމަތީގައި ބާރުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަލާލެވޭނެ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރަސްމީކަމާ އެހެން ކަމެއް ކަމުގައި ވިޔަސް ސަލާމަތްތެރިކަމާއި އެއީ، ދެވަނަ ކޮމިޓީގެ މެދުވެރިކަމެއް؟ އަދި ހާޒިރުވިއިރު ވެސް މީ ޕްރޮފެސަރު ގާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ރަނގަޅުވާން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސިޔާސީ ގޮތުގައި ވައްކަމެއް ކުރިއިރު ފޯރިކަމާ ދާއިރާ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވެސް ވެރިޔާ ރަނގަޅުކޮށް ހާލަތު ކަމާއި ގެނައިރު އެބަ ހިނގާ. އެއީ ރައީސް ފެށިގެން އެއީ ރައީސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައީސް އިންތިޚާބުކޮށް ކަމަށް؛ ނިމުނީ. 115 ވަނަ މާއްދާ ގެނެސް ޖަލްސާތަކުގައި ބަޔާންކޮށް ވޯޓުފެށުނީ ވެސް ވަކިކުރާނަމަ ކުރުމުގެ ވަޒީފާ ވިޔަސް ހުއްޓާލިއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި ބައިގައި، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ނެތް އަޅުގަނޑުމެން ވަކިކުރުމުގެ ވެސް ގޮތުގައި މި

އަސާސުން ބޭރަކޭ އެހެރަ ދެރުވި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ކަންބޮޑުވަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރިމަށްޓަކަން މި އޮތީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކޯއަލިޝަނަށް އިންތިޚާބުކުރުމުގެ ދިރުމާލާ ދުވާވަރު ހޯދުމު ސޮސައިޓީގައި ހުރި އާދަވު އަބުރަދީގެ އެ ވަޒީފާއިން ވަނީ ވަކިކޮށްފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާދިރު އަބްރަހަމަކީ އަޅުގަނޑުގެ ވަރަށް ގާތް ރައްޓެހިއްސެއް. މި މަސައްކަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނާ އެކުގައި ހުރެ ބަސްވެފައިވާ ދުވާލަކުން ނުބާއި ހުރިހާ ރ. އަތޮޅުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތު ވަރަށް ވަރުގަދަ، ވަރަށް ހިތްވަރުގަދަ، ވަރަށް އުއްމީދީ ސިޔާސީ މުސްތަޤްބަލެއް ބޮޑު، އަހަރެން އަންނަން ސިޔާސީ ޒުވާން ޒުވާނެއް ވަރުގަދަ ލީޑަރެއް އާދިރު ފަރާތުން. ޖަލްސާއާއި އަނިޔާގެ ކުރިމަތިވެފައި އެކަން ކަމެއްގައި އާދިރު އެހެނަސް ގަދަ އެތައް ބަރުކަ ކުރި ބޮޑު މަސައްކަތްތަކުގެ ނަތީޖާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނިޔާވެރި ފަރާތަކުން ބަދަލުކުރެވި، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފިޔަވަޅު މި ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރެވުން. އެކަމަކު އިއްޔެ ރައީސް އޭގެ ފަހުން ހިތާމަ ސިޔާސީ ހަމަޖެހުން ހިނގާ ރައީސް ބެލުމުގެ ބަދަލުގަ ސުލްޙަވެރިގޮތުގައި އާދަމު ދަސްކުރަނީ ވަޒީފާއިން އެ ވަނީ ވަކިކޮށްފަ. މިއީ ދުރުވަރު ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭފުޅަކު ކުރައްވައިގެން އެ ހުންނެވިއިރު، ރައްޔިތުންގެ ހައްގުތައް ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ދިނުމަށް. ހަމަ އެކަނި ގާނޫނީ އަދި ފުލުހުންގެ ޖިނާއީ އިދާރާ ވިލަރެސްކުރުމަށް ހުށަހެޅުއްވި، އަޅުގަނޑުމެން އަދި ބަދަލު ގެނައުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިނިވަން މުއައްސަސާ ފުލުސް ސަރވިސް. އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވަން އެކަން ކުރެއްވީ. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުރިމަތިލާފައިވާ ހާލަތު އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ގެނައި ބަދަލުކުރުން، އެއާއެކު އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާ ދިމާލަށް އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުން ބައްޓަންކުރެވިފައިވާ ބަދަލު ގެނައުމަށް، މިއަދަކީ ތަފާތު ގޮތްތަކުން އެއްވެސް ކަމަކަށް ބާރުނުލެވޭ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަނީ ކުއްލި މައްސަލައިގެ ބަހުސްގެ ވަގުތަށް. މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަންބޮޑުވެއްޖެ، ވަރަށް ހިތާމަކޮށްފިން. މިއަދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ރިޔާސީ ނިޒާމުގައި ޕާޓީން ވެސް ނޫން ސިޔާސީ ގޮތުން ސަރުކާރުން ބޭނުންވާ ހަމަ ކިތަންމެ ބޮޑު ހިނގާފައި ނޫން. އަނިޔާވެރިވެ، ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން ފެނޭ ހާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅުތައް ގެންދިޔުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާތު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަލީގައި ބެހެއްޓުމަށް މި ކަމާ ނުބައްދަލް، މުޅި ގޮތް ފުރަތަމަ ފެށޭ

އަޅުގަނޑު ކޮންފިރުކުރަން ހަރުއަޅުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީގެ މީހަކަށް ވިޔަސް، އަޅުގަނޑުގެ ދަރިއަކަށް ވިޔަސް، އެ މީހަކާ ހަވާލުކުރެވޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާ ބަރާބަރަށް ނުކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ، ރައްޔިތުންނަށް ދޭންޖެހޭ ހިދުމަތްނުދޭ ކަމަށް ވަނީ ވިއްޔާ ވަޒީފާއިން ދުރުކުރަންޖެހޭނެ. އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެ މަނިކުފާނު ހުވާކޮށްފައި ހުރީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތްކުރުމަށް، ދިވެހި ޤައުމު ހިންގުމަށް. އެހެންކަމަށް ވަނީ ވިއްޔާ އެ މަނިކުފާނު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާއިން ވަޒީރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް އެ މަނިކުފާނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ނަމަ، އަދި އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް އެ މަޤާމުގެ ވާޖިބުތަކަށް ނުފެތޭ ކަމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ނަމަ، [illegible] އިސްތިއުފާއެއް އެދުން، [illegible] އިސްތިއުފާއެއް އެދުން އެ މީހަކު މަޤާމުން ދުރުކުރުމަކީ، އެ މަނިކުފާނު ކުރައްވަންޖެހޭ ކަމެއް. އެއީ އެ މަނިކުފާނުގެ މައްޗަށް ވާޖިބު ކަމެއް، ލާޒިމު ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ ހަނި ފުރުޞަތު ފިޔަވަޅުއެޅުއްވުމަށް؛ އެ [illegible]، [illegible] [illegible] މި މަޖިލީހުގައި އިދިކޮޅު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދާކުރުމުގައި، ކަންބޮޑުވާންޖެހޭ ކަމެއް، ބިރުވެރި ކަމެއް، ނުރައްކާތެރި ކަމެއް. ސަރުކާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ސިފަ މި ކުރަނީ ކުރިހުރި ސާބިތުކަމާ އެކު. މި ކަހަލަ މަންޒަރުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިއްޖެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] ކުރިން. ހަމަ އެ މަސައްކަތުގެ މިހާރު [illegible] [illegible] [illegible] ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަރީފަށް.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަގައިމުވެސް މި އޮތް ކުއްލި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ދެންމެ މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ގޮތަށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާއިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިގެންވާ ބާރެއް އެ ބާރަކީ. އެ ބާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކަމަކު ބޭނުންކުރަނީ [illegible] ނުކުރުމުން. މި އޮންނަނީ ކޮންމެ؛ އަޅުގަނޑު ވިޔަސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮންމެ މެންބަރެއް ވިޔަސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވިޔަސް،

އެބަ ހުރޭ އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކެއް، ގޮތްތަކެއް. އެ އުސޫލުތަކުން ބޭރުވާ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، އެބަ ދިމާވޭ އިތުރު މައްސަލަތަކެއް. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ކުރީގެ ސަރުކާރުން ސިޔާސީ ބޭނުމަކަށް އެކި މީހުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިއިރު، އެކަންކަން ކުންފުނި ކުރަމުން، އެއަށްފަހު ރަނގަޅު ގޮތެއް ހޯދައިދޭން ކަމަށް ބުނަމުން، އެކަން ތަކުރާރުކޮށް ފާހަގަކުރަމުން އައި ބައެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އޭގެ ރަނގަޅު ނަތީޖާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދައްކަންޖެހޭނެ. އެކަމަކު އިންޑިޔާއާ ގުޅިގެން މީހުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ވަރަކާއި، ވަޒީފާގައި ތިބި މީހުންނަށް އިންސާފުދޭ ވާހަކަ މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފްލޯރުގައި ދައްކަން މި ޖުލައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕީ.ޖީ ގްރޫޕުގައި ވެސް މި ވާހަކަ ދައްކާފައި، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައީސުގެ މަޖިލީހުގައި ވެސް މި ވާހަކަ ދައްކާފައި މިކަންކަން ހައްދުންވީމަ. ހައްލުކުރަން ތިއްބެވި ބޭފުޅުން ހައްލުކުރައްވަން ބޭނުންފުޅުވަނީ ކީއްވެ، ނޫންނަމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް މި ކަމަކީ ބޮޑު ކަމަކަށް ނުވަނީ ކީއްވެ އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގެ. ހަމަ ހަރަކާތް ވެސް އެހެން ކަމަށް، އެކަން ތަކުރާރުކުރަމުން ދާކަން. އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރަން މިއަދު މި ގޮތަށް މިކަން ވަމުންދާތީވެ. ޢަޖާއިބު! އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަމުން، ވަޒީފާގެ ގޮތުން ހަވާލުވެފައި އޮންނަ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ މިފަދަ އެ ހުށަހަޅައި ކުރުއްވައި؛ ކަންކަން ކުރުމުގެންނެވެ. އަނެއް މަގަކީ، އެ ހަމަޖެހިފައި ކަނޑައަޅާފައި ވާހަކަތައް އެކިފަހަރު. އެކަންކަން އޮންނަ ކަނޑައެޅިފަ ދަށުން ކުރަންޖެހޭނެ. އެކަން ނުކުރެވޭ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، އޭނާ ވަކިކުރެވިދާނެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރައްވާފައި ހުރި މީހަކު ވަކިކުރެއްވުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުރި ބާރެއް. އެކަން އެ މަޤާމުތަކުން ވަކިކުރެއްވުމަކީ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އިންތިޚާބާ ދިމާކޮށް ވަކި ފަރާތަކުން ތާއީދުކުރާތީވެ، ވަކި ފަރާތަކުން ތާއީދުކުރާތީމާ މިކަން ؛ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން، ވަޒީފާއާ އިންޞާފުވެރިން، މިކަން އަންނާނީފަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަންބޮޑުވުމަކީ ވަނީ. ހަމައެކަނި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނޫން، ސަރުކާރު ނިސްބަތްވާ ބައެއް ކުންފުނިތަކުން ވެސް ދަނީ މިކަން ކުރަމުން. އިންތިޤާމް ދަނީ ކުރަމުން. ބައެއް ކަންކަމުގައި ވަޒީފާތައް އެއްލާލަމުން ދަނީ. މިސާލަކަށް ދަންނަވާ ނަމަ، ކުނަޔާ. ގޮދިރާއާ ސ. އަތޮޅުގެ އެންމެ އަދާލިން ބޭރު ހަމަ. ސ. އަތޮޅުގައި ހޮޑިދޫ ބަނޑާރަގައި މީހުންނަން ފަހު މާ ދުވަސްޖެހުން ގިނަ އެހެން ހަރަކާތްތަކަށް. އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގެ. ބައެއް ކަންކަމުގައި ދުވަސްޖެހުން ހާސްވެގެން އާދޭސްކުރިޔަ ވެސް އެ ފުރުސަތެއް ނުދޭ. އެމް.ޑީ.ޕީއާ ބައްދަލުވާން ގޮތް ނެތް. ފޯނުކޮށް ނުނަގާނަމަ. މެސެޖަކުން ޖަވާބެއް ނުދެއްވާ. ކައުންސިލްތަކުން ޤާނޫނާ ސިޔާސީ ޖަވާބެއް ނުދެއްވާ. ކިހިނެއްތޯ ހަދަނީ؟ ތަފާތުކުރުން ހުރި މިންވަރު. މިއަދު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިންމަވައިލައްވާ!

ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަބްދުﷲ ޝަފީޤު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދު މި ތަނުގައި ހުށަ މި ވާހަކަ މި ދައްކަނީ ކަންބޮޑުވުމާ އެކުގައި. ތަފާތުކުރުން އޮންނަންނުޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާތީ އެ ވާހަކަ ދައްކަމުން އަޅުގަނޑުމެން އަދި. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން ވަގުތަށް ހުރުމަތްތެރިވެދެއްވުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. ކައިރީގައި ޖައިމަރު ބައިންދަރުވާލައްވާ! މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު މި ހުށަހެޅުއްވި ކުއްލި މައްސަލައަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އެންމެ ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމަކީ، ޔޫކްރެއިނުގައި ޔޫކްރެއިނަށް ހަމަލާދިނުމުން، ވަރުގާ ކަމެއް ނުވާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް ދޭހަވާން. އޭގެ އެންމެ ބޮޑު އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުމަކީ. ހިނގާ ކަމެއް މިއީ. ނާއިންސާފު އެބަވޭ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ތޮރުކަގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މީހުންނާ ދެމެދުގައި ޒުވާނުން، ބޭކާރު އެބަ ނާއިންސާފުވޭ. ރަނގަޅަށް އަޅުގަނޑުމެން ދަތުރުކުރަން. ޔޫކްރޭނުގައި އެބަ ކުރަން. ފުލުހުން އެބަ ނާއިންސާފުވޭ. ވަކި ބޭފުޅުންނަށް ތާއީދުކުރާ ކަމަށް ވަކި ނަމަ، ހަމަ ބިރުދައްކައި، އިންޒާރުދީ، މި ހުރިހާ ކަމެއް އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް ހިނގަމުންދާކަމުގެ ތެދު ބަޔާނެއް. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާ، އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ދާއިރާ މިއީ، ހަމަ ކަންތައް އިންތިޚާބުގައި، ގެންގުޅޭކަން ކަންތައް އިންތިޚާބުގައި މާލެއިން އެންމެ ބޮޑު ޕަސެންޓޭޖުން އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ކާމިޔާބު ކުރައިދިން ދާއިރާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާއިން އެންމެ މިހާރު ފަސް ވަޒީފާދޭތި އެ ވަނީ. ބޮޑުވެގެންވާ ނާއިންސާފުވެއްޖެ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ހުޅުމާލެ ފަސް އެބަ ހުރި. އަޅުގަނޑަކީ މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ނިސްބަތްވާ 3 ވަނަ ދައުރު އަދާކުރަމުންދާ މިހިރީ. އަޅުގަނޑުގެ ރިޕޯޓުކާޑަކީ ސިޔާސީ ލަފާޔަކީ މިހާރު ދޮށިން ހުރިހާ މާ ފަހުން ފެބުރުއަރީ ދައުރުން ހޮވިފައިވާ ބާކީވުން އަޅުގަނޑުމެން އިސްލާޙުވުމަށް އެބަ ވަޑައިގަންނަވާ. ހިނގާލައި އެބަހުރި މިކަން. ހިޔާލާ އެކުގައި އަޅުގަނޑު ދާއިރާއަށް. ނާއިންސާފުވާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. މިއީ ޙަޤީޤަތް. އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރަން ބޭނުންވާ ހުރި ފިޔަވަޅެއް. އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރަން ބޭނުންވާ ފިޔަވަޅުގެ ސިޔާސަތަށް ވިއްސާރަ ނުދޭ. ހަމަހަމަކަން އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރަން ބޭނުންނުވޭ. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ ރާއްޖެ އިންތިޚާބުގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ސިޓީ ދާއިރާތަކުން، ސިޓީ ދާއިރާތަކުން އުފެދުން، ކައުންސިލުތަކުގެ މެންބަރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާތަކުން، ހަމަ ޤައުމީ، މޭޔަރު، ރައީސް މިޔަން ތިއްބާ އެ މީހުންގެ މަސައްކަތް އެބަ އިސްކުރޭ. ކޮން މަޤްޞަދެއްގައި ކަމެއްކަން އަޅުގަނޑުމެން ނޭނގެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މީހުން،

އެ މީހުން ބަލިކަށިކޮށްލައި ނޫނިއްޔާ އަދި އިތުރު ބަޔަކަށް އެ ފުރުޞަތު ދީފައި އެ މީހުންނަށް ކުރި ހޯދައިދޭން ކުރާ މަސައްކަތް. މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލް ގެއްލުމުގައި އެބަ ހުރި ސަބަބުތައް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބިރުވެރިކަން، ޒިޔާރަތް ނުބެދުން، ކޮންޓްރޯލް ރަނގަޅީ ކަމެއްތޯ؟ ހުރިހާ ބާރުގެ ލިބިފައި، ސަރުކާރުގެ ލިބިފައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ލިބިފައި ދުވަހަކު ނުލިބޭފަދަ ބާރުތަކެއް އެ ޕާޓީއަށް ލިބިފައި. ސަރުކާރުވެފައި އޭގެ ބަދަލު ފަސް ނޮމް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވޯޓު ނިޔާރާ ވަކިކޮށްލީ. އޭނާއަށް ފުރު ދާ ޖީއެމްއާރު މިހާރު ދަމިގަނެ ބަރަބަރަށްޖެހިގެން. ވޯޓު ނިޔާރާ މި ހަރަކާތް ފުރުޞަތުއަރުވާ އިޞްލާޙުތަކުގައި ވަކިކޮށްލީ. ހުރިހާ ހަމަ ހިމެނޭ. ކޮންމެ ހަމަ. ހިސާބުން ހަމަ. އިހަކަށްދުވަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި އާ.ޑީ.ސީ ދުވަހު ހިނގަމުންދާ ހަމަ ބަލަހައްޓައިގެން، މި ދަށުން ނިކުމެ ފުރުޞަތު ދީގެން ހުރީ. ހަމަ ކޮށްލައިގެން ވަޒީފާއެއް ލިބިގެން. ރައްޔިތުން ނުލިބުނު ނަމަ އެ ވަކިކޮށްލީ. އެހެން ކަމަށްވާނަމަ ހުރި ކޮޅު ގެނައުމަށް. ވާނީ ޤާނޫނީ ބާރުތަކެއް ވީމަ. ހަމައެކަނި މި ޤާނޫނު ހިމަނައިގެން ދުއްވާލެވޭނެ. ގަސްތުގައި ރައްކާތެރި ގޮތެއް ނޫން. ބައިންސާފުވެރިކަމަށް ވުރެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ހުރިހާ ކަމަކީ ދެވިފައިވާ ހުކުމްތަކެއް. ޕާޓީއެއްގެ ބާރުގައި މިހެން. އަޅުގަނޑު ކުރިން ހިނގާފައިވާ ހޯދުމަށް ފެށިގެން. ވަގުތު ޚަލާޞްވީ ހިނގާ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގަލޮޅު؛ އަޅުގަނޑު ދަން މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީވާ ޢަބްދުﷲ އަށް. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢީވާ ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ޝަރީފް، އެމް.ޑީ.ޕީ މެންބަރުން، ސަރުކާރު މެންބަރުން، ދެންމެ ވާހަކަދައްކަވަމުން ވިދާޅުވެއްޖެ، މި ތަޅައިގެން އުޅޭ މީހުންނަކީ އިދިކޮޅު މީހުންނާ އެއްވަރު. ސަރުކާރާ އިދިކޮޅާ މީހުންނާ އެއްވަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެހެން ވިދާޅުވާއިރު، މި ތަޅައިގެން މި އުޅޭ މީހުންނަކީ އަދި މި ބަޔަކަށްވީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެމް.ޑީ.ޕީ މެންބަރުން. އަޅުގަނޑުމެން މިތާގައި އެމް.ޑީ.ޕީ މީހުންނަށް ބައިންސާފުވެރި ވަންހަނާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން ވަކާލާތުކުރަނީ މިތާގައި. މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާލަށް އިދިކޮޅު ހިފައިގެން ވާހަކަދައްކަވާއިރު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޢަބްދުﷲ ޔާމީންގެ ވެރިކަމުގައި ހިނގި އަނިޔާވެރިކަމުގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެ ކުރިއާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި އިލްޒާމް ފަހުރުމީން ނިކުމެ ވަޑައިގެން އެކުރި ހިތްވަރުދެކުރި ނަމަ، މިއަދު ކޮން ސަރުކާރެއްތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ހިނގާނީ؟ އިލްޒާމް ފަހުރުމީން

ނިކުމެވަޑައިގެން އެ 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި މިތާގައި ކުރި ހިތްވަރު ނުކުރި ނަމަ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ އާންމު ރައްޔިތުން އެ 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ކުރިން އިންތިޚާބަކަށް ކުރިމަތިލާން، ކުރިން އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ވޯޓުލާން ކޮން ހިތްވަރެއްތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އޮންނާނީ؟ އިމްތިޔާޒް ފަހުމީމެން ނިކުމެވަޑައިގެން އެ ހިތްވަރު ނުކުރައްވައި ނަމަ، މިއަދު ކޮން ސަރުކާރެއްތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އޮންނާނީ އަޅުގަނޑުމެންނާ ދިމާވަން އިދިކޮޅު މިންނޫ މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ޝަރީފް ވިދާޅުވާނީ؟ އަޅުގަނޑުމެން ވެސް، އިމްތިޔާޒް ފަހުމީމެން ވެސް، ހަސަން ލަތީފް ވެސް، އުނގޫފާރު މުޙައްމަދު ވަހީދު ވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް އިޚުލާޞްތެރި މީހުންނަށް މި ސަރުކާރަށް ނުލިބޭނެ. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް މައަށްވުރެ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ވަކާލާތުކުރުމުގައި މިއަށްވުރެ އިނާޔަތްތެރި މީހުންނެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނުފެނޭނެ. އެމް.ޑީ.ޕީއަކީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފައުންޑަރުންނާއި، ވޮލަންޓިއަރުން އެމް.ޑީ.ޕީއަން ހިތުމައްސަލާދި، އެމް.ޑީ.ޕީއަން ބަލައި އުމަށް މުޖުތަމަޢުތަކަށް ވި މީހުންނަށް ބަލައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބައިސްކަލުން ކަންކަން ކުރުން ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހިލުމެއް ނުވާނެ ވަކާލާތުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖެހިލުމެއް ނުވާނެ އެ ވާހަކަ ދައްކާކަށް. އެސް.އޯ.ޗެއާމަނުގެ އެމް.ޑީ.ޕީއަކަށް، އެސް.އޯ.ޗެއާމަނުގެ އެމް.ޑީ.ޕީއަކަށް ވަކި ނަމެއް ހިތަށް ގެނުވި ނިކަމެ. ކުރަމުންދާ ކޮސް އަނެއް އެސް.އޯ.ޗެއާމަނުން، އަނެއް އެސް.އިބަހައިކުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރަނގަޅަކާން ލީލައި އެސް.އޯ.ޗެއާމަނުގެ ރަނގަޅުއުލައި މިތި މެންބަރަށް ފުރިހަމަކަމާއެކު ވަޑައިގަތުމަށް ޖާގައިގެން އެ ނިކުންނަވި އެމްޕީ އިންތިޚާބުގައި ވަޑައިގަތުމަށް ބައަން އެނގިގެން ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަޒީރުން މިހުން ވަކި ފިސް ކުރަނީ. ވަޒީރީ، ވަޒީރުގައި ޑެޕިއުޓީ ކުނި އުކާނީ ނަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ވަރަށް ރައްކާކަން ޖެހިލުން ވެސް ވެރަން. އަނެއްކާވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޖުމްހޫރާ މިރާކަން ބިރުދައްކައިގެން، އިމްތިޔާޒް ފަހުމީއަށް ތާއީދުކޮށްދެއްވާތީ ދުށްތުރު މިކަމުގެ ނުލިބޭކަން، މިހެން ގަބޫލުކުރައްވައިގެން ބިރުދައްކައިގެން ދުވާލަކު އަމިއްލަ ވިކުރަމު. ކުރުއްވުމުގެ ބަދަލުގައި ގުޅިލީމަސް އެ ވާހަކަ، ޖަލަށްލާކަން ގުޅިލީމަސް އެ ވާހަކަ، އަރުވާލަން ގުޅިލީމަސް އެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އެ ދައްކަނީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ވާހަކަ. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ހިތުމަތްވާކުރި މެންބަރުން ވަޒީފާތަކުގައި މިއްޔާ އިމްތިޔާޒް ފަހުމީއަށް ތާއީދުކުރެއްވީތީވެ، ވަޒީރުން ވަކިކުރާ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނުފުރުޞަތުން ވަކިކުރު. ތަނުގައި މިތި އެމް.ޑީ.ޕީ މިހެން އިމްތިޔާޒް ތާއީދުކުރަނިކޮށް ކިޔައިގައި މިއަށް 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ފެބްރުއަރީ މަހު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްލުއްވާ 2023 އަޅުގަނޑުމެން އަތުލަނީ ހިރިނބައް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ ހިރިނބައް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރަނީ؟ ނުފުރުޞަތުން ވަޒީފާގައިން ވަކިވާކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދަށް.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެޖެންޑާގެ އިންތިޚާބެއްގެ ކާމިޔާބުން ހަރުގެއަކަށް މި ވަގުތު މި ތަން ހަދާފައިގެން މި ވާހަކަތައް ދެއްކުމަކީ އެންމެ ބޭއިންސާފު އެއް ކަންތައް. ބައްލަވާ! އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ތިބީ އެންމެ ފަހުން ބޭއްވި [illegible] [illegible] ކެމްޕޭން ޖަލްސާގައި ބައިވެރިވިޔަސް މި ތަނުގެ އެންމެ އިސްކޮޅުން ކަމަށް ބައެއް ބޭފުޅުން ގަބޫލުކުރައްވާ ބޭފުޅުންގެ މަޤާމުތަކުގައި ފުރައްސާރައިން ސަލާމަތްވެވޭތޯ ހިސާބަށް ގޮއްސަ. އަޅުގަނޑުމެން މިއީ ވަގުން ކަމާއި، އަޅުގަނޑުމެން މިއީ ޚިޔާނާތްތެރި މީހުން ކަމަށް ބުނާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާލާނީ، މިތަކައި ކޮރަޕްޝަންގެ ވާހަކަ ވަކި މީހަކަށް ނިސްބަތްކޮށް ދެއްކިޔާ އޭނަ [illegible] ކޮރަޕްޓުވާން މިހާރު ނުނަކަން ވިދާޅުވި ބޭފުޅުން އެބަ ތިއްބޭ. [illegible] ކޮރަޕްޓުވާން ބޭފުޅުން ނުނަކަން. އަނެއްކާ [illegible] ކޮރަޕްޓުވާނަން. އެހާ ބޭއިންސާފު ބޭފުޅުން އިންސާފު ވިދާޅުވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ދުރަށްދިޔަސް، ޕީ.ޖީން ވަކި މައްސަލައެއް ނުބެލުން ކަމަށް، ހަދި ނަތާ ކަމަށް ވިދާޅުވީމާ މިތަނުން އެ ބޭފުޅާ ގެންނަވައި [illegible] ބޭފުޅުން. އަދި ކޮބާ؟ ބައެއް ބޭފުޅުންގެ މައްސަލަތަކެއް ފުށުއެރީމާ އެ މައްސަލަ ބަލައިގަންނަވާނެ [illegible] ބޭފުޅުން ވެސް އެބަ ތިއްބެވޭ. މި ބޭފުޅުން އިންސާފު ވިދާޅުވެ ވާހަކަދައްކަވަފުން، [illegible] ގޮތަކީ [illegible] މި ތަނުގައި [illegible] އެ ވާހަކަ [illegible] އެހެންވީމާ، އެ [illegible] [illegible] އިސްލާމް ދީނާ [illegible] ވެސް [illegible]. އެއީ ހަމަ މި [illegible] [illegible] ބޭފުޅުން. [illegible] [illegible] ބޭފުޅުން ވެސް ލިބޭގެ [illegible]...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މި ތަނުގައި މެންބަރުންނާ މުޚާތަބުކޮށް ވާހަކަދައްކަވާނީ މި ތަނުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބައްލަވާތޯ ހެންވޭރުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފް، އެ ބޭފުޅާ ވެސް އެކަން ފުރަތަމަ ލިބޭގެ ބޭފުޅެކޭ. އެ ބޭފުޅާ އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ ލިބޭގެ ބޭފުޅެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅަނީ އެމް.ޑީ.ޕީއަށް [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] އެހެންވީމާ، [illegible] ވަކި

މީހަކަށް އޮތް ކަމެއް ނޫން. ކޮންމެ މީހަކު ވެސް އިޚުލާޞްތެރިވާ ވާނެ. އެހެންވީމާ، ކޮމިޝަނަކާ ދެވިގެން ވަކި ބޭފުޅަކު އެ ބޭފުޅާއަށް ތާއީދުކުރާ ބޭފުޅަކާ މަސައްކަތަކަށް ދުރުވާ ކުޑަކުރުމުން ވަކިކުރުމުން، އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް، ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް، އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް ހާޒިރީންގެ އަނިޔާވެރިކަމުގައި އެންމެ މުޖުތަމަޢަކަށް ނުކުރެވޭނެ އެ މެންބަރުގެ ކުރިން އަރާފާބަވަ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެ ބޭފުޅާއަށް ކޮންމެހެން ޖަވާބުދާރީވާކަން ނުޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ނުދާ މުޤައްރިރުއެއްގައި އެ ބޭފުޅާއެއް ނުހުންނަވާނެ. އެހެންވީމާ، އެކަން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެ ބޭފުޅާއަށް އެނގިވަޑައިގެންނަވައިގެން ގާޒީއްގެ ވާހަކައެއް ވިދާޅުވެލެއްވުން އަޅުގަނޑުގެ މަސައްކަތެއް ނުވޭ. އެ ބޭފުޅާ ނުދާ މުޤައްރިރުއެއްގައި އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. އެ ބޭފުޅާއާއި އަޅުގަނޑު ނުދާ މުޤައްރިރުއެއްގައި ނުހުރުވޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ހަސަން. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މި ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލުގައި މައްސަލަތަކާ އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްބަސް ދަންނަވާލަން ބޭނުމީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ދިރާސާކޮށް ދާއިރާތަކާ ކުރާ ސަރުކާރުން ބޭނުމަށް ވަކިވަކި މި

ދުވަސްކޮޅާ ދިމާކޮށް. ދެން އަޅުގަނޑު ރައީސް އޮފީހުން ބަލައި މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށްލައިފިން. ބަޖެޓުގައި ޚަރަދުކުރެވޭނީ މިކަން ކޮންފަދައި މި ވަނީ؟ މިކަން ކުރުމަށް ބަހައި ހަމަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެ ދާއިރާގެ ހިންގާ ކޮމިޓީން އުވާލައިފައިވާ ކަމަށް، އަދި ދާއިރާގެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ހިންގާ ކޮމިޓީން އުވާލައިފައިވާ ކަމަށް، އަދި އޭނާގެ ހިންގުމުގެ ފެންވަރު ދަށްވެފައިވާ ކަމަށް. އަދި އިންތިޚާބާ ދިމާކޮށް؛ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ކައުންސިލް އިންތިޚާބު ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރެވިގެން. އިންތިޚާބާ ދިމާކޮށް އެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރަކަށް ވެފައި އެމް.ޑީ.ޕީއާ އިދިކޮޅަށް މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ ކަމަށް މަޢުލޫމާތު އެބަ ހުރި. ދެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޕްރައިމަރީ ހިންގާއިރުގައި، [illegible] ހިންގުމަކީ ވެސް މުހިންމު ކަމެއް. ހަމަ ސެންޓްރަލް އޮފީހުން ނުވަތަ ސެންޓްރަލްކޮމިޓީން ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން ހުރިހާ ނިންމުންތަކެއް އެ ރަށްރަށާ ބެހޭ ގޮތުން، ރަށްރަށުގެ ވަޒީފާތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ނިންމުމުގައި އެކުލެވޭ ރަސްމީ ގޮތް ކަމަކުން ހަމަ ނުވަތަ ކަމަކަށް ފުރުސަތު ނުލިބޭ، އެ ވާހަކަ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ. އެ ރަށްރަށުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން އެ ރަށްރަށުގެ ކަންކަން ނިންމުމުގައި ހަމަ އަސްލު ރަނގަޅު ގޮތް. އަދި 158 މީހުންގެ ސޮއި އަޅައި ޕެޓިޝަނެއް ވެސް މިކަމުގައި، މި ޕާޓީގެ ކަންތައްތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް ވެސް އެބަ އޮތް އިނގޭ. އެހެންވީމާ، ބަޔަކު ގޮތުގައި މި އިންތިޚާބާ ދިމާކޮށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާވަރަކަށް ވާދަވެރިވެގެންދިޔުމަކީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. މިފަދަ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރެއް، މެޖޯރިޓީ ސަރުކާރެއް އޮވޭ، މި ސަރުކާރަށް އެއްބާރުލުންދޭން މަޖިލީހުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ. އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަކު މިހާރު މި ކުރާ ކަންތައްތަކުން އިނގޭތޯ، ހިސާބުތަކުން ވޯޓުދެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ؟ މިއީ ވަރަށް ދެރަކަމެއް. ވަރަށް ހިތާމަކުރާ ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމަށް. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް ބިރު ސަވާރުވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ފެބުރުއަރީ؛ 16 ވަނަ، 17 ވަނަ ދުވަސްތަކު މި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީއަށް ބަޔަކު މީހުން [illegible] ގޮތުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް މިއަދު ވަންނަނީ، ރައީސް ނާޒިމްގެ، ރައީސް ނާޒިމްގެ…

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ އެއް ގޮނޑިޔާއި ދެން ޖެހިގެން އިންނަވާ ދެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަކި ބަހުސެއް ގެންދަވާ، ވަކި ބަހުސެއް ގެންދަވާ ރިޔާސަތުން ހިނގާ ބަހުސަށް، އެ ބަހުސަށް ހުރަސްއެޅޭނެ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެހެން ނުހެއްދެވުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވާހަކަފުޅުދައްކަވާންވީމަ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތީމާ މި ތަރުތީބުގެ ގަވާއިދުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ވެސް ތިބެވަޑައިގަންނަވާށް. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހަށްވަޑައިގެން އިންނަވާ! ނޫން، އަޅުގަނޑު ބަލަހައްޓައިގެން އިނގޭ؛ އަޅުގަނޑު ބަލަހައްޓައިގެން އިނގޭ ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިކަން ފެއްޓެވީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މިހާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ދުވާފަރު، އުނގޫފާރު، ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާއި ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިމޭނުންވެވަޑައިގަންނަވާ! (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަދި ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ދެ މެންބަރުން ވެސް ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގަތީމާ ފުރުޞަތު ތިބެވަޑައިގަންނަވާށް. އަދި ދެ މެންބަރުން އެއް ބޭފުޅަކު އަނެއް ބޭފުޅާ ޖެހިޖެހިގެން ތިއްބެވައިގެން ތިބޭ އަޅުގަނޑުބުނީ ވާހަކަދައްކަވާކަން ޖެހިވަޑައިގެން ވެސް ނުބައްލަވާ. އަދި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން! ތިޔަ ހުރިހާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ފުރަގަސްކޮށްލުން ބޭނުން، ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތަންކޮޅެއް އިސްކޮށް ފުރަގަސްކޮށް އުޅުއްވާލަނިކޮށް ފުރަތަމަ ވާހަކަފުޅުދެއްކެވީ. ދާއިރާ ޖެހިގެން އިންނަވާ ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް އެ ވަޑައިގަތީ މާ ޖެހިގެން އޮޅިގެން ބައިވެރިވެވަޑައިގެންފައި. އެހެން ނުހައްދަވާ! އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއިލް ނަސީމަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޑުއައްސަވަން ތިއްބަވާ!

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މިއަދު ކަންބޮޑުވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް ބޭރު ސަވާރުވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ޤައުމުގެ އެންމެ ދުވަސްވީ، އެންމެ ބާރު، އެންމެ ބޮޑު ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ ގޮތުގައި މި އޮތް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީއަށް ބަލާފާ މިހުން ހަލާކުން މި ގެންދާ ގޮތުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް މިއަދު މި ވަނީ ނުބައި، ރައީސް ނަޝީދުގެ ސިޔާސީ ދަރުބާރުގައި އެއް ދުވަހު ކުރީގެ ގޮތަކަށް އެ ދި ކަމަށް، އެ ދި ކަމަށް މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ގެންދެވި މިނިސްޓްރީއަކުން ވަޒީފާ ދިނުމުގެ އިރުޝާދު ދެއްވާ ޒަމާނުގައި ދޮށީ ދަރިފުޅުން އެ ބާޒާރުގައި ވެސް ނާޒިމުގެ ހަޔަސޯޓުގައި ފަހުން އެ ވަރަށް ބޮޑު، މަޝްވަރާގައި ވާހަކަދައްކާއިރު ނަހަ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، ޖަވާބު ދެއްވާ ހުރިހާ ޝުކުރުގެ ވަރަކަ. ޒާތީ އެއްޗެއްގައި ބުރު މައްސަލަތަކުން، ރައީސް މައުމޫނު ދެކެ އަދި ކޮޅުވެރިގޮތަކަށް ބާރު ހުރި

ޝުކުރު ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ސިޔާސީ މަޤާމުން، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސީ މަޤާމުން ވަކިކުރުވުން މަންޒަރު އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް މިއަދު ވެރިވެގަންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ދުވާފަރު ހަބީބު އެ މަޤާމުން ފަސޭހައިން [illegible] ރާއްޖޭގެ ބޭފުޅެއްގެ ސަޕޯޓާ އެކު ވަކިކުރެވިގެންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިތާގައި ތިމަންނާ މިއީ މާ ބޮޑު، މާ ބޮޑު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް ވެފައި، ގޮސް ޕާޓީގައި މާ ބޮޑު [illegible] ވެފައި މިއަދު އިންސާފު ހިތަށް ކުޑަކޮށް ވެސް އަޅާބަލައި ތިމަންނާއަށް މި ގޮނޑި [illegible]؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތިމަންނާއަށް މި ގޮނޑި ދިނުނީ [illegible] ކުޑަކޮށް ވެސް ވިސްނާލިޔޭތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން އަދި [illegible] ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް ބާރުގެ އެންމެ އުނދަގޫ ޖާހިލު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ހިސާބަށް ދެވުނީ [illegible] ވިސްނާލީމަތޯ. މިއަދު ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރަށް ވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް، އިލާ ޢަބްދުﷲ އަށް ވެސް، އަދި [illegible] ވެސް މިތާ ތިއްބެވި އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް މިތާ މި ތިބެވީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުވާފަރު ހަބީބު އެ ދުވަހު އެ ކުރި މަސައްކަތުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible] އެކުން [illegible] [illegible]...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް ހަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް މި ނެގީ، އެ ދައްކަވަމުންދާ ވާހަކައިގައި އެއްވެސް ބަދުބަހެއް [illegible]. އެއީ އަޅުގަނޑު ވިޔަފާރި މީހެއް ނޫން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ އިއްޔެގެ [illegible]. އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ހާލެއްގައި [illegible]، ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު ވިޔަފާރިއެއް ވާހަކައެއް. އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ

އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް އައި ގޮތް ހަނދާންނެތިގެން އުޅޭ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ، ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް އެ ޝިޢާރު ހުށަހެޅުމާ ދުވާފަރު އާދިރު ތަޢާރަފުކޮށް ލާފައި، އެހެން ސިޔާސީ ޕާޓީތަކަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޝިޢާރު ބައްސަފާރުވަދުވާފާ ކިޔާލައި އެ ކުރި ކޮށްފިއްޔާ ހުރިކަމާ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މިއަދު މި ތަނަށް އާދެވުނީ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރުން ނިންމާލައި އޮތީ އެމް.ޑީ.ޕީ އެންމެ ސާވިޔަކަން ގޮސްނިމުނު ވާދަވެރިކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ ސާބިތުކަމަކަން ގޮސްދޭގެ ތެރެއިން އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ވޯޓުދެއްވުން ނަމަ، މިއަދު މިތާ ތިއްބެވި 15 ވަރަކަށް މެންބަރުން. މި ސަރުކާރުގައި އޮތީނީ ކެބިނެޓުގައި ހިނގަމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެން ބަޔަކުންގެ، އެމް.ޑީ.ޕީ މެންބަރުން އެ ދުވަހު އެ ވީ ދުވަހުބަސް ބަލައިގަނެގެން، އެ ކުރެއްވި ކާމްޔާބު ބަލައިގަނެގެން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ، ބާރާއި، ޖާހާއި، ޝާހާނާ ޝަރަފު ލިބިދާ އަޅުގަނޑުމެން ކަން ފޭރިކަމާ މި އުޅެނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެބޭފުޅުންގެ ކާމްޔާބުވާނީ ކޮބާ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވިސްނަވައިދެއްވާށެވެ! ރައީސް ޔާމީންގެ އެ ޙުކޫމަތް ބަދަލުވީ ދުވަހު ވާހަކަދައްކަމުން ވަނީ އެކަމާ ބަލައިފާ މިހެންނޭ ބަޔަކުވީ ދިރިހުރުމަށް ވެސް ދިރިފާ. ބޭރުފާ މި ދަތި ދަށަށް އިޤުތިޞާދުން. ބޭރުފާ ދޫވާލަދޭ އެބަދަލު ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ، ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފަށް.

ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިދީފައި ހުރި ބާރުތައް އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ދައުލަތުގެ ލިބިދީފައި ހުރި ބާރުތަކެއް އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 115 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ލިބިދީފައިވާ ބާރުތައް ބޭނުންކުރަންވާނީ ހަމަހަމަކަމާއި އިންސާފުވެރިކަމާއި ދެކޮޅުނުވާ ގޮތަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ޤާނޫނީ ވެރިޔަކަށް، ވަކި ޝަޚްޞަކަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކެއް ޤާނޫނުއަސާސީން ކަނޑައަޅާފައި ވާކަމެއް ނުވާނެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މި ބާރު ބޭނުންކޮށްގެން ޤާނޫނުއަސާސީ ޚިލާފު ގޮތަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު ދޭތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން އެނިގެންދާ ދައުލަތުގެ ވާހަކަ، ޤަބޫލުކުރަން، ވަކި

މެންބަރު ބޭނުންވާ ގޮތަށް ތިމަންނާ ކަންކަން ނުކޮށްދީ ކަމަށް ވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ވަރަށް ކުރީ ޒަމާނެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން ނިމި، ދުސްތޫރުގައި އޮތް ކަންކަމުގެ ވާހަކަ އަޑުއަހާ އިއާދަކުރަމުން އަންނާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު އެކަމާ ހިތާމަކުރަން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރެއް އޮންނައިރު، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރުގެ އެންމެ އިސް މަސްލަހަތަކަށް ވާނީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައްޔިތުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުން. ޕީޕީގެ އެންމެ އިސް މަސްލަހަތަކީ ޕީޕީގެ މެންބަރުން ހިމާޔަތްކޮށްދިނުން. އެހެންކަމަށްވާއިރު، ޕީޕީގެ އެންމެ އިސް ފަރާތް؛ އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ދުސްތޫރުން ލިބިދީފައި އޮންނަ ބާރެއް ބޭނުންކުރައްވާއިރު މި ކަންކަން ހަނދުމަފުޅުނެތި، އެކަންކަން ކުރެއްވުމަކީ އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރާ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރަށެއްގައި ވަޒީފާއެއް މި ތިބެނީ، އެ ރަށެއްގެ ކައުންސިލް ކުރި ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތްކޮށް، އެ ރަށެއްގައި ތިބި އެއްވެސް ގޮތަކުން ގުޅުމުން. އެ ގޮތަކުން ގުޅުމުން ވަޒީފާއެއްގައި ވިޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު ލިބޭ ބަޖެޓުން އެ މެންބަރުގެ ވިސްނުން ބަދަލުވެގެން. އެ މެންބަރު އެ ގޮނޑިއަށް ވަޑައިގެންނެވި ބަދަލުވެގެން، އެ ރައްޔިތުންގެ ވިސްނުން ކޮންމެހެން ބަދަލުކުރާ އެއްގޮތަކަށް ހުސްކޮށްލަންޖެހޭނީ. އެކަމާ ސަރަޙައްދުން އެ މެންބަރާ އެއް ވިސްނުމެއްގައި ނުހިނގާ، އެ ރައްޔިތުމީހާގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުންތަކާ ދުރު ވަޒީފާތަކެއް ގޮތަކަށް ނޫން 115 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ ވަޒީފާކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު. އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަމިއްލަ ވަޒީފާތައް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިދީފައިވާ، އެ ވަޒީފާ ވަކިކުރުމުގެ ބާރު، އެ ދާއިރާގެ މެންބަރުން ބޭނުމުގައި ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެއްބަޔަކު ދަންނަވާލަން ކަންކަން މިހެން ހިނގާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އިލްތިމާސް ދަންނަވަން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަންނަވާ ގޮތުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައްޔިތުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން ކުރިއަރުވައިގެން، އެ ރައްޔިތުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންގެ ފެންވަރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދާއިރު، ސަރުކާރާ ދިމާލަށް ކަމަކަށް ވާނީ. އެ ކަންކަން ރަނގަޅުކޮށްދިނުން، އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ގޮތަކަށް ދުއްވާ. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންނަށް މި ސަރުކާރު ދެކޭ ކަންކަން ކުރުމަކީ ގޮތް. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރަނގަޅުކުރުމަށް އަޅުގަނޑު އިލްތިމާސްދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަކޮޅު ނިންމާލަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ފިރުޝާނަށް. މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒިހުޝާން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުށަހެޅިފައި މި ވާ ކުއްލި މައްސަލައަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުވާފަރު ޙާދިރުގެ ވަކިކުރުން އެންމެ ހަރުކަށި އިޤްތިޞާދު ކުރެވިދިޔަން. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، މި ރާއްޖޭގެ ހަރަކާތް ހިންގުމުގައި އަދި މި ރާއްޖޭގެ އެތެރޭގެ އިންތިޚާބުތަކުގައި ގަދައަރަ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބާރުގައި ދުވާފަރު ހާދިރި. އެންމެ ގާތުން ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ރާއްޖޭގެ ރިޔާސީ ޕްރައިމަރީގައި ކެންޑިޑޭޓު މެންބަރުން ޕްރޮޕޯސަލް ދުވަހު، ސިޔާސީ ހިނގި ކަމަށް ބަލައި އެ އާދިރު ޖަލްސާގައި 6 ދުވަހު އޮތީ. މިއަދު އެ ހަނދާން ނެތިފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ކަންތައްތަކާ ބެހޭ ސަރުކާރާ، އަދި ސަރުކާރުގައި މިވި ފަރާތަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވަޒީފާގެ ޙައްޤު ނުދެއްކޭނެ. ވަޒީފާގެ ޙައްޤު ނުދެއްކޭނެ. ވަޒީފާއިން ކަނޑައެޅުނުވާން. މިއީ އެމް.ޑީ.ޕީ ގެ ޓޯލްކަރާ ހަމައެކަނި ނޫން. ދާއިރާގެ ފިރިކަމަން؛ ފިރިކަމަން. ދާއިރާގެ ފިރިކަމަން އަންނަން އެކަމު ގަދައަށް އެމް.ޑީ.ޕީ ދެއްކި އެއް ވާހަކައެއް، ވަޒީފާގެ ބިރުއްނުދެއްކުން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ރިޝްވަތުގެ ވާހަކަ މި އުޅެނީ؟ ކަރަޕްޝަނުގެ ވާހަކަ މި އުޅެނީ؟ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 65 މެންބަރުންނާއި، ބޮޑު ސަރުކާރާއި، ބޮޑު ކާބިނާގެ ކައުންސިލް ލީޑަރޝިޕާ ޝަރުޠުތައް ނެތް މި އުޅެނީ އެންމެ މެންބަރުން ވަކިކުރަން؟ މި ރާއްޖޭގެ ގްރެޖުއޭޓްވެގެން މަސައްކަތްކުރާ އެންމެ މެންބަރުން، އެންމެ އާއިލާއި، އަނިޔާވެރިންނާއި މަސްވެރިންނާއި ބޮޑުވެރިން ދާއިރާތަކުގައި ދިރިއުޅެން އަދި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ކުރިއެރުމަށް، ފުލުހުންގެ ކުރިއެރުމަށް، ޕްރޮފެޝަނަލުންގެ ކުރިއެރުމަށް ނުކުތް މީހުން މިއަދު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ގޮތެއް ނުވެސްކަމީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ ގޮތެއް ނުވެސްކަމީ؟ މިއީކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަރުގެ މިންވަރަކީ؟ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ނިޔަތަކީ މެންބަރުންގެ ހަރުގެ މިންވަރަކީ މިއީކީ އެއްޗެއްގެ އިންތިޒާމާ ދިމާކުރަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނުކުރެވޭނެ، ނުކުރެވޭނެ، ނުކުރެވޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ގޮވާލަން، އިންތިޚާބާ ދިމާކުރަ، އެއްގޮތަކީ އިންތިޚާބާ ދިމާކުރަ، ޤާނޫނީގޮތުން ދަށުވެގެން އިންތިޚާބާ ދިމާކުރަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނީގޮތުން އިންތިޚާބުގެ ކަންކަމަށް ނުދޭނަން. ޙައްޤުވަންތަ ނުލިބޭ؟ ޙައްޤުވަންތަ ނުލިބޭ މި ރާއްޖެ ފުރުޞަތަށް؟ މި ރާއްޖެއަށް ފުރުޞަތު ކަނޑައެޅުނުވާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އެންމެ މެންބަރުންގެ ރާއްޖެއަށް ވިއީ. ވިދިން މައްސަލަ ތައްޔާރު ރާއްޖެއަށް ވިއީ. މި ރާއްޖޭގައި ބޮޑުގަދަފާނީ އެންމެ މެންބަރުން. ދައުލަތު ފުރުޞަތަށް ވަޒީފާ ބަލައި ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފެބްރުވަރީ މަހު ބޭއްވުނު ބައި-އިލެކްޝަންގައި ކޮމަންޑޫގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައިރު ތަކުރާރުކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަމުން ގެންދިޔައިން، ވަޒީފާގެ ބިރު އެ ދާއިރާގެ މީހުންނަށް އިންތިހާއަށް އެބަ އޮތީ. ހަމައެކަނި ކޮމަންޑޫއަށް ވެސް ފުރަސްތަރާ ގާތްގަނޑަކަށް އަދަދަކަށް ވަޒީފާތައް އާރު ދުވަހު އެބަ ދެއް. އެ ވާހަކަ ދެއްކިއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެ ރަށުގައި އުޅުން މީހުންނަށް މިކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ފެންނަން އޮތް. އެ ބަޔަކަށް އެންމެން ދަންނަ ބަޔަކަށްވެސް. އެ ދުވަހަކު މި ވާހަކަ ބައެއް ބޮޑުވުންތަކެއް އަދުއަލަށް ފުރުސަތަކީ ނުވި. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑު ހިތުން މި ވަޒީރުގައި ރުކުދުރުތުވިގެން މި ދަނީ، ބަނޑުގައި ވެސް މީހުންނަށް ވަޒީފާގެ ބިރު އެބަ އޮތްކަން މި ވަޒީރުގައި ރުކުދުރުތުވިގެންދާކަން. ހަމަ އެއާއެކީގައި ވަޒީފާއިން ކައިރިވެމުންދާއި ވަޒީފާދިނުމާ، މި ކަމާއި މިއަދު އަޅުގަނޑު ހިތުން އެންމެން ވެސް ގަބޫލުކުރާނެ އެއްވެސް އިންސާފެއް، ހަމައެއް ނެތި ހިނގަމުންދާ ކަންކަމެއްކަން. މި ކަންކަން މިގޮތަށް ދާން ފުރިހަމަ ދާން ރައްޔިތުން މި ބަލަނީ، މިއީ ކުރަޕްޝަނަކީ ސަރުކާރަށް. ކަރަންޓު ސަރުކާރަކަށް ވަނީ ނުހަނުގެން، އިންސާފުން ބަލުން މިކަހަލަ ވަޒީފާތައް ބަހައި، މިކަހަލަ އެތަށް ކަމެއް ކުރިމާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ބަހުސްގައި ވައި ތިޔަކަން ވަންނާކަން ނުދިން. އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުގެ ވަޒީރުން އުއްމީދުކުރާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު މި ތަންގައި މާ ބޮޑަށް ކުރީގެ ސަރުކާރު، ރައީސް ޔާމީންގެ ސަރުކާރު ވާހަކަދެއްކިއިރު ކަމަކު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދިޔައިން ރައީސް ޔާމީންގެ އަރިހަށް ރ. އަތޮޅުގެ ޒޯނުގައި މިބި ސިޔާސީ ވަރަށް މީހުންނާ އެކުގައި ވަކިތަކުގައި ހުރި އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެކްޓިވިސްޓުންގެ އިންޓަރވިއުތަކެއް އެ މީހުން ބުނަނީ. ހަމަ އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރިއަށްދިޔައީ. އެއްވެސް އެއްބަސްވުމެއް ނުލިބުނު. މި ހުރިހާ ވާހަކައެއް ތިޔަ ރައީސް ޔާމީން އަރިހަށް ގޮސް ފެންނަމުން ރައީސް ޔާމީން ވިދާޅުވި، އޮނަ ބަދަރާއްބައިތަކުގައި ކޮންސްޓިޓިއުއެންސީގެ ފިރިހެނުން ހުސްކޮށްލަން. ޔާނަގެ މަސައްކަތްތަކުގެ އަރިހުން ރައްޔިތަކު ނުވަތަ ސަރުކާރުން ކަމަކަށް ހުރިހާ ވަރަށް ބޮޑު ގިނަ ދުވަހު ނަގައިގެން. ހުރިހާ ވަސީލަތްތަކެއް ވެސް ފާސިލިޓީތައް. އަދި މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތާ މި ތަނުގައި އޮތް ސަރުކާރުގެ ވާހަކަ މި ކަމަށް، މިއީ ކަރަންޓު ސަރުކާރަކަށް ވީމަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައީސް ޔާމީން ވަގުތު ބޮޑުކަމާ އަދިވެސް މި ޒަމާނުގައި ފޮނުވާފައި ނެތް. އިންސާފުން، ހަމައިން ކުރިޔާ އެންމެންނަށް ކޮންސްޓިޓިއުއެންސީ ބޮޑުވަރު ރައީސް ޔާމީން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިއަދު ވެސް މިހާ ދައްކާލީ ރައީސް ޔާމީނުގެ އިންސާފުގެ ވާހަކަ. މި ތަންގައި މި ސަރުކާރުގެ ބައިންސާފުގެ ވާހަކަދައްކާ ކަމަށް ފޯރުކޮށްދޭ، އެހެންމެ

ރަނގަޅުވާނެ ރައީސް ޔާމީންގެ އިންސާފުގެ ވާހަކަ ދައްކަން. އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ، ހަމައެކަނި އެންމެ ރަށެއްގެ؛ ވަންދޫގެ ވާހަކަ. މި ކަމުގައި އަޅުގަނޑު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކަނޑިތީމު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝަރީފް ޢަބްދުލްޖަލީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބަށް. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު މި ހުށަހެޅިފައިވާ ކުއްލި މައްސަލައަކާ ބަހުސްކުރާއިރު ދެންމެ މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރެއްވި ރައީސް ޔާމީންގެ ވާހަކަ. ރައީސް ޔާމީންގެ ވެރިކަމުގައި ކަންކުރި ގޮތުގެ ވާހަކަ މުޅި ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ނުކުތް ދައްކަމުންދިޔައީ. ކުންފުނިތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ޔާމީންގެ [illegible] މީހުން ގެންދަން؛ ނުވާ މީހުން ވަޒީފާއިން ކަނޑައި ގެއަށް ފޮނުވާލައި، ހއ. [illegible] ހުންނަ މިހާ އަތޮޅުތަކުން ބަދަލުކޮށް، ގއ.އަތޮޅު ބަދަލުކޮށް، މިކަން ކުރި ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. ވަޒީފާގެ ބޮޑު ދައުރު ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަބްދުލްވަހީދު ޢަބްދުﷲގެ އަނބިކަނބަލުން، ހަމަ އަމިއްލަ ސުވާލުގައި ޕްރިންސިޕަލަކަށް ހުއްޓާ ހާމިލާ [illegible] އެންމެ [illegible] [illegible]. ވަގުތުން ވަޒީފާއިން ކަނޑާލާފައި އެއްލާލީ. ދެ ދުވަހު ފަސް އަހަރު ކުރި [illegible] [illegible] ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. މިއަދު ފަސް އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކަންތަކުގެ ވާހަކަ، މީހުންނަން ވަޒީފާއިން ބޭރުކުރައްވާ ވާހަކަ، ކަނޑާ ވާހަކަ، ނުހައްގުން ވަޒީފާދޭ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ނުލުގެ ދައުރެއް. ރައީސް؛ ކިތަންމެ ފަހަރަކު ޖަލްސާތަކުގައި އެބައޮތް ކޮށްފައި، ކުޑަކުދިންގެ ބައިސްކޮށްފައި، އެކަމަށް އަނިޔާއެއް ކޮށްފައި، އެއަށް ބައިވެރިކަން ކުރި. ވަކިވެސް ސަރުކާރުގައި ފެށި ޙައްޤުގެ ރައްޔިތުން ނުލިބޭ މުޖުތަމަޢުގައި، ބަޣާވާތަކީ އެ ހުރިހާ ކަމެއް ކާރިސާއެއް. ރައީސް އާދެ ވެރިކަމަށް ވަޑައިގެން އެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ގުނަވަރަކާތް އަސްލަކާ އިޖުތިމާޢީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ގެންބުނުމުން ނުކުމެ ހުރިހާ ކުރި. މިއަދު މި ފާޑުގެ އެތެރޭގެ އިންސާފަކާ ދިމާކަން މިކަހަލަ ކަންތައް ހިނގަނީ އެމް.ޑީ.ޕީން ނިކުތް އެ ވާހަކަ ދައްކާކަށް. އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކާނަން. ވަޒީފާގެ ބެލެހެއްޓުން؛ ވަޒީފާދީ، ވަޒީފާއިން ބޭރުކުރެއްވި، އެއީ މި ފާޅުން ބަލަހައްޓަން އަސާސީ ސިފައެއް ނޫން. ކަންފުށްފުށި ވިޔަސް، ސަރުކާރުގެ ވަޒީރުން ވިޔަސް، ކަންފުށްފުށުގެ ފުރިހަމަ ފެށި އަދި އެހެން ޤާނޫނީ ފެށި، އެ މިހާރު ކުރާ ވަސީލަތްތަކުން، އެ މިހާރު ކުރާ ވަސީލަތްތަކުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލަހައްޓަނީ. އިދާރީ ބޮޑުވިލަތު އެޅި އެ މިހާރު ވަޒީފާގެ ވަސީލަތްތަކުގައި ވަރުގަދަ ކުރާމީހުން، އެ ވަޒީފާ ވަޒީފާ ނިޔަތުގައި ހުޅުވިޔަ ނުކުރާކަށް. އަދި އެ މިހާރު ކުރާ ސިޔާސީ ފުރާ އެ ފުރިހަމަ ދިޔައިރު ގެންގުޅޭގައި ވަސީލަތްތަކުގެ އެ މިހާރު ބޭނުމަށް ފެށިގަނޑު އެ މިހާރުން؛ އެންމެ އިންސާފުގައި ތާއީދު ވަސީލަތްތަކުގެ ހާސިލުނިކުނު. މިނިވަންކަމާ އެކު ކަންކަން ތާރީޚު، އެއްވެސް ޤާނޫނުގެ، އެއްވެސް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤަވާޢިދުން. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ފެށި ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން އެކަން އިސްލާހު ތަކުރާރުކުރަމުން، ދެން އަލަމްގަ ވާހަކަ ފެށި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން އަފީފް. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން އަފީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން ކުރީގެ ސަރުކާރުން މިކަހަލަ ކަންތައް ކުރާތީ އެ ވާހަކަދެއްކިން. އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުން އަޑުއަހާ. މިއަދު އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތާމަކުރަން، އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގައި ހިނގާ ވާހަކަ ދައްކަންޖެހުނީމަ. އާދެ! މި ކަންތައް މިހެން މި ވާންޖެހުނީ ކީއްވެގެންތޯ ބަލައިލާއިރުގައި މި ވާ ގޮތަކީ، އަޅުގަނޑުމެން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފުލުހުގައި ވަރަށް ބޮޑެތި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަން ފުރުޞަތުއް ދެއްވާ. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ މިއަދު ދައްކަން މި ޖުލައި، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޒިލާރު ބީރައްޓެހި ބަޔަކު މިއަދު ކަންތައްތަކުގައި އިސްވެ ތިބެ، މި ޖަލްސާ، މި ޖަލްސާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

...ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންނެވި ވާހަކަދެއްކެވުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. ހިތަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަފީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޒިލާރު ބީރައްޓެހި ބަޔަކު މި ޖަލްސާގެ ކޮންޓްރޯލް ނަގަން އުޅޭތީ ވާ ގޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކާނަން. މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާނަން. އަޅުގަނޑުމެން މި ޖާގަ އުފެއްދުމައި، އަޅުގަނޑުމެން އެމީހުން ބަލާކަން އަނިޔާ ލިބި، ޖަލަށް ގޮސް، އެހެން ބަލާކަން ޖަލުގައި މަރުވެ، މި ކަންތައް މި ގެންދަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކަންތައް މިހެން ދުސްތޫރާކަން ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އެއީ މިއަދުގެ ސަރުކާރުގައި ތިބި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީއަށް ނިސްބަތްވާ ބަޔަކު އެކަން ކުރިޔަސް އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަންތައް ކުރެވިދާނެކަން. އެ ކަންތައް އެކަމަކު ކަންގެނެއް ނުވާނެ. ހެއްބަކަން ޕާޓީގެ އެތެރޭގެ އިންތިޚާބުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅޭތީ، މި ޕާޓީގެ މެންބަރުން އިނގޭތޯ ދު ފަރާތްތަކައި ވެސް މި ޕާޓީ. ދެން އެކަމަކު ހަމަ ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ހުރިވަ، އޭނާ ކުރިމަތިލައިގެން އޭނާގެ ނުކުތުމު މެދު ހުރިހާ ބަދަލުތަކެއް ގެނެސް އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާނަން. އެހެންވީމަ މިހެން އަޅުގަނޑުމެން ޕާޓީން ބޭރު ވެސް ކުރަމުންދާނަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ޕާޓީއަން އިސްލާޙުކުރުމުގައި. މި ޕާޓީގެ ފިކުރު ހަރުދަނާކަން ދަމަހައްޓަވަން މިހުން މި ޕާޓީގައި ބައިވެރިވާން ޖެހިނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ މި ދައްކަންޖެހުނީ ކަމެއް ވެގެން. ކަމެއް ނުހިނގާ ނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވާހަކަ ދައްކާކަށް ނުޖެހުނީސް. މި ކަމަށް ވަންޏާ މި ހަނދާން ކުރަހާކަން ވެސް ނުޖެހުނީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން އިންޒާރުދެނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް؛ އަޅުގަނޑުމެން އިޙްތިރާމުކުރަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް. އަޅުގަނޑު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަން އިލްތިމާސްކުރަން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަގުތުން ވަގުތަށް މި ކަންތައްތައް އިސްލާޙުކުރުމަށް ފިޔަވަޅުއަޅުއްވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދަށް. އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހިތާމަވެރި ދުވަހެއް، ދުލުން ބޭރުކުރަންނުޖެހޭ އެތައް ވާހަކަތަކެއް ދައްކަންޖެހިފައި އޮތް ދުވަހެއް ކަމުގައި މިއަދު ވެގެންދާނީ. ޕޮލިހުން ޖުމްހޫރިއްޔާގެ އުސޫލުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ތަރައްޤީގެ ޤައުމީ ބާރުތަކުން މަސައްކަތްކުރި އެކުވެރި ރައްޔިތުންގެ ހިތްގައި ބިންވަޅުޖެހިގެން އަބަދު ވެސް އޮންނަ ޖާގައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުވާލަކު އާދިރަޔާ މުޅި ރ. އަތޮޅުގައި ޕޮލިހުން ޗެކްޕޮއިންޓް ހިމެނޭ ޖާގައަކަށް ކުރިއެރުމާ ގުޅިގެން މަސައްކަތްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންނާ އެކު ވެސް ކުރިއަށް ހުރި ކުޑަ ނިޒާމުގައި، ތެދުވެރިކަމާ އެކީގައި، އިޚްލާޞްތެރިކަމާ އެކީ މަސައްކަތްތެރިކަން ކުރިއެވެ. މިއަދު އެކަން ވެގެންދިޔަ ގޮތް؛ އަޅުގަނޑު ވެސް ގޮތުގައި ތަކުލީފުވެރިކަން، ބަލާއިރު ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވާ ކަމަކީ ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއް. ބެލެނިވެރިއަކަށް ވަރަށް ގާތް ދުވަސްތަކުގައި ވަރަށް ވަޒީފާއަށް ހިތްވަރާއި އަބަދުވެސް އޮންނަ ސަލާމަތް ނިކަމެތިކަމާ އެކު. އަދި މިހާރު ގޮތުން ކަމެއް ސާބިތުވެފައި ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމު ވެސް ނުބަލާނަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ބޭރުގެ ނުދުކޮ ޓަކައިގެން އިންސާފާއި ކާމިޔާބުކޮށްދިނުމަށް ކުރަމުން ދާ ކުރިއަށް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވާ ދުވަހެއް ކަމެއް. މިހާރު ވަޒީފާއަށް ވަޒީފާތަކުން އަޅުގަނޑު ބޮޑާއިރުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެންޖެހޭ މާދަމާ އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ ޕޮލިހުން ޗެކްޕޮއިންޓް ހިމެނޭ ވާހަކަ. ސަރުކާރުން ބިނާވެގެން އެނގޭނީ ޗެކް ނުކުރާ ބުނެއްޖެނަމަ، ޗެކް ޕޮލިސް އޮފީސަރަކު ޗެކް ކަމެއްވެސް ނުބުނެ، ޗެކް ވަނިކޮށް ބަލަހައްޓާ މަސައްކަތް ކަރުދާސްތައް ގެނެސްދޭ ވަގުތުގައި.

ޗެކް ދޫކުރި އެހެން މީހަކު އަދި ޗެކް ނުކުރެވޭ ކަމަކީ ޖާގަ ދީގެން ގެނުވާނެ ކަމެއް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޗެކްގެ އިޖުރާއާތުތަކާ ޗެކްގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން އެކަމަށް ކުރިޔަށް ހުއްޓުވާނެ ކުރިއެރުމަށް ސަރުކާރު އަދި ސަރުކާރުން ބުނާ ގޮތަށް ކަމަށް ވެދާނެ. އެކަން ބަލާއިރު ކުރިޔަށް ހުއްޓުމެއް ނެތި ޗެކްގެ ދުވަސްތައް ނިކަމެތި ވެސް ނުކުރަން ދުވަސް ވެސް. ދެން ކަމަކަށް ހަމައެކަނި ވެސް ބޮޑެތި ނުވެ. އެ މިހާރު ގޮތުން ޒިންމާވާ ކަމެއް ވަރަށް ގިނަ އަދަދަކަށް. އެއް ނުވި މި ބޯޓުގެ ފަރުވާ، ޕުލީސް ފަރާތުން ނުކުރެވޭ، ހަދާނުކުރަން ޓީމުތަކުން، ކަނޑައެޅިގެން ބޯޓު ފަހަރު މީހުން ނިކަމެތިވާ ޗެކް ނުކުރެވޭނެ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕޮލިހުން ޗެކްޕޮއިންޓު ބޮޑު އަދި ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތުގައި އެކަމަށް ޓަކައި ކަނޑައެޅިގެން ހުރި ބޯޓުގެ ތަފާތު އުސޫލު ވެސް ނުވަތަ އެހެން ރަށަކަށް ނުދާނެ ގޮތަށް. އެއް ފަހަރު ނިޒާމަށް ވެސް ނުވި. އަދި ހަރުދަނާކުރުމަށް ސަރުކާރު ވެސް ނުވި. ޗެކް އޮންނަ މީހުން ކޮންމެ ދުވަހަކު ވެސް ހުރި ނުވެ، ދިވެހި ރައްޔިތުން ގާތުގައި ކަމުގެ ނަތީޖާ. އެހެންނަމަވެސް، ޕޮލިހުން ޗެކްޕޮއިންޓް ޗެކް ބޮޑަށް ފާހަގަކުރަން މި ޓީމު ވަނީ ގޮތުގައި. އެ ޗެކް

ރަނގަޅަށް އޮވޭ، އެ ޕާޓީގެ މެމްބަރުންގެ އިތުބާރު ގާއިމުކުރިމާ، މާދަމާގެ އިންތިޚާބަކަށް އުއްމީދާ އެކުގައި ޕާޓީއަށް ވެރިކަން ލިބޭނީ. ޕާޓީއަށް ވެރިކަން ލިބުނީމާ، ކޮމިޝަނުގެ ރައީސުންނަށް ވަޒީފާ ލިބޭނީ. އެކްޓިވިސްޓުންނަށް ވަޒީފާ ލިބޭނީ. ވަޒީފާ ދޭންޖެހޭ ސަބަބަކީ، ޕާޓީ ބޮޑުކަން، ޕާޓީއަށް އަރާސްތުވެކަމާ އެކުގައި މި ކައުންސިލުގައި ވެރިކަންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހޯދައިދިނުން. ބައެއް ފަހަރު އަދި ހިތްވަރުދޭންޖެހޭ؛ އަޅުގަނޑު ވެސް ހިތްވަރުދޭން ކަންކަން ހިނގާނެ. އަދި އެހެން މިހުން ވެސް ހިތްވަރުދޭން. އެހެންނަމަވެސް، ކޮމިއުނިޓީގެ އެކުގައި ކަންކަން ރަނގަޅު ކުރުން، ސިފަތަކާއި ހަސަދަ ފޫހިކުރިއްޔާ. މިހެން އޮވެގެން އަޅުގަނޑުމެން 2023 ވީމަ، އަޅުގަނޑު ބާރުގަދަކުރަމުން، އަޅުގަނޑު ބަލިގެން ވޯޓުދޭން މިހާރު ނުކުތް. މި ވޯޓުދިނީ ބާޖު ކޮށްގެން ކުރަހާވައި، މި އޮތީ ކޮރަޕްޝަނާ ޕާޓީގެ ތޯރާ. މި އޮތީ! އަޅުގަނޑުގެ ޤައުމު ނޫނީ އިންނަނީ. ދެން މިއަދު ކޮން ބަޖެޓަކުން، ހިތްވަރުދެނީ އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުކުރަން؟ މިއީ ދާއިމީ ކަމެއް ނޫން. ރައްޔިތުން ވޯޓުދިނީމާ މިކަން ވަނީ. އެހެން އިހުތިރާމުކުރަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އެކުލަވައިލާ އެއްބައިވަންތަކަމާ އެކުގައި މި ޖާގާ ދިރުވައި އާރާސްތުކުރަން އެބަ ޖެހޭ. މިއަދު އަހަރެން މި ވާހަކަދައްކަނީ އަޅުގަނޑުމެން ތަރުގަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، ދާއިރާގެ ރައްޔިތުން އެއްވެސް ވަޒީފާއެއްގައި ހުރި އެއްވެސް މީހަކަށް ބިރެއް ނުދެއްކޭނެ. އެ ބިރު ދައްކާ ކަމަކީ ވަރަށް މި ބޯޑުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރޯލުކުރެވުނު؛ މިއަދު ކަނޑައަޅާ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުން މި ތަން ދޫކޮށްލައި ނުކުންނަނީ މުޖުތަމަޢަށް. ބިރުދައްކަވަނިވަރަކަށް! މިއަދު ރައްޔިތުންނާ އެކުގައި، މިއަދު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު. މި ބައްދަލުވުމުގެ؛ ކުއްލި މައްސަލައިގެ ބައްދަލުވުމުގެ ވަގުތު ހަމަވާނީ 10:10ގައި. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު އަޙްމަދު ނަޝީމަށް.

ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ މެމްބަރު އަޙްމަދު ނަޝީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް މިއަދު ހަމަ ބަރާބަރަށް ފެނޭ މި ދުނިޔޭގެ ވަބާ، އެކުންގެ ކޮވިޑް-19 ވަބާތަކަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މިތިބި އެމް.ޕީ.ގެ މެމްބަރުން ކަމުގައި ވާނުން ދަރަނި، ޖާގާގެ އެތަކެއްގައި ވިހާސް އަދި ޖާގާގެ ބޮޑުން ވިޔަސް އެ ކަމުގެ ވާހަކަ މިތާގައި ދައްކާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ހިސާބު މައްސަލައިގެ، އެއީ ހަމަ ބަރާބަރަށް ފެނޭ ހިސާބު ކަމުގެ. ނުހިސާބު ކަމުގެ ވާހަކައެއް ނޫން މިއަދު ހުށަހެޅުނީ މިތާ މި ކޮމިޓީ. އިއްތިޙާދު ނުހަނު ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން އެ ދިޔަ، ދުވާލުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖާގާގެ މެމްބަރުން، އާދިލު ވަޒީރުން ވަކިކުރަނީ އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މެދު ޖާގައަށް ލިބުނު ވަރަށް ބޮޑު ހިތްދަތިކަމެއް. އެއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ ގެއްލިގެން 552 މެމްބަރުންގެ ސާފު އެކުގައި ނުހަނު ފޫހިވެ. އަޅުގަނޑު ބަލައިލީމާ ދުވާލު ދާއިރާގައި 1200 މެމްބަރުން

އެބަ ތިބި. އެހެންވީމާ، އެގާރަ ސަތޭކައެއްހާ މެންބަރުންގެ ހައްގު ގެއްލިގެންދިޔައީ، އެންމެ 150 މެންބަރުންގެ ސޮއި ހޯދައިގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަޒީރުންނާއި ހުރި އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންބަރަކު އަދި އެހެރި މުހިންމު މެންބަރެއް ކަނޑާލުން އެއީ އަޅުގަނޑު ދެކޮޅުހަދާ ގަބޫލުކުރެވޭ ކަމެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިންތިޚާބުގައި ކާމިޔާބުކުރެއްވި ހައްގު އޮވެގެން. ބިރުދައްކައިގެން ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރު ވުޖޫދުވި ވެސް ބިރުދައްކާފައި ތިބި، ވަޒީރުން ކަނޑާލައި ތިބި މީހުން އަނބުރާ ވަޒީފާތަކަށް ގެނައުމަށް ވަޢުދުވެގެން. އެކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން ކުރަމުން އެބަދޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަނީ ގިނަ އަދަދެއްގެ ބޭފުޅުންނަށް ވަނީ މިހާރު ވަޒީފާ އަނބުރާ ހޯދައިދީފި. އެއީ ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ސަރުކާރުން ކަނޑައިލާފައި ތިބި ބޭފުޅުން. އެހެންވީމާ، އެކަން އެ ދެގޮތް ކޮށްގެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖަމާޢަތުގެ އިންތިޚާބުގައި، އޭގެ އިންތިޚާބުގެ ތެރޭގައި މި ކަންކަން ހިނގަން ފެށުނީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ތަފާތު ވަރަކުން. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ތަޖުރިބާކުރި ތަނެއް އެކަކު އިންތިޒާމުވެފައި ދުވަހެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއީ ވަރަށް މުހިންމު ދުވަހެއް މިއަދަކީ. އަޅުގަނޑުމެން 2023 ހޯދުމަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިންގާފައިވާ ވަރަށް މުހިންމު މަސައްކަތެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކުރާ މަސައްކަތަކީ، 2023 ވަނަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ އިންތިޚާބު ކުރިމަތިލުމަށް ބާކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޅުން ވަރަށް ބޮޑު ބިންގާއެއް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންތިޚާބުގެ ތެރޭގައި ކުރި މަސައްކަތްތަކާ ހަމައަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިރުވާގެން ވަރަކަށް. މިއީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ސަރުކާރު ހިފަހައްޓައިދޭ ތަރައްޤީ، ނޫނީ ސަރުކާރުން ޖައްސާލައިދިނުމުގެ ނިޔަތުގައި ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖޭބު ހިސާބުކޮށްގެން އަދި ވެރިކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ޖޭބު؛ މިސާލަކަށް ބައެއް ބޭފުޅުން އެބަ ވިދާޅުވޭ، މިއަދު ވެސް ދުވާލަކު ދެފަހަރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވިދާޅުވެއްޖެ އެއްބަދަލު ޖޭބު ހިސާބުކުރަން ނުކުޅެދިގެން. އެ ވިދާޅުވިހެން ބައެއް ނަސީބުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ދުވަހަކު ދެކޭ ރައީސް ނަޝީދު ޖެހުން އަޅުގަނޑުމެން ނަގަން މި ޖަބުރުން ދިރިބިން މި ބަދަލު މިގޮތަށް ނުނިމޭނެ. ރައީސް ޔާމީނުގެ ހުރިހެން ދަރަޖައިގެ އަދިވެސް ރައީސް މައުމޫން ދެއްކެވީމާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައީސް ނަޝީދު ތަކުރާރުކޮށްދެއްވައި ހުރިހާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން ވަރަކަށް ނުނިމޭނެ. އެއީ އޮޅިން އެ އޮޅީ. ވަރަށް ބޮޑަށް އޮޅިން އެ އޮޅީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ، މިކަހަލަ ވަގުތު ދައްކާއިރުގައި އެބަ ވިސްނަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންތިޚާބުވާ ރައީސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން ފެނިގެން ނުދާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ނުކުރެވުނު. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ޖަހައި ބޭނުންނެތި ނުވިސްނޭން. އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ޖޭބު އޮންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރު ހުރިހާ މެންބަރުން. ކޮން ކަމަކުން މި އުޅޭ ވެސް ކުރި އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެކޮޅުހަދާ އަޅުގަނޑުގެ ދެކޮޅު ގޮތެއްގައި އެއްވެސް ވަރަކަށް ބައިވެރިވެވުނުން. އަޅުގަނޑުމެން ތިބީން، އަޅުގަނޑުގެ މަޤާމުގެ އެއްވެސް މިނިވަން، އެއްވެސް ކުންފުންޏަކަށް ގާތު ވެސް ނުކުރާނެ. އެހެން ކަމަށް ވަންޏާ، އިނގިރޭސި ބަހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވިދާޅުވިހެން އަޅުގަނޑު ވެސް އެ ބުނަނީ އެކަމަ

ހުންނާނީ ކެނޑިގެން. އަޅުގަނޑު ކަނޑައިޅާފައި އަޅުގަނޑު ދާއިރާގެ މެންބަރަކު ކަނޑާލަންޖެހޭނީ. އެހެން ގޮތަކަށް އަހަންނަށް ނުހަދާން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލެއް ވެސް ނުކުރަން، އަޅުގަނޑުގެ ބޭއިރިހަކަށް ނުވެސް އާދޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންބަރުން މި އިންތިޚާބާ ގުޅިގެން ކަނޑައިޅުވޭނެ ކަމަކަށްނެތް. އިލްތިމާސް ފަރުދީއަކަށް ވޯޓު ބޭނުމެއް ކަނޑާލެވޭނެ ބޭނުމެއް ނޫން. އަދި ފަހުއާސް އިސްވާއިދަރަން ވޯޓުދީ ބޭނުވަޔާ އެސް.އެމް.އި ޓެކްސް ވެސް ހަމަ ދިބެން ބޭނުވަކަށް ވެސް ނުވާނެ. އެސް.އެމް.އި ޓެކްސް ވެސް ދޫކޮށް ހަމަ ގަވާއިދާއި އުސޫލުގެ ތެރެއިން. ވަޒީފާ ވެސް ދޫކޮށް ގަވާއިދުގެ އުސޫލުގެ ތެރެއިން. އަދި އިލްތިމާސް ފަހުމީދަކު ވޯޓު ދީ ބޭފުޅުންނަކަށް ވެސް ފޯނު ކިޔާން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝިހާނަށް. ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝިހާން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ހުށަހެޅިފައި މި ވާ ކުއްލި މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑު ވެސް ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މައްސަލައިގެ ހަޤީޤަތް ބަލާއިރުގައި މިއަދު، މި މައްސަލައަކީ ވަރަށް ބޮޑު ޗާޕު ގޮތުން ވަކި ބޮޑުވަކަން ޖަމްޢިއްޔާތަކާ އާއި ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވެގެން މި ދަނީ. މިއަދު 2021 ވަނަ އަހަރުގެ އެޕްރީލް މަހު ރައީސް އޮފީހުން ފޮނުވާފައިވާ ސަރުކާރުގެ. އާދޭގައި، ކައުންސިލް އިންތިޚާބުގައި ޤާނޫނު އެމް.ޑީ.ޕީ ކެންޑިޑޭޓުން ދަކާލަން ކެޓަގަރީތަކަށް ބަހައިލާފައި ޤާނޫނު ވަކިކުރަން ހުރަހެއް. އަހަރުމެންނަކަށް، ޤާނޫނު ޖަމްޢިއްޔާތަކުގައި، ދާއިރާ ރައީސްގެ އިންތިޚާބުގައި ވެސް ޖަމްޢިއްޔާތަކުގައި ފަރާތްތަކެއް ކުރިމަތިލެއްވި ކެންޑިޑޭޓުން ވޯޓު ގޮތުން ޤާނޫނު ޤާނޫނު ވެސް ޖަމްޢިއްޔާތަކުގައި ޒުވާނުންގެ އިންތިޚާބުގައި ޤާނޫނު ވަކިވެރިކުރަން މި އޮތީ. މިއަދު ވަރަށް ބޮޑު ރާވާގެން ސިޔާސީ ހަމަ ޗާޕު ގޮތުން ކަނޑައިލައި އޮތް ކަމަކީ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން، އެކަން އަޅުގަނޑު ކުށްވެރިކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ޖަމްޢިއްޔާތަކަކީ އިންތިޚާބުގައި އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވެގެން މި ދަނީ، މިހާރުގެ ސަރުކާރުގެ ތަޅުއިން ނުކުޅޭ؛ ހުސް ކިޔާފައި ނުކުޅޭ. މިއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ކަމެއް ނޫން. ސަރުކާރުގެ އާދައި ބަދަލު އޮތީތޯ، ސަރުކާރު ކުރިއަށްގެންދިޔަގެ ނަގާއިގެ ވަރަކީ ހަމަޖެހިފައިވާ މި ގޮތުން ކުރިއަށް ގެންދަވާށެވެ. ނިކަން ވިސްނަވާ! މި ސަރަޙައްދުގެ ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް ފުރިހަމަކުރުމުގެ ސިޔާސީކަމެއް. އަހަރުމެންނަކަށް، ކުއްލި ގޮތަކަށް ކ. ހުރާ އިންތިޚާބުގެ މިއަދު މި ހަވާލުކުރެވޭ ފުރަތަމަ. މި ސަރަޙައްދުގެ ކަރަންޓު އޮއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިކަން މި ހުރާ ސަރަޙައްދު، ގިނަ

ބައިވަރު ވަޒީފާތަކެއް އެ ރަށަށް އިޢުލާންކޮށް އެ ރަށުގެ ކުދިންނަށް ދީ ރޯޓައިސާ އާދަމަށް ގިނަ ފުރުޞަތަކެއް ހުޅުވަން ޓަކައި. އެއީ އާންމު ގެސްޓްހައުސް އެ ރަށުގައި ހިންގާތީވެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަހަރެން މެންބަރުންގެ ނަންފުޅު ވިދާޅުވާއިރު ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތަށް ވިދާޅުވެދެއްވުން އެދެން.

ތިނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޝިހާން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދޭ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މާފުކުރައްވާތި! މިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝަރީފް އާދަމަށް ވަގުތު އިތުރުކުރަމުން ޓަކައި. ހަނދާން ފަންސާސްހާސް ވަޒީފާ އިޢުލާންކުރާނަކަން ފެނަކައިން. ފެނަކައިގެ ކަންކަން މިހާރު ހައްދުން ނަގާފައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮރަޕްޝަން އާއި އިންތިޚާބަށް ގޮސް އޮތީ ތަނެއް ފެނަކައަކީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކަން މި ޖެހުނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 115 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އިޚްތިޔާރުތަކާއި ބާރުތަކެއް ދީފައި ވީނަމަވެސް އެ ކަންކަން ކުރަންވާނީ އޭގެ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކަށް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ފުރުސަތަކަށްވާ ގޮތަށް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައީސް އޮފީހުގެ ޓްރޯލް ސޯޝަލްމީޑިއާ ސިޔާސީ ގޮތުން ވަކި މިހާރުކަން ޓާގެޓުކޮށް، ރައީސް އޮފީހުގެ ޓްރޯލްސާއި ވަކި މިހާރުކަން ފޮޓޯޝޮޕާ އެ ރަށްރަށުގައި ކަންކަން ހިނގާ ގޮތަކަށް އިންސާނުންނަށް ޓްރޯލްސްއެއް ނޫން، އިނގޭތޯ. އެހެން އިންސާނުންނަކަށް ޓްރޯލްސްއެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރު ރައީސް އޮފީހުގެ ޓްރޯލް ސޯޝަލްމީޑިއާ ބަލަހައްޓާ މިހާރުވެސް ހަމަ ރަނގަޅަށް ގުޅުއްވާފައި ވިދާޅުވަނީ، މިވަނީ ބާރުލެވޭގޮތަކަށް ފޮޓޯޝޮޕްކޮށްލާ އެ ކަމުގެ ނުރުހޭކަން، މި ކަމުގެ ނުރުހޭކަން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަން ކަމެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤަބޫލުކުރަން ކަމެއް ނޫން މިއީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބާކީ އޮތީ ދެ އަހަރު. މި ދެ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ކާމިޔާބުކަމާ އެކު ގެންދިޔުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކުގައި، ގޮސްގެން. މި ޓާޖު ބައިބައިކޮށް، އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައި އަހަރެން ފުރިހަމަކަމަށް ބޭނުންވާ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސްގެން މި ބޭނުންވާ ވަސީލަތްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ހާސިލުއެއްނުވާނެ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވިސްނުމަކީ 2023 ގައި ގެންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން އެކުގައި ބައިވެރިވެގެން. އެކަން ކުރުމުގެ ހިތްވަރު ސަރުކާރުގައި އޮންނަންވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މިހާރު އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ވާހަކަފުޅެއް ނުދައްކަވާ. އެހެންވީމާ، ނިޒާމާ ގުޅޭ މައްސަލައެއް، ހުސްވަގުތުތަކެއްގެ ތެރެއަކު ނޯންނާނެ. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ އާޒިމް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅި ކޮށް މައްސަލައާ އަޅުގަނޑު ވެސް އެ މައްސަލައަކަށް ތާއީދުކުރާ މައްސަލައެއް. ހަމައެކަނި އޮފިޔާ ވަޒީފާގެ ބިލު އެކަށީގެން ނުވޭ. ވަރަށް ގިނަ އެހެން ކަހަލަ ނާޖާއިޒު ފައިދާތަކެއް އެކި ވަރުވަރުން ދައުލަތުގެ ވަޒީރުން ނަގަމުންދާކަމީ އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމެއް. ފޮނިއްޖެ މި ދެނީ ވަކި މިނިސްޓަރ، ވަކި ފަރާތަކަން ކާއިދުވެރިކަމާވެ. ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން މި ދެނީ، ވަކި މިނިސްޓަރ ވަކި ޑިޕާޓްމަންޓް ތާއީދުކުރާށޭ. އެ މިނިސްޓަރގެ ދަރިފަރަތަށް، އަސްލުބަކަން ވަޒީފާއެއް މި ދެނީ، ވަކި މިނިސްޓަރ ވަކި ޑިޕާޓްމަންޓް ތާއީދުކުރާށޭ. މިއީ ހަމަ ޙަޤީޤަތުގައި ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވިސްނުމެއް ނޫން. އަދި އެމް.ޑީ.ޕީން ކަންކަން ކުރަން ބޭނުންވާން ގޮތެއް ވެސް ނޫން. މިގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން ދިޔަ ވާހަކަޔާ، ފޮރިހަކުން އަސްނަސް ދައުލަތުގެ ވާހަކަޔާ، އަނިޔާވެރިކަމުގެ ވާހަކަ، ހަމަހަމަކަމުގެ ނަމާ ވާހަކަ، އިންސާފުގެ ނަމާ ވާހަކަ، އަދި ނާޖާއިޒު ކަމުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ދިޔަ ވާހަކަތަކެއް. އެ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ފުރިހަމަކޮށް އަހުރެ ކަމާރުގެކަން ކުރަމުންދާދިޔައީ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ދިން އުންމީދު، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުން ބޭނުންވިބޭނުންވުން ހަމަ ތަރައްޤީ ވެސް އެގޮތް ނުރާކަމުގެ އެއް ފުއިބާ ނޫނީ އެއް ވާވަރަށް. ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ކަރުދާސް؛ ބޭނުން ކޯސްފި ކަޅުގެ ހަމަ ތަރައްޤީ ވެސް މިއަދު ތަރައްޤީވާނެ ހަރުގެ އެއްވެސް ސަލާމަތެއް އޮނުގެން ނުވާނެ. ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަޒީފާއިން މީހުން ވަކިލުވީމާ އަޅުގަނޑުމެން މަޖުބޫރުން ނިކުމެން. އަޅުގަނޑު ހަނދާނުން، އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ވަކި މަދު އަދަދަކުން ނޫން މީހުން ނުކުތުންނެވެ. ވަޒީފާއިން ނުކުތް މީހުންގެ އަދަދު ވެސް މަދެއް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ތަފާތު ހުށަހެޅިކަމެއް ވެސް މި. އެ ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެން ދަރިފަރަތަށް ވާހަކައާ، ނަތީޖާއިން، ގޭޑްތައް ބިލު މިއިރަސަ ސަރަޙައްދުތަކަށް، މިއިން ވަކިވަކިކުރުމުގެ ވާހަކަ. އެކަން މިއަދު ވެސް ތަފާތުކުރާ ގަވާއިދުތަކާ ހިލާފަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެބަސްވުމެއް ނެތް ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ބާރުތަކުގެ ދަށުން. މި ތަން ބަލަހައްޓަން، ހަމަހަމަކަން ވަޒީފާއިން މީހުން ވަކިކުރާކަން ނޫން. ވަޒީފާ ދޭން ބޭނުންވާ ބޭނުމަކީ. ނިކަން ބައްލަވާ! މިދު ދާއިރާގެ އެބަ ތިބި ކައުންސިލް އެސް.އެމް.އީ ކޮމިޓީގެ 5 ޖަރީމާތެރިން. ދައްކާނެ އެއްކަލަ ސަމާ. 5 ޖަރީމާތެރިން އެބަ ތިބި. ދައްކާނެ އެއްކަލަ ސަމާ. މި ގޮނޑިއަށް ނަގަނަ ބޮޑުތަނުގައި ވަކި މިހާރުން ފަރާތުގެ ސަރުކާރުގެ

ކުންފުނިތަކުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތް. އެހެންވީމާ، މިފަދަ މަސައްކަތްތަކަށް ވެސް ހުއްޓުމަކަށް އަންނަންޖެހޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިފަދަ މަސައްކަތްތަކަށް ހުއްޓުމަކަށް އަންނާނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރައްގީގައި ތިބި ބައެއް މެންބަރުން؛ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ރަނގަޅޭ މި ވާހަކަ ބުނަން ވީމާ. އެހެންނަމަވެސް، ބައެއް މެންބަރުން، ވަޒީރުންގެ ޒިންމާތަކުގައި، ޒުވާބުދޭކަން ނުކުމެ އަމިއްލަ ވިސްނުމުގައި ވާހަކަދައްކަން ކަރު، އަމިއްލަ ވިސްނުމުގައި ބަސްބުނަން ކަރު، ހަމައެކަނި ވަޒީރުންގެ ޕާޓީގެ އިންތިޚާބުގައި އިނދެގެން ކަންކަންކުރުން ހުއްޓާލާ ދުވަސްކުރުން ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަން، މިނިވަންކަމުގެ ޒަމާނުގައި މި ތަނަށް ނުކުމެ މީހާ ހުރިގޮތުން ވަޒީރުކަމުގެ ފުރުޞަތު ނެތް ދުވަހަކުން މި ކަންކަން ހައްލުވެގެންދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުންމީދުކުރަނީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ދެން ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމަށް. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި އޮތީ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އޮފީހުގެ އިސްތިހާރުގެ ކެމްޕޭން މިއާ އޮފީހަކަށް ވެރިކަމައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ނަމުގައި އަދި ޖުމްހޫރިއްޔަތު ޖަހައިގެން އުޅުނަސް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފެނޭ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަކަށް ނުފެނޭ އެމް.ޑީ.ޕީ އެއީ ޖުމްހޫރިއްޔަތު ޕާޓީއެއް ކަމަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ދަންނަވަނީ، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވެރިކަމުގައި އެމް.ޑީ.ޕީން ހަރަކާތްތެރިވަމުން މި ދާ ހުރިހާ ގޮތްތަކުގެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ކާރިސާތަކީ މި ތަނުގައި ދައްކާލީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޖުމްހޫރިއްޔަތުކަން މިއަދު ވެސް މި ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚިޔާލު މި ކުއްލި މައްސަލަ މި ތަނަށް ނި ވެސް. ލަސްވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ބަހުސްކުރަނީ. އެއީ ހަގީގަތުގައި ޖުމްހޫރިއްޔަތު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައީސަކަށް ވަޑައިގެންނެވި؛ މާފުކުރައްވާތި! އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕްރައިމަރީގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކަށް ވަޑައިގެންނެވި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސާލިޙް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުކުރައްވާ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ މިތާނގައި. ނުފޫޒާއި ބާރު ނަހަމަ ގޮތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފަށް ހިންގަވާ ވާހަކަ މިތާނގައި މި ދައްކަވަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މައްސަލަ އައުމުގެ ކުރިން އަންނަންޖެހޭނޭނޫންތޯ ރައީސް ނަޝީދުގެ މައްސަލައަށް ސަރުކާރުން ނުފޫޒު ފޯރުވި ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި މައްސަލަ އައުމުގެ ކުރިން އަންނަންޖެހޭނޭނޫންތޯ އިހަށްދުވަހު ކޮމިޓީގައި ހަމަ މި ވަރަށް ނުފޫޒު ފޯރުވި ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މިއަދު ހިތާމަކުރަން، އެ ދުވަހު ރައީސް އަޅުގަނޑުގެ މައިކު ކަނޑާލައްވާފަ. ހަޤީޤަތެއް އަޅުގަނޑު އިއްވީ، ފުރަތަމައިގެ ސީ.ސިއަރ ބޯޓުކަލާ ފުރަތަމައިގެ އާދައިގެ މުވައްޒަފުކަން ދިން އިންޒާރުމައް، ނުފޫޒުގެ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ މި ރިޔާސަތުން އަބަދުވެސް ޢަމަލުކުރަމުން ގެންދަނީ، މި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން. މަޖިލީހުގައި ޙަޤީޤަތެއް އިއްވުމަކީ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި އޮތް ބަޔާންކޮށްދީފަ. އެ އުސޫލުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވެސް ޙަޤީޤަތް ވެސް، ހާލަތު ވެސް، ވިޔާނަ ވެސް އަދި ތަފްސީލު ވެސް، ހަރަކާތް ވެސް ދެއްކެވުން. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިހާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް މި ނެގީ، ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވެއްޖެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ 115 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާއެއް ދެއްވާފައި ހުރި ފަރާތަކުން ވަކިކުރި ކަމަށް. އެކަމަކު ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ބާޠިލު ވަކިކުރެއްވުމަކީ މާނަކީ ހިޔާލަށް ކުރައްވާފައި އޮތް ކަމެއް ކަމަށް ވިދާޅުވެފައިނުވޭސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިންމަވާލަދެއްވާ!

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކިތައްކިތައް؛ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކިޔާ މައްސަލަތަކޯ މި ސަރުކާރުން ޢަމަލުކުރަމުން ހުރި ގޮތާ ދޭތެރޭ ނިމިގެން އައީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، ރައީސް ޔާމީނުގެ މައްސަލަތަކަށް ފުރުޞަތު ނުދޭނެ ވެސް ބެލެންޖެހޭނެ. މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާއިރު އެ މައްސަލަ ވެސް ބެލެންޖެހޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕާލިމެންޓްގައި ޕާލިމެންޓަރީ ވަޒީރުގެ ޒިންމާއާ ބަހައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދައްކަވާ ވާހަކަފުޅުތަކުގައި ވިދާޅުވި، ފުލުހުގެ ބަޔާނެއް ހުރިގޮތުން ޕާލިމެންޓަރީ ސަރުކާރުގައި ވަޒީރު ނުހުންނާނެ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ، އަމިއްލަ ޕާޓީގައި ވެސް ތިބި މީހާ ދިމާއަށް އެއްކޮށް ބުނާ މީހާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ވާހަކަ. ދެން ކިހިނެއްތޯ އެހެން މިހާ ދޮގުހަދައި ޖަވާބުދާރީނުވާނީ؟ ޖަވާބުދާރީވާން ގޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިހުސާސްކުރެވޭ ދައްކާ؟ އެހެންވީމާ، މި ދަންނަވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެފައިވާތީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ ކުރެއްވީ. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށް ވަނީނަމަ މި ތަނަށް ފުރަތަމަ އަންނަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢަޒުލުކުރުމުގެ މައްސަލަ، މި މައްސަލައިގެ ކުރިއަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ބަޔާއި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. މި ކުއްލި މައްސަލައިގެ ވަގުތު ހަމަވީ.

5. އިބުތިދާއީ ބަހުސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މި އެނބުރެނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރުން) އަޅުގަނޑު މި އެނބުރެނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 2 އަށް. އެއީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5 އަށް.

5.1- ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަހަތު ހާމަކުރުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވާފައިވަނީ 15 ފެބްރުވަރީ 2022 ގައި ބޭއްވުނު، 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 6 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވީ، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ބިލު؛ މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަހަތު ހާމަކުރުމުގެ ބިލު. މި ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަމުން ވެސް އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕަށް ޝުކުރުދަންނަވަން ބޭނުން. ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕުން އަޅުގަނޑާ މި ބިލުގެ ވާހަކަ ދައްކަވައި، އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލުގެ މަޝްވަރާތަކުން، މި ބިލުގެ މަސައްކަތަށް ނެގި ގާތްގަނޑަކަށް ދެ އަހަރު. ދެ އަހަރުގެ މަސައްކަތަށްފަހު ދެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މި ހުށަހެޅުނީ ބިލު ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު. މިއީ ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕުގެ މަޝްވަރާގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާ ބިލު، އަދި އަޅުގަނޑުމެން، ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕާ ގުޅިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހަމަ ބިލު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލު ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕާ އެކު އަޅުގަނޑު މި ބިލު މި ހަރަކާތް ސަބަބަކީ، މިއީ ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕުގެ މަސައްކަތުގެ ނަތީޖާ؛ ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕުގެ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ނެޓްވޯކާއި އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޕީ.ޖީގެ އެޖެންޑާ-19ގެ ވަޢުދުތަކާ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ރިސާޗުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލެއް. މިއީ މާލީ ބާރުތަކާއި ހުއްދަތަކެއް ދީފައިވާ، މި ދައުލަތުގައި ޢާންމު މަޤާމުތަކުގައި ތިބި ފަރާތްތަކާއި، އެ ފަރާތްތަކުގެ މިލްކިއްޔާތުގެ މަޢުލޫމާތާއި، ވިޔަފާރީގެ މަސްލަހަތުތަކާއި، އަނބިދަރިންގެ އިތުރުން، އެ ފަރާތްތަކުގެ އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތަކާއި ބަދަލުތަކާއި ހުރިހާ ކަމެއް ހާމަކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި، ބަލާނެ ބަޔަކު، ބަލާނެ ގޮތާއި، އަމަލުކުރަންޖެހޭ ޕްރޮސީޖަރުތައް ބަޔާންކޮށްދޭ ބިލެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލު އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިގެން

މައިގަނޑު އެއް ބޭނުމަކީ؛ އަލުގަނޑު، އަލުގަނޑުގެ ނަންޖަހާފައި މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ މައިގަނޑު އެއް ބޭނުމަކީ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ، އެ މަސްވެރިކަމާއި މައުލޫމާތު؛ ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރީގެ މަސްވެރިކަމާއި މައުލޫމާތު ސަޕްބަރަކާ އެކު ދައުލަތަށާއި، ހާއްސަކޮށް ރައްޔިތުންނަށް ސާފުވުމުގެ އިތުރުން، އެ މަސްވެރިކަމުގެ ހުށަހެޅުމަކީ ހާމަކުރާ ނިޒާމު ހަރުދަނާކޮށް ވީހާވެސް ދޯދުން ފެންނަ އަދި ރައްކާތެރި ގޮތެއްގައި އެކަން ކުރާ، އުސޫލު އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، ދައުލަތުގެ ހުރިހާ ވުޒާރާއި ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ ތަރައްޤީގައި އެއްހަމަކުރުން. އަސްލު ސަބަބަކީ، އަލުގަނޑަށް މި ބިލު ހުށަހެޅުމާ އަސްލު ސަބަބަކީ، އަލުގަނޑު އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ތަޅުމުގައިވާ ހާއްސަކޮށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބައެއް މެންބަރުންނަށް އަދިވެސް އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، މިކަމަށް މަސައްކަތް އަލުގަނޑުމެންނަށް ހުރިހަމަވީ. ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް، އަލުގަނޑުމެންގެ ދައުރުތަކުގައި އަލުގަނޑުމެން މި ބައެއް ވަޒީފާތަކެއް އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، އަލުގަނޑުމެން ހަމަ ދޮގުހެދުން ބޭނުންކުރުމީ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް. ބިރުވެރިކަން؛ މާލީ ރައްޔިތުންގެ ބިރުވެރިކަން؛ އެއީ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، މާލީ ހިއްސާވެސް ދާއިރާތަކަށް ބޭނުންވާ ވަޒީފާ ދިން. އެކަން ސަރުކާރު އަލުގަނޑުމެން ދުވާލަކަށް ބޭނުމެއްނުވާނެ. އެކަނިކަން ދައުރުތަކުގައި ވެސް ހަމަ ބިރުވެރިކަމާއި، ސަރުދަރުމާއި، ތަޢުލީމާއި، އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި، މީހުން ހުރިހާ ވަކިވަކިން އެބަ ހުރި އިޤްތިޞާދީ ރައީސް. އަލުގަނޑުމެން އެ ވަކިވަކިން ފެނިގެން ބޭނުން. އެހެންނަމަވެސް އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، ދައުލަތުގެ ވަޒީފާގައި ހިއްސާވާ ދާއިރާތަކުން، ދާއިރާތަކުން މަސައްކަތްކުރަނީ، އެ މި ވަގުތު ފަހަރު އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، އެއީ އަލުގަނޑު ހަމަހަމަ ފަހަރު ދާއިރާތަކުން ބޭނުން ވަޒީފާ ނުވާ. ދައުލަތުގެ މަޖިލީހުގައި އެބަ ބިލާ އެމް.ޑީ.ޕީ ދާއިރާތަކުން ދިޔައީމާ، އެ ވަޒީފާ ފަހަރު އެއީ ހަމަ އަލުގަނޑުމެން ވަޒީފާ އެކަން އަސާސީ ހިއްސާދާރުކަމުގެ ވަޒީފާ؛ ބައެއްގެ މަސްވެރިކަމުގެ ހިއްސާވާ ޕްރޮޖެކްޓް އެއްކޮށްލައިގެން އަލުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ ދުރުން ވަޒީފާތަކުގެ ގޮތުގައި ބަޔަކުހެން މަސައްކަތްކުރުން ބޭނުންވާ ދެކޮޅުހަދަނީ އެބަ މިތާ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް. މި ދެކޮޅު؛ ވަކިވަކިން ހިއްސާވާ އެއީ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، އަލުގަނޑުމެން ހުރިހާ ބޭނުން ބޭނުންވާ، ދައުލަތުގެ ވަކިވަކިން، ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރީގެ އެ މަސައްކަތްކުރާ އަލުގަނޑުމެން ހުރިހާ ބޭނުން ކަމަކަށް ވާތީވެ، އެ މަސައްކަތަށް ދާއިރާތައް މަސައްކަތްކުރާކަން އަލުގަނޑުމެން ހުރިހާ ބޭނުންވާ ކަމަކަށް ވާތީ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް. ރައީސް ޤާނޫނުގެ ވިޔަކަމުގެ ހިއްސާވާ އަދި އެމް.އެމް.ޕީ.އާ.ބިލުގެ ވަކިކަން އޮތީ، ދިވެހި ދައުލަތުގެ އަސާސީ ބިލު ހިއްސާވާ. ވިޔަ ކުރި އަސާސީ ބިލު ހިއްސާވާގެ ވަކިކަމަށް އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، އަލުގަނޑުމެންނަށް އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، ދައުލަތުގެ ވިޔަ ނުރުހުން ބޭނުންތަކެއްގެން އެ ކުރި ވަކިކަމާއި، ނޫޖެ ވަކިކަމާއި، ކުރި ވަކިކަމަށް އިޤްތިޞާދީ ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަން އެއް ބޮޑު ކަމަކީ މިހެން ގޮސްޓެއް. ބޮޑު ބޯޑުގެ ހިއްސާތަކުގެ ވަކިކަމާއި، ކުރިކުރި ވަކިކަން؛ ކުރި ނޫޖެހޭން ކުރި ކުރިކުރި ވަކިކަން؛ ކަރީގައި ނަމަކު، ކަރިޝް ވަކިވަކި ބޭނުމަށް ހަމަވަޑައި

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އޮންނަނީ ބޮޑެތި ސިނގާގާ ވައްކަމުން ވެސް. ބޮޑެތި ވައްކަމާއި ނުފޫޒުން ކުރާ ކުދިކުދި ކަންކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ފާރަވެރިވާން ބޭނުންޖެހޭ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކުރީގެ ވެރިކަންތަކުގެ ވައްކަމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާއިރު އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ، ދުނިޔޭގެ ކޮރަޕްޝަން އިންޑެކްސްގައި ދިވެހިރާއްޖެ ދިޔަގޮސް، ދިޔަގޮސް ދަރަޖަ ގޯސްވީ. އޭގެ މާނައަކީ، ހަމަގައިމު ވެސް ދިވެހިންގެ ބޮޑުބައި ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި މިއަދުގެ ސަރުކާރުގެ، މިއަދުގެ ދައުލަތުގެ ވައްކަންކުރުމާ ދެކޮޅުހަދާ ނުވަތަ ޒިޔާނާތުގައި ކޮރަޕްޝަނާ ދެކޮޅުހަދައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުލާގޮތް ދިޔަގޮސް ދަރަޖަ ގޯސްވިއްޔާ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް އެއީ ފަންޑުތަކަށް ވައްކަން ކަމުގައި ވިޔަސް، ދެ މިލިއަން ޑޮލަރުގެ ފަންޑުތަކުގެ ވައްކަމެއް ކުރި ސިންގަޕޫރުގައި އާދެމުރާއި ފަރާތުން ނުހިމެނޭ ކަމަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއީ ބޮޑެތި ގަބޫލުކުރެވޭ ކަމެއް ނޫން. ދެ އަހަރު ފެށުނުއިރު ވެސް އެ މަޤުސަދު ނުބައިން އަޅުގަނޑުމެން މި ރިޕޯޓް. ނުބައިން ރިޢާޔަތް ކަމަށް، ދިވެހި ރައްޔިތުން ގަބޫލުކުރާ ނުރާކާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއީ ފެއިން ނުރިގޮތް ގޮތަކަށް ކުރި ވައްކަމެއް ނޫން ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދިވެހިން ގަބޫލެއް ނުކުރާނެ. އަދި ކުރަންފުރަތަމަ ނުރަފާ، މިރުވަރަކަން ނުރަފާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފަހުގައި ނަންބަރުން، ނަންބަރުން ދިހަ ހުއްޓި ހަމަ ގިނަވަރުންތަކާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަނި، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެކަނި، މި ބިލުގައި މާލޭ އަދި އެހެނިހެން މަސްތުވާތަކެތީގެ ހާމަކުރުމުގެ ބިލު. އަޅުގަނޑުމެން އެކަނި މިއަދު ނުހަމައެހެން ހަމަ މުއްސަނދިކަމުގެ ބިލު ނުރުންކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ދިރިއުޅުއްވަނީ، އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ފެށުނުގެ ގޮތުގައި ތިބި އަޅުގަނޑުމެން ގާތު މަސްތުވާތަކެތީގައި އެދެން މަސްތުވާތަކެތި ވިޔަފާރި ހަމަކަން ބޮޑު ގޮތުގައި؛ އެއަރވުގެ، ރައްކާތެރި ގޮތުގައި އެހެނިހެން ފާރަވެރިވުން ގަވާއިދުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަކުރުމަށް، ވައްކަންކުރާން ބޮޑުބައެއް ފުރިހަމަ ހުރިހާކަން ވާން ކަމަށް. ގަވާއިދުކުރުން ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާތު ފިރިހެނުން މަސްތުވާތަކެތިން އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ފުރުސަތު ދިނުމަށް، ވައްކަމާ ދެކޮޅަށް އެކީ ޖިނާވަތްއެ ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ އަޅުގަނޑު މި ހުރިހާކަމެއް މި އަހަރު. ހަމަކުރުމަށްޓަކާ މީހުންގެ ތެރޭގައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނާއިބު، އަދި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން، އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން، ފަނޑިޔާރުން، އިންޑިޕެންޑެންޓް ކޮމިޝަންތަކުގެ މެންބަރުން، މުސްތަޤިއްލު މުއައްސަސާތަކުގެ ބޯޑުތަކާއި ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، އެލެކްޝަންސް ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ މެންބަރުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް، ޑެޕިއުޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް، ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަންގެ މެންބަރުން، ޕަބްލިކް ސަރވިސް މީޑިއާގެ ބޯޑު މެންބަރުން،

އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަމީން އާންމު، ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން، ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުގެ ޕްރެޒިޑެންޓުން، ސެކްރެޓަރީން، ޗެއަރޕާސަނުން، ކޮމިޝަނަރުން، ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން، ދައުލަތުގެ؛ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައުލަތުގެ ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ އެމް.ޑީ ބިޒްނަސް ކުންފުނިތަކާއި ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ، އަދި މިނިސްޓަރުން ފަދަ މަޤާމުތަކުގައި ސަރުކާރުން ޢައްޔަނުކޮށްފައިވާ މެމްބަރުން، ކައުންސިލަރުންނާއި، އަލްފާޟިލް ކައުންސިލަރުންނާއި، ސިޓީ ކައުންސިލަރުންނާއި، ދުނިޔޭގެ މެންބަރުން، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފަނޑިޔާރުންނާއި، މިނިސްޓަރުން ޖަމާޢަތްތަކުގެ ހިންގުންތެރިން މަސްވެރިކަމާއި ހަމަހަމަކަމުގެ ބާރުވެރިން ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ފަސް އަހަރު މިހާރު މަސައްކަތްކުރަމުން ހާސިލުކުރެވުނީ. އެހެންކަމުން، އެޖެންޑާ-19ގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަޢުދުވީ ފުރަތަމައިން، މި މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުވުމަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފުރަތަމަވަނަ ދައުރު ފެށި އިރު މަސައްކަތްކުރައްވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރުގެ ތެރޭ މަސައްކަތްކުރަމުން ހާސިލުކުރި ޤާނޫނުތައް އެޖެންޑާ-19ގައި އަޅުގަނޑުމެން ވައުދުވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ފުރިހަމަކުރީ. އަޅުގަނޑުމެން މި އުންމީދުކުރަނީ، އެހެން ހުރިހާ ފެނަރާއި ވެސް، އެހެން ހުރިހާ އިދާރާތަކުން ވެސް ހަމަހަމަކަން ބޭއްވުމަށް ގެނެސްދިނުމުގައި އަދި ހަމަ ރައްޔިތުންނަށް، އެކަން އެހެރަކުރަމުން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރު މަސްދުވަހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ ވަކިވަކި ކަންކަން ހަނދާން. މިގޮތުގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތައް ބާރުވެރިކުރުމަށް ކަމަށް ނިންމުނީ، އަހަރެން ހަމައެކަނި މި މުއައްސަސާތައް އުފައްދާ ވަކިކުރި ނޫން. އެކަމަކު އަދިބައި ޖަލްސާގެ ފުރަތަމަ ބަޔަކީ ހިމެނޭ މުއައްސަސާތަކާ އާ މަސައްކަތުގެ އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖެހިފައިވާ ޤާނޫނުތަކެވެ. މިގޮތުން އަދަބުތަކާ ހުރި މަސައްކަތުގެ ކަމަށް ދެން މިނިވަން ބާރުވެރިކުރާ މަސައްކަތުގައި ބާރު ހަމަހަމަކުރުމަށް ވީއެ އަދަބުތަކާ ހުރި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބަޔަކު މިނިވަން ކަނޑައަޅައި ފުރިހަމަކުރި. އެހެންނަމަވެސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، އެ ބާރު އަދަބުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނުތަކެއް މިވާ އަށްނަން އަދަބުތަކުގެ ދަށުން ވީ ގާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކާ، މި ގާނޫނާ ހިފެހެއްޓި ބެހޭ ޤާނޫނުތަކާ ވިސް އަނެއްކާ އަބަދުތަކުގެ ވާހަކަ ޤާނޫނުތަކުގެ ތެރޭގައި ޖަމާވެގެން އެއްކޮށް. އެ ބާޔާ އަދަބުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި، ޤާނޫނުތަކާއި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޤާނޫނުތަކާވާ ވިސްނަވަދެއްކުން، އެހީ ގަސްތުގައި ދިން ނުކުރެވިދާނެ. ދިން އަންނަ އަދަބުތަކާ ވާހަކަ، އެ ބާރު އަދަބުތަކާ ވާހަކައެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަދަބުތަކުގެ ބާރުތަކަށް ޤާނޫނީ ދަށުގައި، އަދި އަޅުގަނޑު އަދަބުތަކުގެ ދުރުސްތު ސަބަބެއް، އެ އަދަބުތަކުގެ ނުހެ ނަމަ، ބާރާން ހުރިހާ ވަކިކަމަށް، ނާހާން ވަކިވެ ނާހާން. އެހެންނަމަ، މިގޮތުގައި ކަށަވަރު ވަރުގައި؛ ދިރި ދައިގަނޑުވަރުގެ އެއްޗެހީގެ ގޮތުގައި ހަދަންވީގޮތް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް އާގައި ކަށަވަރު ވަރުގައި އަދަބުތަކުގެ އެހެނީ. އަދި އެ އަދަބުތަކާ އެހެން ނުހުރި ދިނާ ޖިހާޒުތަކުގެ ކަށަވަރު ވަރަށް ވަރުގައި ކަމަކަށް ވާނެވެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސިޔާސީ މާލިއްޔަތު ވިޔަފާރިއާ، ބަރާބަރު ވިސް ބަރާބަރު ފުދޭ ވަރަށް ވަޒީފާއަށް ހުރި ޢައްޔަނުކުރި، އެ ބިސްނަސް، ބާރުތަކުން ބާރުވެރި ތިރީގެ ވަޒީފާގެ ވިޔަފާރި ވިޔަފާރިއާއި ބާރުވެރިކަން ބަޔަކު ނުފުދޭ. ޤާނޫނީ ވަރަށް ހުށަހެޅި ބަޔަކު ދުށް ވިސްނުމަށް، ޤާނޫނީ ސިޔާސީ މާލިއްޔަތު ބާރު ވަޒީފާ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރީގެ ވަޒީފާ؛ ދައުލަތުގެ

ވައްޓަން ފަސް އަޅުގަނޑަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ގަބޫލުކުރަނީ އެކަމަކު ބޮޑަކަށް. ވައްޓަންކުރީމާ އެ ފަހަރި ދުވީމާ ދުން ނުވާކަން އެބަ ފެނޭ. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ޒިޔާރަތްތަކުގެ ވާހަކަ ކޮބައިތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ ފެންބިލްތަކުގެ ވައްޓަފުގެ ވާހަކަ ކޮބައިތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އެހެންވީމާ، ވައްޓަންކޮށްލައި ދުއްވާލީމާ އެ ފަހަރި ދުވީމާ، ދުން އެ އަޅުވާން އުނދަގޫވާކަން ވިސްނޭތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، ފެރީން؛ ވައްޓަންނުކުރާ ފެރީ ވިވަރަކަން ކުރިއާލައި ހުރަފޮރިފުރަރާ ފުރިހަމަ ކަމަކަން ވާތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ގޮތުން، މި ބިލު؛ މާލޭ އަދި އެހެނިހެން މަސްތުވާތަކެތީގެ ހަމަތަކުރުމުގެ ބިލު، މިހާރަކު ދައުލަތުގެ ފެރީގެ ވައްޓާ އަޅުގަނޑު މި ގޮތަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަށް ހަރުދަނާކޮށްދޭގައި އިޞްލާހުތަކެއް ބޭނުންވާ މާއްދާތައް އެބަ އޮތް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީ ސްޓޭޖުގައި އެހެން ބޭފުޅުންގެ މަޝްވަރާއާ އެކު މިކަން އިޞްލާހުކުރަން ބޭނުންވޭ. އެއީ އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ، ފެނިގެން؛ މި ބިލުގައި ހިމެނޭ ފުރާތޮތަކުގެ ތެރެއިން ވަރުވޮސްޓަރީގެ ޔޭޖު ހަތަރު. އާދެ މާލަހެއް، ޑިޕާޓްމަންޓް އަންނާރާ އެބަ ބަޔަށްލަން ޖެހޭ، މިހާރު ރިބޯ؛ ޖެނެރޭޓަރ ވައި ޕާޓީގައި ޝައިރު ދިރިއުޅުމާ އެއްގަމުގެ. އާގެ މާސަރައިޔާ، ކަރެއްޓަނުގެ މަޖިލީހުގެ ދި ދަށުގައި އަޅާކަމާ މިހާރު؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޕެންވަރަ ދަށުގައި އިސްކޮޅާ ހުރި. ކަރެއްޓަނުގެ މަޖިލީހުގެ ދި ދަށުގައި އަޅާކަމާ މިހާރު ހުއްޓާލައިން ޕެން ޔޫރޮބަރަހަ ކަމުން، ދުވަލަކަށްދަލަ ފެބު ހިއްސާކުރަން ހަރައިގެގަނެ ފެތުމާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސްޕާރޓުފިޔާތުގެނޭއެކު ހުރަގެ ދިރިއުޅުމާ، ދިރިއުޅުމުގައި ކަނާ ހަރަދުކުރާކަމެއް، އެއްގަމުން ޑިއާ އަރާމުކުރާ ބަހުރުވާ. އެހެންކަމު ރާއްޖެ. ދަށުގައި ވަޅުގޮވަށްކުރި ފުރިހަމަ ދަ، މި ޑިސްޓްރިކްޓުގައި ހިޔާރު މިހަށް؛ އެހެންނަމަވެސް، ވާ ކަރާސްކޮމް ފެސް ވިއަޔާރުކަމުން ދެކޮނުކަމުން އަދިސްޓޭ، އަޅުގަނޑު ކޮންޓަވަސްކަން ކުރި މިހިގެ އަދި ޕަރުދަތާ ކުރަޗާ ޖޯޅުގެ ކަދަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އޭރިޔާ ކަންބޮޑުވާނީ ކަމެއް ނުން. އެއީ ގަބޫލު ފަސް ކުރާވާއުކަ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ދައުރުސްޓޭޖުގެ ބޮޑުވަރުކޮށް އެ ދަރުކާލާ. ހަމަޖެހޭ ވާހަކައާއި ހަމަސްޖެހޭ ވާހަކަ ދައުކާލަ. އެހެންވީމާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއީ އަޅުގަނޑު ހިމާޔަތް ބޭނުންވާ ނުކުތާއެއް. އެކަމަކު ފަސް މަސައްކަތްކުރާ، އިންސާފުވެރި ގޮތަކަށް، ރައްކާތެރި ގޮތެއްގައި، އަޅުގަނޑު އެ ހިމާޔަތް ބޭނުންވާނީ މި ގާނޫނުގައި، މި ބިލުގައި ނެތީ. ކޮމިޓީ މަރުހަލާގައި ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ރިޢާޔަތްކޮށްދެއްވާނެ ކަމަށް އެދެން. މި ބިލު؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުގެ ތާއީދު، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީގެ ޕާލަމެންޓްރީ ގްރޫޕުން މިއަދު 10:30ގައި ބާއްވައިގެން ނިންމި ގްރޫޕުގައި ގޮތެއް ނިންމަން އޮތީ. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި އަޅުގަނޑުގެ އަރުނަރަން އަޅުގަނޑުގެ ދަރުމަވަންތަ، އަޅުގަނޑުގެ ކާބިލުކަމަށް އަޅުގަނޑު މި އިޤްތިޞާދީ އަދި މަސައްކަތަށް. އަދި މި ބިލަށް ވޯޓުދީފައިވަން. ހިތްހަމަޖެހޭ ކަމެއް ހުރިތާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފުރުސަތަށްޓަކައިވެސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާއިރު އަޅުގަނޑަށް ގޮވި؛ މި ބިލުގައި ހަމަގައިމު ބަލާލާށޭ ފެއަރާލާއިހަން އަޅުގަނޑަށް ގޮވި. އެއްބައި މީހުން ވިދާޅުވި ޢަމަލުތައް ބޮޑު. އެކަށީގެ މީހުން ބުނި، އެހާރު ފަހަރު ޖެހޭ! މިހާރު ދެން ކޮންގޮތެއް ހެއްދި

ޅީ ގަނޑަނަޑި. އަހަރެމެންނަށް ކޮންފަދަ ނުރޮދުއްވާނެއް ދެއްތޯ. ނ. އަތޮޅުގެ ކައުންސިލު ރައީސް ވިދާޅުވި، ސާބަހޭ ދީފާ، ސާބަހޭ ދީފާ. ހާދަގެ ނަން ވެސް އިޖްތިމާޢީ ރައީސް ހަމަކުރަންޖެހުނު ކަމަށް އޮތީ. އެކަމަކު ނ. އަތޮޅު ކައުންސިލުގެ ރައީސް ބަޙުސްކުރަން އުނދަގޫ، އެއީ [illegible] ކައުންސިލުގެ ގޮވާނަ. ހުރިހާ [illegible] ހަމަކުރުމަށް [illegible] ކައުންސިލުގެ [illegible] ބަޙުސްކުރަން ދެކެވުނު. [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ކިޔައިދޭން. އިއްތިހާދުގެ [illegible]، އިޖްތިމާޢީ ރައީސް ލި. ލި [illegible] ހަމަ [illegible] ކަމަކަށް ވިސްނުމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ކަރަކާތް [illegible] ވީތީ [illegible] ހަމަ ކައުންސިލުގެ ގޮތުގައި [illegible] ކައުންސިލުގެ ހިއްސާ [illegible] ކަރަކާތް ނުވާން. ރައްޔިތުންގެ [illegible] ކަރަކާތް ނިންމާ. ރައީސުން [illegible] އަޅުގަނޑުމެން ވަކި [illegible] އިޖްތިމާޢީ ރައީސް އެ ކައުންސިލުގައި ކަމެއް ކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު [illegible] [illegible] ވާހަކަ ދައްކަވަމުން ގެންދެވިއިރުގައި ހުސްވާގެ ދަ މެންބަރުންގެ ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން ވެސް. އެއީ މާދަމާ [illegible]؛ [illegible] މާދަމާ [illegible] ފާހަގަކޮށްލަން [illegible] ކަމުގެ [illegible] ވާހަކަ ދެއްކުން [illegible] އެއީ [illegible] ކަމަށް ފާހަގަކޮށްލަން [illegible] ހުރިހާ [illegible] ކަމަށް ވާތީ [illegible] ނިމުނީ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުގައި ސަލާމް ވަގުތު. އިޖުރާއާތުގެ ދަށުން މިއަދުގެ ޖަލްސާގެ 11 ޖަހާއިރު އަނބުރާ ބައްދަލުވާނަން.

{ހުސްވަގުތު: 10:28 އިން 11:11 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް އީވާ އަބްދުﷲ)

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މި ދަންފަޅީގައި އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލު ވަނީ، މަޖިލީހުގެ ކުރިން ހުށަހެޅުން ބިލަށް. އެއީ ގަވާއިދު އުޅުބު ދެއްވީގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، މާލޭ އަތޮޅު އަނބުރާ ޖަލްސާއެއް ހާއްސަކުރުމުގެ ބިލު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ބިލުގެ ބައްދަލު މި ހުށަހެޅުއްވީ. ކުރިން ދައިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ވަރަށް ބޮޑަށް ތަހުނިޔާއާއި މުބާރަކްބާދީ އަރިސްކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި ވަރަށް އުފާކޮށްފިން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓްރާންސްޕޭރަންސީ ގާއިމުކުރުމަށް ބަލައި ހުރި ވަރަށް އަޅުގަނޑު ފަހުރުވެރިވާ ބޭފުޅެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މި މަސައްކަތު ހުރަހެޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކީ، ރިޔާސަތަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި ހަމަ ބޮޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން ސާބަސް. އެ ކަމާއަށް މަޑުޖެހުމުގައި ތަހުނިޔާ މުބާރަކު އަރިސްކުރަން. ވޯޓު ސްޕޯޓްސްގައި މި ގައުމުގެ ކުރިއަށްދެއްވުމަކީ އަސްހަން ހުރިހާ ބޭފުޅުންގެ ނަމުގައި ސާބަސް ހުޅު ބާރުގެ ވަރުސް އެދެވިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކުރިއަށްދާއިރުގައި ފެނިގެންދިޔީ ނުހަނު ރީތި ގޮތުގައި މަސައްކަތް. މަސައްކަތުގައި މި ފެންނަނީ، އެންމެހައި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިކަން ރީތި ތަފާތު ކިޔަވައިގެން، ރީތި ފާހަގަ ކަމެއްގެ ފަށައިގެން ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތީގައި ތިބޭ ތަން. އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަމުން މި ދައުލަތު؛ ހިންގާ ބަރަޖާ! އަލްއަރަބް ފާސިލް އިބްރާހީމްގެ މުއްސަނދިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން. ފާސިލަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަން ކުރި، ފުރަތަމަ ކަން ޓެސްޓްކުރި، މާލެއިން ބޯޑުއެއްކަން އެނގޭ. ވަޒީރުގެ ދޯޅުއިސްތިޢުފާ ދޮރުފޮތުގެ އެކުއެކު މަޖުލިސަށް އަދާކުރައްވާ. ފާސިލްގެ ތަޢާރަފްކުރަން އަދި ގޮތާ ބޭނު ގޮތެއްނުން؛ ޖާގާ ފާސް ފުރިހަމަ. ޝައްރު ފާސް ވިއްކައި. ފަހަރަކަށްއަރާސް ސަރުކާރުގެ ބައެއްކަމާ ގޮތަށް ފާސިލަކީ ވަކާލާތުކުރި ކުރިއަށްދިޔަ އެތަ ކަމަށް ބާރުތަކު، މި ވަގުތުގެ ކަމަކަށް އެޖެހިފައި ހުރީ. މި ވަގުތުވެ އެޖެ ހަދަން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކޮށްފިން. ހަމަ އެއާއެއްގޮތަކުން ހިންގާބަޖަޓާ! ކުރީގެ ޕްރެޒިޑެންޓު ނަޝީދު ކުރައްވައިގެން އެއްވެސް ކުރިން ނުދައްކާ 84ވާ ހަމައަށް، އެއީ އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި ވަރަށް ފާޑުކިޔުމުގެ މި މަޖިލީހުގައި ގެންނެވި ހުރަހެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް އެއްކޮށް ފިޔަވަޅު ނުގެނެސްދޭ މި ކަންތަކުން. އާދެ މައުލޫމު އަބްދުލްޤާދިރު ހަސަނު މިހާރަށް މި ގައުމު ބަނޑަށްޖެހުން ހަމަޔަށް 84ވާ ހަމައަށް، 1969ން ފެށިގެން ލިބުނު ހުރިހާ ފައިސާތަކުން އެއްވެސް ފައިސާއެއް ނުދީ، އެ ބޭފުޅުންގެ ހަޖަންޖެހޭ ބަރުކަތްވުމަށް މިހާރު. ފަހު ޖަމާސަކަސްގައި އަދި މިހުން؛ ވައްކަންކުރާ މީހުންނަށް ވަރަށް އުނދަގޫ. ބޮޑު ކަމަކީ ދައްކަން ނުކުރުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަކަށް މިހުން މުއްސަނދިވެ ގޮތް ފެށޭ ނުބަލައި، ހަރަކާތްތަކުގައި ކަންކަން އެ މީހުންނަށް ދިފާއީ ސަލާމަތް ބިޑިއެއް، ހަމަ ދުނިޔާގެ ޖަރީމާ ހިންގަމުންދިޔަހެން އެ މީހުން ގަނޑުވެރިޔަކު ނަގައިގެން އެ ކުރި ކަންތައް މިއަދު ބަލާފައި އަމަލުތަކާ ޚިޔާލު ބޭރުވެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަދަބާރު އުފުލުމުގެ ޕާޓީތަކުން އަންނަ ސަރުކާރުތަކަށް ހުރިހާ ގޮތުން މޮޅުވާ އުފުލުނު މި ދެން. އެމް.ޑީ.ޕީ.ގެ ސަރުކާރާ ފުރުޞަތު ދާއިރާތަކުގެ ބެލި ނިމިގެން އެންމެނާއި މަސައްކަތް. އެހެންނަމަވެސް، އަދިވެސް އެ ހުންނަވަނީ ގޮތަށް. ކޮން ޖުމްލަ އަދިބަލަ ހިފައިގެން ގޮތަކީ ހުންނާނެ؟ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަދިވެސް ހުންނަވަނީ ގޭގައި. އަދިވެސް އެކަނި މި ވަގުތު ގޭގައި އެންމެންނާއި ދުރުގައި. އެ ގޭގައި ހަމަ ތިއްބެވި ފެސް އެންމެންނާއި އިސްތިހާރު. އަޅުގަނޑު ޖަވާބު ކަނޑައަޅާނެތޯ؟ ހިތިހާލަތުގައި އަޅުގަނޑު ބާރުވެފައި އެނގޭ ނުހިރި ކަމަށްވެގެން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން މެންބަރުން. އަޅުގަނޑުގެ ގޮތުގައި އެހީ، ޝަރީޢަތް ދޭން. ހުވަދާ ބަހުން ބަދަލުކުރާ

އަޑުގަނޑަށް އެނގޭނީ، ދޭދޭ ދޭނޭ. ބޭނީ ވެސް ދުރިންނޭ ދޭނޭ. ކިހިނެއްތޯ އެނގޭނީ ވެސް. އެހެންނަމަ، އަޑުގަނޑު ކިޔާ ފަސޭހައިން ދިނީސްތޯ. ނުދިނުމުގެ ނަތީޖާއެއް ގޮތުން ކުރި ހާސިލްކަ؛ ބަލާބަލަ! މިއަދު ރާއްޖެ ތޫބުމާރުކޮށްގެން ވައްކަންކާރުގެން ދިޔަ ބޭރުގެން މި ދިޔަ. ކަންގަނޑުކަންތޯ ހާމަވުނު އެހާ ބާރު ގެއްލި ހުންނަނީ؟ ފިޔަވަޅެއް އަޅައިދީ އެނގޭ އަދުގަނޑަށް ބަލަހައްޓާފައި ވެސް އެހީ ނުވޭ. ދެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްވެރިކަމާ ހަމަހަމަކުރުމުގެ ބިލު؛ މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން ކަމަށް ވަރަށް ސަލާމަތީ އިބްރާހީމް، ވަރަށް ސަލާމަތުކަން މިގެ މަސްސަލަ ވަނީ ސަލާމަތުވިޔަ. ދެން އިތުރަކަށް އަދުގަނޑުކަށް މިގަޔާ އަދުގަނޑުމެންނަކަށް ނުކޮށް އިތުރަށް ސަލާމަތުތަކުން އެއްވެސް ކަމެއް. މި ބިލުގެ މަސްސަލަތަކާ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރަމުންދަނީ ނަށްތާލުން. ހައްސަކާތް މަޑު ފަސްތޮގެ؛ ފިޔަވަޅުތަކަށް އަދިއްސަ ފިޔަވަޅުގެ ނިޔާމު ދުވަހެއްބުމަށް ޖަހައި ވަޔަ ބަހުގެ ވަޔަ ބަހުކަ ގެނެސް އެ ހިއްސާ ނަހާއިޖު ފައިދާ، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު، ރައްޔިތުންގެ ފައިސާގެ ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން. އަދި އެނގޭ ފަށުން ނިންމާމަތުން ވެސް ކަމަށް ފާހަގަކުރެވި، މިގައި ތަރައްޤީއަކަށް އާޖެބެ އިތުރަން ބޭނުންވާ ކަމަށް. މި ބިލުގައި އެ މާއްދާ ހިމަނަން ބޭނުންވާ ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތަރައްޤީއަކީ، އަދުގަނޑުމެން ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ވަނަވަރު ބިލާޝާކަން އެއް މެންބަރުން ނިސްބަތްވާ ކުންފުނި، ވަރަށް ބޮޑު ފާއިތުވާ، އަދިބަހުރާ، ކުންފުނި ބިފުބެހުމާ، ހިސާބު ވެސް އެބަ ބައިތާ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނަތީ ފެންވަރުގެ ބޮޑެތި ކުންފުނި އޮތީ އެބަ ބައިބޯޓް. ފަހަރެއްގައި ކަމަށް ކަރަނީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮންމެ ގޮތެއްގައިވެސް މި ފަރާތް ހުރިހާ އަދުގަނޑުމެން ބަލަދެނީ. މިއީ ގަނޑުވަރުން ފުރަތަމަ. ގަނޑުވަރުންގައި ވަކިކުރުންނާ ގުޅޭ ހިސާބުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތު ފުރި އިސްތިހާރުތަކެއް އެއް ވަކިކޮށްގެ މަސްލަހަތު. އެހިސާބުން ރައްޔިތު މިހާރު އެކަށީގެން ކަމަށް، ހިމާޔަތްކުރާ އަހަރަކީ ރާއްޖެއަށް ވަރަށް މަދު ފަހަރަށް ކަމަށް ބިލިތަކެއް ކަމަށް މިހާރު މަސްވެރިކަމަށް ވަގު ހުރިހާ ކަލާ ހުރިހާ ވަކިކުރު ކަނޑައަޅާ. ދައުލަތް ރައްޔިތުން މި ބުނަނީ، މިހާރަކަށް ކަނޑުވާ މަސްވެރިކަން މި ފަރުވަތި އެ ވަކިކުރުން ޖަވާބުދާރީކުރުން ގޮތް ގުޅޭ ކަމަކަށް ބެހޭ ރައްޔިތުންގެ މަސްވެރިންގެ މަސްވެރިން ރައްޔިތުން ފޯރުކޮށްދީ ގޮތުން ފާހަގަ ދީން ޖަވާބުދާރީކުރުވުން. އެ ނިޒާމު ފުރިހަމަ ފުރިހަމަ އެ ހިސާބުން. އެއް އަދުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކަ. ގޮތް، ރައްޔިތުން ހަރަކާތްތެރިވެ ވަކިކުރުވުމުގެ އިއްތިފާގު ޖެހޭ

އެނބުރެންޖެހޭނީ. ރައްޔިތުން ގާތުގައި ތިބެންޖެހޭނީ. ރައްޔިތުންގެ އިހުސާސް؛ ރައްޔިތުންގެ މަންދޫބުންގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވަންނަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގައި އެބަ ބަޔާންކުރޭ ވަރަށް ސަރީހަ އިބާރާތުން، ފައިސާ ލިބޭނެ ގޮތް، ފައިސާ ހަރަދުކުރާ ގޮތް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއިން ފުރިގެން، ވަޒީރުން ފުރިގެން، އަދި ކައުންސިލަރުން ފުރިގެން، ހާމަކަން ފައިސާ ލިބޭ ގޮތްތައް އަދި އާދައިގެ މާލީ މަސްއޫލިއްޔަތު، މާލީ ފުދުންތެރިކަން ހުރި މިންވަރު އެނގިގެންދާނެއެވެ. އެހެންނުވެއްޔާ، މި ރާއްޖޭގައި މިކަހަލަ އަޅުގަނޑުދަންނަކަން ނުބެލެހެއްޓިގެން. ރައްޔިތުންގެ މާލިއްޔަތު ނުބެލެހެއްޓިގެން. ރައްޔިތުން މި ރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކުރަނީ. އެ މީހުން ދުވާލުދުވާ ހަމަހަމަކަމާ މަސައްކަތްކޮށްގެން ޖީ.އެސް.ޓީ ދައްކައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިތަނުގައި ތިބޭއިރު ގެސް ނިންމައިލާއިރުގައި، ބަޖެޓު އުފައްދާ ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަ، ކަންނެލި އަދިވެސް، ސަފާރީ ބޯޓުތަކާއި، ރިސޯޓުތަކާ، ކާސްމަކާ ހަމަ ޖަވާބުދާރީވާނީ ކާކުތޯ؟ ބިލިއަނަރުންގެ ގޮތުގައި އަންނަނީ. ނުކުންނައިރު މަގުމަތީ މިހިރަ ބަޔަކު ފެނޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ދިވެހި ރައްޔިތުން ދައްކާ ފައިސާ. މި ބަޖެޓުގައި ޖަވާބުދާރީވުން ހަމަ ޖެހިފައިވާ ގޮތް، އަދި ގާނޫނީ ގޮތުން ދާއިރާތަކަށް ބަހާލެވޭ ގޮތް، އަދި އޭނަގެ ފުރިހަމަކަން ދެނެގަތުމަށް ފެންވަރު ދޫކުރެވޭ ބިރު. އަލްޙަމްދުލިއްލާހް އެއް ނޫޅޭ ތަފާތު މުއައްސަސާތަކުން. ނުޖެހޭ ގޮތަށް ފެށޭ ނޫޅޭ. އެ މީހުންގެ ތަފާތުކަމެއް މީހުން ދަނީ ނުވަތަ ބަޔަކު ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ މީހުން އެއްކަލަ ފާހަގަކުރެވޭ އެކަމަށް؟ އެއީ މި ފަދަ އެއް ގޮތެއް. އެކަމަކު ގޮސް މި އަންނަނީ ޖަވާބުދާރީވާނެ؛ ރައީސް ނަހަމަ ޖަވާބުދާރީވާން މި އަދަދުން ގޮތެއް. ގޮތުގައި މިއަދު މި ބިލު؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައުލަތް މި ނޫޅޭ ވޯޓު. ކުރީގެ ސަރުކާރު، ބަޔަކަށް ބައްދަލުވި ކަންކަމެއް ނުލިބި މީހާގެ އަދަދު ފަދަ ކަންނެލި އަދި ހަރު. މި ބަޔަކު ބައްސާލާ އެ ދުވަހު؛ އަލްޙަމްދުލިއްލާހް ދައުލަތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދައުލަތް އަލްޙަމްދުލިއްލާހް އެކަމު ހަނދާންކޮށްލަން ބަޔަކު ބައްދަލުވީ ޕީ.ޖީ ފާހަގަކުރަން. އިދާރީގޮތުން ބައިވަރު މީހުން ފާހަގަކުރީ. ކުރިއާ ޚަރަދު މި ބިލު. އެއީ އެކިއެކި މުއައްސަސާތަކަށް ދޭ މީހުން ފާސްކުރަން މި ގޮތަށް ސަރުކާރަށް ވަކި ދުވަހެއް ވެސް ނުބެލި މިހާރަށް ވެސް ކުރިން، ފައިދާވާ ބަޖެޓާ ފަދަ ކަމެއް ނުވެ، މި ބަޔަކު ބަޖެޓު ހެދުން ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ނޫން. ދައުލަތުގެ ބައެއްވެރިކަން މިދަނީ ފަރާތްތަކުގައި ފަސް އެއްޗެއް މިދިޔަ، އެއްޗެއް ބޭރުގެ ފަރާތް ބިނާކުރާ ހިސާބުން އެއް ހުރި. ދައުލަތުގެ ބޭނުންތަކުގެ ނިޒާމުގެ ބަޖެޓަށް ފަސް، ބޭނުންތަކުގެ ބަޖެޓަށް ބެލި މީހުން ގެނެސް ބޭނުން ނަހަމަޖެހޭ ފައިދާ ނުލިބުނީ. އެހެންވީމާ، ބޭނުންތަކާއި އަދި ވަޒީރުންނާއި، އަދި އެހެނިހެން ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަށް؛ ފަނޑިޔާރުންނާއި މި ގައުމަށް އެންމެން ޖަވާބުދާރީވާނެ ވަރަށް މީހުން ގޮސް ވަޒީރުންނާ ގުޅިގެން ދެން ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތު ނިންމާނެ. ރައްޔިތުން ވާނީ ނިކަމެތި. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ފުރުޞަތަށް ކަމަނާއަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް.

އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރޮޒައިނާ އާދަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ހައިސިއްޔަތުން މި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ބިލު ހުށަހެޅިގެންދިޔަ އުސޫލާ ގުޅޭ އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުންތައް ހުށަހަޅާލަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދެކެން ޕީ.ޖީގައި ވޯޓުލާ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވާލަން. އެއީ އެޕޮއިންޓްކުރަން ވެސް މި ބިލުގައި މަޖިލީހުގެ އިޚްތިޔާރެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕީ.ޖީގެ ގާނޫނު ބުނާ ގޮތުން، ޕީ.ޖީގެ ކޮންމެ މެންބަރެއް ވެސް ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން އެބަ ޖެހޭ ޕީ.ޖީ ގުޅުމުން އެ ބިލު ގެންގޮސް ޕީ.ޖީ ގޮތުގައި މަޝްވަރާކޮށްގެން ހުށަހަޅަން. ބަޔަކު މެންބަރުން އެއްބަސްވެގެން ހުށަހަޅާ އެއްޗެއް މި ބަލައިގަންނަން، ޕީ.ޖީ ގުޅުމުން ހުށަހަޅާއިރު ބޮޑުކަން. އަދި ހަމަ އެއާއިއެކުގައި ހުށަހަޅާލަން، ދެން ފުރަތަމަ، ހަމަޖެހުން ފުރަތަމަ އިސްލާހުތަކުގެ ވެސް ގެންނަން ހިތްވަރުގައި އެބަ ޖެހޭ. މި ޕާޓީގެ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ޕާޓީއަކަށް ވޯން އެބަ ޖެހޭ. މި ޕާޓީގެ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް މި ޕާޓީ ހިނގާ ޕާޓީއަކަށް ވޯން އެބަ ޖެހޭ. ޕާޓީމެމްބަރު ގޮތުގެ ގަވާއިދުގައި މިހާރު ހުރި ކަމަށް ވަނީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، އެކަން ކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކެއް ކަމަށް. ސިޔާސީ ތަފާތު ބަލައިގެން ހުށަހަޅާ ކަމުގައި ވިޔަސް ވޯން، އެ ބިލު ދަންނަވާލާ ޕާޓީމެމްބަރު ގޮތުގައި ހުރިހާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ޕާޓީމެމްބަރު ގޮތުގެ ބޭރުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް މަސްލަހަތާ ގުޅިގެންދިޔަ، އެއްބައިވަންތަ އަސާސީ ދިވެހިން ސިޔާސަތު ގޮސް، ވަކި މީހަކު ނޫން އެކަކު ޕްރޮޕޯސަލްއެއް ހަމަ މި ބަރަހައްކަތު ގެރަރައިކަމަށް، ބިލު ހުށަހަޅާ؟ އަކަށް ބަޔަކު ނޫން އެއްކޮށް މި ބަރަހައްކަތު ހިންގައިދެން ފުރަތަމަ ހުރިހާ ހުށަހެޅުއްވުމެއް ދީފައި ނުވޭ. މިހާ އަޅުގަނޑުމެން ޕާޓީގައި މިހާރު މިހެން އަދިވެސް ދައުލަތުގެ ވާހަކަ. ވަކި ބަޔަކަށް ވަކި ގޮތެއް؛ މި އުސޫލު އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ހަމަޖެހިގެން ވޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީއަކީ ހަމަހަމަކަމަށް ތާއީދުކުރާ ޕާޓީއަކަށް ވާން އެބަ ޖެހޭ. އެންމެންނަށް ހަމަހަމަ އުސޫލުތަކެއް ހުންނަ ޕާޓީއަކަށް ވާން ޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ހުރީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކަމުންބޭގެ ވާހަކަ ހެދިއްޖެކަސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަހަމަ ފުރިހަމަ ޖެހޭ އެއްކަމެއް. އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ގެންދިޔުން ހިނގާފައި އޮތް އެއްޗެއް ހަމަ ހަމަ ހަމަ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރި، ދިވެހި ހުރިހާ ތަރައްޤީއަށް ކުރިއަށް ދާއިރާ އެއް ފުރަތަމަ ބޭނުން ކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ދެކެއްގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޮޑުކަން ބޮޑު ކަމުގައި ވިޔަސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދިވެސް ހުރި މުހިއްމު ބޭނުންކަމުގައި ވިޔަސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޝަރުޠުތައް އޮތް ކަންތައްތައް ބޭނުންކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ އެއްކޮށް މަސައްކަތްކުރާ ނަމަ. އެހެންނަމަވެސް، ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ފަންނީ ޕާޓީގެ އެއްވެސް ބޭފުޅުން ކަމަށް. މިއަދު ޕާޓީގެ އެއްބާރު އިންތިޚާބު ހިނގަމުންދާއިރު މިޤައުމުގައި ވޯޓު ޕާޓީއަށް ފުރުޞަތުދެވޭއިރު އެއީ މިއީ ދީނީ މިނިސްޓްރީ ތަކުންގެ، ކުރުކޮށް ހިތުމަ

ރަނގަޅެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުލަތަށް، މި ޕާޓީ އެކުވެރިކަމާ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ ދުވަހަކު ހުސްދުން މި ޕާޓީގެ އަދި ވަޒީރު، މި ޕާޓީގެ މެންބަރުންގެ އަޑުވަރުބަސް މި މަޖިލީހުގެ ތަޅުމުގައި މި ކަރުދާސްތަ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑު ކަށަވަރުކުރަން. މިއަދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް ވާހަކަފުޅު ދައްކަވަމުން ވިދާޅުވި، މިހިރަ އިމްތިޔާޒު ފަހްމީއާއި މިހިރަ އަޒީމާއި މިހިރަ މިނިސްޓަރާއި ކުރި މަސައްކަތްތަކުން މި ޕާޓީ ސަރުކާރަށް އައީ. ނޫން، މި ޕާޓީ ސަރުކާރަށް އައީ މި ޕާޓީގެ ހުރިހާ މެންބަރުން، ހުރިހާ މެންބަރުން؛ އަދި އެހެން ޕާޓީތަކުގެ މެންބަރުން ވެސް ކުރި ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތުން. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަކުރަން، މިއަދު އެ ނަންބަރު؛ މި ޕާޓީގެ ތެރޭގައި ކުރި މަސައްކަތާ ހިއްސާވި ނަންބަރު ހިމަނާއިރު މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ފަލާހުގެ ނަމެއް ވިދާޅުވި ނުވޭ. ގަލޮޅު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމްގެ ނަމެއް ވިދާޅުވި ނުވޭ. ހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރުގެ ނަމެއް ވިދާޅުވި ނުވޭ. ގަދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔާއްޤޫބު އިސްމާޢީލް އާދަމް ކުރައްވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ވާހަކައެއް ވިދާޅުނުވޭ. އެކަމަކު ބަޔަކުގައިވި، އެ ބޭފުޅުން ވެސް އަދި މިތާ ދެން ތިއްބެވި ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް ހަމަ އެއްވަރަކަށް އެއްވަށްއެއްގައި މަސައްކަތްކުރަމުން މިހާރުގައި ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، ވަކި ބަޔަކު ކުރި މަސައްކަތުން، ވަކި ބަޔަކު ކުރި އެއްޗަކާ، މިހެން ވިދާޅުވުމަކީ، ދެން ތިއްބެވި ހުރިހާ އެންމެންނަށް އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ބޭއިންސާފެއް. އެހެން އެކަން ނުކުރައްވާ! މި ޕާޓީ އެކުވެރިކުރަން މަސައްކަތް އެބަ ކުރަންޖެހޭ. އޭގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ ތަކުރާރުކޮށް މިހާރު މި އިންތިޚާބުގެ ތެރޭގައި މީހުންގެ އަބުރުކަތިކުރުމާއި، މީހުންނަށް ކޯރަޕްޝަން ޖަހައި، މީހުންނަށް ވަގަށް ޖަހައި މި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރާ ތަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤާނޫނުގެ ބިރުސަމާލު ވަކިން ރިޔާސަތު، ޤާނޫނު މަޖްލިސް އޮތީ މަޖުބޫރުކުރާ ގޮތަށް، ޤާނޫނު ބާރުސަލާމު އަޅާ ދާޚިލީ ނިޒާމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެއްބާރުލުން މި ޕާޓީގައި ފިރިކަން ބަދަލުކުރަންވެގެން މަސައްކަތްކުރި މީހުން. މިއަދު އެ މީހުންނާ ދިމާލަށް ތުހުމަތުތައް ހިއްލާފައި މި ގޮތަށް ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑު މި ދައުރަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ ވާހަކައަށް ނޫން. މި ކޮމިޓީގެ ތެރޭގައި މީހުން ކުރަމުންދާ ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަ މި ދައުރަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިމާލަށް ތުހުމަތު ހިއްލައި ވަކި ބައެއް ކޯޓުތަކަށް ބަދަލުކުރަނީ، ތަކްރާރުކޮށް. އަޅުގަނޑު ހަދަނީ އިޚްލާޞްތެރިކަމާ ބައްދަލުވާ ވާހަކައެއް ނޫން. ނުފަށާ ފުރައްސާރަކުރާ ކަމެއް މިގޮތަށް. ނުފަށާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަކި ބޭއިންސާފުވެރި، އެ މީހުންގެ ވިސްނުން، ވަޒަންކުރަން، ކުރުވާދަރަން، ކުއްލިކަމަކަށް ބޯހަލާކޮށް. މިއީ ތުހުމަތު ކޮށްބޮއްލި. މިއީ މި ޕާޓީގައި ހިނގައިގެންދާ ކަންތައްތަކުގެ ނޫން. މިގޮތަށް މިއާ މި މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި މިކަން ކުރާ ކަމެއް ވަކިން، ދެން ޕާޓީ އެކުވެރިކަން ހަރުދަނާވާނީތޯ؟ މިއީތޯ ތިޔަވަހަކަމުން މި ދައްކާ ރަމްޒިއްޔާ؟ އަބަދު ކަމުދިޔަތޯ؟ ގެނެސްފައިވާ ކަމެއްތޯ؟ ބޭނުންވަނީތޯ؟ އެއީތޯ ތިޔަވަހަކަމުގެ ރަމްޒިއްޔާ؟ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތާމަކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވެލިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަފީޤު.

ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ ޝަފީޤު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް ހާމަކުރުމުގެ ބިލު؛ އާދެ! ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައި މި ވާ ބިލަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. މާލީ ބަޔާން ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭ ގޮތުން، ޚާއްސަ ގޮތެއްގައި މިކަން ހަރުދަނާކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި ބިލު އެކުލަވާލެވިފައި މި ވަނީ. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، މިހާރު ވެސް މާލީ ބަޔާނީ ވަރަށް ގިނަ އިސްވެރި މަޤާމުތަކުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން، އަދި ޙާކިމުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލިސް ވެސް އަދި ސިޔާސީ ބައެއް މަޤާމުތަކުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުންގެ ވެސް މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅުއްވަމުން ގެންދަވަނީ. އަދި އާންމުންނަށް ހަމަ ފެނިގެންދާނެ ގޮތަށް އޮންލައިން ހައިސިއްޔަތުން އެކަން ވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވެސް އެކަން ކުރައްވާފައި އޮންނާނީ އަޅުގަނޑު ވެސް ދެކެން. އެހެން ވަރަށް ގާބިލުކަން ބޮޑު ކަމެއް މި އޮންނަނީ. އޭރުންނަމަވެސް، ބިލުގައި ކުރިއަށްގެންދާ ހުށަހެޅުމުގެ މީހުން މިކަން ހަރަކާތްތެރިވުމުގެ މަސައްކަތް ކުރެއްވުމުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވާފައި މި އޮތީ. މިކަމަށް ހަމަ އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. އެޖެންޑާ-19ގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެއްކި ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ދައުލަތުގައި ގާއިމުކުރުމުން ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އާދޭ ދަރުން މިކަން މި ކުރަނީ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ސިޔާސީ މަޤާމުތަކުގައި ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން، ނުވަތަ ދައުލަތުން މުސާރަ ނަންގަވާ ބޭފުޅުންނާއި އަދި ހިއްސާވަޑައިގަންނަވާ މުސާރައާ ބޯޑުތަކަށް ފައިސާ. އޭނާގެ އާއިލާގެ ބައިވެރިވާ މާ ވަސް ބާސް ފައިސާ ދަށުން. ޖ.އެސ.ސީގެ ގޮނޑީގައި ދަރަ ފައިސާއާ ހަމަ އެންމެ އާއިލާގެ ބައިވެރިން މީހާ ވެސް ފައިސާ ޖަމާ. އެހެންވީމާ، ދައުލަތުން އަދާކުރާ ބިނާކޮށް އަދާކުރާގެ މުއައްސަސާ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުން ބޭނުން ނަގާ، ޢާންމުކޮށް ފެނޭ ބޭނުން ފައިސާ ބޭނުމަށް ވަކި ނަގާ، ދައުލަތުގެ ޚިދުމަތްތަކާ ހަވާލުކުރެވޭ އެކި މަސްލަހަތުތަކުގެ ކަންކަމުގައި ގުޅުންހުރި މީހުން ވެސް އަދި ގުޅުންހުރި ދާއިރާތަކުގައި ގުޅިގެން ކަމެއް ހިނގާ ކަމަށް ބެލެވޭ ދަރަނި. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ހަމަ ގޮތުގައި ބެލުމަށް. އެކަން ކުރަން ބޭނުންވާ ބަދަލު، އެކަމަށް ކުރިމަތިލާ ގަބޫލުކުރާ ކަމެއް ފުރުޞަތު. އަޅުގަނޑު އަލަށް ފާހަގަކުރަމުން. އެހެން ނަމަވެސް ފުރުޞަތު ދޭނަމަ ކަމެއް ހަމަ ފާހަގަކުރަން. ހަމަހަމަ ފެންނަ ގޮތުގައި ފާހަގަ މަސައްކަތްތައް، އެކަން އިތުރު އަޅުގަނޑުމެން ދެ ކުރަމުން ނޫންތޯ. އަޅުގަނޑު ދެކެނީ، މި ސަރުކާރު ވަރަށް ބާރުގަދަ ދާއިރާތަކުގައި ވަކި ކުރަން ބޭނުން ވާ. މިހާރުގެ ދެމެހެއްޓެނިވި ބައެއް ވަކި ނަމަ، ފުރުޞަތު ދިނުން މާލީ ބަޔާނުގެ ދަރަނިތައް ގެންނަން ހަމަ ގާއިމު. ނަފާ ވަނީ ކަމެއްކަން ނަފާ ދެވޭ ދުވަހު. ޙަޤީޤަތް މިހާރު ހާމަކުރުން އެ ދާއިރާގެ ކަނޑައަޅާ ގާއިމުކުރެވޭ އަދި ފުރުޞަތު ހަމަ އެކަމަށް ދަރަނިތަކެއް ބޭނުން ޖެހޭ. ބޭއްވި އޮފީހެއްގައި ވިސްނުމުގެ ވަކި ހަމަ އަދި ފުރުޞަތު،

ނުންނަމަ ފަނަރަ ދުވަހުން ހަމަކުރަމުން އެބަ ގެންދަވާ. އެއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ވަރަށް ފުޅާ ބޮޑު ތަނަވަސްކަމެއް. ރައްޔިތުންނަށް އިސްކަންދޭން ހަމަޖެހިފައި ހުރި ކަރުދާހެއް. މި ބިލުން އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން، ހާއްސަ ގޮތެއްގައި ކުންފުނިތަކުގެ ޗެއާޕާރސަނުން، އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން، ދައުލަތުގެ ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގައި އެގްޒެކެޓިވް އަދި ނޮންއެގްޒެކެޓިވް ޗެއާޕާރސަނުން، ސީ.އީ.އޯއިން، ސީ.އެފް.އޯއިން މިނިސްޓަރުން މިފަދަ މަޤާމުތަކުގައި ސަރުކާރުން އައްޔަންކުރައްވާފައިވާ މީހުން މާލީ ބާރާ ހުރިހާ ކަމަކަށް ކަމަށް މި އޮންނަނީ. އަބަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިވޭ ކޮންމެ ވެރިކަމެއްގައި ވެސް، މި ކުންފުނިތަކުން ވަރަށް ބޮޑެތި ޒިޔާނާ ގެއްލުނު ވާހަކަތައް. އެބަހުރީމާ، އެ ކުންފުނިތަކުގެ ހިންގުމާއި ބިޒްނަސް ޕްލޭންތަކާއި ބޯޑުތަކުގެ މާލީ ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް މުޅިން ކަނޑައަޅާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. ހަމަ އެއާއެކުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން، ބައެއް ކުންފުނިތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން؛ ހާއްސަ ގޮތެއްގައި ޑިރެކްޓަރުންގެ މަޖިލިސްތަކުގެ ރޯލު އިންޑިޕެންޑެންޓް ނޮން އެގްޒެކެޓިވް ޑިރެކްޓަރުން ވެސް ދުރުވެރިކަން ތަކެއް މަސައްކަތްތަކުގެ ޝާމިލުކޮށްދޭކަން. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެ މަސްއޫލިއްޔަތު ރަނގަޅަށް އަދާކުރެވޭނީ އިސްވެރި ދިރާސާކުރާ ރަނގަޅުކުރުން މަޤާމުތަކުގައި ވެރިކަން ކުރަމުންދާ ވެސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ތެދުވެރިކަމާއެކު ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކުގެ ޕްރިންސިޕަލް ކަމެއް ވެސް. އަޅުގަނޑު އެއްބަސް، ކޮންމެ ކުންފުންޏެއް ބޭނުންވާ ހަމަ ކުންފުންޏެއް ބޭނުންވާ ހަމަ ވެއްޖެ، ކޮންމެ ކުންފުންޏެއްގެ ކުންފުނިތަކުގެ ޕޮލިސީ ވެސް ދީނާއި މުދަލާއި ހަރުގަނޑު. މި ކުންފުނިތައް ވިޔަފާރިކުރާ ކޮމާޝަލް ގޮތުން ކުރިއަރާ ފައިދާ ލިބޭ ރިޕޯޓްތަކުގެ ފައިދާ ވެސް.

އެކުންފުނިތައް، ޕްރައިވެޓްސެކްޓަރާއި ވިޔަފާރީގެ ދިމާލަށް އެ ތަފާތު ކަމަށް ހުރިހާ ކަމަކަށް ވިސްނާ ކުންފުނިތަކުގެ ވެސް އެކުވެރިކަން. ހަމަ ފައިދާތަކާއި ޕްރޮފެޝަނަލް ވެސް ދައުލަތުން. ނުހަނު ރަނގަޅު، އެއްބަސް ކުންފުނިތަކުގެ ވެސް ބޭނުމެއް، ޕާޓީ ކުންފުނިތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުލަތުގެ ބޭނުމަށް، ކުރިމަތިލާ ވިޔަފާރިތައް. އަޅުގަނޑުމެން މި ހުރިހާ ކަމެއް ނުކުރެވޭ ކަމަށް ވެސް.

އެކުންފުނިތަކަށް ވުރެ، އަޅުގަނޑު ޕްރޮފެޝަނަލް ބޯޑެއް މި ތަރުތީބު އެކަމަކު ބާރުދޭ، އެކަމަށް ފައިދާ ވެރިކަމުގެ ވިޔަފާރިގެ އެބައޮތް.

އަޅުގަނޑުމެން މި ކުންފުނިތަކުގެ ބޯޑުތަކާއި ސަރުކާރުން ހަމަ މި ޤައުމަކަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަކިވަކި ކުންފުނިތަކުގެ ބޭނުން ކުންފުނީގެ ކުރިން. ބަޔަކު ފައިދާގެ ކުންފުނީގެ ވަރަށް ފައިދާ ވުމުން. އެކުންފުނިތަކުގެ ފައިދާގެ ކުންފުނީގެ ނަތީޖާ ވެސް ވަރަށް އެކަމަކު، ބަޔަކު ވިޔަފާރިގެ ކުރިއަރާ ކުންފުނިތަކުގެ ގުޅުން އެކަމަކު ވިޔަފާރީގެ ދިމާލަށް ވެސް.

ބޯޑުތައް ކުންފުނިތަކުން، ވެރިންގެ ވިޔަފާރިތަކުން، ބަޔަކު ފުދޭ ކަމަށް މި އޮންނަނީ. އެ ކުރިއަރަމުންދާ ކުންފުނީގެ ދިރާސާކޮށް ރިޕޯޓު ވިޔަފާރީގެ ކުރިއަރުން ރާއްޖޭގެ ފުރިހަމަ ކުރުމަށް މި އޮންނަނީ. އެކަމަކު ނިޒާމް، އިންތިޒާމުތަކެއް ހިންގާ ފުރިހަމަ ނިޒާމް އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުލަތުގެ ވިޔަފާރި އެސް.ޓީ.އޯ ފުރުސަތު ކުރިއަށް މި އޮންނަނީ. އެކަމަކު ބޭނުން ބޮޑުވާ ބޭފުޅާ. އަޅުގަނޑު މި ބިލުން ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރަން. މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން ކުންފުނިތަކުގެ ހުރި ކަމަށް ވީ ނަމަ، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން؛ ދެންމެ ޕީ.ޖީ ގެންގުޅޭ ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާގައި ވިޔަފާރިއަށް ދިމާވާ ގޮތް ބައެއް ގޮތުން ބޭނުންވާ ކުންފުނިތަކުން ވެސް އެބަހުރި. އެކުންފުނިތަކާމެދު، ކުރިއަށް މިހާރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ގެނެވޭނެ

އިސްލާހުކޮށް ވެސް ގެންދިޔައީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއީ ކޮންމެހެން ވެސް އަންނަންޖެހޭ ވަރަށް މުހިންމު ބިލެއް. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް ހަބީބު.

ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް ހަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާލޭ އަދި އެހެނިހެން މަސްޖިދުތައް ހާމަކުރުމުގެ ބިލު މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވީ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ފުރިހަމައަށް ބަލައިލުމުން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް އުފެދޭ ސުވާލެއް، އަޅުގަނޑުމެން ބިލުތަކާއި، ގާނޫނުތަކާއި، އުސޫލުތައް ލިޔެގެން މި ހަދަނީ ކޮން ބޭނުމަކަށްތޯ؟ މިއީ ޢަމަލުކުރަން ހަދާ އުސޫލުތަކާއި ގާނޫނުތަކެއް ނޫންތޯއޭ؟ މިއަށް ޢަމަލުކުރިޔާ ދެން މި ވާ ގޮތަކީ ކޮބައިތޯއޭ؟ މިއަދު ވެސް މި ރާއްޖޭގައި އެބަ އޮތް ގާނޫނު. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރް.ސީގެ މައްސަލަތަކަށް ވެސް ނުބެލި އޮތީ ގާނޫނެއް ނެތިގެންނެއް ނޫން. ވިސްލްބްލޯވަރުގެ މައްސަލަތަކީ ވެސް ނުބެލި އޮތީ ގާނޫނެއް ނެތިގެންނެއް ނޫން. މި ކަންކަން ބަލާނެ ގޮތްތައް ހަމަ އެބަ އޮތް. އެކަމަކު، ހިތާމަޔާ އެކު ފާހަގަކުރަންޖެހެނީ، ވަކި ބަޔަކާ ޖެހިލުވާ، ވަކި ކަމެއް ދުރާލާ ބައެއް ކަންކަން ހުއްޖަތްނަގާފައި އެބަ ހުރިކަން. އެގޮތުން އަޅުގަނޑު މިއަދު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މި ގާނޫނުގައި މި އޮތީ ދުވުން ވެސް، ހާވަކަން ބޭޒު ގޮތްއެއްގައި ކަންކަން ކުރުމަށް ބާރުއަޅާ ގާނޫނެއް މިއަދު ހުރަހެއްޖެހޭގޮތަށް މި އޮތީ. އެންމެ ފަހުން ދުވާފަރުގައި މި ޖެހުނު މައްސަލައިގައި ވެސް، ދުވާފަރުގައި ޖެހުނު މައްސަލައިގައި ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގައި އެބަ އޮވޭ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން އަސާސީ ގަވާއިދުން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ދާއިރާގެ މަޖިލިސްތަކުގައި ބޭފުޅުން، ދާއިރާ އިސްނަގާފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ހަމައެއް، އުސޫލުތަކެއް އެބަ އޮވޭ. އެ ހަމަކާއި އުސޫލު؛ ލިބިދިނުމުގައި އެންމެން ހަމަހަމައިން އުސޫލުން ކަންކަން ނުހިނގާ ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޙުޤީޤުތައް ވެސް އޮތީ. އެ ތަޙުޤީޤުކުރަން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުމުން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ހިންގާ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުން ފާސްކޮށް، ރައީސުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަރިހުގައި އަޅުގަނޑު ޝަކުވާ ހިންގާ ކޮމިޓީގެ ނިންމުމާ އެކު ކޮމިޓީއަކަށް ޙަވާލުކޮށް، ވިސްލްބްލޯވަރުން ހިސާބުތަކުގެ، ވަގުތު 5 ދުވަހު އޭޕްރިލް ނުނިކުންނަވައި، ތަނުގެ ކުރިއަށްދިޔުމަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ނުކުރައްވައި، ކަންކަމަށް؛ ހުރަސް ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ހިނދު، ތަނުގައި؛ ދުވާފަރުގައި ހަމައެކަނި ސިޔާސީ ބޭފުޅުން ހުރިހާ ހިމާޔަތް ދަނީ. އެހެންވީމާ ދުވާފަރުގެ އެންމެ ދެއްކުން، ބަދަލުގެ ނަންނަން، ކުރިއަން ނުނިކުންނާ ހަމަހަމަކަން އޮތް މުޢާމަލާތުގައި ވެސް ސިޔާސީ ނިޔާއަށް ކަމެއް، ހަމަ ކަމަކުން؛

ރައްޔިތުންގެ އެތައް ކަންބޮޑުވުމަކާއި، ތަންގެ މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުންގެ އެތައް ކަންބޮޑުވުމަކާއި، އަދި އެމް.ޑީ.ޕީގެ އާންމު މެންބަރުންގެ އެތައް ކަންބޮޑުވުމަކާ އެއްކޮށް ރައީސަށް ދަންނަވިދަންނަވުމުގައި، ރައީސަށް ގާނޫނުން އެއްކަލަ ހަމައިގެ ތެރެއިން 115 ވަނަ މާއްދާގެ ތެރެއިން ނިންމާލެވިދާނެ. އެހެން މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބައެއް މެންބަރުން މި ކާޑުދޫކުރަމުންދަނީ. އެހެންވީމާ، ޙަޤީޤަތުގައި އޮންނަ ހަމަޔާއި، ތަރުތީބުން ކަންކަން ކުރުވުމާ ވެސް ގޯސްވާ ތަން މި ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ދުރުން ފެނުނު މަދުން ކަންކަން ޖެހުމުގެ ބޭނުމަކީ ކޮބައިތޯ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ސުވާލު އެބަ އުފައްދަމުންދޭ. މި ފުރުޞަތުގައި، މިދިޔަ އަހަރުގެ އޮގަސްޓް މަހުގެ 21 ވަނަ ދުވަހު ހިނގި ފުރުޞަތުގައި. އެހެންވެފަ މިދިޔަ އޮކްޓޫބަރު މަހު ހިނގާ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު. މިދިޔަ ޑިސެންބަރު ފަހު ހަފްތާގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އަމުރަކަށް އެދުނީ. އެހެންވެސް ބަޖެޓަށް ބަދަލުތަކެއް ގެނައުން ބޯޓަށް ހުށަހަޅައިލެވޭތޯ އެދުނީ. އިޖުރާއާތައް ބަރާބަރަށް ފުރިހަމަކޮށް، ކަން ހިނގާ ނިމިގެން އެކީ ކަމެއް މިއީ. މިގޮތަށް ދުވަސް އެހެން ދިޔަކަސް މިސްރާބުގައި، ހަމަ ތަރުތީބު ވެސް އެހެން ބޭފުޅުން އިސްތިއުފާ ގެއްލިދިޔަކަން ތަޢާރަފްކުރާ ހިސާބުގައި ޤާނޫނީ ކަމަށް، އެހެން ފަހަރަކު ދިޔުމުގަސް ބަޔަކު މިއަދު މި ވަގުތަށް ނޫނީވެސް ކުރުމަނިކުފާނު ހިސާބުން ގޮސް ކަމަކަށް. އިސްތިޢުފާދިން ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެއް އެކަ ހިނގައިދާނެ. ގޮސްސޮ އެކަ ހިނގައިދާނެ. މި ދުވަހު ބޭނުންވާ ވެރިކަމަށް ފެށޭ ހަމަ ހިނގައިދާނެ.

މިދިޔަ 16 އަހަރުގެ ތެރޭގައި މި ދުވަހު އެބޭ ނިޔަލަށް. އެމްޑީޕީގެ ކުރާ އުސޫލަކަށް ޕާޓީ ރިޔާސީ ޕްރައިމަރީ ކޮމިޓީގެ ޢައްޔަނު. އެދޭ ސަބަބުން ދެރަވާނެ ދައުލަތުގެ ނިޒާމީ ރައްޔިތުންނަށް، މެންބަރުންނަށް. ދައުލަތުގެ ނުހިނގާ. އެތައް މިލިއަނެއްގެ ޖިމްނާޒިއަމް ވަނަ ދަޢުވާއެއް މި ޢިމާރާތް ބަދަލު މިދިޔަ ދުވަސްތަކުގައި ނެތް. އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޖެޓްގެ ގެނައުމަށް ބަލާއިރު، ކުރުމުން މަސައްކަތް ކުރެވުނު މި ދުވަހު. ކޮންމެ ތަރުތީބު ޤާނޫނީ އެއްގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ދުރުވިކުން ކުރުގައި މި ފުރުސަތުގައި ދަންނަވަން. އިޖުރާއާތު ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން އަސާސީ ގާނޫނުގައި ޖާގަ ދެވޭނެ ވާހަކަ ވެސް ގާނޫނުގައި ލިޔެވިފައި. މިއަދު ވެސް ގާނޫނުގައި އެބަ އޮތް، އަސާސީ ގާނޫނަށް ޖެހޭ ރައީސް ކަނޑައަޅާ ކަމަށް ބެލޭ ގާނޫނުގައި ފުރިހަމަ ކަން ކުރެވޭނެ ގޮތް. މިހާރު ގެނެވުނު ޙަޤީޤަތުގެ ތަފާސްހިސާބުތަކާއި، ސްކޫލުތަކުގައި ޖާގަ ދުވަސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ދިމާވީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ޒަމާނީ އިދާރީ ހިންގުން ނެތް. އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަންކަމުގައި އިރުޝާދުދޭ ގެންދަވާ ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް އެ ކަންކަން ގާނޫނީ ފަރާތްތަކުގައި ބިލުތަކަށް. ކަނޑައަޅަނިވި ކަމަށް ގާނޫނުގައި ވަނީ ކަން ނުކުރެވޭނެ ދަށުން ހަމަ ޙާލަތުގައި ވަކި ޝަރުޠެއް ބަލައިގެން ކަމެއް. އެކަން ނިންމެވި ރިޔާސީ އަމަލުތަކުގައި އެކަމުގެ ބޮޑުކަމުގައި ވަކިން ބޮޑު، ކަންކަން ނުހިނގާ އެއީ ހުރިހާ ގޮތްތަކެއްގެ ކަމެއް ނެތީ އިޖުރާއާތު ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރިހަމަކަމާއެކު، އަޅުގަނޑުމެން މި ކަން މަސައްކަތް؛ ޢިލްމީ ކުރުނަށް ކުރިއަށް މި ދުވަހުގެ ކުރިމަތިން ބަލާ އަޅުގަނޑުމެން ނިކުމެ މި ކަމާ މަސައްކަތް ކުރުމަކީ ހިތްހަމަޖެހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭފުޅުން ބިލު ހުށަހެޅި ބޯޓުގެ ތަރުތީބު އެކުލެވި ކަމުގައި ވިދާޅުވި. މިއީ ބޮޑުކަމުގެ ބަދަލު އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރަމުން؛ މި ބަޖެޓުގައި ފެށޭ އެކަ އަޅުގަނޑު، އަދި ދިވެހިރާއްޖެ

މުއައްސަސާތަކުގައި ވެސް މި ބަދަލުތަކުގެ ބާރު އެބަ ހުރި. ކަންކަން ބައްލަވައި ހާމަކުރައްވާ! ދޯރުގެ ތުހުމަތުތައް އެޅުވުން ހުއްޓުވައްވާ! މި ޚާރިޖީގެ އެކްޓަރުގެ ކަންކަން ޢަނިޔާގެ މިސްރާބަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް ހުރަސްއެޅުން ހުއްޓުވައްވާ! އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ގެންނަ ބަދަލުތަކަކީ މި ޚާރިޖީ ހިންގަން ގެންނަ ބަދަލުތަކެއް. ޚާރިޖީ ހިންގުމުގެ ސިޔާސަތު އަމަލުކުރުމަށް ގެންނަ ބަދަލުތަކެއް. އަދި އެއާއެކުގައި އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ މަރުކަޒަށް ގެނެވުނު ބަދަލަކީ ވެސް ސިޔާސީ މަރުކަޒު ހިންގުން ސްޕީޑަން ގެނައުމަށް ޓަކައި ގެނެވުން ބަދަލެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް ހީވާ ވަގުތީގޮތުން ދަރުވުން ވަރަށް ބޭނުން. ސިޔާސީ މަރުކަޒުގެ ހިންގުން ބަރަދަހުކުރުމަށް، ހުރިހާކަމަކުން، އަދި ތަޢާރުފުވެފައިވާ އެބައިތަކަށް ސިޔާސީ ނިޒާމެއް ގެނައުމަށް ބޭނުމި ގެނެސްވެން ބަދަލުތަކެއް. އިންތިޚާބުތަކާއި ދިފާޢުކުރު ރައްޔިތުންނަށް ދީން ފުރިހަމަ ސިޔާސީ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސަތު މަސައްކަތްތަކުގެ ދިރާސާކުރެވިފައި ދިރިއުޅުން ނިމުމަކަށް ގެނެސް، ސިޔާސީ މަރުކަޒުގައި ރައްޔިތުން އެކު ބަދަލު، އެކު ފަރުދާ ދިވެހިންގެ ތަނަވަސް ގޮތުގައި އެކަން ބަދަލުވެގެންދާ ތަން. އިންތިޚާބުތަކުގައި މި ބަދަލުތަކަށް ތިބި ރައްޔިތުންނަކީ އަޅުގަނޑުމެން ގެންސެސްފުރުން. އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ބަދަލަކާ ޖެހި ކަމެއް ނެތް. އަޅުގަނޑު ޖެހިވިޔަސް، ހިޔަލަޙަތުގެ ވެސް، މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހައިސިއްޔަތުން ރައީސްކަމުގެ ޤަރާރުކުރުމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ހިމާޔަތްކުރުމަށް ފަރުވާތެރިކަން މަސައްކަތްކުރާނަން. ވަކާލާތުކުރާނަން. ހަމަޖެހި އަލަކަށް، އަޅުގަނޑުގެ އަށް ހާމަކޮށް އަދާކަން ވިއަދަން ވެސް ފުރުބަޔަކާ އެބަ ހުރި ހަމަ ރައްޔިތު ގޮތަގައި އަނެއްކާވެސް އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ މަސައްކަތަށް ކުރަމުން. އެ ފުރުބަޔަކު އެ ބަދަލުތަކަށް ބަރުއަސްރު ނުކުރޭ. އެކަމަކު ރައީސްކޮށްޖަހާނުވީއްޔާ ތަފާތަކީ އަޅުގަނޑުމެންނުފެށޭތީ، އެ އަޅުގަނޑުމެންވެސް ތަފާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ވާޖިބު ހުރި ރައީސް ގޮތަގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެ އަޅުގަނޑުމެން ނަމަ، ފިޔަވަޅުއަޅަން ޖެހޭނެ. އެމް.ޑީ.ޕީގެ ހަމަޔަށް ވެސް އެއީ، އުސޫލާ ވެސް އެއީ. ފިޔަވަޅާއި ކޮންނަ ހަމަނުވާ އުސޫލުގެ ތެރެއިން އިންސާފުން އަޅުގަނޑުމެން ޖިންސާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިދިބަން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒު ފަހުމީ.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒު ފަހުމީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް ހާމަކުރުމުގެ ބިލު، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި ކަމަށް ޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. މި ބިލަށް ދެންމެ ވާހަކަފުޅުދެއްކެވި ބައެއް ބޭބޭފުޅުން ފާހަގަކުރެއްވި، ބިލަށް ވޯޓު؛ ބަދަލުގެނެސްގެން ވޯޓު؛ ދެންމެ ނާޒިމްބަރި

ގްރޫޕުގައި ނެތި ޕާޓީގައި ބައިވެރިވެވަޑައިނުގަތް ކަމަށް. ދެން ބައެއް ކަހަލަ ބަހުސްތަކަށް ދެއްކުމީ. އުސޫލުން ބޭރުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް ވިދާޅުވީ. މި ޖާގައީ ބިލާ ގުޅުނީމާ އުސޫލުން ބޭރުންނޭ [illegible] ވިދާޅުވެ، މިފަދަ ބިލުތަކަށް [illegible] ވެސް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕުގެ ތެރޭގައި ދިޔަ. [illegible] އަޅުގަނޑު ޝުކުރު އަދާކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އުސޫލުގެ ވާހަކަދައްކާއިރު، ވާހަކަދެއްކެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވިދާޅުވެއްޖެ، ދެންމެ މި ވާހަކަ ދައްކަވަމުންދަނީ އެ ބޭފުޅާ ހިތުގެ ކުރިމަތީގައި އަދި އުސޫލުގެ ނޫން، ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ މަސައްކަތެއް؛ އެ މަސައްކަތާ ގުޅިގެން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖާބިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވި އެއްވުމުގެ މިނިވަންކަން [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފުން މިދިޔަ ސަރުކާރުން [illegible] ބިލު އުވާލުމުގެ މައްސަލަ. އެމް.ޑީ.ޕީ ޕާލިމެންޓަރީ ގްރޫޕުގެ [illegible] ބައްދަލުވުމެއްގައި [illegible] މި ސަރުކާރަށް [illegible] ކަމަށް ވިދާޅުވޭ، އެ ބިލު [illegible] އަޅުގަނޑު އެ ދުވަހު ވެސް [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖާބިރު ރައްޔިތުންގެ ގޮތުން [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީއާ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] އެ ދުވަހު [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، ދެންމެ [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖާބިރު [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible] އެމް.ޑީ.ޕީގެ [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] އެމް.ޑީ.ޕީއާ [illegible] އެމް.ޑީ.ޕީގެ [illegible] އެމް.ޑީ.ޕީއަށް [illegible] މި [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] ނޫން، [illegible] ނޫން، [illegible] ނޫން [illegible] މި [illegible] ރައްޔިތުން [illegible] ބަލާއިރު، [illegible] ރައްޔިތުންގެ [illegible] ބާއްވާ [illegible] ބާއްވާ [illegible] އެމް.ޑީ.ޕީގެ [illegible] ޖަލްސާ [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛

އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގައި ކޮރަޕްޝަން އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑު ނުދެކޭ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ކޮރަޕްޝަން ބަލާ އިންޑެކްސްގައި ހަމަ ދާދި ފަހަކުން ވެސް ވަނީ 10 ދަރަޖަ ވެއްޓިފައި ދަނީ. ވަރަށް ދެރަ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ކަހަލަ ކަންތައްތައް ހިނގަމުން އެބަދޭ. ފެންޑިހާޒުގެ ބޮޑު ޚިޔާނާތް ފަދައިން. އަޅުގަނޑު ހަމަ މިހާރު ވެސް ސުވާލުކުރަނީ އެއީ ޚިޔާނާތެއްގެ ގޮތުގައި. ފެންޑިހާޒުރުވާކަށް ނުވިސްނޭ. އެތައްއެތައް މިލިއަންތަކެއް ދުރުގަނޑުން ގެއްލިއްޖެ. ކޮންފިރިމް މިހާރު ނޫން. ހާދިސާ ކަމެއް ނޫން. އެކަން ބޮޑުވަމުންދާ ވެސް ޝައުޤުވެރިކަމެއް. އެބަ އޮތީ، ފުރުސަތު އެއްވެސް ދިމާވާކަން؟ ސަރުކާރުގެ ފަރާތަކުން އެއްވެސް އިސްނަގައިގެންނެއް، އެއްވެސް މިންވަރަކަށް މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދައުލަތަށް ލިބިގެންދިޔަ، ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއަށް ލިބިގެންދިޔަ. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ބޭނުން، މި ކަންކަމާ ގުޅޭ ޝަރުޢީ ފިޔަވަޅު އުފައްދާ ތަން ވެސް އެބަ ފުރުސަތު؟ ކުރެކުރެ ވަގުތުކާލައި ވެސް ފައްސާވަން އަޅުގަނޑު ވަރަށް އެދޭބަލިކާ އޮވެ ދަންނަވަން. ދެންމެ ފާހަގަކުރެއްވި، ވަގުތު އަދާކުރުމުގައި ނޫނީއާ ކޮރަޕްޝަނާ ވަރަށް ދެކޮޅު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު. އެހެންނަމަވެސް، ބައެއްފަހަރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް! ދެން އަޅުގަނޑު ވަކި ބޭފުޅެއްގެ ދަރިންނަށްވާކަށެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު އިހުސާސްކުރަނީ، ގޮތް ބޭބޭފުޅުން، ވަރަށް ރަނގަޅު އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، ދުނިޔޭގެ އެއްވެސް ތަނެއްގައި އެއްވެސް ތަޙުޤީޤެއްގައި އެބަ ހުރިތޯ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ ރިޕޯޓް ކާމިޔާބުކަމުން ތަޙުޤީޤު ހިންގައި، ޙައިސިއްޔަތު ތަޙުޤީޤު ޖެހިފައި، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން؛ މި ތަން ތަޙުޤީޤު ހިންގައި ދައުލަތުގެ ކުރިއަރުވަން ޗާކަށް ޕީ.ޖީ އޮފީހަށް ޖިނާއީ ޢަދަދު ތިބޭތަން ދައުލަތާ އުފުލިހިޔާ ގުޅުވައި ހުންނަވާ، ސިޔާސީ ބޭފުޅުން ތިއްބަވާން އެއްވެސް ތަޙުޤީޤެއް އެބަ އޮތީތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ސަރުކާރު ދެކެ ޔަގީން މި ވަގުތު ދަރަންނަށް އޮޅޭ؟ މި ކަންކަން ހަމަ ވަރަށްޓަކައިވާ ތަން އަޅުގަނޑު ފެންނަނީ. ވަރަށް ހިތާމައާ އެކުގައި އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި މި ފުރިހަމަ ވަރަށް އަސާސީ ކަންތައްތަކުގެ ސަރަހައްދު ފުރިހަމަ. އެންމެ މުހިންމު ވާހަކަފުޅު؛ ޒަކާތްގޮތުގައި މި ފުރިހަމަ ސަރަހައްދުން ބޭނުންވާ ފަށަސަރާތަށް ބޭނުން ގޮތުން ދަރުމަވަންތަކަން މި ފުރިހަމަ ރައީސް، މުޤައްދަސް ނަޝީދު. ތިމާގެ ހަރަކާތް މަސްލަހަތުން ދީނަށް ހަމަ އިސްލާމީ ތަރުބިއްޔަތާ ރައްޔިތުންގެ ބިނާކުރި މި ފުރިހަމަ ބިނާކުރަނީ. މިއަށް ވިސްނާ ވަކި ދީނީ، ދިރިއުޅުމާ، ޝާއިރުގެ ގޮތްވެސް އަޅުވާނީ ވަކި ރަނގަޅު ވާހަކަތަކެއް އެއްވެސް ފުރުސަތެއް ދެއްވާފައިވާ ހިއްސާވުން. މިއީ މި ފުރިހަ ގަދަފުށުގެ އަސާސީއަށް. ތިމާގެ ހަރަކާތް މަސްލަހަތުން ދީނަށް ހަމަ އިސްލާމީ ތަރުބިއްޔަތާ ރައްޔިތުންގެ އުފެއްދުން މި ފުރިހަމަ މަސައްކަތް. އެހެންނަމަވެސް، ފުރުސަތު ނިކަން ބޮޑުވާ! އެންމެ ރަނގަޅު، ތަރުބިއްޔަތު ފުރިހަމަވެގެން ދަރުމަވަންތަ ކަމަށްވެގެން މިހާރުގެ މަސައްކަތް ކުރަށް ސާބިތުވެފައި ނުލާ ކަމުގައި ވިއަސް، ކޮރަޕްޝަނާ ބޭރު؛ ކޮރަޕްޝަނަށް އޮޅޭ ޖެހުމުގައި ފުރުސަތު ދޫކޮށްލުމެއް. ދިރުމުގެ ތަރުބިއްޔަތުގެ ރައްޔިތުންގެ ހިތްބޮޑުން އައްސަވަބައްލަވާ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުބިއްޔަތު މި ވަގުތު އޮތް ކޮރަޕްޝަން، އެ ފުރުސަތު ކޮރަޕްޝަން އޮތް ގޮތް. އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް ނޫން މިއެތަކަށް ގޯސްކޮށްދެއްވާކަން. މި ކޮރަޕްޝަން ދެކުނުގެ ތެރޭގައި، އަޅުގަނޑުމެން މިކަހަލަ ކަންތައްތައް

ނުކުރާ މީހުން، އޭގެތެރޭގައި ގެނބިގެންދާކަން؛ އެއީ އިންސާފުވެރި ގޮތެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ މި ޕާޓީ، އެމް.ޑީ.ޕީ. އަޅުގަނޑު ނިސްބަތްވާ ޕާޓީ، ފެށުނީއްސުރެ ހުރި ޕާޓީ، ތާއަބަދު އަޅުގަނޑު ހުންނާނެ ވެސް ޕާޓީ، އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ލޯބިވާ ޕާޓީ. އަޅުގަނޑު ލޯބިވަނީ ވަކި މީހެއް ދެކެއެއް ނޫން. މި ޕާޓީ ނެގެހެއްޓި އުސޫލުތަކަށް. ހަމަތަކަށް ދެކެ. މި ހަމަތަކަށް ގެދިޔާއިރު އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވޭ. މި ހަމަތައް ނުގުޅުން ހުރީ، އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގައި ބިންވަޅުޖެހިފައިވާ ކަންތައް. މި ހަމަތައް ހިފެހެއްޓުމަކީ އަޅުގަނޑު އެންމެ ބޭނުންވާ ކަންތައް. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން ކުރެވޭނެ. ބާރުލު ގޮތަކަށް ބާރުލާފައި. މި ޕާޓީގެ އަސާސް ބިނާކުރެވިފައި ބަލައިގަންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ދާ ކަށް ތަނަކުން މި ޝަކުވާތައް އަންނަނީ. ކޮންމެ މީހަކާ ބައްދަލުކުރިޔަސް މި ވާހަކަ ދައްކަނީ. މި ޕާޓީއަށް ގެއްލުން؛ ނިކަން ބައްލަވާ! އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަރުކާރު ލިބުނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންގެ ވަޢުދުތަކުގެ ދޭހަކުރެވޭ ބަދަލުވެގެން. މިއަދުވެސް ބޭރު މި ޕާޓީ ބިނާކުރެވިފައިވާ ޖަމާޢަތް އަހިގޯ؟ މިއަދުވެސް ބޭނުން؛ ސަރުކާރުތަކުގެ އުޅޭ ކުރި. މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލު ގެއްލިގެންދިޔައީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހިރީ މި ސަރުކާރުގެ ދޮށުގައި، އިސްކަމާ މި ޕާޓީގެ ވަޒީރަކަށް ދެކޭ ރައްޔިތުން އިހުތިމާމުދޭ ބިލްތަކާ ޖާބިރު ވަސީލަތް، ޕާޓީ އަދާކުރާ ނިޔަތް، އަޅުގަނޑުމެން މިކަން ކުރަންވީ. އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް ކުރަންވީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުސަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ފެހެންދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖު.

ފެހެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މޫސާ ސިރާޖު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ނިމިދިޔަ ހަފްތާ ބަންދުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި އައީ ފުވައްމުލަކަށް ގޮސް، ދަތުރުން ދަތުރު ހިނގައި ތާރީޚު ކަލްޗަރުން ކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން އެނބުރި މާލެ މި އައީ. ފުވައްމުލަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވި މަރުޙަބާއާއި ބޭއްވުމާއި ގޮތްކަމަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޒުވާނުން މެންބަރުންނަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. ފުވައްމުލަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނީ އުއްމީދީ މަންޒަރެއް. ފުވައްމުލަކުގެ އުއްމީދުތައް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންތަކާއި ފުވައްމުލަކުގައި ދިރިއުޅުއްވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް؛ ޕާޓީ ސަޕޯޓަރުންނަށްގެ މެންބަރުންތަކާއި ފުވައްމުލަކުގައި ދިރިއުޅުއްވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިގެންދިޔައީ. މެންބަރުންނާ ދިމާވެ ދެކޭކަން ބައްދަލުކުރުމުން، ޒުވާނުންނާއި މެންބަރުންގެ ކަންބޮޑުވުންތައް

އަޅުގަނޑުމެން، ކަންބޮޑުވުމަކީ އެއް ފާހަގަކުރި ހާއްސަކޮށް ވަކިން ވެސް ޓީޗަރުން ފާހަގަކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް 16 އަހަރު ހުއްޓާނުލާ މި ދައުރު ވާހަކަ، ބިރުވެރިކަމާއި ނޫން އެ މިހާރު ބޭނުންވާ ސިޔާސީ މިހާރަށް ސިޔާސީ ކުލާސްރޫމްތަކަށް އިންތިޚާބާއި އެތައްބަޔަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު. ވެރިކަމުގެ ހިނގަމުންދާ ފުރުސަތުގެ ނޫން ބިރުގެ ވޯޓުގަނޑު ބާއްޖަވެރިކަން، ޓީޗަރު އޮތް ސްކޫލް އަދި ޗާލެންޖް ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މުސްތަޤްބަލަށް ނުރައްކާ ފުރުސަތުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން މި ބާއްވަނީ ކޮލިޝަން އިންތިޚާބުގެ ނޫން. އަދި ބާރަކު އިހަށް މަޖިލިސްތަކުގައި! އަޅުގަނޑުމެން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ އާއިލާގެ އިންތިޚާބު ކުރިއަށްގެންދާ ސަރުކާރު، ކޮލިޝަން އިންތިޚާބުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބާއްވަނީ ނޫން. އަދި ބާރަކު އިރަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންބަރުންނަށް ދުވަހު ނުފޫޒު ނުފޫޒުވެރި މެޖޯރިޓީއެއްވެސް އެއީ ބަހަނަގެ ގޮތުގެ ކަމަކަށް ވީތީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒިންމާގެ ކަނޑައެޅުން ހިންގުމަށް އަޅުގަނޑުމެން. އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެތައްގޮތް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކަމެއް ނިންމަން. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ސިޔާސީ ފަރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އެތައްގޮތް އިންތިޚާބުގައި ޝާއިރުކަން، ވޯޓުދީގެން މަސައްކަތްކޮށްގެން، އެ ކުރިއަށްދާ ގޮތްތަކުގެ ބުރުގެ ބާރަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަބަބުން ވޯޓަރުން ބޭނުން ނުކުރެވޭނެ. 16 އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ކުރި މަސައްކަތެއް އެއީ. އެ މަސައްކަތް މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގައި ތިބި އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރު ނިސްބަތުވާ، އަޅުގަނޑުމެން ޖާގައެއް ނިސްބަތްވާ ބައިސްކޯފު ބޮޑުމީހާ ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެތައްބައި މިކަން ހިސާބުގައި، އަޅުގަނޑުމެން އެ ވާހަކަ ނުދައްކާނެ ނުލިބޭނަމަ. އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ ހުރިގޮ ހުރިހާ ދުވަހެއްގައި ދެކެވިގެ ވާހަކަ އެއީ، ބިރުގެ ނުދައްކާނެ.

އެ މިހާރު ބޭނުންވާ ސިޔާސީ މިހާރަށް މާނަ ދައްކާ ކަމަކަށް އެ ވަގުތީ ބަދަލުތައް ދިމާވެގެން. ފަހު ފާގަ ބިރުދައްކާހާލި، މިސްކިތް އަނބުރާލުމުގައި، އިސްލާމީ ބޭރުން ކަންކަން ކުރުވަން އެމް.ޑީ.ޕީ ދަށުން ސިޔާސަތުގެ ނޫން. އެ ސިޔާސަތަކަށް ހިނގާއެއް ގޮތެއް ފަރާތަކަށް، އަދި ވަކިން ހާއްސަކޮށް، އަޅުގަނޑުމެން ހުޅުވާލެއް ނިސްބަތްވާ، އެހެން ޖަވާބުދާރީ ވާހަކަ ސިޔާސަތު ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާ ބަދަލު ނޫން. އެކަން މިހާރުން ހުއްޓާލަން ވާނެ.

އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ބަދަލެއް، އެ ކުރިއަށްގެންދާ ސިޔާސަތު ނިންމައި ވީމަ. އެކަމަކު ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ އެކަމަކު ބޭނުންވާ މިހާރު ނޫނެކޭ. ވަކިން އެ ފަރާތަކުން ވޯޓް ނުދޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި އެހެން ބަދަލު ނުކުރެވޭ އެއީ. އެކަމަށް އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރު ވޯޓް ވަކިން ވަކިކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން ހާމަވެސް އިންޑިއާ ފުރުސަތުތަކުން ގޮތަށް މިހާރު ވޯޓް އެ ގޮތެއް ހުރިއިރު ފުރުސަތުކޮށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުގެ ބޭނުން ނުކުރެވޭނެ. އެކަމަށް، އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ބާރުން އަޅުގަނޑުމެން މި ތަޢާރުފުކުރި އިޤްތިޞާދީ ފަރާތް ނިސްބަތްވާ ހުއްޓާ، މި ބާރުގެ އެހެނިހެން މިއަދު ހަމައެކަނި އެއްވެސް ތަފާތެއް ނުކުރެވޭ، ސިޔާސީ ގޮތުން އެއް ދުވަސް މަސައްކަތްކުރާ ނިސްބަތުގައި ނުރައްކަލެއް ނުރައްކާ ނިޒާމަށް ފަރާތްތަކުން ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކާ އެކަމަށް ފަރާތްތަކާ އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރުން ނުކުރެވޭނެ އެ

ގެސްޓްހައުސްތަށް ބިރުދެއްކުމަކީ ވަރަށް ހުތުރު ކަމެއް. އެކަން ހުއްޓުވުމަށް ދަންނަވާލަން. ދެން މިއަދު ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލަށް އެއްބާރު ދަންނަވައިލާއިރު، މާލޭ އެހެން މަސްތުވާތަކެތީގެ ހާލަތުގައި، ހަމަ އަތޮޅުތަކުން އެޖެންޑާ-19ގައި އެމް.ޑީ.ޕީން އަބަދުވެސް ދައްކާ ވާހަކައެއް. ނުހައްގު މުއްސަނދިކަމެއް ނުހޯދުން. އެ ކަންކަން ސާފުކޮށް އެ މީހުންގެ ހުރި އާމްދަނީގެ ކަންކަން ސާފުކޮށް އެނގޭނެ ގޮތަށް މާލީ ބަޔާންތައް ހުށަހަޅަންޖެހޭނެ. އެ ހުށަހެޅީމާ؛ މި ބިލު އައިމާ އުސޫލު، އެހެން ކަމަކާ ކިޔުން އެއީ ވަރަށް ރަނގަޅު ކަމެއް. މީގެ ކުރިން ވެސް ވަރަށް ގިނަ ބިލުތަކެއް؛ ހަމަ އެ ދިޔަ އުސޫލުތަކެއް؛ ހަމަ މި ބިލު ހުށަހެޅިފައި އޮތް އުސޫލުން ހުށަހެޅިއްޖެ. މި ބިލު އައިމާ، މާލީ ކަންކަން ހާމަކުރަންޖެހޭ ރިޕޯޓަށް އައިމާ އުސޫލު. އެއީ މީހުން ހަމަޖެހޭ ގޮތަކަށް ދައްކާ ވާހަކައެއް ނޫން. މިހުރި ކަންކަން، ހާއްސަކޮށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސިޔާސީ މަގާމުތަކުގައި ތިބޭ؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ އާމްދަނީއާ އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތާ ރައްޔިތުންނަށް ސާފުކޮށް އެނގޭނެ ގޮތަށް. އެކަންކަން ހާމަކުރާ ރިޕޯޓް އެއްކޮށް ހުށަހެޅުމާ، އާދެ! މި ހުށަހަޅާފައި މި އޮތީ އޮންނަ އުސޫލުތަކުން ނޫން. މިނިސްޓަރު ބިލެއް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅައިގެން މި މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްދީގެން ކުރިއަށްގެންދެވޭނެ. މި ބިލު އައިމާ، މާލީ ކަންކަން، ސިޔާސީ މުއްސަނދިކަމުގެ ހަމަ ގޮވާލުމުން މި ހާލަތަށް ތެޔޮކުޑަވަ އެބަ ދިބެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިރިއުޅުމާ ފާޑުކުރާ ބޮޑުކަމުގެ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ބޭނުންވޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި މިހާރު ވެސް މިކަން ކުރަމުން އެބަ ދަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ މަގާމުތަކުގައި ތިބި ފަރާތްތަކުން މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅައި، ހަމަ އެކަން ހާމަކުރަމުން ދާތީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އެކަން އެނގޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި ހުރި ކަންކަން ސާފުކޮށް، ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތް ހާމަކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ހަރަކާތްތަކާ އެއްކޮށް މި ބިލަށް ތާއީދު ކުރަން. އާދެ، މި ބިލު ފާސްކޮށްދިނުމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހާމަކުރަން. ދެން ބިލަށް ވެސް ތާއީދުކުރަން. ބިލުގެ މައިގަނޑު އުސޫލުތަކަށް ފާސްކުރުމަށް ވެސް އެދެން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު.

މަތިވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް ހާމަކުރުމުގެ ބިލު؛ މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲއަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ މި ބިލަށް. މި ބިލުގެ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި އެބަ ބުނޭ މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މީހުންނާއި ދައުލަތުގެ މަޤާމުތަކުގައި އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުން މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް ހާމަކުރުމުގެ ނިޒާމު އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށް، އެއް ހަމަހަމަކުރުން [illegible] [illegible] [illegible] މާލީ ބަޔާން ހުށަހެޅުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅުއްވުމުގެ ބޭނުމުގައި [illegible] [illegible] އިސްލާހުގެނައުމެވެ. މި [illegible] ވެސް އެބަ އެނގޭ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަޤާމުތަކުގެ [illegible]، [illegible] އެބަ ހުރިހަމަ. މި ބިލުން އެ [illegible] [illegible] އެއް ހަމައަކަށް، އެއް އުސޫލަކަށް [illegible] މާލީ ބަޔާން [illegible] [illegible] [illegible] އެއް އުސޫލަކުން އެއް ގޮތަކަށް. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، މިއީ ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު ބިލެއްކަން. ހަމަ އެއާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެން މާލީ ބަޔާނުގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible] [illegible]، އެމް.ޑީ.ޕީ މިއީ، މި ހަރަކާތުގައި އަބަދުވެސް [illegible] [illegible] ގޮތަށް [illegible] ނިޒާމު ބައްޓަންކުރުމުގައި، ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާތަކާއި އިދާރާތަކުން އަދި އެހެނިހެން މުއައްސަސާތަކުން ވެސް [illegible] ހިންގަންޖެހޭނެ ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible]، އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] ކުންފުނިތަކުން؛ އަޅުގަނޑު [illegible] މި [illegible] [illegible] މި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible]. [illegible]، މި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، މި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] [illegible]. [illegible]

ފަހަރު އެބަދޭ ރިސޯޓުތަކަށް ވެސް. މިއީ މިކަން ހިނގާ ގޮތް. އެހެންވީމާ، އެ މީހުންނާއި ތަރުގެ ގެސްޓުހައުސްތަކާ މި އޮންނަނީ ގުޅިފާވުރިޔަ. އެހެންވީމާ، ކިރިޔާއިތުރުވެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ރިޒުޤުހޯދަން ނުލިބޭނީ؟ ދެން އެ ރިޒުޤުހޯދާ އަންނާނީ އަތޮޅުގެ ކުދިންނާއި ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް. އެހެންވީމާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން އެކަށީގެންވާ ނުކުރެވިގެން މި އުޅެނީ ހަމަ އޮޅުމު ރިޒުޤުހޯދަން ބަދަލުވެގެންދާ އަދި ފެނިއްޖެ ކުދިކުދިން، އެގޮތުން ގަވާއިދަށް ވަރަށް ރަނގަޅުކުރަން. އެހެންވީމާ، އެކަންކަން ރަނގަޅުކުރަން ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ދަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒުވާނުން ދިރިއުޅެން ރަނގަޅު އިސްލާހުތަކެއް ގެނެވިގެން ނޫން ގޮތަކަށް ވެސް ރަނގަޅުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޒުވާނުން ދިރިއުޅެން ރަނގަޅު އިސްލާހުތަކެއް ގެނެވިގެން ނޫން ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިކަން ކުރެވޭނެ ކަމަކަށް. އިޖްތިމާޢީ ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި ދެކެނީ، ދާދި ބައިވެރި ކުރަނީ ވަރަށް ރަނގަޅު! ދުވަސް ދެ މީހުންގެ ދުވަސްދުވަހު ވިޔަސް، އަދި ދެ ކުންފުނިތަކުގެ ދުވަސްދުވަހު ވިޔަސް، ކުރާ ވިޔަފާރިގެ މުއާމަލާތަށް، ދެފުށް ފުރަތަމަ ގޮތަކަށް އެކަން، އެ ރިޒުޤުހޯދަން، ދެ ވިޔަފާރިވެރިންގެ މުދަލުގައި ވިޔަސް، ކުރާ މުއާމަލާތަށް ވެގެންދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ބަދަލު ކަމެއް. ހަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ ރިޒުޤު؛ އެއީ ކުންފުނިތަކުގެ ރިޒުޤު ވިޔަސް، އަދި އަމިއްލަ މީހުންގެ މާލީ ބާރުގައި ވިޔަސް، ހުރިހާ ވިޔަފާރިތަކުގައި ބާރު ވާނީ ދޭތެރޭ ހޯދުމަށް، އަޅުގަނޑުމެން މި ގާނޫނުގެ އުސޫލުތައް ތަންފީޒުކުރަން އެއް ހަމައަކަށް؛ ސިޔާސީ މީހަކަށް ވިޔަސް، ސަރުކާރުގެ ފުރުޞަތުތަކަށް ހުރި މީހަކަށް ވިޔަސް، އަދި އެހެން މަސްލަހަތަށް ހުރި މީހަކަށް އެއް ހަމައަކަށް، އެއް އުސޫލަކުން ދޭތެރޭ ހަމަ ހޯދާ އަޅުގަނޑު ގާނޫނުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހުރިހާ ކަމަކުން. އެއީ އެކަށޭ ފެށި މަސައްކަތު މި ފެންނަ އިޖުތިމާޢީ ހަމަހަމަކަމުގެ. އިޖްތިމާޢީ ރައީސް؛ އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ފަރުދުގެ ރުހުން، މި ފެހި ހިސާބުގެ ހަމަ ހޯދާ އަދި ހަރުދަނާ ކުރުމަށް ކަންކަން ކުރަން ގާނޫނު އަޅުގަނޑު ވަރަށް ގަބޫލު ކުރަން. ރަށްރަށުގައި އަދި ކުދިކުދި ހަމަތަކުގައި ދެ ވަނަ ފެންވަރުގެ އަށް ހުރި ކޮމިއުނިޓީތައް އެ ދާއިރާގެ ތަރައްގީ ކުރުމަށް. އަޅުގަނޑަށް ދެ އަހަރު އަޅުގަނޑު ވެސް ފެނިގެން، އަޅުގަނޑު ބަލާލީ ހަމަ ގާނޫނުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން، އަޅުގަނޑު މި ދާއިރާގެ ރައްޔިތުން، ދުވަސް ދުވަހަކު ވެސް ހަމަ އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތަށް، އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަހަރެމެން ދެމިގެން، އަޅުގަނޑު ގާނޫނުގެ ފުރުޞަތު ދެވި އަހަރުގެ އެއް ބައިތަކަށް،

19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ، މި މަޖިލީހުގެ ގުޅިގެންދިޔައީ އަދި އެ ގުޅުމުގެ އަތްޕުޅުންނާއި އަދި 18 އަހަރު ނުފުރޭ ކުދިންގެ މާލީ ބައްޔަށް ވެސް ހަރަކާތް ކުރާކަމެއް، އެކަން މިހާރު ދަނީ ކުރަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އިޤްތިޞާދީގޮތުން މި ދަނީ ރައްޔިތުންނަށް ވީ ފައިދާއަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ ފާއިދާކުރުމަށް.

އެހެންނަމަވެސް، އެ ބަލާލާއިރު ހުރިހާ ކުދިކުދި ވެސް ހަމަ މަސައްކަތްތަކަށް ދިމާވާނެ ކަމަށް، އެ ކަންކަން، އެ ބަލާލާއިރު ވަރަށް ދުރުކުރަން ބޭނުން އަޅުގަނޑު ކުރިން ބޭނުންގެ، އެކި ކުދިކުދިއާއި ވިޔަފާރިކުރާ ބަލާލާނަކަށް؛ ވިޔަފާރިއާއި އެކަށީގެންވާ ކަމަކަށް ވަރަކަށް އެ ބަލާލާއިރު ބަލާލާނެ ކުދިން ބަލާއިރު މި ދާއިރާގެ ހުރިހާ ފަރާތަކަށް. އެއީ މިގޮތަށް ބާރުވަނީ. އެހެންވީމާ، އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ގެންދިޔަން. ދެން ވަރަށް މުހިއްމު ކަމަކަށް އެ ދިޔައީ ބަލާނުލެވޭ ގޮތަށް.

އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ހަމަ އަހަރު ވެސް އެކަން ވާ ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، މި ފަހުގެ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް މި

ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ދާނީ ކުރަމުން. ހަމައެކަނި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން މިއަދު މި ދަނީ ބަޖެޓުގައި ދެ ފުރު ފުށުނަ ގޮތަށް ހަމަ މިނަ ކަންތައްތައް ކުރަމުން. ވީމާ ކަންތައް ވެސް އެބަ ހުރި. ހުންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަންތައްތަކާ ހަމަ ބެހިލް ނަގައިގެން ހައްލުކުރުވާން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަމުގެ ސޮލިއުޝަން ލިބޭނެ ކަންކަން. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން އެބަ ޖެހޭ، އަޅުގަނޑުމެން މި ތިބީ ޑިމޮކްރަސީގެ އަކަރުގެ ދައުރުގައި. އެހެންވީމާ، ޑިމޮކްރަސީގެ އަކަރުގެ ދައުރުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކޮށްދެމުންދާއިރުގައި، ތަފާތު ގޮންޖެހުންތައް އަންނާނެ. ދުނިޔޭގެ އެއްވެސް ޤައުމެއްގައި ޑިމޮކްރަސީގެ ހަމަތަކާއި، އަދި އެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅިފައެއް ނެތް ދުވަހުން އަހަރުން، ފަސް އަހަރުން އަދި ފަނަރަ އަހަރުން ފަސް. ގައުމަކަ ދުވަސް ނަގާ. ބަޖެޓުގައި ޑިމޮކްރަސީގެ މަރުޙަލާގައި އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅުނު، އަޅުގަނޑުމެން ހާސިލުކުރަމުންދާ ކާމިޔާބީތަކުގެ ބަޖެޓުގައި ހަމަ އަޅުގަނޑު އުފާކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ކަންބޮޑުވުމެއް އެބަ ހުރި. އަޅުގަނޑު ކުރިން ފާހަގަކުރި ފަދައިން، މާލޭ ބަނދަރުން، މި ބިލަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރައްވާފައި އަޅުގަނޑުގެ ހުރި ފިކުރުން، އަދި ބޮޑެތި ބިންތަކުގެ ކުރިއެރުން، ނިޒާމު މިއަދު މި އަނެއް ގޮތް ބަލައިލާއިރު އަދި އެ ގޮތުގައި ސަރުކާރުން ފަހިކޮށްދޭ ފުރުޞަތުތަކާއި، ވަޒީފާ އަދި މިނިވަން ގޮތުގައި ކަމުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ދަށުން، އަދި އެ ބާރުތަކާ މަސައްކަތް ކުރިއަރުވައިގެން ބާރުތަކާއި އުސޫލުތަކާ ގުޅިގެން، ކާމިޔާބު ހާސިލުކޮށް، އެކަމަކު ކުރިއަރުވާ އަދި އެ ބަދަލުތަކުގެ ސަބަބުން، އެ މަސައްކަތްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިދާނެ ގޮތުން ނިމިގެން. ބިނާކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެން ހާސިލުކުރަމުންދާ ކާމިޔާބީތަކާއި އެކީ ގޮތުގައި ބަދަލުތަކާ އަދި ސިޔާސަތުތަކާ ގުޅޭ ނިޒާމުތަކާ އެކީ ވަޒީފާތައް ހުސްކޮށް އެ ގޮތުގައި ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ ސިޔާސަތުތަކަށް ނިސްބަތްވާ ގޮތުން، އެހެންނަމަވެސް، އިސްލާހުތަކާއި ވަކިވަކި ބަދަލުތައް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެހެންނަމަވެސް މި ހުރިހާ މަސައްކަތެއް އަޅުގަނޑުމެން ހިންގާ ސިޔާސަތުތައް ކުރިއަރުވައިގެން ބާރުވެރިކޮށް. ދެން އެކަން ކުރަން މިބަ ބަލަދު، އެ މުއައްސަސާގެ މި އުޅެނީ އެ މަސައްކަތަށް. އެހެންވީމާ، އެކަންކަން ރަނގަޅުކޮށްދޭނެ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މަސައްކަތްތައް ހައްލުވެގެންދާނެ. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ!

(ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަފީފު ރިޔާސަތާ ހަވާލުވެވަޑައިގަތުން)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމަށް.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދައްކަވަން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުالله ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް ހާމަކުރުމުގެ ބިލު؛ މި ބިލަށް ތާއީދުކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ޕީ.ޖީ.ގައި ވެސް ވޯޓުދިނީން އަދި މަޖިލީހުގެ ތަޅުމުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ތާއީދުކުރުމަށް ވޯޓުދޭނަން، ތާއީދުކުރާނަން. އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުން މި ބިލުގައި ހުރި ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި އެބަ ހުރި. މިގައި ކަނޑައެޅިފައި ހުރި އަދަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ރާއްޖޭގައި، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ތިންވަނަ ދުނިޔޭގެ ތަރައްޤީވަމުން، ކުރިއަރަމުން އަންނަ ޤައުމުތަކަށް ވުރެ، މިއީ ޓްރާންސްޕޭރަންސީ މޯލްޑިވްސްއާއި އަދި މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ ގުޅިގެން މަޝްވަރާކޮށް ގެންގޮސް ބިލުގައި ކަމުގައި ވިޔަނަމަވެސް، އެއްވަނަ ދުނިޔޭގެ ޑިމޮކްރަސީގެ [illegible] ވަރަށް ކުރިއަރައި، އަދި [illegible] ވަރަށް [illegible] އެތައް ބައިވަރު ވަސީލަތްތަކާއި، އަދި [illegible] [illegible] ގިނަ މުޢާމަލާތްތައް އާންމު ހުރިހާ [illegible] ވެސް ހިންގާ ޤައުމުތަކުގައި މި ބާވަތުގެ ކަންކަން [illegible] ގޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ. އެކަހަލަ ކޮންމެ ވެސް ބިލެއްގެ [illegible] ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން [illegible]. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އާންމު [illegible] މާލީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުސާރައާއި [illegible] [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ ބަލަން، ސ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 31 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކުރިޔާ، ފަސް ތަރުހާ ކުރިޔާގެ ޖުރިމަތާ. ދި އަހަރުދުވަހަށް ޖަވާބުދާރީވެސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން؛ އަދި މިގައި އެބަ ހުރި ތަކެއްޗެން ބޭރުގައި ވެސް އެއްވެސް މީހެއްގެ، މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުގެ މުދަލުގެ ގޮތުގައި ފަސް ހާސް ރުފިޔާއަށް ވުރެ އަގުބޮޑު އެއްޗެއް ހުށަހެޅުއްވާ؛ މިސާލަކަށް ދަރިންނާއި އަނބިންނާ؛ ތަކެއްޗެން ބޭރުގައި އެހާ ވަރަށް އެބަ އެބަ އަދި މުއްސަނދިކަމުން ދުނިޔަސް ވެސް. މާލީގެ ބަޔާނުވެސްތަކުން ފުރިހަމަކުރެން، މާލީގައި ބަޔާން ކުރެއްވުން ހިފެހެއްޓުން ބޭއްވިއްބެން ނުލިބޭ، ސިޔާސަތުގައި އަމާޒުތަކާ ރިޢާޔަތްކުރާ ބާރުފަށްކިޔުމުގައި ރިޢާ ފަރާތްތަކާ ވެސް އެބަ ރިޢާ. އަދި ޤަވާއިދުތަކުން ބޮޑު ރިޢާޔަތްކުރާ ވެސް އެބަ ރިޢާ. މިގޮތުން ދެރައްޔިތުންނަށް ވުރެ ފާހަގަކޮށްލެވިދާނެ މިގޮތުން އެންމެ ހުރިހާ ކަމެއްގައި މިފަދަ ކަންކަމާ ދޭތެރޭގައި ވެސް ފަސް ހާސް ރުފިޔާގެ ވަކި ޤާނޫނުގެ އިސްލާހު ގެނެސް ކަމަށް ހިތާމަކުރަނީ. މިގޮތުގައި ގުޅޭ ކަމެއް، ނިސްބަތުން، މިސާލަކަށް، ދަރިއްނާ އެއްބައިވަންތަކަމާ ދިނުމާ އެއްބާރުލުން ގެންދެވުނު ފަހުން. އަދި އެހެން ފަރާތްތައް ވެސް ކަމަށް ބަލާއިރު އެއްޗެހި ފަރާތުގެ، އިދާރީ ގޮތުން ގެއްލުމެއް ކުރެވެނީ. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ކޮމިޓީން، ކަނޑައަޅާ ކަންތައްތައް ބަލައިގެން، ބިލުތަކާ ގުޅިގެން އަދި މުޅި މާލީ ބަޔާނާ ގުޅިގެން ވެސް ދިރާސާ ކުރަމުން. އަޅުގަނޑު ވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަ ކުރަން، ތަޢާރަފް ކުރެވޭ ބިލު ބޭނުންވާ މީހުން މިފަދަ ބިލު ނުފެށޭ. ކޮމިޓީގެ ބޭފުޅުން 2010ން ފަހުން ކަނޑައަޅައިފައި. ފަހުން ގެންދެވުނު ބޭފުޅުންގެ ބަހުސްގައި، އިންތިޚާބުވި ބޭފުޅުން.

އަޅުގަނޑުމެން، މި އޮފީހުން ވެސް ހުރިހާ ކަމެއްގެ ސަރުކާރުގެ ތަކެތި ނުވަތަ ބޭރުގެ ބޭނުމަށް ކަނޑައަޅާފައި ނެތިފާ. ކޮމިޓީ މިހެން އެކަމާ، އަދި އެގޮތަށް މަޖިލިސް ނިންމާފައި އޮތް ވާހަކަ އެހެން މެންބަރުން ހުށަހެޅުއްވި ޤާނޫނުތަކުން ޖަވާބު އަރިހުގައި ބާރުއެޅުއްވީ، އެ މިގޮތުގެ ޤާނޫނާ ދެއްކެވި ސިޔާސަތު ވާހަކަ. ބޭރު ބޭފުޅުން ވެސް އެމީހުން ގޮތެއްގައި ކަމެއް ނުވާ، އަދި ކަނޑައަޅާ ކަމަށް ގޮތުގައި ބޭނުންވާ އެކަމުގެ ޤާނޫނުގެ ހިސާބުން ދެކެން ގަވާއިދާ އަޅުގަނޑުމެން. ގާނޫނީ ގޮތުން ބާރު ވަރަށް ބޭފުޅުންގެ ވެސް ބިލުތަކާ ގުޅިގެން މެދު ބަޔާން ކަށަވަރު ކުރެވެން، މިގޮތުން ދަށުން ވަކިކުރަން އަޅުގަނޑު ބަލާނަން. ހަމައެކަނި ހ.ރ.އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ކަނޑައަޅާ ޖަވާބު. މިއީ ދެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޖަވާބު ހުކުމުގެ ވަކިވެގެން. ކުރިޔާ، ފަސް ތަރުހާ ކުރިޔާ؛ މިއީ ދެމެހެއްޓުމަށް ޒިންމާދާރު ވެފައިވާ ޤައުމުގެ ބޭފުޅުން ބެލުމަށްޓަކައި މިއީ ދުސްތޫރީ ބާރު ނޫން. މިގާނޫނު ބަޔާނުގެ ބިލު ވަކިކުރަނީ ހިމެނޭ، ގަވާއިދުގައި ލިޔެވިފައި. އަޅުގަނޑު މިއީ ކޮމިޓީގެ ދައުރުގައި އިތުރުކުރުމަށް ތަފާތު މާނަ ދީފައި. މިގޮތުން ވަޒީފާ ހަވާލުކުރުމުގެ ހިސާބުން ހިތާމަކުރަން. އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ، މިއީ މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ޖަވާބުދާރީ ވަކި މި ބިލަށް.

އަޅުގަނޑުމެންގެ މާލީ ބަޔާން ވަނީ. އަޅުގަނޑު މިއީ މާލީ ބަޔާނުގެ ދެމެހެއްޓުމަށް ބަދަލު ގެނައީ މިއަދު ނޫން. އަޅުގަނޑު އަޅުގަނޑު ކުރަނީ، ސިޔާސަތު މިއަދުގެ ބަޔާން ވެސް އެބަ ހިނގާ ކުރިއަށް ބާރު ބަލާ ގޮތުގައި. ކުރިއަށްގެން މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ

ކުރުންސިފަރުކުރި ނޫނީ؛ ކުޑަކުޑަ ހަމަ އެންމެ ވަގުތުކޮޅެއް. މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ފަރާތަކުން މާލީ ބަޔާން ހުށަހެޅިމާ އޭގައި އެއްވެސް ކަމެއްގައި ތުހުމަތުވެއްޖެއްޔާ ތިޔަވަނީ ދިހަކަން ގެނެވިފައި، އާ! މިހާރު މާލީ ބަޔާންގައި ހުރި ދިހަކަން، ކިހިނެއް އެހެން ފެންނަނީ؟ މިހެން ފެންނަނީ؟ އަހަރަކު އަހަރުގެ ބަޔާނާ ގުޅިގެން ތަފާތުވެގެން ގޮސް ދައްކާކަށްވެސް އަސްލަކާ ޖެހޭނެ. މިއުޅޭ ނޫން އަސްލުގައި ރިޕޯޓްކުރާ؛ މި އުޅެނީ ކޮންމެހެން ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މީހުންގެ މާލީ ބަޔާންގައި މައްސަލައެއް ނޫން. މިއަދުވެސް ވާ ދުރުހުރި ކަނޑައެޅިގެން އެބަ ހުރި. އަޅުގަނޑު މިއަށް ތާއީދުކުރަން. އެކަމަކު މިހިރީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ހުރި ނުރައްކާތެރިކަމާ ބޮޑު ބިރުވެރިކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖުޑީޝަރީ ފުލުހުން އެއް ބޮޑު ބިރުވެރިކަމެއް މިއީ. މިފަދަ ގޮތަކަށް ހަރުކަށިކޮށް މި ކަންކަން ޤާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރަށް ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ކުރުންސިފަރުކުރިންތޯ ފަސް ނުވިޔަސް. އެއީ އަ ބަޔާނުން އަސްލުއަނބުރާ ކަމެއް ލިބޭ ހަމައެކަނި ނޫން. އެކަމަކު މި އާދޭ ނޫނީ ނަމަވެސް ގޮސް ޖެހޭ ބޮޑު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނީ، އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނުން އެބަ ދެކެން. އެ ތަނަވަސް، އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. މި ޖުޑިޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާ ޖޮދު ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އިލެކްޝަން ކޮމިޝަނާއި ވަކިވެފައިވާ ހުއްޓުވާލާ. އެއީ އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގައި އަދި ޕާޓީތަކުގައި ފެށޭ މިހާރު ފެށޭ ޖީ.އެސް.ޓީ ނަގަނީ. ދިނަ ވަރަކަށް ހުރިހާ ކުރި ފިހާރަތަކާ އެވަރުގެ އުވާލުމުގެ އަހަރުތަކުގެ ބާރުގަދަ ކޮންކޮނެއް ނޫން. މިހާރުގެ އެހިކަމާއި ބަލައިގަތުމަށް ޖީ.އެސް.ޓީ ފޯމު ނަގާދޭ އެ ދަރަންޏާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އަދި އެއްގޮތަކަށް ހަމަހަމަކަމުގައި ޤަވާއިދު ހުސްއަރު، މި ބިލުގައި މިހިރަ ވާހަކަތަކާ އަޅުގަނޑުމެން މި ބައެއް މިހާރު ތާއީދުކުރަން ވެސް އުނދަގޫ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ކޮމިޝަން ވަކިން ދެ ވާހަކަތަކަށް އެއްބަސްވާނަމަ؛ ދީނީ ވިސްނުމުގެ ޒާތުގެ މި ބަރުސާތުގައި އަސްލު ކާނޫނުތަކާ އެކަށީގެންވާ މި އިސްތިޢުމާލުކުރާ އަދި އެކަމާ ގުޅޭ ކަމުގައި ދަންނަވަން. ދެއްވި ފުރުސަތަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މި ވާ ބިލު؛ މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަޙަތުތަކާ ގުޅުންހުރި ބިލު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގެ ޖައުހަރު ވަރަށް ބޮޑު އަޅުގަނޑުމެން އިސްކުރާ. ވަރަށް ބޮޑު، އެއް ކަލަކަށް. މިހާރު ފުށޭ ބިލުގެ ތަފާސްހިސާބުގައި ފުށޭ މި ދައުރު، މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގައި ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މީހުންނާއި، ދައުލަތުގެ

މަޤާމުތައް އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް ހާމަކުރުމުގެ ނިޒާމު އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށް، އެއްހަމަކޮށް، ދެ ފުށް ފެންނަ ގޮތަށް މާލީ ބަޔާން ހުށަހެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުމަށް ބޭނުންވާ ގާނޫނީ އޮނިގަނޑެއްގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަ ހުރި މި ކަންތައްތައް ބަޔާންކުރެވިފަ. ޤާނޫނުއަސާސީއިން ބާރުދޭ ގާނޫނުތަކާއި ވެސް އެބަ ހުރި ހަމަ މި މަޤްޞަދު ހާސިލުކުރުމަށް ބަލައި ހެދިފަ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި އުޅޭ މައްސަލައަކީ، ހަމަ ތަފާތުތަކެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މި އުޅެނީ ގާނޫނުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތްތަކުގައި މަދުވެގެންނެއް ނޫން. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި މައްސަލަތަކާއި ހައްލުހޯދުމުގެން މި އުޅެނީ، ބަޖެޓްގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ގާނޫނުން މަދުވެގެންނެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނުތަކާ އެބަ ހުރި. މިވަރު ކުރެވޭ ޤައުމުތަކުން ނުކުމެވަރުގެ ގޮނޑުދޮށުގެ [illegible] ވެސް؛ މިހާ ބޮ ގާނޫނުއަސާސީއާއި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަންކަމުގެ މި ގެންދެވޭ. މިގޮތަށް ވެގެން މި އުޅޭ ގޮތެއް، މި ކަންކަން ތަންފީޒުކުރަން މިދެ ފަރާތްތަކުގެ އިންޓަރެސްޓް [illegible] މާލީ [illegible] މިހާރު ވެސް ހުރަސްއެޅި [illegible]. އެހެންނަމަވެސް، އެ ހުރަސްއެޅި. ތަހުގީގު ވެސް [illegible] އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. [illegible] ހުށަހަޅުއްވާ. [illegible] އަޅުގަނޑުމެން [illegible]، ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ވާހަކައިގައި [illegible] ވެސް ނުހަނު މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅާއިރުގައި. ނިޒާމުގައި އެ [illegible] އިންޓަރެސްޓް [illegible] ދެން ވާނީ [illegible] ކޮމިޓީ. [illegible] ހިނގަމުން މި ދަނީ. ދެން އަނެއްކާ މި ބިލުގެ ބައިތަކުގައި މި އޮތީ "އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް"، އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް މިއީ ވަރަށް [illegible] މިއީ މި ކޮމިޓީ. އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފެނޭ މިގޮތަށް [illegible] ނުވަތަ ގާއިމުކުރަން މި [illegible] ވެސް، އެހެނިހެން މަސްލަހަތުތައް [illegible] ބޭނުން [illegible] އެއްވެސް ނިޒާމެއް، އޮނިގަނޑެއް މިގޮތަށް މި ހެދީ؛ މިގޮތަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް ބިލުން ވެސް އަޅުގަނޑުގެ ތާއީދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުސޫލުތަކާއި، ކޮރަޕްޝަނުގެ ވާހަކަ މިއީ ހުއްޓުވަން [illegible] ނޫން. މި ސަރުކާރު އަދި ފަހުން އަދި މާ [illegible] ކޮރަޕްޝަނުގެ ވާހަކަ ކޮމިޓީ. އެބަ ހުރި ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވަން ގާނޫނުތައް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުން މުއައްސަސާތައް އެބަ ހުރި. [illegible] ބާރުދޭ މުއައްސަސާތައް އެބަ ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ވެސް [illegible] ކަށަވަރުކުރޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮރަޕްޝަނުގެ މަޤާމުން އަޅުގަނޑުމެން އަދާކުރަންޖެހޭ ޒިންމާ އަދާކުރުމަކީ [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] ފެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު

ކޮރަޕްޝަން ބަލަން އޮތް މުއައްސަސާގައި ފުލްބެންޗު ނެތް. އޭ.ސީ.ސީ ފެށުނުދުވަހުގެ. އެތަން މަސައްކަތްކުރަނީ އެކަހެރި ފުރިޖެހިފައި އެތާނގައި. އަޅުގަނޑު މިހެން ދަންނަވާއިރަށް ވިދާޅުވާނެ ރިޔާސަތުން، އޭ.ސީ.ސީގައި ފުލްބެންޗުން ނެތީސް އޭ.ސީ.ސީގެ މަސައްކަތަށް އެބަ ބެލޭ. ނުބެލޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ އަތުގައި އެބަ އޮތް، އަޅުގަނޑު އެބަ ހުށަހަޅަން މި މަސައްކަތު. ފުރަނާ؛ ފުރަނާއިގައި މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާ ފުރަނާގެ މުވައްޒަފުން ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް އެކާލީސް މަސައްކަތްތެރިން، ކޮރަޕްޝަންގެ މަސައްކަތްތެރިން. ފުރަނާއިގެ ހިނގާ މަސައްކަތްތަކުގެ އޭ.ސީ.ސީއަށް ހުށަހެޅުއްވި، އެ މަސައްކަތްތަކާ ނުބެލޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަންވީ މި މަޖިލީހަށް އެ މަސައްކަތަށް. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާނަން މަޖިލީހަށް. އެ ވާހަކަ މި ދަންނަވަނީ، މުއައްސަސާތައް އެބަ ހުރި ވޯޓުދީގައި؛ އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖިންސާއެއް އެއީ، ދައުލަތުގެ ޖިންސާއެއް އެއީ، އެ މުއައްސަސާތައް ފެންނަ ކޮރަޕްޝަންތަކުން. މިއަދު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ރާއްޖޭން ބޭރުގައި މި ވަގުތު. އެސްޓީއޯ ގުޅޭގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިސްތިޤްރާރު މި ދިޔައީ ކޮވިޑްގެ ދައުރުގައި ބޭސްފުރުޅާ. އެ އިފްލާސްވުމާ ގުޅިގެން ކޮށް ދިރާސާ ކަންކަމަށް ދިފާއީ ރައްޔިތުންގެ ޙަޔާތުގައި ވަސީލަތްދިނީ. ހުރިހާ ގޮތަކުން ކުރި މަސައްކަތްތަކެއް އެބަ ހުރި. އެ އިފްލާސްކުރުމަށް ގުޅޭގޮތުން ހުރިހާ ގޮތަކުން ފަހަރުގެ؛ މާލީ މުޢާމަލާތްތަކާއި އެހެނިހެން ނުފޫޒުގެ ވާހަކަ ހުރިހާ ވަގުތެއްގައި އެބަ ހުރި މުއައްސަސާތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެ މުއައްސަސާތަކުން ބެލިއްޔާތާ އެ މަސައްކަތްތައް ބަލާނީ. އެއްނުވެގެން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، މި ގާނޫނުން ވެސް؛ ކިޔަންވީ ރިޕޯޓަކަށް ވެސް މި ގެނުން ދިރާސާކުރިން. އެއްސަރުކާރުތަކާ، މި ގެނުން ތަންފީޛުކުރުން ހިމާޔަތު ދައުލަތުގައި ނަމޫނާ މި ގެންނަ ބަދަލުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ނޫންނޫން. އަޅުގަނޑު މި ގެންނަނަން ތަޢާރުފުކުރަން. މި ބިލަށް ތަޢާރުފުކުރަން އަޅުގަނޑު. އަޅުގަނޑު މި ބިލަށް ތަޢާރުފުކުރާ ހަމަ މި ގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް، ގެންނަން އިދާރާގެ ތަރުތީބުން ކަންކަންކުރަން. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާ ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުށަހަޅައިގެން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ކުރިމަތިލާން މި ހިނގާ ޖަރީމާތަކުގެ ވެސް ދުރުން ފެންނަ ގޮތަށް ބަލަންޖެހޭނެ. ބަރަސްފަތުގެންނަވާ މަސްލަހަތު އަންނަނީ ސީދާ އައްޔަނުގެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް، ބަރަސްފަތުގެންނަވާ މަސްލަހަތު ފުރުސަތު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެއްވި ފުރުސަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އަދި އަޅުގަނޑު މި ބިލުގައި ދަންނަވާނަން ހުރި ވާހަކަ ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ކުރުކޮށްލާނަން. ވަރަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް.

ހޯރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާލީ އަދި އެހެނިހެން މަޞްލަޙަތުތައް ހާމަކުރުމުގެ ބިލަކީ، ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ތާއީދުކުރާ، ވަރަށް ބަލައިގަންނަ ބިލެއް ކަމުގައި ދަންނަވަން. އަދި މި ބިލު ޖާރީކޮށްދެއްވުމުގައި މަސައްކަތްކުރެއްވި ޕާލަމެންޓުގެ ސެކްރެޓޭރިއެޓް ޓީމަށް ވެސް މަސައްކަތްކުރެއްވި ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަދި ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބިލު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި ކަމަށް ޓަކައި ވެސް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި ބިލަކީ ވުޖޫދަށް އައުން މިހާރު ވެސް ފަސްވެފައި އޮތް ބިލެއް. އެހެން މިފަދަ ކޮރަޕްޝަން ދެކޮޅަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެއް ވަރަށް މުހިންމު ފިޔަވަޅެއް. ހަމަ ސިޔާސީގެ ތެރެއިން ދިފާޢުކުރުމުގެ ކުރި ހަރަދުކުރުމުގައި މި ބިލު ގާނޫނަކަށް ވުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ ކަމަށް އެބަ ވަރަށް ބޮޑު ބަދަލެއް. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ޖެނެރަލީ، ޕަބްލިކް ސަރވިސްއެއް ރާއްޖޭގައި ގާއިމުކުރުމަށް ދިޔުމަށް ސަރުކާރުން ކުރަމުންދާ މަސައްކަތާއި މި ބިލާ ވަރަށް ބޮޑަށް މި އޮތީ ގުޅިފައި. އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ އެކިއެކި ޖަވާބުދާރީ މަޤާމުތަކުގައި ތިބޭ މީހުންގެ ބޭނުން އަދިއެކު މަސްއޫލިއްޔަތު އެކަށައަޅާ ކަންކަމަށް ޖަވާބުދާރީ މީހުންގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައި ދިމިޔަބުން. އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުންދަނީ. އޭގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުން ޚިދުމަތުގެ މުއައްސަސާތަކަށް ލިބޭ އިތުބާރު ބޮޑުވެގެންދާ ގޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނާނެ. މި ބިލުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އަސާސީ ނަތީޖާއަކީ، ކޮރަޕްޝަން މިހާރު ދުރުކުރުން، ކޮރަޕްޝަން އަވަހަށް ދެނެގަތުން، އަދި ކޮރަޕްޝަނާ މެދު އަވަހަށް ފިޔަވަޅުއެޅުން. މިއީ މި ބިލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާސިލުކުރެވޭނެ ވަރަށް މުހިންމު މަގުސަދެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ދުނިޔޭގައި އާ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޚާއްޞަކޮށް ވެސް މިއީ އާ ކަމެއް ނޫން. ދިރާސާކުރުމުން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ފެނޭ، މިސާލަކަށް ދުނިޔޭގެ 150 އަށް ވުރެ ގިނަ ޤައުމުތަކުގައި މި ބާވަތުގެ ޤާނޫނުތަކެއް އެބަ ހުރި ހެދިފަ. އެއަށް އިތުރުކުރެވިފައިވުން އެ ދަނީ. ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ މުޢާހަދާއެއް، "ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް ކޮންވެންޝަން އެގެއިންސްޓް ކޮރަޕްޝަން" އަކީ މުޢާހަދާގެ ދަށުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވެސް މިކަން ކުރުމަކީ ވަރަށް ބޮޑު ވާޖިބެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުނިޔޭގެ އެކިއެކި ޤައުމުތަކުގައި މި ބާވަތުގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ހިމެނިގެންވާ އޮތް މަސްއޫލިއްޔަތު ހަމަ ވަރަށް އެއްގޮތްކަމެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދޭ، އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުތަކުގައި ވެސް ހުރި ގޮތް މި ކަންކަން ތަފާތުކުރުމަށް ފޯރުކޮށްދިން އެ ޤާނޫނަކަށް ފެންނަ ގޮތަށް އެކަހެރިކުރުން. އަޅުގަނޑު ވެސް ބަލައިގަންނަން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިކަން ތަންފީޒުކުރުމުގައި ވަރަށް ގިނަ ގޮންޖެހުންތަކެއް އެބަ ހުރި. އެކަމަކު ސިޔާސީ މީޑިއާއިން އައީ، އަޅުގަނޑު ވެސް ބަލައިގަންނަ ގޮތް. ބައެއް ޖަމާޢަތްތަކުގައި ޕާލިމެންޓް ސަރަހައްދުގައި އެއް ހިސާބު މަތިވެރިކޮށްގެން ހުރި ބޭފުޅުން ބައެއް ޤަބޫލުކުރަމުން އެބަ ހުރި ބަޔަކު، ސިޔާސީ

މަތީ ވަޒީފާއެއްގައި އުޅުނަސް، ރައްޔިތުންގެ ޚިދުމަތުގައި އުޅޭ ކޮންމެ މީހަކު މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތަށް ގާނޫނު ހެދިފައި ހުރި ގައުމުތަކެއް ވެސް އެބަ ހުރި. އަނެއްބައި ގައުމުތަކުގައި އިސް [illegible] މަގާމުތަކުގައި ތިބޭ މީހުން މި ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހެނީ. ބައެއް ގައުމުތަކުގައި މިގޮތުން ހުށަހަޅާ ހުރިހާ ބަޔާނެއް އާންމުންނަށް ފެންނަ ގޮތަށް ހާމަކުރޭ. އަނެއް ބައި ގައުމުތަކުގައި ވަކި ފަންތީގެ ބަޔަކު ހުށަހަޅާ ބަޔާންތައް އެކަނި އާންމުކޮށް ފެންނާނެ ގޮތަށް ބަހައްޓަނީ. މިސާލަކަށް ދަންނަވަންޏާ ޖޯރްޖިއާ، އިންޑޮނޭޝިއާ، ވިއެޓްނާމް ފަދަ ގައުމުތަކުގައި ދައުލަތުގެ ހުރިހާ މުވައްޒަފުން ހުށަހަޅާ ހުރިހާ ބަޔާނެއް އާންމުކުރޭ. ނައިޖީރިއާގައި އޮތް ގާނޫނަށް ބަލާއިރުގައި، މެންބަރުންގެ ފައިސާ އަދި މުދަލުގެ ހުރިހާ މައުލޫމާތު ހިމަނަންޖެހޭ އާއިލާއަށް ނިސްބަތްވާ ނަމަ. މިދެންނެވީ، ވަޒީފާގައި އުޅޭ މީހާގެ އާއިލާގެ ހުރިހާ މެންބަރުންގެ ހުރިހާ މައުލޫމާތު ވެސް ޖެހޭ ހާމަކުރަން. ބޫޓާންގައި މިކަން ކުރާ ގޮތް އަޅުގަނޑު ބަލައިލާއިރުގައި، އަހަރަކު އެއް ފަހަރު މިކަން ކުރަންޖެހޭ. އަޅުގަނޑަށް ފުރުޞަތު ދެއްވައިދެއްވީތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުވެރިވަނަން. ތައިލޭންޑުގައި މި [illegible] ވަޒީފާއަށް ވަންނައިރު [illegible]، އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިވެގެންދާއިރުގައި ބަޔާނެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭނެ. ކޮންމެ އަހަރަކު އެއް ފަހަރު [illegible]. މިދަންނަވާ ވާހަކައަކީ، އެކި ގައުމުތަކުގައި އެކި ގޮތަށް، އެކި އުސޫލުން އެބަ މި ކަން ކުރޭ. މި ބިލުގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އޮތް އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް [illegible] ވަރަށް ފުރިހަމަ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް ބިލަށް ބަލާއިރުގައި، ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި. [illegible] މިސާލަކަށް މަގާމާ ހަވާލުވާ 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޖެހޭނެ މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަން. މަގާމާ ހަވާލުވުމަށްފަހު 12 މަސްދުވަސް ފަހުން، އެ އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި އެބަ ޖެހޭ ބަޔާން ހުށަހަޅަން. މަގާމުން ވަކިވާ ތާރީޚުން 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެބަ ޖެހޭ ބަޔާން ވެސް ހުށަހަޅަން. އަނެއްކާ މަގާމުން ވަކިވާތާ 12 މަސްދުވަސް ފަހުން ވެސް އެބަ ޖެހޭ މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅަން. މިއީ ދެން އަޅުގަނޑު ބަލާއިރުގައި، މި ނިޒާމު [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގައި [illegible] ގޮތް. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ފުރިހަމަ މި ބައި [illegible] ދެކެން. [illegible] ގައުމުތަކުގައި ވެސް އެބަ ހުރި ތަފާތުތަކެއް. މި ބިލުގައި ހުށަހަޅާ ބަޔާންތަކުގައި ހިމަނަންޖެހޭ 17 ބާވަތެއްގެ މައުލޫމާތު އެބަހުރި. މީގެތެރެއިން 9 ކަމެއްގައި އެ ފަރާތެއްގެ [illegible] އާއިލާގެ މެންބަރުންގެ މައުލޫމާތު ވެސް ހިމަނަންޖެހޭ ގޮތަށް މި އޮތީ. މިއީވެސް އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ވަކި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މާލީ [illegible] ގައުމުތަކުގައި [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ [illegible] މި [illegible] ރަނގަޅު.

އެހެންނަމަވެސް، މިދަންނަވާ ގޮތަށް އަދިވެސް އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ބަހުސްކުރެވިދާނެ. ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މަސްއޫލު 5 އިދާރާއެއް ބެލުމަށް ފާހަގަކޮށްފައި އެބަވޭ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެކި އިދާރާތަކަށް ހުރަހެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، އެއް އުސޫލަކުން، އެއް މިންގަނޑަކުން، އެއް ފޯމެޓަކުން ހުށަހަޅާ ގޮތަށް ރިޕޯޓުކުރެވޭ ނަމަ، މި ކަން ތަންފީޒުކުރަން ވަރަށް ބޮޑަށް ފަސޭހަވެދާނެކަމަށް. އަދި ހަމަ އެހާރުގައި އެކިއެކި އިދާރާތަކުގައި އެބަ ޖެހޭ މި ކަމަށް ޓްރާންސްޕޭރެންސީ ލިބޭ ގޮތަށް މި ބެލުމަށް ލިޔަން. އެހެންނުވާތީވެ އަނެއްކާވެސް ރަނގަޅު މަޝްވަރާގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަތިވަނީކާ ކުރިމަތިވެދާނެ. ވަރަށް ގިނަ އިޖުތިމާޢީ މެންބަރުން ކޯޕަރޭޓިވްތަކުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ވެސް މި ނުކުތާއަށް އިޖުތިމާޢީ ރައްކާ ވިސްނާފިން. ވިސްނާލިއިރުގައި އެބަ ހުރި ވަރަށް ބޮޑު ޕްރޮގްރާމްތަކެއް. މިސާލުން، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން، އަސްކަރީ ދުވަސް ހިމާޔަތް ދީ ޑިސަބިލިޓީ ޕްރޮގްރާމް ގޮތަށް އެބަ އޮވޭ. މުސްކުޅި ހަމަވެފަހުން، ޕެންޝަން ދުވަހުގެ ބައިގައި ހުރިހާ ފާހަގަކޮށް ޑިސަބިލިޓީ ލިޔުނު ލިބުނީމާ އެބަ ޑިސަބިލިޓީ މިހާރު އާދޭ ގޮތް. މުސްކުޅި ހަމަވެފައިވާ ޕެންޝަން ދުވަހުގެ ބަހާން ހުރިހާ ފާހަގަކޮށް ޑިސަބިލިޓީ ބައި މިލިޔަން ޑިސަބިލިޓީއަށް. އަދި ވަކިން ބޯޑު އަޅުގަނޑުގެ ގޮތުގައި، ބައްދަލުން މައްސަލަތަ ހިމާޔަތްކުރުމުން ނަފާ މައްސަލަ ފުރަތަމަސްކުރުން ޑިސަބިލިޓީ 5 ލައްކަ ޑިސަބިލިޓީން، ބައި މިލިޔަން ޑިސަބިލިޓީ ގޮތަށް. އަދި ޑިސަބިލިޓީ ދީ އަހަރުދުވަހަށް ޖަލްސާގާ ވެސް. ހިސާބުރުން މަޤާމުން ވަކިކުރުން ވެސް އެބަ އޮވޭ. އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަމާތޯ ޕާލިމެންޓްރީ ގްރޫޕުގައި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކަށް ކަން މައްޗަށް ދިރާސާ އޮންނަނީ ކަން އަދާކުރާނީ. މި ދަންނަވާ އެއްބަޔަކީ، ޕާރޓީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހިމެނޭ އެއް ޕާރޓީން އަނެއް ޕާރޓީއާ މިހެން ހުންނަ ފުރުޞަތުދިނުމަށް ކަރުދާސް ބަދަލުވަމުންދާތީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން. މިހާރު ޕާރޓީތަކުން ބަދަލުވާ ގޮތުގައި މި ޕާރޓީތަކަށް ބޮޑު ދީފައި މައްސަލަތައް ދިމާވި ގާނޫނުއަސާސީ އަނބުރާ ހަވާލުގައި ހުރިއްޔާ، ހަމަހަ މަޖިލިސް ސަރުކާރު ދަށުގައި ޖަލްސާކުރުން.

އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި މި އޮތް ބިލުގައި މިއޮތް އަދަދު ބޮޑު ގޮތުން އަދި އަޅުގަނޑުމެން ވަސީލަތްތަކަށް ބަލަންޖެހޭނެ. އިޖުތިމާޢީ ރައްކާ؛ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ޞިއްޙީ ދާއިރާގެ މުސްކުޅިވެރިޔާ؛ ކަނޑައެޅުމުގައި މުޅި އިޖުތިމާޢީ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި އެ ޞިއްޙީ ދާއިރާގެ މުސްތަޤުބަލުގެ ބޮޑު ހަރުދަނާވަން ވެސް ހަމަ އަހަރުމެންނަށް. އެއީ ހަމަ ޞިއްޙީ ދާއިރާގައި ވެސް އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވީ. އަޅުގަނޑު ބަލައިލާއިރު ދިނުމުގެ އެހެން ބައެއް ޒަމާނީ ސަރަހައްދުތަކުގައި ޕްރައިވެޓް ކުންފުނިތަކުގައި ވެސް އެކި މުސާރަތަކާ އެބަ ހުރި. ދަރަނިތަކުގެ، ޒަމާނީ ގަވާއިދުތަކާ ސަރަހައްދު މިނިވަންކަން ބައްޔަށް ހުރިހާއެއް ހިނގައިދާނެ ކަމަކީ އެ ކުންފުނިތަކުގައި ވެސް އެބަ ހުރި ޑިމާންޑު. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ޖެހިދާނެ އެކަހަލަ ހާލަތްތަކަށް ވެސް އަތުވެއްޖެ ކަމަށްވަނީ ގަބޫލުކުރަން. އިޖުތިމާޢީ ރައްކާ؛ ޞިއްޙީ ދާއިރާގައި ކާރިސާއާ ދިމާވާ އަދަދުތަކާ ބަރާބަރުވުމާއި، އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނުތަކާ ދީ ބަލައިލާ މިގޮތަށް. އިތުރު ގޮތެއް، މިސާލަކަށް ކުޅިއް ބައްޓަންކުރުން ދިފާޢީ ގޮތުގައި ކަރުދާސް ވަކިން، ޞިއްޙީ ދާއިރާގައި މި އަންނަނީ ސަރުކާރުގެ ދަރުބާރުން،

އިންޒާރުދިނުން، މަގާމުގެ ރޭންކު ދަށްކުރުން، އަދި ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި މަގާމުން ވަކިކުރުން ވެސް ހިމެނޭ. ޖިނާއީ ދައުވާކުރުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޤައުމުތަކުގައި މި އުސޫލުން، އެ ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓުގައި ބޭރު މައްސަލައެއް ފާހަގަކޮށްފައިވޭ، އިތުރު ތަފްސީލު ހިންގައިގެން އެ އާންމު ކަމަކަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން ދޭ ނަތީޖާއެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، މި ބިލުގައި މި ދެބައި ވަކިކޮށްދިނުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ހަމަ ނުކުތާއާއި ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގައި ކުރިމަތިވާ ދަތިތަކުގެ ތެރޭގައި މި ބިލު އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކުރަމުން ދިޔައިރު ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން. މިގޮތަށް ބޭނުންކޮށް، ކޮންމެ ޕާޓީއަކުން ހުށަހެޅި ހިފެހެއްޓުމަށް ހުރި ދަތިތަކަށް ބަލާއިރު ގާނޫނީ އިދާރާތަކުގެ މުއައްސަސާތަކަށް ދެން ވާދަވެރިވާނެ ކަމެއް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމު ދުނިޔެއަށް ހާމަވުން. އަދި އެގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޖެހޭ ޤައުމީ ޚިދުމަތް އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުނިޔޭގައި މިހާރު ކަންކަން ހިނގަމުންދާ ގޮތަށް ބަލާއިރުގައި މިޒަމާނީ ޓެކްނޮލޮޖީއާއި ދިމާވާ ދަތިތަކެއް އެބަ ހުރި. އެއް ކަމަކަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ނިންމަވާދެއްވުން އެދެން.

ހޮރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މި ނިންމާލަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެވަނަ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންނެވީ.

ހޮރަފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ނިންމާލަނީ. ފަހު ނުކުތާ ހަމަ މި ދަންނަވައިލަނީ އިސްލާޙީ. ބައެއް ފަހަރު އެބަ ދިމާވޭ، ސީދާ ފަހަރެއް އަޅުގަނޑު އަހަރެން އަމިއްލަ ދިރިއުޅުމުގައި ކުރިމަތިވި ކަމެއް. މިއީ މިހާރު ގެންނަ ތަރައްޤީކުރަމުންދާ ދައުރެއް. ހަމަ ބަލާލަން ބޭނުންވޭ މި ޓެކްނޮލޮޖީ، ސިވިލް ސަރވިސް، އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. ބޭނުންކޮށްގެން ބޮޑު ހިދުމަތްތަކެއް ލިބެމުން ދާއިރު، ކުރިމަތިވާ ގޮންޖެހުންތައް ދިރާސާކުރަން ކަމެއް. ދެން، ސިޔާސީ ގޮތުން ބަޔަކު އެހެން ދިމާވެދާނެ ކަމެއް ނޫން، މިއީ ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. ކޮންމެ ފަރާތަކުން

އެހެން މީހެއްގެ ނަމުގައި ހުރި މުދަލަކުން ނުވަތަ އެއްޗަކުން ފައިދާ މި ލިބޭނީ. މިއީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ ގާނޫނެއް ހަދާއިރުގައި ވިސްނާލަންޖެހޭ ނުކުތާއެއް. އަދި މުއައްސަސާތަކުގެ ގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގައި މިހާރު މި ހުރި ދަތިތަކާއި ވެސް އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މީގައި ވިސްނާލަންޖެހޭ ނުކުތާއެއް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ހުސައިން.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއިރެއްގައި ހަމަ ގާނޫނެއް ހަދަންވީމާ، ނޫނިއްޔާ ވަކި ކަމަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ގާނޫނެއް ހަދަން ހިތްވާއިރުވެސް ހަމަ ރަނގަޅު ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ގާނޫނު ހުށަހަޅާ ހަމަ ކުރިވިޔަސް ކަމެއް. އަދި އުސޫލެއްގެ ގޮތުން އެކަން ކުރާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަލާލާން، އެ ގާނޫނަކީ ތަންފީޛުކުރެވޭނެ ގާނޫނެއްކަމާ، ނޫނިއްޔާ މިހާރު ހުރި މިފަދަ އެހެން ގާނޫނުތަކާއި ވެސް ތަންފީޛުކުރެވިފައި ނުވާ ގާނޫނުތަކާ ވެސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގާނޫނެއް ތަންފީޛުކުރެވުމަށް ފުރަތަމަ ކަމަކަށް، އެކަން ތަންފީޛުކުރުމުގެ ސިޔާސީ ހިތްވަރު ނޫނީ އަޅުގަނޑު ހީވަ. އެ ނުކުތާ ކަމަށް ވާނަމަ، ގާނޫނު ތަންފީޛު ނުކުރެވިފައި. ދުވަސް ކަމަކީ، ގާނޫނުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށް ބަޖެޓު ބޭނުންވާ މުދަލާއި ވަސީލަތްތަކާއި ހުންނަންޖެހޭނެ. އެ ނުކުތާ ކަމަކަށް ނަމަވެސް، ގާނޫނެއް ތަންފީޛު ނުކުރެވޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މި ފެނުނީ، މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށްދީފިން، ނުހަމަވެގެން މުއައްސަސާތަކަށް ކުރަނަކަށް ހަރުދަނާ ވެސް ގާނޫނުތައް ފާސްކޮށްފިން އިނގޭތޯ. އާދައި ހަމައެކަނި ހިތުންނިޔާ، ދައުރުތަކުގެ މުއްދަތުގައި ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ މަޞްލަޙަތުގައި ހިނގާ މީހުންގެ ވާހަކައާއި ވެސް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤައުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ، ދައުލަތްތަކުގެ މަޤާމުތަކުގައި ނޫޅޭ، ސަރުކާރުގެ މަޤާމުތަކުގައި ވެސް ނޫޅޭ، އެއްވެސް ވިޔަފާރިއެއް ވެސް ނުކުރޭ؛ އެހެންނަމަވެސް، އިންޑިޔާއަށް މުއައްސަސާތަކާ ހަރުއިގެން އޭގެ މިހެން މި ތުހުމަތުގައި އެބަ ފެނޭ. އެބަ ފިޔަވަޅެއް، ކުރިމަ ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކާ ނުގުޅޭ. އެހެންވީމާ، ދެން އަސްއަލާ މިފަދަ ގާނޫނުތައް ގެނެސްގެން ކުރަން މި އުޅެނީ ކަންކަމަށްތޯ ނުވަތަ ހާސިލުވާން ކަން މަޤްޞަދަކަށްތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެން ހިތުގައި ހަމަ ސުވާލުއުފެދޭ. މި ކަމަކީ ކުރަން ހަމަ ރަނގަޅު ކަމެއް. އުސޫލެއްގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ އިންތިޒާމުތަކަށް ތާއީދުކުރާ ކަމެއް މިއީ. މާލީ ބަޔާންކޮށް ހުރަހަކާ ކަމަށް ވާނަމަ، އެ އެ ބަޔާންގެ ތަޙުޤީޤުތަކުގެ ސާބިތުކުރެވޭނެ. އަދި ދެން މައްސަލައަކީ ހުރިހާއިރު ކުރަން ވާނަމަ، އެކަމަކު އޭނަ އެކަނިވެރިޔާ އަމަލެއް ދިމާވެފައި ވެސް އެއީ ހަމަ ކުރަން ނުކުރެވިގެންނުވާނެ ކަމެއް. އެއީ ސަބަބަކީ، ފައިސާ އެ މިއަދަކުން ދީ

ނުވަތަ އެ މީހަކަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކެއް މި ދެނީ ދައުލަތުގެ ފައިސާއިން. ރައްޔިތުންގެ ޓެކްސް ފައިސާއިން. އެހެންވީމާ، ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭނެ. ޖަވާބުދާރީކުރުވާންޖެހޭނެ. އެ މީހަކު އަދާކުރާ ވަޒީފާއާ ނުބައްދަލު ނުވަތަ ނުހައްގު މަންފާއެއް ނުވަތަ މުއްސަނދިކަން އެ މީހެއްގެ މިލްކިއްޔާތުގައި ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ ޢާއިލާ ނުވަތަ އެ މީހާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް މީހެއްގެ ކިބައިގައި އޮވެގެންނުވާނެ. އެކަން ހިނގާ ކަމަށް ވާނަމަ، އެކަމަށް ޖިނާއީދާރުވާންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅުއްވުމުގައި ތިލް މަޤާމުތަކު ހުށަހަޅުއްވާ، ހުރަހަށް ދާއިރާ ހުށަހަޅުއްވައި، މި ހުށަހެޅި ކަމެއް ކުރުވަން މިއީ ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، މި ގާނޫނުގައި އެބަ ހުރި އަޅުގަނޑު އިސްތިސްނާއަކީ ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. އިލެކްޓެޑް ބޮޑީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާން އެބަހުރި ދައުލަތް، މިދިޔަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މިވާ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ އިލްތިމާސް ނުލިބޭތީވެ ގަވާއިދުގައި ސާބިތުކޮށްފައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މި ތަނުގެ ފުރުޞަތު ދޫކޮށްލައި އެ މީހުންގެ ޑިއުޓީ ގެއްލުވާލި މަންޒަރު. ޑިއުޓީ ގެއްލުވާލި ކަމަށް ސަރުކާރުން އިދާރީ ގޮތުން ސްޕީކަރު ރިޕޯޓް ދަށުން ގެއްލުވާލި ގޮތް ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް އިނގޭތޯ، ގެއްލުވާލި ކުރުވައި، ސުލްޠާނާ ޑިއުޓީ ސްޕީކަރު ރިޕޯޓް ކުރުވުމަށް އޮތީ. ގެއްލުވާލި ކުރުވައި، އެ މީހުންގެ ޑިއުޓީ ގެއްލުވާފައި ކަމަށް ވާނަމަ ދެން ކަމެއް ނުކުރެވޭ. އެއްގޮތަކަށް ގޮތެއް ނޫން؛ ގޮތުގެ ނަމުގައިވެސް އެއްބަސްވެ ގޮތް ނިންމާ. މި ގޮތުން ބަދަލު ކުރުމަށް އެއް ފަހަރު، އަމިއްލައަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޑިއުޓީ ގެއްލޭ ޑިއުޓީ އެއް ފަހަރު އިނގޭތޯ. މިހާރު މާލީ ބަޔާން ހުށަހަޅުއްވުމުގައި ރަނގަޅު މަޖިލީހުގެ ހުށަހަޅުއްވާ ކަމަށް ވާނަމަ، ޑިއުޓީ ގެއްލުވާފައި. މަޖިލިސްގައި ވެސް ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަދި މީގައި އެބަ އޮތް، ފަހަރު އެހެން ކަނޑަ ހުކުމެއް އެބަ އޮތް. ހުށަހަޅައިދޭ މަޖިލީހުގެ ހުށަހަޅައިދޭ ކަމަށް ވާނަމަ އިނގޭތޯ، މީގައި މި އޮންނަނީ، ގޮތުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ބަންޑާރަ ގެއްލި ނޫން މަޖިލީހުގެ ހުށަހަޅައިދީ ނަމަ މަޖިލީހުގެ ފުރިހަމަކުރުމަށް ހަދަން؛ އިލެކްޓެޑް ބޮޑީސް، މީގެ ނުރައްކާތެރި ކަމެއް.

"މަޖިލީހުގެ ފުރިހަމަކުރުމަށް ހަދަންފައި ނުވާނަމަ" މީހުން ޖިނާއީގެ މި ދެފުށް މި ގޮތުން ތަންފީޒުކުރަން އޮތްނަ ފަރާތަށް، އެއީ އެއިރުއްގައި އޮތްނަ ސަރުކާރަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކިނިގެންވާނަމަ ބޭނުމުން ވިލަރެސްކުރުމަށް މި ދެފުށް އިލެކްޓެޑް ބޮޑީސް. އެއްގޮތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަންނާނެ ސަރުކާރަށް، އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރަށް ރައްޔިތުންގެ ހައްގުތަކާއި މިނިވަން ކަމަށް ބަލައި އިންތިޒާމަށް މަސައްކަތްކުރާނެ؛ ނޫން އެހެންއްނޫން ރައީސް އެކަން ހިނގަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އިދާރާގައި ތިބޭއިރުގައި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް، މިނިވަންކަމާއި، ރައްޔިތުންގެ ހައްގާއި އަދާލަތުން ޖަވާބު، ކުރިއަށް ކަމުގެ ފާހަގަ. ފިޔަވަން ޖުޑިޝަލް، ބޮޑުވެރިޔާ ހަމަ ބޮޑުގެ ބޭނުންކުރުން ނުފޫޒު ބޭނުންކުރުން ނޫން ގެއްލި މި އިންސާފުން އާންމުކޮށް ދަށުން ކަނޑައެޅި ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އެހެނިހެން އިންސާފުންނަށް ވާ ގެއްލި މިޔާ ދިފާޢުއް ވެސް ވާނީ. އެހެންނަމަވެސް، ފިޔަވަމުގައި ލިބޭ ފަހަރުތަކަށް މިފަދަ ބޭނުން ބާރެއް ދިނުމަށް އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށް ބަލައިނުގަނެވޭ ނޫން. ބާރުދޫކުރާ ކަމެއް ނޫން. މިހާރު އެއް ސަރުކާރަށް ވެސް އަދި ދެން އެހެން

އޮތް އެއްވެސް ސަރުކާރަކަށް ވެސް ދިނުމަކީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ކަމެއް ނޫން. އެއްވެސް ސަރުކާރަކަށް އެވަރުގެ ބާރެއް ދޭކަށްނުވާނެ. އޭރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކު ހަމަ ހިމަނަންޖެހޭ އެއްޗެއް ހިމަނާފައި ނެތިއްޔާ ކިޔާފައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ހަމަ ރޯއެއް އެއްކޮޅަށް އިނގޭތޯ، 12 ވަރަކަށް މެންބަރުން، 20 ވަރަކަށް މެންބަރުން އެއިރެއްގައި އިދިކޮޅުގައި ތިބިއްޔާއިރުގާ މެންބަރުން ވަކިކުރުމަކީ، ދުއްވައިލުމަކީ ހަމަ ހިނގައިދާނެ ކަމެއް. ހިނގާނެ ކަމެއް. މިހާތަނަށް ހިނގާފައި އޮތް ކަންތައްތައް މިއީ އިނގޭތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ނުރައްކާތެރި ކަންތައްތައް މިގައި އެބަ ހުރި. ހަމައާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން މިގައި އެބަ ހުރޭ، ދައުލަތުގެ ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ހިއްސާ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ސަރުކާރު ބައިވެރިވާ ކުންފުނިތައް؛ ވަރިހަމަތޯ ސަރުކާރުގެ 5% އޮތް ކުންފުނިތަކަށް ވިޔަސް. އެހެންވީމާ، ޕްރޮކިއުމަންޓުގައި މިގައި ސަޕްލަޔަރސް މަސައްކަތްތަކާއި ހުރިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ. ސަރުކާރު؛ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓުގައި ދައުލަތް ކަމަށް މި ބުނަނީ، ސަރުކާރުގެ ކޮންޓްރޯލް އޮންނަ ކުންފުނި. ސަރުކާރުގެ ހިއްސާއެއް 5%، 1%، 2% އެހެން އޮތުމަކީ ސަރުކާރަށް ކޮންޓްރޯލްކުރެވޭ ކަމުގައި ވާނަމަ، ސަރުކާރުގެ ކުންފުންޏެއް ކަމުގައި ބެލިގެންވެސް ނުވާނެ. އެހެންވީމާ، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ވަރަށް ސީރިއަސް މައްސަލަތަކެއް އެބަ ހުރި. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންސެޕްޗުއަލީ މި ޒާތަށް ނުވަތަ މި ކަހަލަ ކުރަމުންގެންދާ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މެންބަރުންގެ ހުސްވަގުތަށް އަރުވަން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ޖަލްސާ ކުރިއަށްގެންދަން ފެށޭނީ 1:00 ގައި.

{ހުސްވަގުތު: 12:30 އިން 13:01 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު)

6. ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. މެންބަރުންގެ ހުސްވަގުތަށްފަހު ޖަލްސާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އަޅުގަނޑު މި ފަށަނީ. މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ދަނީ ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތް، 6.

-6.1 ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙާސިރު ޢަބްދުއްރަޙީމު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 8/2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސް ކުރިއަށް ގެންދިޔުން. މި ބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ 4 ގަޑިއިރުގެ ތެރެއިން ބާކީ އަދި 3 ގަޑިއިރާއި 9 މިނެޓާއި 21 ސިކުންތު އެބަ އޮތް. އެއީ އެމް.ޑީ.ޕީއަށް 1 ގަޑިއިރާއި 38 މިނެޓާއި 42 ސިކުންތު. ޕީ.ޕީ.އެމަށް 20 މިނެޓާއި 59 ސިކުންތު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީއަށް 14 މިނެޓާއި 47 ސިކުންތު. ޕީ.އެން.ސީއަށް 14 މިނެޓާއި 47 ސިކުންތު. އެމް.އެން.ޕީއަށް 14 މިނެޓާއި 47 ސިކުންތު. އެމް.ޑީ.އޭއަށް 6 މިނެޓާއި 25 ސިކުންތު. ވަކި ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިނުގަންނަވާ ކޮންމެ މެންބަރަކަށް 3 މިނެޓާއި 47 ސިކުންތު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދަށް.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ގާނޫނަށް، 8/2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ގާނޫނު)އަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާޙުތަކެއް ގެނައުމަށް ހުށަހަޅާ ބިލު ހުށަހެޅުއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަދި ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވީތީ [illegible] ޝުކުރު ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ގާނޫނުން ކަންކަން ތަޢުމީމުކޮށްފައި، އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކެއް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައެޅިފައި ގާނޫނުތަކަކަށް ބަދަލުއައިސް އެ ގާނޫނުތަކުގެ މައްޗަށް އަމަލުކުރަމުންދާއިރުގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ކަންތައްތަކުގައި ވެސް ކުރިއެރި މައްސަލަތައް އެބަ ދިމާވޭ. އެކަން ކުރުމަށް ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ފައްޓަވަންދާއިރުގައި އެތައް ކައުންސިލަކުން އެތައް ރައްޔިތުންނެއް އެ ޚިދުމަތް [illegible]، މިހާރު ވެސް ފެންނަން އެބަ ހުއްޓޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހެން މި ދަންނަވައިލީ، ރަށްރަށުގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ [illegible] ޕީ.ޕީ.އޭ ހަދައި، ކޮންޓްރެކްޓު ހަދައި، [illegible] ކައުންސިލްތަކާއި އަދި ރައްޔިތުން [illegible] ސަރުކާރުން ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިއަށް ގެންދާއިރުގައި ދިމާވާ މައްސަލަތަކާއި، ހަމަ އެހެންމެ [illegible] އާބާދީ [illegible] ކަންކަމުގައި، [illegible] އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ [illegible] ބައެއް ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ހަމަ ކުރިން ގާނޫނު ހަދައިގެން [illegible] ނަރުދަމާގެ ގާނޫނު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމަ [illegible] ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުމީ، ހަމަ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ [illegible] ވެސް ޖެހޭ [illegible] ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް [illegible] [illegible] މިހާރު ވެސް [illegible] އިސްލާޙުގެނައުމުގެ [illegible] އެއީ ކަމަށް [illegible] [illegible] ފެނާއި ނަރުދަމާ [illegible] [illegible] ފުރިހަމަކުރަން. އެހެން މި ދަންނަވާ [illegible] [illegible] [illegible]

ހުއްދައެއް ލިބިގެން؛ އެއީ އެކަން ކުރުވާނީ ވެސް އެހެން. ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ޚަރަދާ ހުރިވަރަކަށް ޕްރޮޖެކްޓުތައް ހިންގެން މި އަންނަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އިތުރަށް އެދުރުދުރުވަމަން ގާނޫނުން ލާޒިމުކުރާ އަމަށް ހުއްދައެއް ލިބި، އެކަން ކުރުވިގެންދާއްސަ، އަނެއްކާ އެ ރޮނގުން ހުއްދައެއް ލިބިގެންދާއިރުގައި އެހެން މުއްދަތަކަށް މިގައި ރާއްޖެގެން އެބަދޭ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، ޕްރޮޖެކްޓް ފައިނޭންސްކުރާއިރުގައި ދުވަސް ފަހަރަށް މިހިސާ ކަރަދު ކަންކަން ވެސް އިތުރުން މުސްތަޤްބަލު ކަމަށް ވެސް ބޭއްވި ފަރާތް އެބަހުރި ވެފައި ދިރިހަ ކަރަދު ކަންކަމުގައި ހުށަހަޅައި، ހުށަހެޅި އެހެން ސަރުކާރުތަކުން ފަސްކުރުމަށް ދެކޭގޮތުން ރާއްޖޭގެ ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް ވެސް މިގައި ރާއްޖޭގައި ފެނޭނެ. އެހެންވީމާ ވެއްޖެނަމަ މިހާރު ކަރަދު ކަންކަން ހިނގާ ކޮމިޓީތަކުން ވިދާޅުވާ ކަންކަން ވެސް އިތުރުން އެ ކަމަކީ ފޮރުވިފައިވާ ބޭނުންތަކުގެ ވާހަކަ. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ ވަރަށް ބޮޑު ވަޒީފާ ވެސް ކަރަދު ކަންކަމުގެ އިތުރުން މިހާރު ރާއްޖޭގެ ދަރިން ތަރައްޤީކުރުމުގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކޮށްގެން އިޤްތިޞާދީ ކަމެއް ފެންނަން ނެތް. މި ކަމަށް ކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް ވެސް ތިބި ކަމެއް ކޮށްދެވުނު ގަވާއިދުތަކުގެ ކަންތައްތައް ބަލަމުން ކަރަދު ކަންކަމަކީ އިސްލާހު ކުރުވާ ފާސްކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ހުށަހެޅިން ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށް ވަކި މުއްދަތެއް ނެތި ދެމިހުރި ޤާނޫނުތަކުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ވިދާޅުވެފައިވާ ކަންކަން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ރިޔާސް.

ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ރިޔާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އާދެ! ފުރާނައި ސަރުކާރުގެ ބިލު؛ އަޅުގަނޑު ވެސް މި ބިލު ތާއީދުކުރުމުގައި ވަރަށް ކުޑަކުޑަ އިސްލާހުތަކެއް މިގައި މިހިރީ. މިގައި މައިގަނޑު ޤަވާޢިދުތަކާއި މި ބާބު، ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމަށް އެންމެހައި ޢަމަލުތަކަކީ ވިސްނޭވަރަކަށް ދިރާސާކޮށް ހަރުދަނާކުރަން ހުރިހާ އިސްލާހުތަކެއް ކުރަން. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ ބުނޭ، (ހ) އަދި (ށ) ގައި އެބަ ސާފުކޮށް ބުނޭ، ސާފު ފެނާއި ނަރުދަމާއަކީ ކޮންމެ ދިވެހިއަކަށް ވެސް އެއީ، އިޤުތިޞާދީ އަދި އިޖުތިމާޢީ ހައްގުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއްކަން. މިހެން ދަންނަވާއިރު، މި ޤާނޫނުއަސާސީ އުފެއްދިއިރާ؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނުއަސާސީ ތަންފީޛުކުރަން ފެށިތާ މިހާރު 13 އަހަރު ވެއްޖެ. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެބައި ވަރަށް ރަށްތަކެއްގައި

އަދިވެސް ސާފު ބޯފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ނެތްކަން އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި ފާހަގަކުރަން. މިއީ އެ ވަގުތެއްގެ ސަރުކާރެއްގައި؛ މި ޤައުމުގެ އެކިއެކި ވެރިން އިހުމާލުވެފައި އޮތް ކަމެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީން ރައްޔިތުންނަށް ޒާމިނުކުރާ ހިދުމަތެއް ނުލިބި މި ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު ވެސް، މިއަދު ވެސް މި އޮތީ މިގޮތަށް. އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ އެއް ރަށުގައި ވެސް ހަމަ މި ހާލަތު އޮތީ މިގޮތަށް. އަދި މުޅި އަތޮޅުވެރިކަން ކުރާ ރަށުގައި ވެސް މިއަދާ ހަމައަށް ވެސް ފެންގެ ހިދުމަތެއް ވެސް އަދި ނަރުދަމާއެއް ވެސް ނެތްކަން އަޅުގަނޑު މި ފުރުސަތުގައި ފާހަގަކޮށްލަން. އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް؛ މިދިޔަ ހަފްތާގެ ބަންދުގައި އަޅުގަނޑުމެން، ޕީޕަލްސް ނޭޝަނަލް ކޮންގްރެސްގެ ދަތުރުކުރިން ފ. އަތޮޅާއި ދ. އަތޮޅަށް. ފ.އަތޮޅު ނިލަންދޫގެ ހާލަތު އޮތް ގޮތް ބައްލަވާ! ވަރަށް ކުރީ ޒަމާނެއްގައި އަޅާފައި އޮތް ނަރުދަމާގެ ނިޒާމެއް. މިއަދު އެ ތަންތަނުގައި ދިރިއުޅޭ މީހުންނަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް ނުފެނޭ. ގަދުތަށް ހަލާކުވެގެން ޖަންކްޝަންތައް ފަޅައިގެންގޮސްގެން ސީޕޭޖު؛ އެއްޗެހިކަން ވެސް އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް ކަމުގާ ސީޕޭޖުގައި ވެސް ނޫން އަނގައިގައި ހުރި. ފެނުގެ [illegible] ބަލައިލީމާ، [illegible] މި [illegible] އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް، ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ވެސް އިންސާނުނާ ކަމުގާ އެއްފަދަ ނޫން. އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ، ނިލަންދޫގެ ރައްޔިތުން ދީ، ފ.އަތޮޅުގެ ސަރުކާރަށް އެ އޮތް ބޭނުން [illegible] މި ކަން [illegible] މިދިޔަ 5 އަހަރު ތެރޭގައި ކޮންކޮން [illegible] ކޮށްދިނީ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. [illegible] އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުން [illegible]. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ކަންބޮޑުވޭ. މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން [illegible] ވެސް ޕީޕަލްސް ނޭޝަނަލް ކޮންގްރެސްގެ ސަރުކާރު [illegible]

[illegible]

ޝުކުރިއްޔާ [illegible] އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދާންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޔަޢުޤޫބް ޢަބްދުﷲ.

ދާންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔަޢުޤޫބް ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަކުރަން ދެންމެ ވާހަކަދެއްކެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ރިޔާޒް؛ ޢަބްދުﷲ ރިޔާޒް ހިމެނޭ ސަރުކާރުތަކުން ބަޣާވާތެއް ކޮށްފައި އޭރު ވެރިކަމަށް އައިއްސާ މި ޢާރާ ދުވަސްވީއިރު އެ ބޭފުޅާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިމެނޭ ސަރުކާރުތަކުން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ހައްގުވާ މިންވަރު ޗަރައިދެއްވުން އެއީ މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާފައިވޭ. އެއީ ވެސް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހުރި ބުނެފައި، ކަރަންޓާއި، މި އެކްސެސް އަސާސީ ހައްގުތަކެއްކަން. އެއީ ރައްޔިތުން ނުލިބި، އެއީ ރައްޔިތުންގެ ހައްގުތައް ނޫނީ، އެއީ ރައްޔިތުން އުޅޭ ދިރިއުޅުމުގެ ވަށްޓަފާޅިއާއި، ދިރިއުޅޭ ހާލަތާއި، އެ މީހުން ކުރަންޖެހޭ؛ ތަކެއްތައް ކުރުމަށް އުނދަގޫވާ، މި ހާލަތު އެބަ ނޫނީ މިއަދު އުނދަގޫތަކެއް އަޅުގަނޑު އިޙްސާސްކުރަން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއަދު އެ ބޭފުޅުންނަކީ އެ އުނދަގޫ، އެބަ ބަޣާވާތުގެ ވިސްނުން ދޭތެރެއަށް މިޔާބު ޖެހޭނަށް އުއްމީދުން ޒާތީ ނިޔާގެ ޒިދާއިން ހަދައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީން ދައްކަމުން އައި ފިކުރުތަކުގެ ނިޒާމެއް ނޫނީ ސިޔާސީ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ނިޒާމެއް އެ މިހެން ބަދަލުވެގެން، އަދި އެ ނިޒާމު ގެއްލުވާލާ، އޭގެ ދަރަން އެ މިހެން ޒާތީ ނިޒާމެއް ހަދައިގެން މިއަދު ކުރުވާ މަސައްކަތުން އަދި ކިހިނާ އެ މިހެންހެން އިހުސާސް އެ ކުރުވާ ހިތްވަރުދިނުމަށް ކުރުވާ ސިޔާސީ ޒާތީމަޤާމު އުފައްދަމުން، އޭގެ ދަރުމަކަން. އެކަމަކު މިއަދުކަން އެ ބޭފުޅުން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބައިވަރުގޮތްގޮތުން، ގަދަބާރުން، ރައްޔިތުންނަށް ބިރުދައްކައިގެން، ހުރި ޒަމާނުގައި ބިރުވެރިކަން އުފެއްދުމުގެން ވެރިކަންކުރަން. އެހެންވީމާ، ދެންމެ އިޖުތިމާޢުވެފައިވާ އެ ދިޔައީ ފަސް މިގެ ކުރިން ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ބިރުވެރިކަން، ސަރުކާރުތަކުގައި، އަދި އެހެންނަމަވެސް އަސާސީ ހައްގުތަކުން ރައްޔިތުން މަހުރޫމުކުރުވުން، ތިމަންނަމެން ބަޣާވާތާ ފިކުރުތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، 2008 ގައި އުފެދުނު އެމް.ޑީ.ޕީގެ ސަރުކާރު ނިމުނުއިރު، ރާއްޖޭގައި ބޮޑު ބަދަލެއް، ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅުން ބޮޑު އެޑްވާންސެއް ފެނި ސިޔާސީ ވަރުގަދަކަމާއި އަދި ކަރަންޓާއި، މި ބާވަތުގެ ޚިދުމަތް އަސާސީ ހައްގެއްގެ ގޮތުގައި ދިނުމަށް ވަރުގަދަކުރެވުނު. އެހެންނަމަވެސް، ބަޣާވާތުގެ ވެރިކަމާއި، އަދި ރައީސް ޔާމީންގެ 5 އަހަރާ؛ މި 7 އަހަރު ނިމިގެން މިއަދު ރާއްޖޭގެ ވެރިކަންކުރަން އެމް.ޑީ.ޕީއަށް އަނބުރާލާފައި މިވަނީ، އަޅުގަނޑު އުފާކުރާ ކަމަކީ އަދި ގެންނަވާ ކަމަކީ، އަދި ހިނގުނު ކަމަކީ، މި ސަރުކާރުގެ މި 5 އަހަރު ނިމޭއިރު ރާއްޖޭގައި މިހެން ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ރަށްރަށުގެ ބިޔަ ޕްރޮޖެކްޓްތައް، އަދި ސަރުކާރުގެ ނިޔަތުގައި ގާއިމުކޮށްލެވި، އެ ކަންކަން ނިމި، އެ ކަންކަމުގެ ޒިންމާވާ ހަވާލު ރައްޔިތުންނަށް ފުރިހަމައަކަށް ވިޔަފާރިއާ ގުޅުންހުރި ތަރައްޤީއަށް އަޅުގަނޑުމެން

އެބަ އޮތް. އެކަމަށް ބަލައި ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ވެރިކަންކުރަން ރައީސަކު ހޮވަނީ، ރައްޔިތުންގެ އިހުސާސްތައް ދަނެގެން، ރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ކަންކަން ފުއްދުމަށް ބަލައި. އާދޭ އެއް މިސާލު އަޅުގަނޑު މި ދެންނެވީ. މި ރާއްޖޭގައި މި 5 އަހަރު ނިމޭއިރު، އެއްވެސް ރަށެއްގެ ރައްޔިތެއް ނުހުންނާނެ ބޯފެނާއި، ކަރަންޓާއި، ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ނުލިބި އެއްވެސް ރައްޔިތެއް ނުހުންނާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުން މިކަމުގައި ހިންގަމުން ގެންދާ ހެޔޮ ނިޔަތެއް އޮތް ކަމުގައި ވިޔަސް، އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް އަދިވެސް އެބަ އޮތް. މި ވިޔަފާރިން މިދެންނެވި އަސާސީ ހައްގުތަކެއް، އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކެއް ހޯދައިދިނުމަށް ބަލައި ސަރުކާރުން ވަނީ ހުރިހާ ރަށްރަށުގެ މިދެންނެވި ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކަހަލަ ގޮތަކަށް ކޮންޓްރެކްޓްކުރެވި، ބައެއް ރަށްރަށުގައި، މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ ކަމެއް ކުރުމަށް ނިންމާފަ. އެހެންނަމަވެސް، ހިތާމަޔާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން، ބައެއް ކޮންޓްރެކްޓަރުންގެ ފެންވަރުން އެ މީހުން އަދާކުރަންޖެހޭ ޒިންމާ އަދާނުކުރާތީ، ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް ނުކުރޭ، ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ލަސްވެގެންދިޔުމުގެ ނަތީޖާއަކީ، މިއަދު ރައްޔިތުން ވަރަށް ގިނައިން ބައެއް ރަށްރަށުގައި ކުރާ ޝަކުވާއެއް؛ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ފުރުން ފެށި މި އަދި ރާއްޖޭގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ އަތޮޅުތަކުގެ ބައެއް ރަށްރަށަށް ގޮސް. އެ ރަށްރަށުގެ ބެލުމުން ބައެއް ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުން ހަމަ އެ ޝަކުވާ އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް ގެނައި. ހެއްދެވުން ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން، އަދި ސަރުކާރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު އެދެން، މިދެންނެވި ހުއްޓިފައި ހުރި މަސައްކަތްތަކާ، ހުއްޓިފައި ހުރި މަޝްރޫޢުތަކާ ގުޅިގެން، އެ ކޮންޓްރެކްޓަރުން އެ މަޝްރޫޢުތައް އަލުން ފެށޭނެ ރިސޯސް ނެތް ކަމަށް ވާނަމަ، އަލުން ފެށޭނެ ގޮތް މި ސަރުކާރުން ބަލައި މި އޮތް ދުވަސްތަކުގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްތައް ނިންމައިދީ، އަދި އެ ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްތައް ލިބޭނެކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގެއްލެނީ ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގެއްލެނީ، ދިވެހި ރައްޔިތުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ނާޒިލް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމުގައި ބޭނުންފުޅުވެފައި މި އޮތީ، މިނިސްޓްރީއާއި އަދި ޑިޕާޓްމަންޓް އޮތޯރިޓީއާ ކަސްޓަމްސްއާ ހުރި ބައެއް ކަންތައްތައް ބަދަލުކޮށް ރިވިއުކުރަން ނުވަތަ ކަނޑައަޅަން ބޭނުންވާ ބައެއް ކަންކަމާއި، އަޅުގަނޑުމެން މި ގޮތަށް ފެންނަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރަށް ދޫނީ ޑިޕާޓް؛ ފެނިއިރު ސަރުކާރުގެ ބިލުގެ 19ވަނަ

މަޖިލީހުގައި، މި ޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ހަދިޔާކޮށްދިން ގާނޫނެއް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދާ ހިސާބަށް ދިމާވާ ކުދިކުދި ކަންތައްތައް އިޞްލާހުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އަނެއްކާވެސް ސަރުކާރުން މި އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބަށް މި ބިލު ގެނެސްދީފަ. ބަދީލަށް، މީގެ ކުރިން ވެސް ވާހަކަދެއްކެވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް އެ ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް، ވަރަށް ރަނގަޅަށް ނިމި ހިނގައްޖެ. ސާފު ބުނަން، ނަތީޖާ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ކަރަދަރުންވި އޮތީ. އިޞްލާހުކުރެއްވީ މި ސަރުކާރުން އެ ވަކި އެ އަވަސްކަން އަހި، ބަދީލުކަން ހަމަހުން. ސަރުކާރުގެ ވައްދަށް އެއީ. އެ ވައުދު ބަދީލުކަން ހަމަހުން އެ މަޑި. މިހާރު މިއަދާ ހިސާބަށް ބަލާއިރު، ފެނުނީ ނަތީޖާގެ މަސައްކަތު ނުކުތުމި، މަސައްކަތުގެ ކޮންމެވެސް ޖަރީން ސޮޅޮޅު ވިއްސާ، އެހެން ކަމެއް ވިއްސާ ނުފެނި އެއީ ހަމަ އިސްކަމް ގަހެއް ވެސް ނޫނެ ދަންނަވަން ކަމަށް މިހާރު. ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުން މިކަމަށް އަވަސްކޮށް ދުވަހު ފަހަ ވެސް ބަހައް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެބަ ވިދާޅުވޭ. އެއީ ހަމަ ބަދީލު. ފުނުނަން އޮތް ބަދީލު، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، އަޅުގަނޑު ވެސް ހިތްހަމަ ނުވޭ، އެއީ ހަމަ ހިތްހަމަ ނުވޭ، ސ. ހިތަދޫ؛ ފުޅާ ނަމުނަތަކުގެ މަސައްކަތް ފުރި 2010 ވަނަ އަހަރު. މިއީ 2022 ވަނަ އަހަރު. 12 އަހަރު ނިމި ހިނގައްޖެ. އަދިވެސް ނުނިމޭ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދިވެސް ނުނިމޭ. އެކަމު ހަމަޖެހިލުމުން ކުންފުނި، އިނގިރޭސިވިލާތުގެ ކުންފުނިތައް، ބައިވެރިވި ކޮޅާ ކުންފުނިތައް. ހަމަޖެހިލުމުން 3 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ފުރި އެއްޗި ސިޓީގެ ހުރިހާ ގެއްލުމަކައި ފުޅާ ނަމުނަތަކުގެ ނިޒާމު ގެއްލުމެއް ނިންމަން. އެ ބިލުވުން އެކަން ކުރި. މަސައްކަތް ފުރި. މަސައްކަތް ފެށިގެން މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ ހުރިހާ ސާމާނާއި، އާލާތްތަކާ އެއްޗެހި ތަކެތި ގެނެސް. މަސައްކަތުގެ ބޮޑު ބައެއް ނިމުމަށް އައިސް ބައްލަވާފައިން އޭތި ފެކްޓަރީން ފެއްޓުނި. ފައްޓާފާ އެކަމަ އެތި ހަލާކުވި، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ހަލާކުވެފައިވާ ކަމަށް ވެސް ހަމަ ކުންފުނީގެ ބޮޑުވުން، އެ ކުންފުނި ގެއްލުން ބޮޑު ވެފައި ދަރާލީ،

ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި ގެދޮރުން އެހެން މިއަދާ ހިސާބަށް ވެސް އަހުރު އަކުރުގެ ފުޅާ ނަމުނަތައް ހަމަޖެހިފައި، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު މި ސަރުކާރު އައިސް އަލުން އޭތި އަ މަސައްކަތް ފެށިގެން ބޭ އަދިވެސް ނިމިފައި ނޫނޭ. އެހެން އިސްތިހާރުވެފައިވާ މި އަހަރު ނިމިދާއިރު ކުންފުނި ފެށި އެހެން ބޭފުޅާ ނިމިފައި ނިމުނު ސަބަބު އެއް ފުޅާ ނިޒާމަކުން ގެއްލި. އަދި އެއީ ހަމަ ޢިއްޒަތްތެރި ފުޅާ ނިޒާމެއް ނުހިމެނޭ. މި ވަރުގެ ޤައުމުގައި ފުޅާ ނަމުނަތަކުގެ ބޮޑު ބައެއް މި ރާއްޖެތެރޭގައި ފުޅާ ނިޒާމަށް އެއް ބައި ނުނިމި އެއް ދިގުވެދާނެ. އެކަމަކު މިހާރު މި ސަރުކާރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހިތްހަމަނުޖެހުނު ކަމެކޭ ނިޒާމުގެ ހިސާބުތައް ހިނގިއިރު، ސަލާމަތް ކަމަށް ބަލައިގެންވާ ފުރުޞަތު ވަރަށް ވެސް އުޅުނު، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މާލެ ދިރިއުޅުން ކުރިއަރާ ކުންފުނީގެ ބޮޑު އިސްކަން ދީގެން މި ފުޅާ ނޫން؛ މި ސަރުކާރު ބޭ ފުޅާ ސިޓީ މަސައްކަތް ދީގެން ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ކުރިއަށް ގެންދިޔަ ފުޅާ ނަމުނާ ފުރުޞަތު ގެއްލުން ގަނޑު މި ސަބަބު އެއީ، އެ ބޭފުޅުން، އިސްކަމާ ފުޅާ ނިޒާމުތަކުގެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދާ ހިސާބަށް މި ކަމަކަށް އިސްތިހާރު ބޮޑުކަމަށް ނިޒާމު. ގަދަފަދަ ކުރިއަރާ ބޭފުޅުންނާ ފުޅާ ސިޓީ ފަރާތަކަށް އަހަރު ދޭ އާއިލާ ރާއްޖެތެރެއާ ބިމާއި ސަލާމަތް ހުއްޓުވާ، އެއްކަލަ ހިތްހަމަނުޖެހޭ،

އެބަ އަޔާ ބާލީސް ހާސް ރުފިޔާ. އަދި ހާސް ރުފިޔާގެ ތަފާތެއް އެބަ ހުރި. މިއީ ކިހިނެއް ވާ ކަމެއްތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ހުއްޓުވަންޖެހޭ ކަމެއް. މިވަރަށް ނުނެގޭނެ. ނަގާކަންނުޖެހޭ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކިހިނެއްތޯ އުޅެނީ ދުކާނުގެ ރަށްރަށުގައި ތިބި އާދަރީ މަދުން ލިބޭ ތަންތަނުގައި މިކަން އަޅުގަނޑުމެން މިހެން ކޮށްގެން ކިހިނެއްތޯ ރައްޔިތުންނަށް ފުރުޞަތު ސަރުކާރާއި ކަރަންޓު މި ޒުވާނުންނަށް ފާރިދެއްކުން ކިހިނެއްތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ އަދި ހާސް ރުފިޔާ ތަފާތު އެބަ އާދޭ މާލެއާ އަތޮޅުތަކާއި. މާލޭގައި މިއަދު ލިބޭ ބިސްކޯދު ބަސް. ގާރި ވަންނަ ބަސް. ހުރިހާ ކަމެއް ފުސް ވާ ބަސް. އަސްލު އަތޮޅު ނޫނީ ކުޑަރަށްތަކުގައި ފޮތް އުޅެނިކޮށް ބަޔަކަށްލާފައިވާ، މިއީ ދަރިވަރުތަކާއި ވަސީލަތްތަކާ މަދު ތަންތަން. މި ތަންތަން ދަތުރުކުރާތީ ބޭނުންވާގޮތަށް މި ދަނީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެދެން އުފެއްދުމުގެ ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ފުރިހަމަ ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސަރުކާރާއި އަދި އެސް.ޓީ.އޯ.އިވެސް ވާހަކަދައްކާއިރުގައި ކުރެވުނު އެކި ފަހަރު މަސައްކަތްކޮށްގެން ކުރިއަށްދާނީ! މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ދުނިޔޭގެ ބައެއްގެ ކަމެއް ނޫން. ރައްޔިތުން މި ދަނީ ބިކަވެގެން މި ކަހަލަ ކަންކަމުގައި ހުރި.

ފެހި ނަރުދަމާ؛ ފެން ބިލު، ކަރަންޓު ބިލު، އަނެއް ބިލަކީ ގޭގެ ދަރިކަލުންނަށް ދޭ ލާރި ކަރަންޓް ކޮށްލާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ސާފުކޮށް މި ދަންނަވަނީ، މާލެއާއި އަތޮޅުތަކާއި ބައިވަރު ތަފާތުތަކެއް ހުރިކަން އަހަރެމެން ދެކެން. އަގުތަކުގެ ކުރިއަށް ދާ ރަށްރަށުގައި އަތޮޅުތަކުގެ ބައިވަރު ދުވަހު ތިބޭ ބައެއް ކަމަކު ދެން. ގާތުގައި ބޮޑު ތަފާތުކަމާ ސަރުކާރުގެ ކަންތައްތަކެއް ފުރަތަމަ ބުނަން؟ މިއަދު ޖަވާބު ބޭނުން އަޅުގަނޑުމެން. ރައްޔިތުން ކަރުދާސް ބޭނުންވާގައި އެދުމަށް، ފިޔަވަޅު ފެހި އެދުމަށް، ކުޑަ ޓެކުހުން ފުޅާ ހިމާޔަތް ޖެހޭ ރައްޔިތުން ކަރުދާސް ފުރުޞަތު އެދުން އެބަ ޖެހޭ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެދެނީ ރައްޔިތުން އަށް، ޓެކުހަށް ޖެހޭ ބޭނުންތަކުގެ ކަރަންޓު ބިލުގެ ފަރިކަމު؟ ހިންގާނީ ކޮން؟ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފުރާޅު ނަރުދަމާގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު މި މަސައްކަތްތަކަށް ހާ ގޮތުގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް އެބަ ހުރި. ޙަޤީޤަތުގައި ފެނުން މި އުޅޭ ގޮތަކީ، އެމް.ޑީ.ޕީ ކުރިމަތީ އެއް ކަމަށް އެއްޗެހި. އެކުން ނަރުދަމާ، ކުރިޔާތަކުގެ ތަރައްޤީ މިކަން ކުރާއި ހަމަ ވާނީ ގޮތެއް ކުރާކުރުމެއް ސާބިތުކޮށް ހުރިކަން މި ހުންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެވޭ، މަސްއޫލިއްޔަތު ފަހަލައިގެން ފުރާޅު ނަރުދަމާ މި

ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރަން އުޅޭއިރުގައި ވަރަށް ބަޖެޓު ގޮތަކަށް މި މަސައްކަތްތަކެއް ހިނގަމުން ދާ ތަން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއް ރަށުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން، އެއް ދުވަސްވަރެއްގައި ކުޅަ ބަސްކާރެއް ކަނޑާލައި އެ ބަންދުގައި ހަރުދަނާ؛ އަނެއްކާ އޭގެ 3 މަސް ފަހުން ހަމަ އެ ރަށުގައި ފެނޭ. ހަމަ އޭގެ ދެތިން ހަފްތާ ފަހުން ފެނިގެން، އަނެއްކާވެސް ހަމަ މިދެންނެވި އޭރިޔާގައި އަނެއްކާވެސް ކަރަންޓު. މިހެންގޮސް މި ކަންކަން ކުރާއިރު ވަރަށް ބޮޑަށް ފަސޭހަކުރެވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މަސައްކަތް ރަނގަޅަށް އެ ކުރާ ކަމުން ތަރުތީބުކޮށްގެން އެއް ތަނުން ކަންކަން މިވޭ މަސައްކަތް ވަރަށް ބޮޑަށް އެބަ ފެނޭ. ހަމަ ފެށި ބިސްއަރަސްވެގެން އެ ތަނަށް އަރައިގެން ހުޅު ކަރަހަ ބޮޑަކަށް މި ފެންނަނީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަސައްކަތްތަކެއް ވަރަށް ސާފު. މަސައްކަތްތަކެއް ސާފުވާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންނަނީ، އަދި އާގޭ ތަރައްގީ އެ މަސައްކަތް ދިގުވެ ހުންނަ މިހުންނަން ބަޔަކަށްދާއިރު ފެންނަނީ، ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ޕްރޮޖެކްޓްތައް ވަކި ބަޔަކަށް ދޭންވެގެން ދިގުވި ހުންނަ ތަން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ މިހާރު. ބައެއްފަހަރު ވަރަށް ގިނައިން މި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގައި ދިގުވި މި ހުންނަނީ 2023 އަށް ފުރިކަމަށް އަހުމަދު ބަކާއި ރަށްރަށް ކޮންޓްރެކްޓަރު އެ ރަށްރަށުގައި ތިބޭ މީހުންގެ ވޯޓު ހޯދުމަށް ކަމަށް ބޮޑަށް ދަތުރުކުރުވޭ ޚިދުމަތުގެ ދިރުމާއި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމުގައި އެއްވެސް ހަރުދަނާ އުސޫލުތަކެއް، ސިޔާސީ ނަފާ ބޮޑުކަން މަސައްކަތްތަކުގެ ދާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ، މިހާރު މި މަސައްކަތްތައްކުރަމުންދާ ގޮތަށް ބަޖެޓުގައިވެސް، އެމް.ޓީ.ސީ.ސީން މި ހިންގަނީ އެ ޕްރޮޖެކްޓްތައް. ފުރަތަމައިން ފަހެ އެއީ ޕްރޮޖެކްޓަށް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ކުޑަކުޑަ މިސާލެއް ދަންނަވާ ކަމަށް ވަންޏާ ކުޅުދުއްފުށީގައި؛ މި ވާހަކަ ދަންނަވާލާއިރު ފޯމު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ކުޅުދުއްފުށީގައި ފުރަތަމަ މި މަސައްކަތް ފެށިގެންދިޔައިރު ސަރުކާރުން ރައީސް ޔާމީނުގެ ވެރިކަމުގައި ކުރިން ސަރުކާރަކުން ކަރަޕްޝަން ވީ އިރާއިލްގައި، ރައީސް ޔާމީނުގެ ވެރިކަމުގައި އަދި ހަދާކޮށްދިން. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވޭ 30 އަށް ކުރެވިދާނެ ކަމަށް އިސްގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންނަނީ، އެމް.ޓީ.ސީ.ސީން ވަކި ބޮޑުކަން، ފެންނަކަމަށް ވަކި ބޮޑުކަން މި ކަން ކުރީ. ކަރަޕްޝަން ވީ އެއް ފަންޑުގައި އެއް ބޮޑެތި ނުލަވާ މިއީ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު މި ކަމުގައި ނުވާކަން ވަރަށް ބޮޑަށް އޮނިގަނޑު ކަމެއް މިހާރު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ އެއްވެސް އުސޫލެއް ސަރުކާރަކަށް ނޫނީ މިކަހަލަ ކަމެއްގައި ރަނގަޅު ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާވާނޭ ގޮތަކަށް އެވަރަށް މި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިޔަކަށް ނުދާ ކަމެއް. މިދެންނެވި ގޮތަށް މި ކަންކަން ކުރެވިދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންނަނީ، ޕްރޮޖެކްޓްތަކެއް ހިނގާ މި ހުންނަން ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ކޮރަޕްޝަނަށް މަގުފަހިވާ ގޮތަށް. އެ ރަށްރަށުގެ ދުވަސް މިހާރަށްވުރެ ފަސް އެ ދަނީ ރަށްރަށަށް ގޮތަށް. ދުވަސް ބިނާކުރުމާ ހަމަޖެހޭ، އަދި އެ ދުވަހަކު ފަސް ދޭން އެ ބޭސް ކަރުދާސްތަކާ، ކުޅޭ ބިން ހަމަޖެހިފައި މި އޮންނަނީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ގޮތަކަށް މި ކަން ކުރެވިދާނެ ތަރުތީބު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ގަބޫލުކުރަން، މި މަސައްކަތްތަކެއް ހުރިއިރުން މި ގޮތުގައި އަދި

ބޮޑަށް ހަމަ ކަމަކަށް ކުރެއް ކުރަންޖެހޭތީ، ރައްޔިތުންނަކަށް ވަކި މުއްދަތަކަށް ވަންދެން އެ މީހުންގެ ބޮޑުމުގެ ދަރުމަދި، ކޮންޓްރޯލްގެ ދަރުމަދި ބާރުއެޅުމަން، ސޮވަމަ ވަކި މުއްދަތަށް އެ ކަމަށް ދިނުމަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއުޅުން ގޮތަކަށް މި ހިނގަމުން ދާ ކޮވިޑްގެ ޕޭޝަންޓުންނާ އަޅުގަނޑު ހިތްޕަރާ. ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ކަޑައް ކުރާ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ކޮންމެ ވެސް ހުކުރުނާކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހުރިހާ ރައްޔިތުންނަށް. ރައްޔިތުންނަށް އެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ނިމޭނެ ތާރީޚެއް ވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެނގިގެންނުވޭ. މުޅި 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި މުޅި ރަށް ކޮންކޮން ޕްރޮޖެކްޓްތަށް ނިމޭނީ ކޮބައިތޯ ވެސް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެނގެންޖެހޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެއީ ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުން ވާނީ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ވެރިކަމުގައިވާ ސަރުކާރާ. މިހެން ވަރަށް ދަތިކޮށްފައި އެބަ މި ޖެހެނީ. މިކަން ސަރުކާރަށް ނަމަ، މާ ރަނގަޅު ބާނި ހިސާބަށް ބަޔާން ރަނގަޅުކުރަނީ ކަނޑައެޅިފައި އެބަހު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެބަހުއްޓޭ، ކޮންމެވެސް ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ޖެހޭ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ބޭނުންކުރަންޖެހޭ. ޕްރޮޖެކްޓްތައް ކޮބައިކަން ދީ ބޭނުން މިޖެހެނީ ވަރަކަށް އިނގިރޭސިން ކަމެއް ވެސް ހާޒިރުކުރަނީ.

ބަޖެޓުގައި، ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ކޮންމެވެސް ގޮތެއް ނުވި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކަމަކީ ނުވާނެ. ފުރަތަމަވެސް ހަމައެކަނި މިބަޖެޓު ހަމައެކަނި ދުވަސްކަމެއް ގެނެސް ދެމިއޮތް ނުން. ހަމައެކަނި ގެނައުމަށް ބޭނުމީ ނުން. އެއަށްވުރެ ބޭނުން ހިނގާފައި ދާ ކަމެއް ކޮންމެވެސް ސަރުކާރާއި، ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް ގަވާއިދުތަކާ އެއްކޮށް ނިންމާލާފައި ކުރިއަށްގެންދާ ގޮތްތަށް ނިންމާލެވޭނެ. އެބައިގައި ވިޔަފާރި ކުރާ ކަމަށް އެއްކޮށް ނުކުރަނީ، އެބަޖެހޭ ރައްޔިތުންނަށް ދަރަނިވެރިކަމުން ކޮންމެވެސް ކޮމިޓީގައި ރަނގަޅު ބަޖެޓެއް ފާސްކުރެވިފަ ނުޖެހޭނެ. މި ކޮމިޓީގައި ދަރަނިވެރިކަމަކާ ގާތްގަނޑަކަށް އެއީ ކޮންމެވެސް ފާސްކުރަން. އެކަމަށް ހުށަހެޅުނު ގޮތަށް ތަފްސީލްކޮށް ކުރަން އެބަޖެހޭ؟ މިހާރު މި 4 ވަނަ އަހަރަށް މި ދަނީ. ދަނީއަރު ވެސް މިއަދު އެއްވެސް ކަމެއް ހަމަޖެހިފައި މިހާރު ފާސްވެފައެއް ނުވާނެ. ދަނީއެވެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުން މިއަދު ފިޔަ ސަރުކާރު ގުޅޭ ވަރަށް ބޭނުން މާލީ ސިޔާސަތު. ރައްޔިތުން ބަދަލުކުރަން އެބަ ބޭނުންވޭ. އަޅުގަނޑުމެން އަންނަ ދުވަސްތަކުގައި ކުރާނެ ރައްޔިތުންނާ އަޅުގަނޑުމެން މި ބާއްޖޭގައި ރަނގަޅު ވެރިކަމެއް ކުރާނީ އެހެން ކަމަކަށް ބަޖެޓުގައި އެބަހުއްޓޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ ކޮބައިތޯ ނުވަތަ ސަރުކާރު ކުރިއަށްގެންދާ ވެސް ވަރަށް ބަދަލު. އެކަމަކު ކުރިއަށް ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ދަރަނިވެރިކަމުގައި ރައްޔިތުން ބާރުއަޅުއްވާ އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގައި ކަމަކާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަފުޅު ކުރައްވާ، ރަނގަޅު ހަމަޖެހިފައި ނިމިދާނެ. ފުރުސަތަށް ޝުކުރިއްޔާ، ވެސް ވާހަކަ ދައްކަން ފުރުސަތު ދެއްވީތީ ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފަރުދާހާޖަޗާ ގަލޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޢަމީން މަރަސާއި ...

ފަރެސްމާތޮޑާގެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުހައްމަދު ލަޠީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފަހަކަށްއައިސް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މި ހުށަހަޅާ މި އިސްލާހުތަކަށް މި އަންނަ ގޮތަށް، ދިމާވާ ބައެއް އިދާރީ؛ އިދާރާގެ ދަތިތަކެއް ހައްލުކުރުމަށް ޓަކައި ނޫނީ ނިޒާމު އިތުރަށް ހަރުދަނާކުރުމަށް ޓަކައި، މިއީ މި އަންނަ ގޮތެއް. ކޮންމެ އިސްލާހެއްގެ ކުރިއަރަން މި ބޭނުން މި އޮންނަނީ ބިލްގައި މުހިންމު ކަމަކަށް. އެކަން މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް ފާހަގަކުރެވިގެންދާނެ. މި ސަރުކާރަށް ބިލެއް ފާސްކޮށްދޭން އުޅޭ ކަމުގައި ވިސްނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަ ގާނޫނެއް އެކުލަވާ ގޮތަކަށް ތަންފީޒުކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް. ބާރު މުއައްސަސާތަކާއި އަދި ކުރީ. ދަރަޖަވެރިކަމާ ހިސާބުން އެބަ ފެނޭ، އިދާރީ ގޮތުން ކައުންސިލްތައް ބަލަހައްޓާ ގޮތާއި ހަރުދަނާކުރާ ހުރިހާ ކަމެއްގައި، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަދި ގާނޫނީ ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ ހަމައެކަނި ފައިދާ ހުރި ކަމަކަށް ވާތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ކަންކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މި ބިލުގެ ހަރުދަނާކަން ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކަނޑައެޅިފައި ހުރި އެކިއެކި ކަންތައްތަކުގައި މިއީ ރަނގަޅު ގޮތެއް. މި ސަރުކާރު ކުރިއަށް ގެންދަވަމުން ބޯދާ ކަންތައްތައް ގެނެސްދިން ގޮތާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، ރައީސް ބުނެ ގެންދަވާ ގޮތަކަށް ދިމާވާ ކޮންމެ ކަމެއްގައި ދިފާއުކުރެވޭ ގޮތް މި ނިޒާމުގައި އެބަހުރި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ކޮރަޕްޝަނާއި، ވައްކަމާއި، ފަސާދައާއި އަނިޔާވެރިކަން އިންތިހާއަށް ބޮޑު ސަރުކާރެއް މިއީ. މިސާލަކަށް ބަލާ މުޅި ދިރިއުޅުން ކަންފުޅާއި އޮޑިޓަރު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިޖުތިމާއީ ގާނޫނުގެ އަސާސީ ޤަވާއިދުތަކުގެ ސިކާރީވުނު ފުސްތޮލު ރައްޔިތުންނަށް ދޫކުރެއްވި ކާބޯތަކެތި ދުނިޔާގެ ހުރި ބޮޑު ޖުމްހޫރިއްޔާ ޖަމާއަތްތަކަށް؟ ނޫން ކިޔާ ފަރާ ބޮޑު ގެއްލުންތަކެއް، ކޮބާ ދުވަސްތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ކަންތައްތަކުގައި ހުރި ކަންތައްތަކަކީ؟ މިއަދު އާދައިގެ ކަންތައްތަކެއް، ކުރީގެ ސަރުކާރުގެ ކަމެއް، ރައްޔިތުންގެ ކަމެއް ހިނގާފައި ވާނީ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތަފާސީލުކޮށް ބުނެ ދިނުމަށް. އަހަރެން މި ކަމުގައި ވެސް މި ފެންނަނީ. އެމް.ޑީ.ޕީން ރައްޔިތުންނަށް ހާމަ ވަކާލާތުކުރަމުން ގެންދަނީ އަދި ރައްޔިތުންގެ ފުރުޞަތު ދިނުމާ އަނިޔާވެރިކަމުން ދުރުގައި އޮތް ކަން މި ފެންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ވާހަކަ މި ދައްކަނީ، ޕީ.ޕީ.އެމުން ނިސްބަތްވާ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އެކަންޏެއް ނޫން. އެމް.ޑީ.ޕީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް އެ ވާހަކަ އެ ދައްކަވަނީ މިއަދު. ސަރުކާރުގެ ހުކުމަށް ބަލާއިރު ހުރިވަރު މިއަދު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހުކުމެއް ހުރިވަރު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއްވެސް ފުރަތަމަ އެކަން ފުރިހަމަ ނުކުރާ ކަމެއް އެއީ ގެނެސްދިން ރައްޔިތުން ފުރިހަމަކުރުމަށް ވާހަކަ އިހުތި ވެސް އަދި ސަރުކާރު ބެލެހެއްޓުމާ މި ދައްކަނީ. ރައީސް ހާމަކުރި؛ ބޮޑު އިންތިޚާބަކަށް ހުރިހާ ދިވެހިން ވާހަކަ ދައްކަވާ ދުވަސްވަރު ހުރި ރަމަޟާން މަސް ޖަލްސާތަކުގައި ދައްކާ ވާހަކަތަކަކީ؟ އެއީ އިންތިޚާބު ވަގުތު

ނެގުމަށް ބަލައި، ޖަހައިގަތުމަށް ބަލައި. އެ ކަމުގެ ނަތީޖާ މި ފެންނަނީ. 65 މެންބަރުން މި ތަނުގައި އެބަ ތިއްބެވި. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ ހައްގުގައި ވަކާލާތުކުރި ތަނެއް ފެނުނުތޯ؟ ވާހަކަ އެބަ ދެކެވޭ. މޮޅެތި ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުން އެއަށް އަމަލުކުރާ ތަނެއް އެބަ ފެނޭތޯ؟ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވަން އޮތް ތަނަކީ މިއީ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކަމެއް ނުފެނޭ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސާވޭދޭއް ކޮންތަން އީ.ޕީ.އޭން ކޮމެންޓު ދާއިރާގައި ނުނެގި އެއް ދުވަސް ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ބައެއް ރަނގަޅުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކުޑަކުޑަ ކަމެއް ކޮންތަން އެބަ ނަގައޭ ތިލަފަޅު ވަސް. އަޖައިބެއް ނޫންތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ މިއީ އަޖައިބެއް ނޫންތޯ؟ މިއީ ސަރުކާރުގެ ނުފޫޒު ބޭނުންކޮށް ވަޒީފާއި އޮތް މިންވަރު އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކޮށްލަނީ ކުޑަކުޑަ މިސާލަކުން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެންމެ ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކަފުޅެއް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕީ.ޖީ ލީޑަރު، މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރުއްވި މަސައްކަތްތަކުގެ ފަރާތުން އެ މަސައްކަތްތަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއީ މުޅިން އިސްތިސްނާ ކަމެއް އާދައިގެ ކުދިރި ރަށްތަކުގައި. އެއީ މުޅި ރަށް އެއްކޮށް ކުނިކަހާލައިގެން އެބަ ގެންގުޅޭ ހިނގަމުން އަހަރު ވަންދެން ރައްޔިތުން ދަތިއުނދަގޫ ހާލަތުގައި. މުސްކުޅި މައިންބަފައިން، ބޭބޭބެއިން މަގުމަތި ހިނގާބިނގާވެއުޅެން އެބަ ޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، ގެއްލުމުގައި އަލަށްގެންނަވާފައި އެބަދޭ ބޭނުމީ އަނިޔާވެރިކަމާ ކުރިމަތިލާން އެބަ ޖެހޭ. މިއަދު އަޅުގަނޑު ދާއިރާގެ 3 ރަށުގައި ވެސް މި މަސައްކަތަށް ފުރުސަތު ޖެހޭނީ މަސައްކަތްތަކުން ރުހުމާއެކު ބަލާ ފެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން މި ކަންކަން އަވަހަށް ނިމުން. އެއަރޕޯޓުގެ މަސައްކަތް ހިންގަމުން އަންނަތާ މިހާރު 7 އަހަރު ވަނީ ގާތްގަނޑަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިދިޔަ އަހަރު ވިލާތު؛ މިދިޔަ އަހަރުގެ ރިޔާސީ ބަޖެޓުގައި ރައީސް ސޯލިހުގެ ވިލާތު، މިދިޔަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ނިންމާފައި. މިދިޔަ އަހަރުގެ ޕީއެސްއައިޕީގައި ނިންމާފައި. މި އަހަރުގެ ފަށްފަހަރުގައި ނިންމާފައި. މި އަހަރު އެންމެ ފަހުން ގެނެސް އެ އޮތީ ޕްރޮޖެކްޓު ނިންމަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އިއުލާނުކުރައްވާފައި ވަނީ ކުރާ ބަޔަކު ކަނޑައެޅިގެން އުސްމުރުން ނޫން. އެ ތަނަކީ ކުޑަ ރަށްތަކާއި އަތޮޅުތަކުން އެ ގޮތަކަށް ގޮތަކަށް ނޫނީ ބަލަހައްޓާ މުސާރަދީގެން ބޭނުންކުރާ ނޫން. އެ ބޮޑުކަން ރަށްވެހިން އަތޮޅުވެހިން އެ ގޮތްގޮތަށް ނޫނީ ބަލަހައްޓަން ބޭސް މާލޭގައި؛ 2 ވަނަ ބޭބޭގައި އެ ބޭސް މާލޭގައި، އަސާސީ ހައްގު ބޭސް. އެއީ ކުރީކޮންޓްރެކްޓަރު އެއްކޮށް. އަހަރި މި އަންނަނީ ކުޑަކުޑަ މިންވަރަކަށް ހޯދަނީ. ސަރުކާރު ބަޖެޓުން ނުވިސްނައިގެން ދިވެހި ހަމަ، ދިވެހި ދައުލަތަށް، ރައީސް އާދޭސް ފޮނުވައިގެން ދުވަސް ބޭނުން ބޭނުންވާ އޭރުވެސް އެހެން ގޮތަކަށް ދިވެހިން ޓީ.ވީ އުޅެނީ؟ އަޅުގަނޑު ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު އަޅުގަނޑު ފިލުވުމުގެ ރިޕޯޓުން ފެއިލް ސަރަހައްދުގެ ބާރު ތަން ނޫންތޯ ފެނިގެން މި ދިއައީ؟ މިހާ ވެސް ނުލިބޭ ބަޔަކު ފޮނުވުމުގައި މި ވީ. ހަރުގަޑު ޑިޕާރޓްމަންޓުން ދިރުނުވީ. މަސައްކަތްތަކުން ގިނަވެފައި ސަލާމަތްވީ މި ދުވަހު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ ސިޔާސަތު ނިންމަން ބޭނުންވާ ފަރާތަށް އެ ގޮތަށް ސަރުކާރަށް ޒިންމާ

ނުކުރެވޭ ނޫނޭތޯ. އެކަމުގެ މިސާލު މިއަދު ރައްޔިތުންނަށް ފެންނަމުން މި ދަނީ. މިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެކަމަށް ކުޑަ ހަމައެއްނުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދެކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުޞަތަކަށް މި އެދުނީ، މީގައި، ބިލުގައި ބަޔާން މި ކުރަނީ؛ ސަޤާފަތީ، ފެށާއި ނަޝުރުކުރާ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރަން މިނިސްޓަރީ އޮތީ އެންވަޔަރަމަންޓު އެންޑް ކްލައިމެޓް ޗޭންޖު އެންޑް ޓެކްނޮލޮޖީ؛ ހުޅިޔާޖެހޭ ހުރިއްޖެހި އޮފީސްތަކަށް ބަޔަށް އިދާރީ ދަތިތަކަށް ހަރުދަނާކުރުމާއި، ފެށާއި ނަރުދަމާގެ ޒުވާނުންގެ ނިޒާމު އިތުރަށް ހަރުދަނާކޮށްދިނުމަށް ބޭނުނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ތަރައްޤީކުރުމަށް އޮތްރިބެއަން ދިމާވާ މަސައްކަތްތަކާ، އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކުރަމު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފެށާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމުގައި ދިމާވާ މަސައްކަތަށް އަދި ނިޒާމު ފަރުމާކުރުމުގައި މިއީ ވަރަށް ކުރީ ޖަމާނުގައި ގާއިމުކުރެވުނު އެކީ ނިޒާމެއް ކަމަށް ވުމާ އެކު، ކަރަންޓާ މިބާރާއި އަދި ފެން މިބާރުތަކުގައި ވެސް އިނގޭތޯ މަސައްކަތްތަކާއި، ހެއްދެވޭ ތަން ފެން މިބާރުގައި މަސައްކަތަށް ޖެހި، ދިމާވެގެން ވަރަށް ގިނަ ޝަކުވާތަކަށް އެބަ އާދޭ މިހާރު ވެސް. އެކަމަކު ވެސް އެ މަސައްކަތްތަކަށް ހަރުދަނާކޮށް ނުދޭ. އެކަމުގެ ހަރުދަނާ ހުރިހާ ބަޔަކު މި ގައިޑްލައިން ގާނޫނުއަސާސީ ފާސްޓްޓްރެކް. އަދި އެ ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރޭ، ޓެންޑަރުކުރި އޮޕަރޭޝަނަލް އައިޑެންޓިފައިކޮށްގެން ކުރަން. އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އޮތީ ގާނޫނެއް. މިހާރު ކޮންސެޕްޓަށް ޑީސެންޓްރަލައިޒޭޝަން އެބަހުރި ގާއިމުކުރެވިފަ. ޑީސެންޓްރަލައިޒޭޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އޮތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ބާވަތުގެ ނަރުދަމާ ފިޔަވަޅު އަދި ކަރަންޓު ފިޔަވަޅު، އަދި އެހެނިހެން ޒަރޫރީ ޚިދުމަތްތަކުގައި މިސާލަކަށް މިޖަލު؛ ބަޔަކާ ގުޅޭ، ޒަރޫރީ ޚިދުމަތްތައް؛ ސްޓޭޑިއަމާ ކޮންޓްރޭކްޓް މިސާލަކަށް. ސްޓޭޑިއަމް ބަޔަކާ ގުޅޭ ހިންނަމާ ގޮތް ކަރަންޓު މިޖަލު. އެ މިޖަލަށް ދިމާވާ މަސައްކަތް ބަލަން ޖެހިދާނެ ވެސް މިހާރު ޚާއްޞަ ސަމާލު ވެސްޓްއިއާ އެ ބައިގަ ސްޓޭޑިއަމެއް. އެހެންވެ ނޫން އެހެން ޚާއްޞަކުރާނެ ބައިވެރިވުން ކަނޑައެޅޭނެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަމާޢަތްތަކުން ހިންގަމުން ކާރު، ތަފާތު ގޮތަކަށް، މިންވަރުކުރުމާއި، މި ހިސާބު ކަމަކު ހަރު ޖަމާޢަތްތަކުން ތަރައްޤީކުރުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ތައުލީމީ ދާއިރާ ބޮޑުވެފައި ހިސާބު ބޭފުޅުންނަށް ވެސް ފެންނާނެ ވަރަށް ތަރައްޤީވަމުން ވަރަށް ފުރިހަމަގޮތަކަށް އެކު ބަޔަކަށް ފުރިހަމަ ގެންގޮސް އެއީ މިންވަރުކުރީ. އަދި ސޯފިސްޓިކޭޓް މާ މިންވަރެއްގައި ވެސް މި ހިސާބު؛ މިންވަރުކުރީ ވަރަށް ބޮޑަށް ދިވެހިރާއްޖެ ހިސާބު ޖަމާވެގެން ތަރައްޤީވާގޮތް އެކަންޏަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ

މިހާރު މި ފެންނަނީ، މިނިސްޓްރީތަކުގެ އެއީ އާދަރުގެ ހިމެނޭއިރު މިހެން؛ ބަޖެޓުގައި މުދާ ވިއްކާ މިހާ ވެސް، ކައްޓާ ވިޔަސް ތޯވާ އެ ބަލާ މިނިސްޓަރަކަށް އެ މީޓަރު ބަހައްޓަން. މި ޖާގަތަކުގައި ހުންނާނީ ޑިޖިޓަލް މީޓަރު. އަދި މަސްވެރިޔާ އުޅަނދުތަކުގައި ވެއްޖެއްޔާ މި ހުންނަނީ ކައްޓާ ބަހައްޓާފަ. ގިނަ ފަހަރަށް ކައްޓާއިން ޓަނެއް މަސްގެ ކިޔައިދޭއިރުގައި އާމްދަނީގައި އިތުރަށް 100 ކިލޯ ނަގާފައި ވެސް އެބަ ހުރި. އެކަހަލަ ކޭސްތައް ވެސް ހިނގާ. އެހެންވީމާ، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމުގައި އެބަ ހިމެނޭ މިކަން ރަނގަޅުކޮށްދެވޭނީ ކޮންސަލްޓަންޓް އެޕޮއިންޓްކުރަން ހަރަކާތްތެރިވެގެން. މި ވަގުތު ވެސް އޮތީ ކޮންސަލްޓަންޓް ގަވާއިދު އެކުލަވާލައިފަ. މިސާލަކަށް ގޭގެ ކަރަންޓު މީޓަރު ބަދަލުކުރަން، އިންސްޕެކްޓްކުރަން، ކެލިބްރޭޓްކުރަން؛ ކަރަންޓު މީޓަރުގައި މައްސަލަ ހުރިމަ ޝަކުވާ އެބަދޭ، ބަލާ! ޕީއެސްއެމް ގޭގައި ކަރަންޓު ޕީއެސްއެމްގެ ބޭނުމުގެ ނުކުރާ. ޕީއެސްއެމް ގޭގައި އެއްޗެއް ބޭނުމުގެ ވެސް ނުކުރާ. އެހެންނަމަވެސް، ބިލު އެބަ އާދޭ އިންސާފު. މި ކަރަންޓާ އަޅާ މި ބިލަށް، ނޫން، ކޮންމެވެސް ބިލު ދެއްކުމަށްޓަކައި ފުރި ވެސް ކަރަންޓު އޮތީ އެޕާޓްމަންޓަކަށް. ޔޫއެސްޑީ ވެސް ކުރިއަށްގެންދަނީ. ކަބަލް ވެސް ކުރަނީ. ބިލު ހަރުދަނާ ކުރަން، މިސާލަކަށް ބިލުފަހަރާއި ނުކުރާ ވެސް ކޮންޓްރެކްޓަށް. އަދި ސަރުކާރުން ވެއްޖެ ކަމަށް ކުރިން ކުރިއަށް ނުދާ ކޮންޓްރެކްޓަރުން ތި ރިޕޯޓުވިން. އެ ހަރުދަނާ މިހާ އެބަދޭ ކޮންޓްރެކްޓުން ތާ ހިނދުވީ، ފުރަތަން އެހެން އޮތީ އެބަ ހުށަހަޅާ. އެންމެކަމަކު ނުކުރާ؛ ހަނދާން ޕަބްލިކަށް ހުރިއިރު ބާރުއަޅާ! ހަރުކުރާ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ހަދަ އިން މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރި މި ވަގުތު؛ އެއް.ޕީ.އޭގެ ޝަރުޠުތަކަށް. ސަރުކާރު ސަރުކާރު އިންޝާﷲ. ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި ބޮޑެތިފަހަރު 3 މިހެން. 3 ކުރިން މި އުޅޭ. ކުރީގެ ގާތުން، މާލޭގެ ޖެހިގެން ގާތުގައި ސަރާޙައްދު ސަރުކާރު އެ ގޮތުގައި އުޅޭ. ސަރުކާރު އަދުވަސްޖެހެން ދުވާލު މި ބޮޑަށް، ޕީއެސްއެމްގައި 40 ހާސް ރުފިޔާ އަރައިފިއްޔާ ފުރި ބިލަށް. ޕީއެސްއެމް ގޮތުގައި 3 މިހެން އުޅޭ. އެކަމަކު އެއް.ޖީ.ބީއެމް.އެސް.ސީން އެބަ ބޮޑީ، ފުރި ނުދައްކައިފިއްޔާ ކަނެކްޝަން ވެސް ކެނޑާލަނީ. ފުރި ބިލު ނުދައްކައިފިއްޔާ ކަނެކްޝަން ވެސް ކެނޑާލަނީ. މިހެން؛ ޕީއެސްއެމްއަށް ބަލާފައި ނުކުރާ.

ދުރު ދައުލަތުގެ ނުލަބަ ސަރުކާރުގެ ކޮންޓްރެކްޓަކަށް އާދައިގެ ނިކަމެތި ހަރުދަނާ ވެސް ނޫން މި ދައްކާ. އާދައިގެ ހަރުދަނާ؛ މިފަދަގެ ޕީޕީ ބަލާފައިނުކުރާ ވެސް މި އުޅޭ އެބަ ހުށަހަޅާ. ނޫން، ކަނޑު ނުދައްކައިފިއްޔާ ކަނެކްޝަން ވެސް ގެންދާނެ ބަރާބަރަށް މިހާ މި ބޮޑީ ޕީއެސްއެމްއަށް ބަލާފައި ނުކުރާ. ތަކެއްޗާ ކޮރަޕްޝަނަށް ހުރި ގެއްލުން ކުއްލިއަ ހިފުނީ ޕީއެސްއެމްއަށް މި އުޅޭ. ޕީއެސްއެމްއަށް ބަލާފައި ނުކުރާ. ދުރު ބަޔަކު ފަހަރެއްގެ ނުކުރާ. މިހާ ސަރުކާރުން ކިޔައިދޭން ނުލިބޭ ނުވެއޭ. އެހެންވީމާ، ހަރުދަނާކުރުން ފުރި ބިލުވާތީ ކޮންޓްރެކްޓް ބިލުވާކަން؛ މި ބިލުގައި ބަޔާންކުރަނީ މި އޮފީހުގެ ބަލަހަށްޓަންވާ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދުރު މި ގޮތް އަޅުގެ ކަނޑައެޅި. ވަގުތުކޮޅެއް ދިނުމާ ފުރަގަސްކޮށްލަން. މި ހަމަ ނިންމާލަނީ އިންޝާﷲ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު މިގޮތް އެބަ ޖެހޭ 1 މިނިޓް ހުށަހަޅާ ސަރުކާރު ބަލައިގަނެވޭނެ ކަމަށް މި ފަހަރަކީ އިންޝާﷲ. ސަރުކާރު ފުރި ބިލުދައްކާ؛ މިސާލަކަށް ފުރި ބިލަށްދައްކާ. ފުރި ބިލުގަނޑު

ކޮން ތަނަކަށްތޯ؟ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެގެން، ހުރިހާ ރަށްރަށުގައި ވެސް ފެށިއްޖެ ރަނގަޅަށް ނުހިނގާ މިހާރު ގިނަ ރަށްރަށުގައި. އެކަމަކު ފެން ބޭރުކޮށްލީމާ ޕްރޮކިއުމަންޓް ބޮޑާރު، ދުވާލެއްގެ މަސައްކަތް އެތައް ހާސް ލިބެނީއެވެ، އެތައް ހާސް، އެތައް މިލިއަން ލިބެނީއެވެ ބަޔަކު ބަޔަކު އިނގޭތޯ ބާރުލާނެ. ތަންތަނުގެ ހާލަތު ބަލާއިރު ހުރިހާ އަށްޑިއަށް އެ ސަރުކާރު އެޅިގެން ދެވެން ބާރުލާނީ. މިހެން މި ބަނޑަށް ދެވެން ބާރުލާނީ ކޮންޓްރެކްޓަރުން ތިލަފުޅި ހަރުކަށިކަމާއި. އެކަމަކު އެއްފަހަރު ތަށްޓަކަށް ނަތީޖާ ހަރުދަނާ ނިޔާވެއް، މިދަންނަވާ ބަދަލުކުރެވޭ ބާރުޓާރޓިއޭ ބާރުލާކު ބިލާޓް. ރިސޯޓުތަކުގައި ބެހެއް ތަންތަނުގައި އެބަ ހުރި. އެކަމަކު މާލޭގައި ނިޔާ. ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތްތަކުގެ ދާއިރާތަކުން އިތުރަށް ވަރަށް އިސްލާހުތަކާއި ބިލާޓްތަކުގެ ކުލަތަކުން ދޮރުކަސް. އިސްލާހުތައް ނުކުތް ވި ގޮތަށް އަދި ކަޑަ އެންމެ ބަދަލު ކޮށްލާއިރު ޕްރޮޖެކްޓްތަކާ ބިލާޓް އަލަށް ދެން. މިހާރު ދެރަ ކުރިން އެކަމަށް ދެކޭނެ. އެހެންވީމާ، މިލަރުގެ ހައްދު ކަރާމަތަށް ބަދަލު ކުރަތް. މި ފަދަ ޖާގަ ބަދަލުކުރާއިރު ގަވާއިދާ ހަމަނުވާ ބަދަލުތައް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ކަމެއް ކަމުގައި ދެކެމެވެ. ބަދަލުކުރާއިރު އެ ފަދަ ބާރު ލިބިގެން. މި ޕްރޮޖެކްޓަކީ ދިމާވާ ގޮތް، އެއްވެސް ބަދަލެއް. އެކަމަކު، މިހާރު ބަޔަކު ހަރުދަނާ ބަދަލު ކުރާ ކަމަށް، ބިލާޓް ދަށް ދާއިރާތަކަށް ޕްރޮކިއުމަންޓް ބަދަލުކުރާ ދާއިރާގެ މަސައްކަތް. އެއީ މުޅި މާލެ ފެން ބަލާ ރަށްތަކުގައި ދެކެވުން. އަދި އެއީ ބަދަލުކުރާ ބަދަލުތަކާ އެކަމެއް. ސަރުކާރުން އެހެން ޒަމާނާ، އެހެން ބަދަލުކުރާ ބަދަލުތައް. 100، 300، 400 މިލިއަން ރުފިޔާ ބޮޑު އެބަ ކަމުގެ ބަދަލުކުރާ ބަދަލުތަކެއް. ހުރި ދެވެން ކޮންޓްރެކްޓް. ބަލި ބޭނުން ވެސް ފެށިއް ރަށްތަކެއް ނުކުތް. އެހެންވީމާ، މި ބަނޑު ކުރިއަށް ރަށް ނަގާ، މަސައްކަތް އެއް ބަދަލުކުރާ ބަދަލު ކޮންޓްރެކްޓަރުންނެވެ. އެކަމަކު މި ބަނޑު މާ ފަހުން މި އަހަރަށް. އެހެންވީމާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ދާއިރާތަކުގައި ބޭނުންތަކެއް އިސްލާހުކުރުން ބަދަލުކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ކޮންސެޕްޓަކީ ހަމަހަމަ ސަރުކާރުން؛ މިހާރު މި ބަނޑުގައި މި އެބަ؛ މި ބަނޑު މި ކުރީގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ކޮންމެ ކަމެއް ކުރަމުން، ކޮންމެ ވެސް މިހާރު ކަނޑައަޅާފައި ހުރީ، ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއް މިހެން ކޮންމެ ވެސް ބަދަލުކުރާ ބޭނުންތަކެއް. އެހެންވީމާ، ގެންދަން އެއްޗެއް. އެހެންވީމާ، ކޮބައި މުޅިރަށްތަކުގައި ވަރަށް ރަނގަޅަށް މި އިސްލާހުކުރާ ބަދަލު ފޮނުވާލާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ އެކަން. ޝުކުރިއްޔާ ދަންނަވަން ރައީސް.

ރައީސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ރިޟާ.

މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ރިޟާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ބިލު ނުވަތަ އެ ގާނޫނަށް އިސްލާހެއް ގެނެވިގެން، އިސްލާހުގެނެވުނު 8/2020، އެ ގާނޫނަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުވެސް ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެންނަށް ވެސް އެބަ އެނގޭ، ގާނޫނުތަކަށް ހުރުމަތްކުރާ ދުނިޔެ ބަދަލުވަމުންދާ ވަރަކަށް، ކަންކަން އިސްލާހުކުރަން ބޭނުންވާ ވަރަކަށް ގާނޫނުތަކަށް އިސްލާހުގެނެސްދިނުމަށްކަން. އެގޮތުން ރަނގަޅުކުރުމުގައި ހުރި ދަތިތަކާއި ސަރުކާރަށް ނުވަތަ އޮތޯރިޓީތަކަށް ހުރި ދަތިތަކެއް ހައްލުކުރުމަށް ޓަކައި ހުށަހެޅިފައި އޮތް އިސްލާހެއް މިއީ. މި ބިލަށް ވާހަކަދައްކަމުން ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ، ހުސްބަސްވާތް މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ފާހަގަކުރެއްވި، ފެނާއި ނަރުދަމާ އަޅުވަމުންދާއިރުގައި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް، ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް އުނދަގޫވާ ގޮތަށް ކަންކަން ކުރާ ވާހަކަ، އަދި އިސްތިސްނާވެސްދެންނާ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު ހަމަ މިސާލަކަށް ދަންނަވާލަން ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވީމާ ބިސްއަރާ ގޮތުން 2013 ވަނަ އަހަރު، 2018 ވަނަ އަހަރުގެ އިންތިޚާބާ ދިމާކުރި ބައެއް ރަށްރަށުގައި އަވަސްކޮށްދެވިގެން ބޯފެން ނުލިބި، ސަރުކާރާ ނާޅައި އަމުދުކުރުމުގައި ބޮޑުހަރަދުތަކެއް ކުރިކަން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢަބްދުﷲ ޔާމީން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމް. ސ. ފުނަދޫގެ މަގުތަކުގައި، ބައެއް މަގުތަކުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުގައި އޮތީ އެންމެ ފުރަތަމައިން ވެސް ނެގޭ. މިއަދު ފުނަދޫގައި އެބަ ތިބި ބޯފެނުގެ ނިޒާމު؛ މި ސަރުކާރުން ގާއިމުކުރި ބޯފެނުގެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރި ގޯސް ތިބި ބޯފެނުގެ. ހުރިހާ މަގުތަކެއްގައި ހުރި ތާރު ކަނޑައިގެން ހޮޅި ޖެހީ އަދި އެބަ އެތަން ގުނަނަށަކަން ބަދުލުވެގެންދޭ. މަސައްކަތްތަކާ ތަސްލީމްކުރުމަކީ ދިރާގު ކަންތައް؛ ހަމަ އާއްމުކޮށް ބައްޓަން ކޮށްފައިވާ ފުރިހަމަވެ ދަށުވެފައި އަޅަން ވެސް ހަމަ މިކަމަށް ހިންގާނެތަން ދުވަހަށް ވީމާ، ފަސްވެސް ފުރިހަމަކޮށްގެން އުފުލާފައި ހުރިކަމާ ކޮންމެ ރަށަކަށް ފުރިހަމައެއް، ހަމަ އަސްލުން ބިސްމިއްލާކުރެވުނު ގޮތަށް. އެ ހަނދާން މިއަދު އެ ހަމަ ބޭކާރު ދަނޑުވެފައި، ބޭނުން ދަތުރުކުރާ ބަދަލުތަކެއް. މަސައްކަތުގެ ބަދަލުވުމުގައި ބަޔަކު، ދަތުރުވާހަކަ އިތުރުވިޔަކަން މަސައްކަތުގެ ތަސްލީމުކުރީ. މިއަދުގެ ބަޖެޓުގައި މިއަދު މި ބިލާ ރިސާބުން އާދޭސްކުރަން، ދާއިރާ ސަރުކާރުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހަމަ އެންމެ ރަށްރަށުގައި ވެސް ބޯފެނާއި ނަރުދަމާ ގާއިމުކުރުމަށް ޓަކައި ކޮންޓްރެކްޓްތައް ހަވާލުކުރެވިފައި ނެތީމަސް. ރާއްޖޭގެ އުތުރުން ފެށިގެން ދެކުނާ ހަމައަށް ރަށްރަށުގައި ބޯފެނާއި ނަރުދަމާ އަޅުވަން މަސައްކަތްތަކުގެ ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ސޮއިކުރެވިފައި ވަނީ. އެއީ ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ހަވާލާ ދީގެން ކުރީން. ބައެއް ރަށްރަށުގައި ސަރުކާރުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކުރިއަރާ ޖަހާފައި. ކޮންސަލްޓަންސީ ޕްރޮކިއުމަންޓް މި އަހަރުތަކު ނިމުން، އަދި މިދިޔަ އަހަރުކު ވެސް ނިމުން. 2008 ވަނަ އަހަރު ޕްރޮކިއުމަންޓް ކޮންސަލްޓަންސީގައި ޖެހިގެން އޮތީ، ދައުރުމަތީން ކޯޕަރޭޝަންތަކަށް ހުރި މިންވަރަކަށް ބޯފެނުގެ ނަރުދަމާ ގާއިމުކުރުމުގެ ކޮންޓްރެކްޓް ދީފިން. އެ ޒަމާނުގެ ޕްރޮޖެކްޓް ކޮންޓްރެކްޓްގެ 202008 ވަނަ އަހަރު އުފެދުން ސަރުކާރު 2012 ވަނަ އަހަރު ވެއްޖެނަމަވެސް ދެކުނުން ހިޔާލުކުރެވުނު އެއްވެސް ތަރައްޤީއެއް ޖަހައިގެން މަސައްކަތް ކުރީ ފެށީ. 2012 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން 2018 ވަނަ އަހަރާ ދެމެދުގައި ދިޔަ 7 އަހަރުދުވަސް. އެ 7 އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެ ވިދާޅުވާ އާދަމް ޝަރީފުމެން ނުވަތަ

ދުބައްދަދު ޝަރީފްވުން ހަމަ ވެރިކަމުގައި ތިބީ. ސުވާލަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް އެނގޭތޯ ނުވަތަ ނޭނގޭތޯއޭ ދޫން. ސުވާލަކީ، ކިތައް ރަށްރަށުގައިތޯ ބޯފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު އެ ބޭފުޅުން ގާއިމުކުރި؟ މި ސަރުކާރު 2018 ގައި އައިއިރުގައި މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ 187 ރަށުގެ ތެރެއިން އެންމެ 30 ރަށުގައި، އެންމެ 37 ރަށުގައި އޮތީ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރެވިފަ. ބޯފެނުގެ ނިޒާމު އޮތީ 19 ރަށުގައި. އެންމެ 19 ރަށް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު މި ސަރުކާރުން މި ދިޔައީ؛ 2019 ވަނަ އަހަރު، 2021 ވަނަ އަހަރު، 2020 ވަނަ އަހަރު މި ބައްދަލުކުރި ކޮވިޑުގެ އުނދަގޫ ދަތި ހާލަތާ އެކުގައި ވެސް މިއަދު އެ ދަނީ ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށްރަށެއްގައި؛ އެކިއެކި ކަހަލަ މަސައްކަތްތަކެއްކުރަމުންދާ ތަރައްޤީކުރަމުން ދަރިވާން. އެ ވިދާޅުވާފަދައިން ހަމައެކަނި ނުފެނިހަކަ، ގޮތެއްގައި ނުފެނޭ މަގެއް ނޫން. ޕްލާންޓެއް؟ އެއްފަހަރާ ހޮސްޕިޓަލްތަކަށް އެބަ އަޔާ. އެއްފަހަރާ މަދަރުސާތަކަށް، ސިއްޙީ މަރުކަޒުތަކަށް ބޮޑެތިކަން. އެއްފަހަރާ ސްކޫލްތަކަށް އެބަ ބޭނުންވޭ. އެއްފަހަރާ އޮފީސްތަކަށް އެބަ އަޔާ. އެއްފަހަރާ ބޯފެނުގެ ނިޒާމު އެބަ ގާއިމުކުރަން. އެއްފަހަރާ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރަން. އެއްފަހަރާ ރަށްރަށުގެ މަގުތައް ހަދަމުން އެބައޮތް. އެއްފަހަރާ ގިރާ ސަރަހައްދުތައް ހިމާޔަތްކުރަމުން އެބައޮތް. އެއްފަހަރާ ބަނދަރުތަކެއް ތަރައްޤީކުރަމުން އެބައޮތް. އެއްފަހަރާ ކުނީގެ ނިޒާމު އަޅަމުން އެބައޮތް. މި ހުރިހާ މަސައްކަތްތައް؛ ކޮންމެ ރަށެއްގައި މި ހުރިހާ މަސައްކަތްތަކެއް އޭގެ އެއްފަހަރާ މި ސަރުކާރުން ކުރަންޖެހިގެން އެ ވިސްނުމާއި ބައެއް މަސައްކަތް ބަންދުކުރަންޖެހުނު. ބައެއް މަސައްކަތްތަކުން ދުއްވަން ފަސްކޮށް އުނދަގޫވި. ހަމަ އެއާއެކުގައި، ހަމަ އެއާއެކުގައި އަސާސީ މަސައްކަތުގެ ހުރުމަތުގެ ބަޔާނުކުރަން ޖެހުނު. މަސައްކަތް ހަމަހަމަކޮށް ގެންދަވަނިކޮށް ޚަރަދުތައް ކަނޑަން ޖެހުނު. ހަދު ޚަރަދުތައް ޖަހަންޖެހުނު. މަސައްކަތް ދިއުން ވެސް ބޭރު ޖެހުނު. ނަރުދަމާ އަޑިހެރުން ވެސް ބޭރު ޖެހުނު. މިންވަރު ވެސް، ހުރިހާ ދިމާވެފައިވާ ހެދި އެއްފަހަރާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކަށް އެންމެ 3 އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ހުރިހާ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަންޖެހިގެން ހަމަ އެ ވިދާޅުވި، ބޮޑުވުމެއް. ބަޖެޓުގެ ބޮޑުބައި؛ ހަމަ ވަގުތު ދިނީ ބަޖެޓުގެ ބޮޑުބަޔެއް ބޭނުންކުރަން ބޭނުމީ އެބަ ޖެހޭ. ބަޖެޓަށް ވެސް ބަހައްޓަން އެބަ ޖެހޭ. ފަސޭހަ ވެސް މަތީވަން އެބަ ޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ސަރުކާރުން އެ ދަނީ، އެ ހުރިހާ ކަމެއް އިސްލާހުކުރުމުގެ ސަރަހައްދުތަކުން. އެ ހުރިހާ މަސައްކަތްތައް ކުރަމުން. ޕްރޮގްރާމް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތާރީޚުގައި މިހާ އެއް ހާސް އަހަރު؛ ފާއިތުވިހާ ދިހަ އަހަރު ވެސް ނުހިނގާ ގޮތަށް މަސައްކަތްތަކެއް މި ފާއިތުވިހާ 3 އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކުރަމުންދަނީ ކަމަކަށް އެ ބޭފުޅުން އަޑުއިވިދާނެ ވެސް ގޮތުގެ ބޮޑު އަހަރެއް. ހަމަ އެއާއެކުގައި އެންމެ 20 މިލިޔަން ދޮލަރުގެ ހިސާބުގައި އެއަރޕޯޓުތައް އަޅަން އެބަ ޖެހޭ. ރިޕޯޓުން ރަށްރަށުގައި ފުޓްސަލް ދަނޑުތައް ތަރައްޤީކުރަން އެބަ ޖެހޭ. ކޮންމެ ސަރަހައްދެއްގައި ތަރައްޤީކުރަން އެބަ ޖެހޭ. މިއަދު ހިލާން ކުރެވޭ ނެތް. ހަމަ ކޮންމެ ރަށެއްގައި ހުރި އަސާސީ ހިދުމަތް ފުރުސަތު އެކިބަޔަކުން ޕްރޮޖެކްޓުތަކުން މި ޖަވާބުގައި 2018 ވަނަ އަހަރުން ފެށިގެން މިއަދާ ހިސާބުން 3 އަހަރާއި ބައިގެ ތެރޭގައި، ނުވަތަ 3 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި. އުނދަގޫތަކާއި، ދަތިތަކާއި، ހުރިހާ ކަމެއް އެކުގައި ވެސް މި ހުރިހާ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަންޖެހިގެން ބައެއް ވަރަކު

އުނދަގޫފުޅުވާން. ރައްޔިތުން ތިބީ ވަރަށް އުފަލުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުން ތިބީ ވަރަށް އުފަލުން. އެ ބޭފުޅުންނަށް އެނގޭ މި ހުރިހާ ކަމަކީ މިހާތަނަށް ނުވެފައި ހުރި ކަންކަން. މިއީ ހަމަ އަސާސީ ހައްގުތަކެއްކަން. މިއީ ރައްޔިތުން ބޭނުންވެފައި ތިބީ ދުވަސް. ރައްޔިތުން ދެކެން ބޭނުންވާ ދުވަސް. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ، ހަމަ އެއާއެކުގައި މި ސަރުކާރުން ބުނަނީ، ކުރިއަށް މި އޮތް ދެ މަހެއްހާ ދުވަހު ތެރޭގައި، އަތޮޅު ދުރުދުރުން ހައި ސްޕީޑް ފެރީގައި ރައްޔިތުން ދަތުރުކުރަމުންނޭ. މިއީ ރައްޔިތުން ދެކެން ބޭނުންވާ ދުވަހަކީ. މިއީ ރައްޔިތުން ދެކެން ބޭނުންވާ ސްޕީޑަކީ. ކޮވިޑުގެ ހާލަތުގައި މި ދިމާވި ދަތިއުނދަގޫތަކާ އެކުގައި ވެސް ރައްޔިތުންނަށް މިއަދު އަރާމުކަމާއެކު ޚިދުމަތް އެ ދަނީ، އެ ރައްޔިތުންގެ ހުރި މިދުވަސް ހުރިހާ އަސާސީ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމުގައި އެއާ އެކަކަށްވެސް ދަނޑިވަޅުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކެއް ދިނީ. އުނދަގޫ ކަންކަން އެބަ ހުރި. ބަޖެޓުތަކާ، މިއަދުގެ ބަޖެޓުތަކާ، 2008 ވަނަ އަހަރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމާ ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު ހަވާލުވިއިރު، އެމް.ޑީ.ޕީ ސަރުކާރު އުފެދުނުއިރު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަ ޖެހޭ، ބަލައިލަން އެބަ ޖެހޭ، ދައުރުތަކުން ހިނގާ ކިޔައި އިންސިނަރޭޓަރ ހުރި. މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގައި 187 ރަށުގެ ތެރޭގައި ދައުލަތުން ނުވަތަ ސަރުކާރުން، ހާއްސަ ސްޓޭޝަނާ އިން ހިނގާ އެންމެ 7 އިންސިނަރޭޓަރ ކުނި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި. އެއީ މާލެ ވަގުތުން. މާލެ، ވިލިމާލެ، ހުޅުމާލެ ވަގުތުން އެންމެ 7. މިއަދު ކުނި ހުރިހާ ރަށެއްގެ އިންސިނަރޭޓަރެއް އެ ހިންގަނީ ތައްޔާރުކޮށް. އެ ދުވަހު ކަރަންޓު ޔުނިޓަކަށް 12 ރުފިޔާ. 10 ވޯޓްގެ ސަބްސިޑީއަކާއެކު 10 ރުފިޔާ ނަގަމުންދިޔަ އަދި މިއަދު އެ ވަނީ އެތައްވަރަކަށް، އޭގެ ދުރުގެ ދަރަނި އެ ނިސްބަތުން ވެސް ދެނީ، ކަރަންޓު ވެސް އެއް މިނަކަށް ދެނީ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން، މިއަދު ވެސް ގަބޫލުކުރަން، އަޅުގަނޑު ކުރީ ދުވަހު ވެސް މި ބަޔާން ބަހުސްކުރަމުން ވާހަކަދައްކާއިރުގައި ދަންނަވަން، ފެނުގެ ބިލުގެ އަގު؛ ބޭނުމުގައި ބަދަލުކުރަން އެބަ ޖެހޭ. އަދި ހޯދަން އެބަ ޖެހޭ. ރައްޔިތުންނަށް އުފުލާލެވޭނެހެން އެ ޓެރިފް އަދި ހޯދަން އެބަ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، ފެނުގެ ނިޒާމު ވެސް، ކަރަންޓުގެ ނިޒާމު ވެސް އަދި ނަރުދަމާ ވެސް އެކުލެވިގެންވާކަން ނިމުމަކަށްގެނައުމުގައި ރައްޔިތުންނަށް އަރާމުދެވޭވަރަން، އަޅުގަނޑުމެން ދެކެވަރަން އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ގޮތުގައި ބަލަ ބެލެހެއްޓުމަކީ ދަތިނުވާގޮތަށް، އެ އަދަދުގައި ވެސް މިއަދު ދިރިހުރެވޭނެން އިންތިޒާމު މި ސަރުކާރުން ހަމަޖައްސާނެ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހާސިމް ޢަބްދުއްލަޠީފް ހުށަހަޅާފައި މި ވާ އިސްލާހަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން. އަދި މިކަމީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް؛ މި ބިލުގައި ވަރަށް މުހިންމު ކަންތައްތަކެއް އެބަ ހިމެނޭ ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން، އެންމެ ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ރަށްރަށުގައި ވެސް ކަރަންޓުގެ؛ ފެނާއި ނަރުދަމާއާއި، ކަރަންޓުން ނަގާ ޔުނިޓުތަކަށް ނަގާ އަގުގެ މައްސަލަތައް. އަދި ތަފާތުވުމުގެ މައްސަލަ ވެސް ބަޔަކު ކަންބޮޑުވުން އިނގޭތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުރަތަމަ ކަންބޮޑުވުމަކީ، މިހާރު އަސްލު ފެށިގެން މާލެއާއި ރަށްރަށުގައި މި ނަގާ އަގުތަކުގައި ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތެއް އެބަ ހުރި. އެގޮތަށް ބަލާއިރު، ވިޔަފާރިވެރިންގެ ވިޔަފާރި، ގޭގެއިން ނަގާ ބޭނުންގެ ތަފާތު ވެސް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު. ދެން އާންމު ރައްޔިތުންގެ ގެތަކުން ނަގާ ތަފާތު ވެސް ވަރަށް ބޮޑު. މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް. ދެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރުސަތު ގޮތުގައި ވެސް މި ސަރުކާރުން މި ދަނީ 2023ގެ ކުރިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވެސް ވައުދުފުޅެއް އަދި ސަރުކާރުގެ ވެސް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ވައުދެއް މި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށްތަކެއްގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކޮށް، ކަރަންޓުގެ މައްސަލަތައް ހައްލުކޮށް، މި ހުރިހާ ކަމެއް ނިންމުން. ހަމަ އެގޮތަށް ފެނަކައިން އެ ދަނީ ރާއްޖޭގެ އެކި ދިމަދިމާލުގައި ޕްރޮޖެކްޓް އަޅައި، މުޅި ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް ރަނގަޅުކުރުމުން ގެންނަންޖެހޭ ވަރަށް ބޮޑު؛ އޭގެ ކުރިން، މި ކަންކަން ނިންމުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި މި އިސްލާހު ބަދަލު އަޅުގަނޑުމެން ގެންނަންޖެހޭ. ސަބަބަކީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް ނިމި، ހުރިހާ ރަށެއް ދިރިއުޅުން ފޮނުވާއިރު އިނގޭތޯ، ފެނާއި ކަރަންޓާއި މި ކަންކަމާއި ނަރުދަމާގެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އިސާރާ ބަދަލު ނުގެނެވިއްޖެ ކަމުގައި ވާނަމަ ރައްޔިތުންނަށް ދިމާވާ ކަމެއް ނޫން ދާއިރާގެ ހުރިހާ ކަމެއް އަދި ހަމައެއް ނުދެވޭ. އެ ވިޔަފާރިތަކަށް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް އޮތް ތަރައްޤީން މަސް ދިރިއުޅޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރަށްރަށުގައި މި ހިނގާ ވިޔަފާރިތައް؛ ހާއްސަކޮށް މީހުން މަދު ރަށްތަކުގައި ކުރިޔަށް މި ހުންނަނީ. ދިވެހިން ހަމަ ވިޔަފާރިކުރާ ތަނެއް މި ހުންނަނީ. ހަމަ އެގޮތަށް ބޮޑެތި ސްޓޯރުތަކުގައި ހުރި ކުދި ގޮތަށް ހަރަދުވާ ހުންނަ ތަންތަން. ދެން އެ ބޭފުޅުން ހަރަދުވަނީ ވަރަށް ބޮޑެތި ވިޔަފާރިތަކެއް. ދެން ހަމަ ނިސްބަތުން ރައްޔިތުން ވެސް އަދި އެންމެން ވެސް ގަތުމަށް، ވަރަށް ބޮޑެތި ޚަރަދާ ވަކިން ވިޔަފާރިން ތަނެއް. ތަނެއްގައި! ޚަރަދާ ވެސް ވެއްޖެ. އެކަމަކު ޚަރަދާ؛ ވަކިން ޚަރަދާގެ ހުރިހާ ވިޔަފާރީގެ ހިސާބު ފެށިގެން މި ދަނީ ބިޔަކޮށްލާތީ. ދެން އާންމު ތަރައްޤީން، އެ މުއްދަތުގެ ފެށޭ ޚަރަދާ އަގުއްޔާ މި ދަނީ ބަރާބަރަށް މި ދަނީ ކަރަންޓު ބިލު ބޮޑުވެގެން. އެހެންވީމާ، މިއީ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ގަބޫލުކުރަނީ، މިއަދު މި ހުށަހެޅިފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ ހިއްސާ އިސްލާހުގެ ނަންބަރު ކަމަކަށް. ދެން އޭރު ކުރިން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލި، ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތު، މި ތަނުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިޔާ ވެސް ފާހަގަކޮށްލި. އަޅުގަނޑު ވެސް ވަރަށް ފުރުސަތު ވެސް، އަޅުގަނޑަކީ

ދާއިރާގެ ރަށްތަކުން ވެސް ފެންނަން ދިހެއް. ހުރިހާ ރަށްރަށުން ހަމަ މަސްތުވާތަކެތި ހުރިހާ ތަނަކުން ވަނީ ފެތުރިފަ. އެއީ ސަބަބަކީ، މަސްއަލަތަކާއިގެން ހިނގަމުންދާތީވެ. ދެން މި ވަގުތު އެ މަސްއަލަތަކާއިގެން ހިނގަމުންދާތީވެ ދިމާވާން ރައްޔިތުންނަށް އެ އުނދަގޫތަކެއް. ހަމަ ވަރަށް އުނދަގޫ ސަރުކާރު ދުއްވާލަން ވެސް. އެއީ ކުރިން ނުހިނގާ ކަމެއް. އެކަމަކު ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި އެކަމަކު ނެތް. ސަބަބަކީ، އެ ކަންތައްތައް ކުރެވޭނީ އެ ކަންތައްތައް؛ މީގެ ކުރިން ހިނގާފައި ހުރި ކަންތައްތަކެއް ނޫން އިނގޭތޯ. ކުރީގެ ސަރުކާރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި، ދެން މި ތަނުގައި އިއްޔެއްގެ ފެށިގެން ބަނދަރު ސަރަހައްދު ވިދާޅުވި، ދިވެހިންނަކަށް މި ހުރިހާ ކަމެއް؛ ބައިވަރު ވާހަކަތަކެއް ދައްކައިފިން، އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކާނީ އިނގޭތޯ، ކުރީގެ ސަރުކާރުން ކޮންޓްރޯލުކުރި އެއް ވަރަށް ރަނގަޅު ކަމުގެ ވާހަކަތައް ނޫން. އެކަން ކުރިޔަށްދަނީ އަޅުގަނޑުމެން ނުހިފެހެއްޓި ކޮންޓްރޯލުކުރިޔަސް އެ ކަންކަން ކުރަންފެނިގެން އެ ވާހަކަތައް އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. ހަމަ ދައްކާއިރު ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް އެންމެ ކޮންޓްރޯލުވެދާ އިނގޭތޯ، މިނިސްޓަރު ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއީ ހަމަ ހައްދުފަހަނައެޅި ކަންތައްތަކެއް. އެއީ މިވަރުގެ ބޮޑު ފިޔަވަޅު ހުސްކުރަންބޮން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވެސް އަދި އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެންމެ ބޮޑަށް ދައްކާ ވާހަކައީ، ޑްރަގްރެކެޓެއްގެ ވާހަކަ. ޑްރަގްރެކެޓު ނިގުޅާލުމަށް ޖެހިލުމެއް ނެތި ބޮޑު ވާހަކަ. މި ސަރުކާރު މި ކަންތައްތަކުގައި އޮފީސް، މި ކަންތައް ބައިވެރިވާ ފާރަވެރިވެ، ރައްޔިތުންގެ މުޅި ވަރަށް ބޮޑު ހަމަ ރިޕޯޓުކުރެވޭ ކަމެއް އެކަން ނުކުރެވޭ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ވާހަކަ ރަނގަޅާ އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ރަނގަޅަށް އަދި އެހެން ދާއިރާތަކުގެ ވެސް ބަލައިލާއިރު، މި ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮފީސް އިންތިޒާމް، އަސްލުގެ އޮފީހާ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު ރައްޔިތުންގެ ކޮންޓްރޯލުކުރެވޭ ކުރީ ކަމަކީ. ފުލުހުން ހަމަ ރަނގަޅުކަމައި ތަނާ ފާހަގަކުރަ ޑިޕާރޓްމަންޓުގެ ކޮންޓްރޯލުކުރުމަކީ އަދި އެހެން ވެސް ބޮޑު. ދެން އިންޓެލިޖެންސް ކޮށްފައިވާ ހަރުދަނާ މީހުންތަކަކީ ބޮޑަށް، ބޭރުގައި ހަރުކަށިކޮށް މި ހަރަކާތްތަކެއް މިހާރު ބަލަހައްޓާ ވެސް ބޮޑެތި ރަނގަޅު އިންޓެލިޖެންސް އެއީ އޮފީހުން ބޭނުމެއް. މިޖެހެނީ އެއީ އެވިޑެންސް ހުރިނަމަ، ކޮބާ ކަމާ ބެހޭ؟ ސަރަކާ ކޮބާ އެވިޑެންސް ހުރިނަމަ. ބޭނުން ހަމަ އެވިޑެންސް، އެވިޑެންސް، އެވިޑެންސް. ދެން އަސްލު ބޭނުންވަނީ ބޭނުންވާ ބޮޑުކޮށް، މި ހަފުތާ ބޮޑުވެގެން އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ޖުޑިޝަރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ވެސް އެބައޮތް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަލަންޖެހޭ މަސްއޫލު. އެ ބޭބޭ ފުލުސްއިން ނޫނީ ކަނޑެތި ބޭނުމަކީ ބޭނުންކުރާ ބޮޑުކަން އެ ހުރި ބޭނުމަކީ ބާރަށް ގެނެސް ހުރިހާ ކަމެއް. ހަމަ މިހާރަކު ކޮންޓްރޯލުކުރެވޭ ދެން ވާހަކަ ނުދެކޭ ސިޔާސީ ވަޒީފާ ނުލިބި ސްކޫލަކުން ނުނިކުމެ އުޅޭ ކުދިން ވެސް އަދި ދެން ފިޔަވަޅުތައް އެ ކޮންޓްރޯލުކުރަނީ ވެސް. އެ ބައިތް ކުރިއަށްދާ ވެސް އެބަ ހުރި. މިއަދު މި ބޮޑެތި ބޭފުޅެއް މި ކުރުމަށް އިނގޭތޯ ބޮޑުވަމުން ހިނގަމުންދާތީ ނޫން. އެކަމަކު ކުރިން ބޭރުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ސަބަބުން ވެސް ވަރަށް ބޮޑެތި އެބަ ބޮޑެތިވެ. ދެން އެ މަސްއޫލިއްޔަތު މި ދެކިގެން އަންނަނީ. އެންމެފަހުން، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން، އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ޚިދުމަތް މި މަސައްކަތު ރައްޔިތުންނާ، އަދި ކޮށް

މަޝްރޫޢުގައި ވެސް މި ހުރި ކަންތައްތަކަށް ހައްލެއް ގެނެސް، މި އިސްލާހު ފާސްވެގެންދާއިރު ރައްޔިތުންނަށް ހިތްހަމަޖެހުން އަރިސް، ހަމަ މި އުފާވެރި ހަބަރު ލިބިގެންދިޔުން. މިއީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް އުފާ ކުރަމް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ހަމީދު.

މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 8//2020 (ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މީގައި، ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި މީގައި މި ހުރި ކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ނަމަވެސް، މީގައި ފާހަގަކޮށްލެވޭ ބައެއް ކަންތައްތައް އެބަ ހުރި. މީގެ 5- ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. ފެން އުފެއްދުމަށް ބޭނުންކުރާ ހަކަތައަކީ އެ އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގްރިޑް ސްޓެބިލިޓީއަން ބުރުނުގާރުން އަސްލު ގޮތީ މިންވަރަކަށް އިއާދަކުރެވިފައި ވަސީލަތްތަކުން ބޭނުންކުރެވޭގޮތަށް އުފައްދާ ހަކަތަ ކަރުދާހުގައި ހަދަންވާނޭ. ކުރިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ގާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުން ފެއްޓި ކަމުގައި ފެއްޓުމާ، އިއާދަކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރަންޖެހޭނީ. އެކަމަކު މިގޮތަށް އެނގޭ ހަމަ މިންވަރަކަށް ޖަހާފައި އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ހިތްހަމައެއް ނުޖެހޭ، އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުވާނެ ހުއްޓަސް މަސްއޫލިއްޔަތު ނުން އޮވޭ. މިހާރު މިޖެހިގެން، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރެއްވުނު ގޮތުން ފޯރި ކަމުގައި ވާއިރު، އެކަން ބަލައިގެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެބަ ފާހަގަކުރެވޭތީވެ، ކަރަންޓުގެ؛ ފާހަގަކުރަނީ މިގެ ހަރަދު ކުރަން އެބަ ޖެހޭ. ކަރަންޓުން މާ ހަރަދު، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިގެ މި ސަރުކާރުން ކަމަށް ހަރަދު ކުރަން އެބަ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ފެނޭ ގޮތެއްގައި ހަމަ ހަރަދު ކުރެވޭނީ އެންމެ ދުނިޔެ ގޮތަކަށް ބިލު ކަމެއް، ރިނިއުބަލް އެނަރޖީ ބޭނުންކުރެވޭން އަދި ބޭނުންކުރާ ޗާޖު، އެ މަދުކުރުން. އެކަމަކު މިގޮތަށް ބަދަލުވެއްޖެ ގޮތަށް، އަސްލުކަމުގައިވެސް ބޭނުން ވަރަށް ބޮޑަށް ބޮޑު ސާފުވާ ކަން އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެން މި ދަނީ. އަނެއްކާ، މިސާލަކަށް، ވަކި ބަލައިގެން އަހަރު ނަމަވެސް ފޯރި ބޮޑުކުރެވޭ ކަމަކު އަޅުގަނޑަށް އެބަ ފެނޭ. ދޭތެރޭ ކަރަންޓު ފަދަ ހަރަދުތައް ބޮޑު ހަރަދުތަކެއް ހުރި ކަމަށް ބަލާ ބަޔަކު ގޮވުމެއް އެބަ އޮތް ފެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މީގައި ގާނޫނަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ކަމުގައި ވިޔަސް، ރަސްމީ ފެން ހަކަތަ އުފައްދާ ކަމެއް ކަމަށް ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ކާއިދާގައި ރިސޯޓްތަކަށް ފޮނުވަން؛ އެފަދަ ބަހައި ރިސޯޓްތަކުން. ބަހައި ރިސޯޓްތަކުން ފުރަތަމަ ކާއިދާއަކާ އަސްލު ރަށްތަކުގައި ދިރިއުޅެމުން ފޮނުވާކަށް ނޫނީ. އެހެންވެ ރަށްތަކުގައި ނަރު ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދިރިއުޅެމުން ފޮނުވާނެ 6 އަހަރުދުވަސް ހަމަވެދާނެ

ޕްރޮޖެކްޓް އެބަ ހުރި. އެކަމަކު އެ އެއްޗެއްސަކީ ވެސް ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްސެއް ނޫން. އެއީ އެ އެއްޗެހި ބޭނުންކުރަން ބޭނުންކުރި، އޭގެ ޑިވެލޮޕަރުން ބޭނުންވާ ޚަރަދު ބަޖެޓުން ސަޕްލައިކުރަން ހުރި އެއްޗެހިތަކެއް އެ އެއްޗެއްސެވެ. އެހެންވީމާ، މިގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ވަސީލަތްތައް ޤާއިމުކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިގައި ޕްރީބިޑް ޕްރޮޕޯސަލްގެ ވާހަކަ، އެހެންނޫނީ ޕްރީބިޑްކޮންޓްގެ ވާހަކަ ނުދެކެވި ކަމުގައި ފްލެޓްފޯމް އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި އެއީ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. މި އޮތީ ބޮޑު މާލޭގައި ވެސް އަދި މި ގްރޭޓަރ މާލެ ސަރަހައްދުގައި ވެސް ހުރިހާ އެއްޗަކާ ހުރި ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅުން ދުރުކުރުވުމުންދާ އެއްޗެއް. އެއީ އޭގެ ސަބްސިޑީ އަސްލު ބަޖެޓުގައި ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ވަމުންދާ ކަމުގައި މިކަމުގެ މާލިއްޔަތު ވިދާޅުވެދެއްވައިގެން. އެހެންވީމާ، އެ ސަބްސިޑީ ބަޖެޓުގެ ވެސް އަންނަނީ ޖެހޭތީ އެއްޗެއް. އިޖްތިމާޢީ ޚިދުމަތުން ފުރަތަމަ ފަހަރަށް، 184 ރަށުގައި؛ ބޭސްފަރުވާ ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި މެދު ރަށްރަށުގެ އަސާސީ ޙައްޤުތަކުގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރެވިފައި ނެތް. އިޖްތިމާޢީ ރައްކާ؛ ބައެއް ޚިދުމަތްތަކުން، އަދިކަމަކު އިދާރާތް ބައެއް ފިޔަވަޅުން އެބަ ފުރިހަމަކުރަނީ، މިހާރު މި ކަން މިހާރު މި ދަނީ، ރަށްތަކެއްގައި މި ދަނީ، އެކަކަށް ގޮތަކަށް ރިކުއެސްޓް އޮފް ޕްރޮޕޯސަލްސް. އެ ބިޑުކުރުން ފޮނުވަނީ، އެ ޝޯޓްލިސްޓް ފޮނުވި، އެ ޕްރޮކިއުމަންޓް ސަމާ އެކީ ބަނަކު. އެކަމަކު އެ ބިޑުކުރުން ވެސް އެ ޝޯޓްލިސްޓް ކުރީގައި ނޯޓް. އަޅުގަނޑުމެންގެ އެލް.ޖީ.ޕީން ފިރިހެނުން ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި ލިބުނު އަހަރުތަކަށް ވެސް މާ ގިނަ އަހަރުތަކެއް ލިބިގެން އެބަ ހުރި. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ހައިސިއްޔަތުން އަސްލު ބަޖެޓުގައި ދެން ވެސް ވޭ، އެންމެ 37 ރަށެއްގައި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ކަންތައް މި ގާއިމުކުރެވިފައި އޮތީ، އިތުރު 7 އަހަރު އެހެންނޫނީ 8 އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެ ޕްރޮޖެކްޓްތައް. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން 184 ރަށުގައި ފެނާއި ނަރުދަމާ ގާއިމުކުރުން ނިންމާފަދަ ވަގުތުގެ މަތީން މަސައްކަތްކުރަމުންދާއިރު އެއަށް ފުރުޞަތުދޭ އެކަން ނުވާ ކަމަށް ބަޖެޓުގައި ބަޖެޓު އަޅުގަނޑު ދެކޭ ވަރަށް ބޮޑު ކަމަކީ. އެއީ ތަފާތު ޕްރޮސީޖަރަށް ދައުލަތުގެ އަސްލު ބަޖެޓުގައި. އަޅުގަނޑު ވެސް ފުރިހަމަ ނުވި ތަނަށް މި މަސައްކަތްތަކަށް ކުރިމަތިވާ ޝަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތް ހިތި ދަންނަވާލަން ވަރަށް ފުރިހަމަގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރޭ. އެއީ ޕޮލިސީ އިޖްތިމާޢީ ރައީސް. އެއްފަހަރު ރަނގަޅު ނޫން ބަޖެޓުގައި މަސައްކަތްތަކެއް ނުވޭ. އެއްފަހަރު ރަނގަޅު ނޫނީ އެހެނަސް ހަމައެކަނި ޓެކްނިކަލްކަމާއި ދޭން ހުރި އެއްޗެހިކަމާއި، ޓިޕިކަލްކަމާއި އެ އެއްޗެހިކަމާ ނުދެކެން އެއްޗެހި ނުކުރަން. އަސްލުކަމަކީ ހަމަ ވިޔަސް ބަރާބަރުގައި އެ ދަނީ މި އަހަރު ފަހުން ވެސް ޖާގަ ފިޔަވައި ހިސާބުން މި ދަނީ. ޖީ ފިޔަވައިގެން ޚަސްކަރުދާސް، ކުރޭ ކޮންމެ ކަމަކަށް ޚަސްކަރުދާސް، ޖީޑީޕީގެ ބަރާބަރަށް ހަމަ ނުދެއްވިއްޔާ. އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ގޮންޖެހުމަކާ އެއްކޮށް ކުރިއަށްގެންދެވޭތޯ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން ޖެހޭ ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރުން، ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ ސަރުކާރުން ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ކަންތައްތައް ކުރިއަށް ގެންގޮސް އެބަ ދަނީ. އެ ކަންތައްތައް އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އެންމެ އަވަސް ފުރިހަމަކުރުމަށް ރައީސް ވިދާޅުވެފައިވާ ގޮތަށް ދައުރު މި ނިމުމުގެ ކުރިން، އެ ކަންތައްތައް

ނިމުނު ކަމުގައި. އެ ވަގުތު، އެ ވަގުތު ފުއްދަވާނެކަމުގެ އަޅުގަނޑުގެ އެއްވެސް ޝަކުވާއެއް ނެތް މިހާރު. އެއީ މަޝްރޫޢުތައް ފެންނަ ގޮތުން ވެއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ހަމަ އެއްވެސް ޝަކުވާއެއް ނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިނަށް. އެއީ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު ވީމަ. މާފުކުރޭ ދެން ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މިހާރު 2 ފަހަރު ވާހަކަފުޅުދައްކަވައިފި. ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތަކަށް މި އެދުނީ ވެސް ވަރަށް ބޮޑު އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް، އަދި މިކަމާ ގުޅިގެން މި ގާނޫނާ ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން ކުރެވިދާނެ ބިޔުރޯގެ ސިފައިގައި އެވޭ، މިމާފުށީގެ ބޮޑު ކާރިޘާގައި މި ބަނޑުން ވެސް މި ވަރަކަށް ވާރަ ވަރަށް މަދުސިފަވުން ދުނިޔެވިޔައި އޮތް ވާހަކަ ކުރަން އަސްލުކޮށްވެސް ސަރުކާރުން ހަމަ އެ ބޭފުޅުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް އަސްލުކޮށްވެސް މި އިސްތިހާރު ހަރަކާތްތަކުގައި އޮތީ އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުން ހަމަ އޮތީ އަޅުގަނޑު ހިމެނިއްޖޭ، މިކަމާ ގުޅިގެން ކަންތައްތަކެއް އެއްކޮށް ދަންނަވައިލާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި 21 ވަނަ ގަރުނުގައި ދުނިޔެއަށް ތިމާވެށިން މި ދުވަސް އެންމެ ބޮޑު މައްސަލައަކީ، ތިމާވެށީގެ މައްސަލަ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން ބޭނުންވިޔަސް، ގަބޫލުކުރިޔަސް ނުކުރިޔަސް، ސައިންޓިފިކް ދިރާސާތަކުންނާއި އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޖުރިބާކުރަމުން ފެންނަ ފެންނަކަމުން މިކަން މި ދަނީ ސާބިތުވަމުން. ދުނިޔޭގެ ދެކޮޅު ބަލައިލާއިރު، ސަހަރާ ޖަރާ ސިޔާސަތުތަކުން ބޮޑެތި ވެސް އަލިފާން މި ދަނީ ފެންނަމުން. އަދި ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ފުރިހަމަކަމާއި އަދި ސައިންޓިފިކް ރިޕޯޓުތަކުން މިކަން މި ދަނީ ހާމަވަމުން. އަޅުގަނޑުމެން ވެސް 2030 ވަނަ އަހަރު އަންނައިރުގައި ކާބަން ނިއުޓްރަލް ޤައުމެއްގެ ގޮތުގައި ވުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭއިން އެކަން އެ ވަނީ އިޢުލާންކޮށްފައި. އެކަމަކު އޮންނާނެކަމަށް އެހެންވީމާ، އެ ކަމަކު އެކަން ކަމުގެ ބޮޑަށް ހުރި އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ބަދަލުވެގެން މި ދާ ދުނިޔޭގައި ވަރަށް ކަމާ ގުޅޭ ސަރަޙައްދު ކަމެއް، އެ ބަދަލުގައި 50% ކަހަލަ އިންވެސްޓްމަންޓް ހަމަޖެހޭނެ ކަމަށް ވެސް ބުނެވޭ ކަމެއް. އަދި އެކަމަކު ވަސީލަތްތައް ބޭނުން ކުރުމުގެ ވާހަކަ؛ އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ގޮތުގައި ބުނާނީ ކަމެއްގައި ބުނާނީ. ދަނޑުވެރިކަން މި ގެނެސް ޤާނޫނާއި ބަދަލެއް، މިހާރު މި އޮތް ދެ ހުރިހާ ޤާނޫނު ޢަމަލުކުރަމުން ބަދަލުތަކެއް، ކަހަލަ،

އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގްރިޑްގެ ސްޓެބިލިޓީއަށް ބުރޫއަރުނުވާ އެންމެ މަތީ މިންވަރަކަށް އިޖާދުކުރަނިވި ވަސީލަތްތަކާއި ބޭނުންކޮށްގެން އުފައްދާ ހަކަތަ ކަރުގައި ވާންވާނެ. މި އެންމެ މަތީ މިންވަރަކަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ޒަސްޓޮމިއިސްޓޮމަވާގައި އޮންނަ ޤައުމުގައި، އެހެންނޫނީ ދިވެހިރާއްޖެ ފުދުނަމަ އޮންނަ ދުނިޔޭގެ 13 ވަނަ ޕަސެންޓުގެ އެއް ފަސޭހަކޮށް ދިޔަ އަޅުގަނޑުމެން މިކަހަލަ ޖެހޭ ވާހަކައަށް ދަތިކަމާ ކަމުދާނެގޮތް އިސްކޯ. ވަކިން ޑީޒަލްގެ ބޭނުން ކުރަނީ ވަރަށް ގިނައިން، މިކަން ބަލައިލުމުގައި ތަންތަން. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން މި ކުރަނީ ކުރިއަށް ގެންދާ ރާއްޖެ ފެނުނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ޖެހޭ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިންސާނާ ވެދާނެ އިރުވައި ވާހަކަ ދުށުމުގެ ނޭނގޭ ކަރަށް ކަރުދާސް ނެގިފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެކަމަށް ދުވަހެއް ވެސް އިރުވައި އަދި އިންޓަރނެޓް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބޭނުން. މިއީ ދުނިޔޭގައި އިޤްތިޞާދީ 13 ވަނަ ގޯލްގައި ހިމެނޭ އެއް ވަރަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މިހެން މި ބޮޑަށް، ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޕާލިމެންޓަށް އިޖާދުކުރަނިވި ވަސީލަތްތައް ބޭނުންކުރަންޏާ. ނޫން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހެން މިކަމުގެ ނަތީޖާއެއް. އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ، ޔުނިވަރސަލް އެބަ ޖެހޭ. ސަރުކާރުން ވެސް އެބަ ޖެހޭ މިކަމަށް އިސްކަންދޭން އެބަ ޖެހޭ ރަޙުމަތްތެރިކަމާ ދުވަހެއް ދެކެވެއޭ އެބަ ޖެހޭ. މި ބަޔަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނާ މަސްއޫލިއްޔަތު ނުކުރާނެ ކަމެއް. ދުނިޔޭ ހޫނުވެއްޖެ ކަމަށް ވާނަމަ، އެއީ 1.5 ޑިގްރީއަށް ދުނިޔޭގެ މިދާ ގޮތަށް ގޮސް ދުނިޔޭގެ ހޫނުމިން މައްޗަށް ގޮސް ކަނޑުގައި ވާނަމަ މިގެ ސަމުދުރު އަރާ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ވާން އެއީ ފަސްޓް ދިރިއުޅުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ ސަރުކާރަށް ދަޢުވަތު ދޭން އެބަ ޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން ފުން އުފެއްދުމުގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޕާލިމެންޓަށް އިޖާދުކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރަންޏާ ދިރިއުޅޭ މިހެން މިއަދު ގަބޫލުކުރަން، ބަޖެޓްގެ ގޮތުން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ ގޮތަކީ، ފެން އުފެއްދުމަށް ބޭނުންކުރާ ހަކަތަ ހަމައެކަނި ބޭނުންކުރެވޭ 50% އެންމެ މަދުވެގެން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ޖެހޭ އިޖާދުކުރަނިވި ހަކަތަ ބޭނުންކުރަން އެބަ ޖެހޭ. އަދި އެއަށްވުރެ ވެސް މަތިކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ. އެހެންވީމާ، މިހިނދު ފުރުޞަތު އަށް މިންވަރަށް ވެސް ކަނޑައަޅާފައި މި އޮތީ. އެއަށްވުރެ ދަށަށް ނުދެވޭ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ ނަމޫނާ ކަމަށް ވާހަކަ ތަރައްޤީ ނުވާ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ރަށެއްގައި ވެސް ފެން އުފެއްދުމަށް ބޭނުންކުރާ ހަކަތަ؛ އެއީ ސޯލާ ޕެނަލްތައް އެކަށަށް ނުޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް މަސައްކަތްކުރަމުން އެކަން ވަނީ. ނުވާތީ ކުރިޔަށް ބޮޑެތި އިންޖީނުތައް ގޭސް ޓަރބައިން، ބޮޑެތި އިންޖީނުތައް އަޅުގަނޑުމެން ސްޓޯރޭޖް އަދި އެހެނިހެން ބޮޑެތި ވެސް ބޮޑެތި އިންޖީނުތައް އެޅުމަށް ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން މި ފާސްކުރަނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އަނގައިން، މިއީ ބަޖެޓްގެ ވިސްނުމެއްކަން. ހަމަ އެހެންމެ މިއަދު ދުނިޔެއަށް ދިމާވެފައި

މަސްލަހަތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ ދެއްތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ތެޔޮރަށް ބަޖެޓުގެން އަބަދު ނުލިބޭނެކަން މި އޮތީ ފެންނަން ދެއްތޯ. މިގޮތަށް މިހާރު ވެސް ހަނގުރާމައިގެ ހާލަތު އައިމާ ތެލު އަދި އަގުބޮޑުވެގެން. ދެން ހިނގާނީ ޚާލަތުގެ ބޮޑު ހަނގުރާމައިގެ ކަމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގޭ. ތެލުގެ އަގަށް ވާނީ ކިހިނެއްކަމެއް ވެސް ނުވެސް އެނގޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ހާލަތުގައި ތިއްބާ، މިގޮތަށް މިހާވަރަށް އަވަސް ވަގުތުގައި ތިބެގެން އަޅުގަނޑުމެން ހައްލުވެގެން މިހެން އަބަދު ދުނިޔެއިން ތިބޭފަރާތްތަކާ، އިޤްތިޞާދީ ބަދަލު. މިއީ ބަޔާނެއްގައި މި ސަރުކާރުން ކުރާ ޖަމުގެ؛ މި ސަރުކާރުން ކުރަންވާވަރުގެ ކަމެއް ނޫން. އެއީ މިހެން މި ދަންނަވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ މިހާރު ވެރިކަންކުރާ ޕާޓީގެ ނުވަތަ އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ވަރަށް ފަހުކަން، އަދި ވަކިން ހާއްސަކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ، އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ވެސް ތާއީދުކުރާ ޖަމާޢަތްތަކުން އެންމެ ގަދައަށް އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކުގެ ވަނަވަރު. ތަރައްޤީއާއި އިސްތިރާތީޖީ ސޯޝަލް މީޑިއާއި އެކިމީޑިއާގައި. ދައުލަތުގެ ފިލާވަ މި ސަރުކާރުން މިވަރުގެ ކުރިން ދިރާސާކުރި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވަރަށް އުނދަގޫ އިނގޭތޯ. މި މައްސަލަ ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންކަން ހަމަ ބަދަލުގަންނަން ވަރަށް އުނދަގޫ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ފެން އުފެއްދުމަށް ބޭނުންކުރާ ހަކަތައިގެ ހަމަ ބޮޑު މިންވަރުގެ، 50% އަރުވަނީ ވެސް ބޭސް މިންވަރުން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ ތަރުމަހުބު އެނަރޖީ ނުވަތަ އިލެކްޓްރިސިޓީ ހަކަތައިން ދެން. ކުރިން ހަމަ ގެއްލުން އޮތް ގޮތަށް ބޭއްވުމަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތް. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ތާއީދު ވެސް ކުރަން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މި ފާހަގަކުރެއްވި ކަންތައްތައް ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި އެ ބަލާލެވޭނެ ދިރާސާކުރައްވާނެ. އެހެންވީމާ، ވިސްނަވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް އުންމީދުކުރަން. މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ކުރީކަން މައުސޫމު ބަދަލުކުރަންވާން އެބަ ޖެހޭ އަދި ބުނެވުނު ވާހަކަތަކަށް. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު ވިސްނާލާނަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސުވާލަކީ، ގަސްކަނޑުން ބޭނުން، މާލޭގައި މިހާރު ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ބައްދަލުވުން ދެން ފެންވަރުދަށްވީ 50% އިއާދަކުރަމުން ސަރުކާރުން. އެހެން އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުތަކުގައި ބިލުދައްކާ މާލޭގައި ދަބުއިރާކުރުވި އެއްބައިވަންތަ ނޫން، ހުރިހާ އެންމެން މިބޭނުން ފެންނަންވާނެ. އެއީ އިއާދަކުރެވިފައިވާ ހަކަތައިން އުފެއްދިގެންނުވާ މާއްދާގައި ފެންފޯރުކޮށް ދަރަނި. ހިސާބުކޮށް އަދަދު ކިޔައީ؟ މިހާރު މިހާ މި އޮތީ، އެ އޮޓާރިޓީން މި

ކަސްޓަމަރަކީ، އެ ރަށެއްގައި ކެރިކުގަނަވާ މިންވަރަކުން، އެ ރަށެއްގެ ގޭގޭގައި ފުރާޅުގައި ހުރި މިންވަރަކުން އެކަން ފޯރުކޮށްނުދީދާނެ. އެކަމަކު ދެންމެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި، ނޫނޭ، އެގޮތަކަށް ނޫނޭ އަންނާނީ. ހުރިހާ އެންމެން ފެންވަރަންޖެހޭނީ، 50% އިޢާދަކުރަނިވި ހަކަތައިންނޭ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއީ ހައްލެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އޮތޯރިޓީން ބަޔާންކުރާ ގޮތް ރަނގަޅު. އެއީ ޕީވީގަރުކުން؛ އެކަމަކު އެ ކަމަށް ބާރުއަޅަންޖެހޭ. އެކަމަކު އިޢާދަކުރަނިވި ހަކަތަ އާދޭ މާނަ އަދި ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ އަންނަނީ އިސްތިޢުމާލުކުރުން، ހަމަ ރައްކާކުރުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އޮތް އެކިއެކި ތަންތަނުން ޓެކްނޮލޮޖީ ފުދޭ ފަދަ ރައްކާކުރުން، އިސްތިޢުމާލުކުރުން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަރަށް އިސްތިޢުމާލު ބޮޑު. ދުނިޔޭގައި ވެސް އިސްތިޢުމާލު ބޮޑު. ދުނިޔޭގެ ހާލަތު ވެސް ބަދަލުވެއްޖެ. މިހާރު 100 އަހަރު ކުރީގައި ތިބީ 1 ބިލިއަން މީހުން. މިހާރު ދުނިޔޭގައި 7 ބިލިއަން މީހުން އެބަ ތިބި. ބޭނުންކުރާ ހަކަތައާއި ހުރިހާ އެއްޗެއް ވެސް އެބަ އިތުރުވެއްޖެ. ދުނިޔޭގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދަސްކުރި ޒަމާން ނުވަތަ އިސްކޫލު ކިޔަވާ ހިސާބުން ފެށިގެން ހިސާބު. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ކިހާ ޓެކްނޮލޮޖީއާއި ކުޑަ އިރުކޮޅަކު ބަދަލުވާ ހުރިހާ އެއްޗެހިން ފެންނާނެ؛ މިފަހަރު ރަސްތޫރު ޒަމާނު އަޅުގަނޑު ފެނިއްޖެ. އާދަތުގޭގެ ފެން އިސްޔަޗޯ. އަޅުގަނޑުމެން އިންސާނުން ދުނިޔެ ފުރިއްސަށް ފުރަތަމަ އަދި ރަސޫލުންނާއި ނަބީންގެ ތަރިކަން ހުރީ އަދަބިއްޔާތްތަކަށް އިސްދީ ނަމަވެ ނުބަޔާ އަދަބިއްޔާތްތަކަށް. އެއީ ކުރީ ޖަލްސާ. އެހެންނަމަވެސް ފުރިހަމަ އަދިވެސް ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިންސާނުން ދިރިއުޅުއްވަން އަސްލު ކުރީ ޒަމާނުގައި އިންސާނުން ދިރިއުޅުން ފުރިއްސަނު އެ އިންސާނުން ދިރިއުޅުއްގައި ހުރި، ފުރަން ހަނދާނުގެން. ފުރަން ރައްކާކުރެވުން. ރައްކާކުރެވުނުކަތް ހުރި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރިކަމުގައި ކުރެވުނު އެބަ ހުރި އަރަބިކަރާ އެއްކަތު ވެސް. އަރަބިކަރައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ ދިރިއުޅެމުންދާގޭގެ މި ސަރަޙައްދުން މުޅި ހިފައިގެންދާ؛ އެ މުޅިރަށް އަރުވަނީ ތަޖުރިބާ ހިސާބުން. އެ މުޅިރަށް ގެންދަނީ، މާޒީގެ ކުރިއަށްދާތީ! ފުރަތަމަ އިސްލާމް، އެންމެ ކާއިރިން. އަރަބިކަރާސެން ޒަމާނާ ހިސާބުން. ޒަމާނާ ހިސާބުން. ދުނިޔެ ޒަމާނުން ފެށިގެން ހަމަ އެ ދާ ގޮތަށް ގޮސް 2000 ކިލޯމީޓަރުގެ މަގެއް އޮވޭ. މަގުމަތީ ހުރަސްކޮށްފައި ދެވޭނީ. މިހާރުގެ ގާފިލަކަމެއް؛ އަޅުގަނޑުމެން އަޅައިގަން ސިލޯބަރޯން ވެސް އެ ވާހަކަތަށް. ރައްޔިތުންގެ އަރުޒުކުން ވިޔަފާރި ގާފިލަކަމެއް އެ ދާ ހިސާބު އެއްލާލެވިފައިން އަނބުރާ ހުރުގުނު ކުރީ އެ ޖަވާބުދާރީ. މި ދަނޑުވަރު މިހެން 4000، 5000 އަހަރު ކުރީގައި. ޔަގީނީ ޤުރުއާނުގައި ވެސް އޮތް އެ ވާހަކައެއް. ބިންހުރުމުގެ އަހިސްވެގެން ފެހިބަނަކަށް ވެގެން އުފުން ބައްޔެއްގެ؛ އެ މީހުންނަށް ކޮންމެ ފަހަރެއްގައި ދިޔާފެވިއެއް ފެން ނުލިބި ހަލާކުވަމުން މާރަކަ ވެސް އޮތް، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ބޮޑުހަރަސް ފެންނާން. އެއީ ވަރަށް ކުރީ ޒަމާނުގައި އުޅުނު މީހުން ވެސް ވަރަށް ބޮޑު އަދަދަކަށް ފެން ހުއްޓާލެއްވުމުގައި ހުރި، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ މިހާ ގިނަދުވަސްވެގެން ޒަމާނުކުރިކަމުގައި ކަމަށް ވާނީ. ޒަމާނުގައި އުޅުއްވަރަށްވާކުގެ ފުރޭ. އެ ޒަމާނުގެ ކަމަށް އަތުވެއްޖެ އެ ފެނުން ހަށިކަތްނަށްޖެހޭ ވަރަށް ދަނޑު ހިސާބަކަށް. 2000 ކިލޯމީޓަރުން. އެހެންވީމާ، އެއީ ރިޔާޒިއްޔާތުގެ ސުބުޙާނަން. އަދި ދޯ އަންގަވާފައި "މިއަދުގައި މީހުން ހަމަ ޖަމާވާން

ވެސް ނުބަލަނީ". އޮވެނެނުނުންތޯ. ޖަމަލުގެ ވެސް ވަރަށް ގިނަ ބާވަތްތައް ހުރޭ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ރާއްޖޭގެ މި ސަރުކާރުގައި؛ އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވަން، ސަރުކާރު ވަރަށް މަސައްކަތްކުރޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކެނޑިނޭޅި މަސައްކަތް އެބަ ކުރޭ. އެކަމަކު ބަކަރި އެ މަނިކުފާނަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް، ކަންކަމަށް ވިސްނައިލުމާ އެކީ މިބޭ، އެކީގެ. ޖުމްލަކޮށް ވެސް ކިޔާދީ. ނުދަންނަވަ މިހުންނައް ނޫން އުޅެނީ. ހުރިހާ ވާހަކައެއް ދައްކާ. ދިރިއުޅުމުގެ ވެސް އެ ވާހަކަ ދައްކާ. އެހެންނަމަވެސް، އިސްލާމީދީނާ މިނިވަންކަމުގައި ފުރަތަމަ އިސްލާމީ މަދުރަސާގައި ހުރި ފުރާގެ ނިޒާމު ނަޝްރުކުރި މި ފަހަރު. އެ ފުން އެހެރީ އެތާނގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމުދޭނަން، މާލޭގައި ދިރިއުޅޭ ތަޢުލީމުދޭނަން 1 އަހަރުދުވަހު ވިއްސާރަ ނުވުމުން ފުސްފިލާވާ މިހެންވަރަށް ފެން ހުރި. ނަގާމުގައިދީ. އަންހެނުން އެސް.ޖީ.އެމް ޖީއާރު ޝަހާދަތެއް އަހަރަކީ ހުރިހާ ފުރުސަތު ދިޔަވެއްޖެ. އެވެސް ނަގާމުގައިހުރީ. މިއީ މައްސަލައެކޭ. ވީމާ ފެން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މާފުކުރައްވާ! ކުޑަކުޑަ ވަގުތުތަކެއް. ވީމާ ފެން އަޅުގަނޑުމެން ބިމަށް ތަރުކާރީތަކުގައި ހުސްކޮށް. ދުނިޔެ ހިނގާ، އަބަދު ވެސް ހިނގާ. ކޮންޕެނިތަކުގެ ބައެއް އެކި ދިރިދިރާތަކެތި ދަބުރުތާ. ގޮތްގޮތް އެއީ ވެސް ދޯ. އެ ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް ވޭ. ދުނިޔޭގެ ހިސާބުތަކަށް، ޗައިނާ ފަދަ ބައެއް ހޯދިއިރު ފެންނާނެ ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް. ހިނގާ ދުނިޔޭގައި. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މިފެނި ކަމެއްވާނީ، ކުންފުނިތަށް ހިއްސާވެ މިފެނުނުން މާލޭގައި މިއީ ހުރިހާ އަންނަން ފެންނުވަނާ މިއަދު، އިސްރާއީލުން ހުރިހާ ތަރައްޤީ ފެން. މިއީ ޓެކްނޮލޮޖީ. ބަލާތޯ ދެކެން ވިސްނަންޖެހޭ. އެކަށީގެން، އަޅުގަނޑުމެން ހަލާކު ޖާގަނުން ފެއްޓެންޖެހޭ. ކުރު ނަމޫނާ ހިސާބުން ފައްޓަންޖެހޭ އެކަށީގެން. އެގޮތު އަނގަބޮޑު. ޕަޒިލްތޯ ފެށިދާނީ؟ އެކަށީގެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިހާރު އެބަގާ ބޮޑު މައްސަލައަކީ، ކޮލޮނިއަލް ވިސްނުމުން އެބަ ޖެހޭ. އެކަމަ އަމިއްލައިގެ ދަތުރުކުރަނީ. އެއީ މާޙައުލުގެ ހަމަ ރަނގަޅުކުރަން ހަމަ ދަތުރުކުރީ ވިއްސާރަވިލާ ސަމާސާތޯ! ވިލާގަނޑު ވާހަކަ އެރީތޯ. ވިދާޅުވެވޭ އަނެއް ވެސް ހުއްޓޭ. އަށްސަތޭކަ ހަމަ ޖެހެނީ ހުރި ކަނޑު ވެސް ކަތިލުމަށް ނަރުކަންދިނީ ބޮޑު އަތަކު. ބޭރުގެ ޔާ! ހަމަ ސަލާމާތް. މި އޮޑީ ފެށޭބުދަތުގެ. މި އޮޑީ ކުރާ ބޮޑު އުރަނދުތަކާ. ދެން ޤާނަ ވީ ބޮޑުތްކުރަން، އެ ފަތިވަނޑު ނަގައި ޚިޔާލުތަކާއި. ތަނަކާއި. ސަރުކާރު ބޮޑުތަކުގެ ބަރުހަނާ ތަރައްޤީ ބޮޑުމަތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލައެއް. އެއް ބަޔަކު ދުވާލު ދަށުން ދަތުރުކުރާ ވިއްސާރަވެއްޖެ. އެހެން ބަޔަކު ދަތުރުކުރީ ވިއްސާރައާއިމެދު ބޭނުން ހަމަ ބޮޑު އުނދަގޫތަ. މިއީ ކޮން ބަޔަކަށްތޯ ވީ؟ އެކަށީގެ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވާ ރިޒްޤު ވެސް އެއީ ރިޒުޤުކަން ނޫނީ ދިރުމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުންދިނުމަށް ކަމަކުރުވާށެވެ. އެކަށީގެ، ހަމަ ބޭއި؛ ދިނުމަށްނުން ބޭއިލާ އަނގައިދުރުން އެބަ ބޭން. ބޭއިއްން ވިސްނައިގެން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅު ނިންމާލަދެއްވާ!

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ކުށާއި؛ ކުށުގެ ވާހަކަ މި ހޯދީ. ކުށަޔާ ދިރުން. އިންސާނުންގެ ދިރުން. ކުށް ނެތިދިޔައިމާ ތަންތަން ހިލި ހަނަފަސްފަރެން އިންސާނުން ހިފަހައްޓަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، މި ބިލު އިޞްލާޙަށް އިސްލާމްދީނުގައި އަންނައިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުރުގެ ރިޢާޔަތް. މަތިން ވޭ. ބަރާބަރަށް ވޭ. ރިޢާޔަ ދެއްވާ. އެ ބަރަކާތްތަކުގެ ތަކެތައި މި ތިބީ އަޅުގަނޑުމެން. އެހެންވީމާ، 1 އަހަރުދުވަހުގެ ފުރުގެ ރިޢާޔަތް ހުންނަވަރަށް ދަސްތޫރުއްސަތަކައި މި ހުރިހާ ތަކެއްޗަކީ ފުރަ ރައްކާކުރާނެ ތަކެއްޗެއް ނޫން. ހުރިހާ ކަމަކީ ސަރުކާރަށް ޖައްސަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. އަމިއްލަ ރައްޔިތުން ވެސް؛ މިހާރު ގިނަ ގޭގެއަށް ތަކެތި ހުށަހަޅައިގެން ފުރަތަމަ ރައްކާތެރިކޮށް ކަމެއް ނުވެސް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޖަނަރަލްއާ ވެސް އެބަ ހުރި. ރަނގަޅުކަމަށް ފުރަ ރަނގަޅުކޮށްލާނެ ގޮތެއް އެކަން ކުރާނެ. މާލޭގައި އެބަ ކުރޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

{6.2}- އާދެ! މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ދަނީ 6.2- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ބަހުސަށް. އާދެ! މި ބިލަށް ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް ބޭނުންފުޅުވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މިހާރު ފުރުޞަތު މި އޮތީ ހުޅުވާލައިފައި. ކޯޓުތަކުގެ ގޮތުން. އަޅުގަނޑު މިހާރު އެންމެ ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު އަރުވަން ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފަށް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާފައި މި ވާ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ބިލަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލު ހުށަހަޅާފައިވާ މައިގަނޑު އެއް މަގްސަދަކީ، ހައިކޯޓުގެ ބްރާންޗު ގޮތުގައި ދެކުނު ދާއިރާ ހިމެނޭ އިސްތިއުނާފު ބަލައި، އެ މަޖިލިސް ސާބިތު ބަލައި ހުކުމްކުރާ ހުކުމްކުރުން. އާދެ! ހައިކޯޓުގެ ބްރާންޗު ގޮތުގައި އަދި ދެކުނު ދާއިރާގެ ކޮންމެ މަރުކަޒަކަށް ބަލައިގަތުމުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ، އެއީ އެއްވެސް ބާވަތެއްގައި ޒިޔާރަތްތެރިން ދުވަން ބަދަލުވެގެން ކޯޓުތަކަށް. އެއީ

އޭރު ތިއްބެވި ވަކި ފަނޑިޔާރުންތަކެއް އަރުވާލަން، އަދަބުދޭން، އަދި އެ ކޯޓު އޭރުގެ ސަރުކާރުގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށަށް ގެނައުމަށް ގެނައި ބަދަލެއް. އަޅުގަނޑު މިއަދު ހައިކޯޓުގެ އުމުރު ގޮސްޖާއި އަދި ދުވަސް ގޮތި އުވާލުމަށް ހުށަހަޅާފައި މި އޮތް ހުރަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible]، އެ ދެ ގޮތް ހައިކޯޓުގެ ގޮތުގެ ގޮތުގައި މިއަދާ ހަމައަށް ވެސް ފަންކްޝަންކޮށްފައި ނުވޭ. ރަނގަޅަށް މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ގޮތެއް ހެދިފައެއް ނުވޭ. އަދި އެ ދެ ކޮމިޓީން މަސައްކަތް ހުރަސްއެޅުމުން ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭނީ [illegible]. އެހެންކަމުން، މިއީ އަދުލުއިންސާފުގެ [illegible] ގޮވާކަން ހުދު އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދުސްތޫރީ ނިޒާމަށް ބަދަލުގެނެސް ދައުލަތުގެ ކަންތަކުގެ ބާރުތަކަށް ވެސް އިންތިޤާލީ ކަނޑައެޅިފައިވާ [illegible] އެބަ އެނގޭ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމަތިލެވުނީ މިއަދު އުފެދިފައި މި އޮތް ސުވާލަކީ، މިއިން އިވުނު ފަހަނައަޅައިދިޔުމުން ދަން ހުކުމް [illegible] ކުރިހިސާބެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 141 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުން، ޖުޑިޝަރީ ގާއިމުކުރުމުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓު. ކޯޓުތަކުގެ ތެރެއިން ފަހު ބަސް އިއްވާ ތަނަކީ، ސުޕްރީމް ކޯޓު. ނަމަވެސް، ސުޕްރީމް ކޯޓަކީ އެއްވެސް [illegible] ދައުލަތުގެ ހިންގުމުގެ ނިޒާމު [illegible]، އެންމެ ފަހުބަސް [illegible] އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ނުކުތާ. ޤާނޫނުއަސާސީގައި، ޤާނޫނުއަސާސީއާއި އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތަށް ޤާނޫނުހެދުމުގެ ބާރު އޮންނަނީ މި މަޖިލީހަށް ހަވާލުކޮށްފަ. ސުޕްރީމް ކޯޓުން ގާނޫނުހަދާ ނަމަ، ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ބާރާއި، [illegible] ގަވާއިދާއި [illegible] ދައުލަތުގެ ހިންގުމުގެ ނިޒާމު [illegible] ބަދަލުގެނައުމުގެ ބާރު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވޭ. އަޅުގަނޑު ހިތުން އެރި، ސުވާލުއުފެދުނު ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން، ދުރު މި 19 ވަނަ މަޖިލީހުން ވެސް އެދުނު ބަދަލުތައް ގެނެއްސެވިން. ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން ގެނައި ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން އޭރުގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން އަދި އިޢުލާންކޮށް ކޮމިޝަނަށް ގެނައި ބަދަލުތަކާ ގުޅިގެން ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނުވަތަ އެ ދެ މުއައްސަސާ މަސައްކަތްކުރަމުންދިޔަ ގޮތް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަދަލުކޮށްލި. އެ ނިންމުމެއް ބަދަލުކުރުމަށް މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން އެ ގާނޫނުތަކަށް އިސްލާހުގެނައުން. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އަމިއްލަ އިސްނަގައިގެން މަސައްކަތް [illegible]، [illegible] ނިންމާފައި ހުރި ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފު އެކަން ނިންމުންތަކެއް އެބަ ހުރި. އިތުރުކަމަކީ [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ބަޔެއް ބާރުތަކުން [illegible] ވިދާޅުވެގެން، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޖުޑިޝަލް [illegible] ގާނޫނީ ބާރު ލިބިގެންވާ އެންމެ ފަހުގެ ނިންމުމަކީ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ވާހަކައަކީ، ނޫންތޯ! [illegible] އެބަހުރި އޮތް [illegible] ކޮމިޓީ، އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ދުސްތޫރީ [illegible] ވެސް. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ އަނިޔާ ދުވަސްތަކުން ތަހައްމަލުކޮށްދެވުނީ. [illegible] ދުސްތޫރީ ނިޒާމު ގެއްލިގެން، މިހިރަ [illegible] މުއައްސަސާތަކުގެ ބާރުތަކާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ [illegible]، އަދި

ރިޔާސީ އިންތިޚާބުގެ ނަތީޖާއަކީ ވެސް ސުޕްރީމް ކޯޓުން އެއަށް ގޮތްތަކެއް ނިންމައި ގޮތްތަކެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ގޮތް ކަމަށް ގަބޫލުކުރާތީވެސް އެގޮތަށް މަސައްކަތް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ދިޔަ ދުވަސްވަރުގެ ތެރޭގައި. އަޅުގަނޑުމެން ވަޢުދުވީ ޤާނޫނީ އިސްލާހުކުރާނަން. ގާނޫނީ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ކަންތައް ކުރެއްވުމަށް ވެސް މަސައްކަތްކުރެއްވުމުގެ ހަމަހަމަ އަސާސީ ދައުލަތް ކަމުގައިވާތީ. އަޅުގަނޑުމެން ވަޢުދުވީ ޤާނޫނީ އިސްލާހުކުރާނަން. އަޅުގަނޑުމެން ހިތުން ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާނިންމުންތަކަކީ އަދި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ހަރުދަނާ ހުރި ފުރުސަތުދޭ ގާނޫނީތަކެއް، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅުކޮށްދޭން ޤާނޫނީ ނިޒާމު ދެކޭ ފަރާތްތަކެއް ހިންގުމުގެ ނިޒާމު އަސާސީ ހަމަތަކެއް ގެންދަވާ ކަންތައްތައް ތިމާން. ދެކެން ހަމައެކަނި، އަޅުގަނޑު އަދި ހަމަ އެއް ފަރާތު ވެސް ދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިސާން ހުސައިން އެ ދެއްކެވި ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކަފުޅެއް. އަދި ހިސާނަކީ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރެއް. ޖޭއެސްސީގެ އެއީ. މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޝަރުޢީ ނިޒާމު؛ ފަނޑިޔާރުންނާއި ޖުޑީޝަލް މުޅި ނިޒާމަށް ފާރަވެރިވެ، އެ މަސައްކަތްތަކަށް ބަލާ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ނިންމާ ނިންމުމެއް، އެ މަސައްކަތުގެ ބަޔަކީ ސުޕްރީމް ކޯޓާ ދިމާލަށް ފާޑުކިޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ވަރަށް ސާފުކޮށް ހިސާން އެ ވިދާޅުވީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުން އަންނަނީ ދިވެހި ޝަރީޢަތުގެ ކޯޓުތަކުގެ ސިލްސިލާއިން. ފަނޑިޔާރުން، 5 އަހަރުދުވަސް ވެފައިވާ ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުގެ އަސާސީ ދައުރު ފާހަގަކޮށް އެ ދުވަހު ޖުޑީޝަރީގެ ދެ ފަރާތް ހިފައިގެން ފަނޑިޔާރުން ނުކުމެ ދިޔައީ ސިޔާސީ ގޮތުން، ޖުޑީޝަރީއާ ދިމާލަށް ހުރުމަތްނުކުރެވޭ ގޮތަށް. އެ ހިސާބުން ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔަކީ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަދަބު. އެ ހިސާބު ކަމެއް ކުރާނީ ފަނޑިޔާރުން. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮން ބައެއްތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް، ފަނޑިޔާރުން މި ބަދަލު ގެނައުމަށް ޖެހޭ ވާހަކަ. ބައެއް ފަހަރު މި ވާ ގޮތަށް، ފަނޑިޔާރުންގެ ވާހަކަދައްކަން ޖެހޭ ފަނޑިޔާރުން ގެނައުމަށް މި ބަދަލު ޖެހޭ ބައެއް ވާހަކަތަކަށް ހަމަގޮތުގައި. ހަމަކަށަވަރުކޮށްދޭ މައްސަލަ މި އޮތީ. ނަތީޖާގައި ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން އެބަ ހުށަހެޅޭ. އެ ދަރަޖަ ދިނުމަށް ފަހު ކޮންމެ ކޯޓެއް ބައްލަވާއިރު ނުވިސް، އެ ބައެއްގެ އަޅުގަނޑުމެން ނަމަވެސް ޖުޑީޝަރީ އަދި ފަސް ދުވަސް ދަތި. ސުޕްރީމް ކޯޓުން ދާދި ފަހުން ޢިލްމީގައި އެތަ ކުރެއްވި؛ އަޅުގަނޑަކީ އެ ފަރުވާދެއް އެކީ ވެސް މި. ދެން ވެސް މި. އެހެން ސުޕްރީމް ކޯޓުން އެ ބަލަހައްޓާ ފަރާތެއް ނިންމާ ޖުޑީޝަރީ ނުޖެހޭ ބަދަލު ކުރާ ވަރަށް ގިނަ ކޯޓުން.

އެ ބަހައްޓަ ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ޤާނޫނުގެ ދުރުން ވިސްނާފައި ޤާނޫނުއަސާސީ؛ ކޮން ނިޒާމެއްގައި ކަމެއް ނޫނީގެ. ހެޔޮ ނިޒާމުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން އެކަން ކޮށްފައި އޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެއީ މަސްއޫލިއްޔަތުކަމާއި އެހެނިހެން ކަންތައްތަކުގައި ފުދުނުން ބަޔެއް ހާލަތްތަކުގައި އެ އިންސާފުގެ ބޭރުން އިދުން ވެސް އޭނާ އެ ހުރި ގެއްލިދާނެ، ނުވަތަ ދައުލަތަށް އޭގެ ސަލަބުން ރައްޔިތުންނަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެ ހާލު ހުރި އެއީ ބަހައްޓަ ހުރި ކަމުގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުތަކުގައި. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. ނުކުތާތަކަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކުރި. ވަރަށް ދިރާސާކޮށް އެއީ. އުޅޭ ވެސް މި، ދިމަ ވެސް މި އަޅުގަނޑު. ޤާނޫނުއަސާސީ މަނާކުރުމަށް، ސުޕްރީމް ކޯޓަކަށް ބޭނުން ގޮތަކަށް. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ އަސާސީ ޙައްޤުތަކެއް މިއީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނާއި ވެރިކަންކުރާ ޖަމާޢަތް ހަމަޖެހުމާއި އެކު އެމްބަސީން މި ޤާނޫނުއަސާސީ ބޭނުންކުރެވޭ. ބަލާލަން ނުކުރެވުނު ރައްޔިތުންގެ، 7 ފެބްރުވަރީގައި. އެހެންނަމަވެސް މި އެމެރިކާ ސެނެޓުގައި އިންނަ ކަމަކީ ރައްޔިތުންނާއި ސަރުކާރާ، ނުވަތަ މިވެނި ބައެއްކާއި ވެރިކަން ހިންގަން ތިބި ބައިވާ އެއްބަސް މި ވަނީ ކަރުވެން 5 އަހަރުދުވަހަށް ދެމެހެއްޓުމަށް ހުއްދަ ޤާނޫނުގެ ގޮތުގައި. ދެން، ހުރި މީހަކު 5 އަހަރުދުވަހަށް ދިރިއުޅުއްވާ ގޮތް ބަލަންޏާ ކުރިމަތިވެ. ދެން، ޝަރުޢީގެ ވެސް އިސްލާހުކުރެވޭތޯ، ރައްޔިތުންގެ ދޮންބެއިންގެ ކުރިއަރުވާ މީހުން އޮތީ ގިނަ. ފަހަރުގައި ވެސް އިސްލާހުކުރާށޭ! މިވަނީ ނަމަވެސް މި 5 އަހަރުގައި މި ދުވަހު މި ކަންކަން ކުރަން، ފެށިކަން ހިންގަން މަޖިލީހުގައި މިފަދަ ބައިތަކާ ދޭތި މި ކުރަނީ. ދެން، އެހެރަ ޖިނާއީ ޤާނޫނު މި އަންނަނީ ދަމައިގެން. ސުޕްރީމް ކޯޓަކަށް ޤާނޫނެއް ނުހެދޭނެ. ފަހުބަސް އިއްވާ ރައްޔިތުން. ފަހު ބަސް އިއްވަނީ ހިނގާށޭތޯ؟ ކޮންމެ 5 އަހަރަކުން އެއް ފަހަރު ވޯޓެއް ރައްޔިތުންގެ ފަހު ބަސް. އެ ފަހު ބަހަށް ފަހު މި ޤާނޫނުއަސާސީ ބަދަލުކުރެވޭ ވަރަށް؛ މި ފަހަރު މި އޮތީ ޤާނޫނުއަސާސީ ބަދަލުކުރެވޭ ވަރަށް. ރައްޔިތުން ފަހު ބަސް ދެއްވުމަށްފަހު ރައްޔިތުން ދެނެގަނެ، ހަމަ މިހާރު ވެސް ޤާނޫނުއަސާސީ އެއްކޮށް ބަދަލުކޮށްލެވޭނެ! ބަދަލުކުރާނީ ނިޒާމަކަށް ދެން އޮންނާނީ. ހަމަ ވަގުތުން ދާނެ އެކަތީގައި ބަދަލުކުރާނެ ނިޒާމަކަށް. މި ޤާނޫނުއަސާސީ؛ މާފުކުރައްވާ! މި ހަރަކާތުގައި އޮތީ ބިލު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގައި ވަރަށް ބުރަ ކަމެއް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. ވަރަށް ހާމަކޮށްދީ ކޮންމެއަކަށް ވެސް ހިތަށް ވަދެގެން އަރަ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ނިޒާމުގައި އިސްލާހުކުރުމުގެ ސިޔާސީ އިންސާފު ހޯދުމަށް ޖަވާބު އިސްލާހުތަކުން ބާރެއް ދޭ މީހުން ދާދި ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ވަރަށް ގިނަ ޖަމާއަތްތަކުން. ތިންހަފުތާ އަހަރުން މާލޭ ބަންދުން. ކޮމިޓީ ނުވަތަ އެހެން މިހާ މަޖިލީހުން ޖެހިގެން ކޮމިޓީ ހިތްހަމަޖެހިގެން ނުވާ، ރައީސް މަޖިލީހުގެ ބައިތަކުގައި އޮތީ ޒާތީ ހާލަތު. ދެން އެ މިހާރު މި ބޭނުން ނުފެނިގެން، އޭނާގެ ފަހުން އަނބިމީހާ ވެރިކަމެއް މި ބޭނުން މިހާރު އިންތިޚާބުގެން ރާއްޖޭގެ ބަޔާންތަކުގައި ވެސް އަހަ ކުރި މާލޭ ބައްދަލުގައި. އެއީ ޝަރުޢީގޮތަކަށްތޯ؟ އެއީ ކޯޓުން އިސްލާހުކުރުމަކާ ގޮތާއި ނުވަތަ. މާލޭގައި އެކަމަށް ކޯޓުގައި ހުށަހެޅީ. ދިވެހިރާއްޖޭ ޖަމާއަތަކާއި ޙަރަކާތްތައް، އަޑުތަކާއި، ރާއްޖެއާއި. މި ރާއްޖެތަކުގައި ހިމެ މިހާރު އެނގޭ ބޮޑު އަހަރުގެ ފަހު. މި މިހާރު މާލެއަށް ދެކުމަކަ

ނުވަތަ ފަހިވާކަން އިންސާފު ހޯދަން ގެނައިމާ އެ މީހުންނަކަށް ދިރިއުޅެން ނުފެނޭތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެއީ އިންސާފުވެރި ގޮތެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ކުރީގައި ވެސް ދެންނެވިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ އަތޮޅެއްގައި އިސްތިއުނާފުކޯޓުތަކުގެ ފުރުޞަތު އޮންނަންޖެހޭނީ. އެހެންނަމަވެސް، މި ބިލު ފޮނުވިއިރުގައި މި ޤާނޫނުގައި އެ އިސްތިއުނާފު ހައިކޯޓަށް ދިޔަ. އެއީ ރައްޔިތުން ކޮށްގެންވާނެ؛ ރައްޔިތުންގެ މަސްއޫލުން ވިސްނަންޖެހޭ. މި މަޖިލީހުގައި ތިބި ރައްޔިތުން، އަޅުގަނޑުމެން ދޫކޮށްލީ ހައި ކޯޓަށް؟ ހައި ކޯޓުން ބޭނުންވާ ތަނަކުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުވުން، ހައިކޯޓުން ބޭނުންވަނީ ހުކުމްތައް ކޯޓުގައި، ދުން، ވިލިނގިލީ ކޯޓުގައި، މާލެ ވިލިނގިލީގައި، މި ތަނުން. އަނެއްކާވެސް މި ތަނަށް އަންނަނީ. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީ ބުނަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިނގަންޖެހޭ ގަބޫލުކޮށްގެންނަވަން ނޫން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހިނގަނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ ގޮތުން، މުޅި ބަހައްޓައިގެން ގުޅި ޖަޒީރާތަކުގެ ދައުރުގެ ހަރަކާތް ބައިތަކުން. ހުންނަރުން؛ އެ މީހުން ގެނެސް އެ މީހުންނަކަށް އަދަބުދިނުމާއި ނަހަމަ އެއްކަލަ ދިރުމާއި، އެކަން ކުރެވޭނީ ވިޔާވެސް ގޮތުން އެކަން ކޮށްގެން. އެހެން ބަޔަކުން އެ ކަމެއް ނުކުރެވޭނެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އަތޮޅެއްގައި ހުންނަންޖެހޭނީ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ބިލުން ނެގެނީ. 3 ކޯޓުން މަރުޙަލާ ނިމުނީމާ އެ މީހުންގެ މައްސަލަ ކުރިން ސާބިތުވެއްޖެ. 3 ކޯޓު ދަރަޖާ ނިމުމުން ކުރިން ވަކިން އާއިލާ ކޯޓުގެ ސަރުކާރުތަކުގެ ގޮތުގައި ވެސް އޮންނަނިކޮށް. ހުކުމްކޮށްގެން އަދަބުދީފައި 15، 16 އަހަރު ވަންދެން ޖެލުގައި ބާއްވާފައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ވިސްނަވާދާން އޮނަގެ ކުރައްވި ނިކަށް. ދީން، ކޮންބަދަލުދިނުމަކަށް؟ އަޅުގަނޑުމެން އިންސާފުން އޮތަރަ ބަދަލުދިން. މާތްރަސްކަލާނގެ ތުޅުވު ދަނޑިދާން. އަޅުގަނޑުމެން އަދި ހިފައި ރައްޔިތުންގެ ދަރިން ކޯޓުތަކުގައި ބަރުވަލި ޖެލުގައި ބާއްވާފައި އޮކަ ނުހުވަނީ މި އަންނަނީ، އަޅުގަނޑަކަށް ނުކުރެވުނު ކުރުމެއް އަދަބުދީފައި. ގާނޫނުދި ކަން އެއްސަރުތާ. އެއީ ނޫން އިންސާފުން އެކުވެރި. އަހަރުމެން ވާ މިއަކު ބަދަލުވެސް އަރުވައި ކުރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބައްލަވާ ގޮތެއް އެބަ ހުރި. ހެއްކާ ބެހޭ ގާނޫނާއި މި ހުރިހާ އެއްކޮށް އެކުލަވައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓު؛ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުރިހާ ކަހަލަ ޝަކުވާ މި ބިލު ކޮމިޓީ މަރުޙަލާގައި ނިމިގެން އަންނައިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ އަތޮޅެއްގައި އިސްތިއުނާފު ކޯޓުތަކުގެ ފުރުޞަތު ލިބޭ ގޮތަށް ގާނޫނުގައި އެ ބައި ހިމަނާފައި، އެކަށައަޅާފައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ދިރިއުޅުމުގެ ފުރިހަމަ ވަގުތު ގޮތް ރާވާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ދެން، މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 2 މާރިޗު 2022 ވާ ބުދަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9.00 ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.

Overall Voting Result 3/1/2022 9:07:17 AM

Voting Mode: Open

VOTE

Kulli Massala ah bahus kurumah_Mp.Mohamed Waheed

Results

Present:	37
Eligible to vote:	36
Yes:	23
No:	3
Abstain:	0
Voted:	26
Not Voted:	10

ID	Name	Organisation	Result
01	Speaker		No voting right
09	Ali Niyaz (MDP)	Hulhumalé	Not Voted
10	Ibrahim Muizzu (MDP)	Henveyru Uthuru	Yes
11	Ali Azim (MDP)	Medhu Henveyru	Yes
13	Hassan Latheef (MDP)	Henveyru Hulhangu	Yes
14	Eva Abdulla (MDP)	Galolhu Uthuru	Yes
15	Meekail Ahmed Nasym (MDP)	Galolhu Dhekunu	Yes
19	Imthiyaz Fahmy (MDP)	Maafannu Uthuru	Yes
22	Mohamed Falah (MDP)	Maafannu Hulhangu	Not Voted
24	Ahmed Saleem (MDP)	Hoarafushi	Not Voted
25	Mohamed Shifau (MDP)	Ihavandhoo	No
31	Hussain Ziyad (MDP)	Vaikaradhoo	Yes
32	Yasir Abdul Latheef (MDP)	Kulhudhuhfushi Uthuru	Yes
33	Jamsheed Mohamed (MDP)	Kulhudhuhfushi Dhekunu	Yes
36	Ali Riza (MDP)	Milandhoo	Yes
37	Mohamed Rashid (MDP)	Komandoo	Yes
40	Ahmed Haroon (MDP)	Manadhoo	Not Voted
41	Mohamed Abdulla Shafeeg (MDP)	Velidhoo	Yes
42	Yoonus Ali (MDP)	Holhudhoo	Not Voted
43	Mohamed Rasheed Hussain (M...	Alifushi	Not Voted
44	Mohamed Waheed (MDP)	Ungoofaaru	Yes
46	Hassan Ahmed (MDP)	Inguraidhoo	Yes
47	Adam Shareef (PNC)	Maduvvari	Yes
53	Abdul Ghani Abdul Hakeem (MD..	Kurendhoo	Yes
58	Hassan Shiyan (MDP)	Thoddoo	Yes
63	Hussain Gasim (MDP)	Keyodhoo	Not Voted
64	Ikram Hassan (MDP)	Dhiggaru	Not Voted
66	Ahmed Haleem (MDP)	Bilehdhoo	Yes
70	Hassan Afeef (MDP)	Vilufushi	Yes
73	Mohamed Ghassan Maumoon (...	Th. Guraidhoo	Not Voted
79	Yaugoob Abdulla (MDP)	Dhaandhoo	Not Voted
81	Abdul Mughnee (MDP)	Thinadhoo Uthuru	No
83	Hussain Firushan (MDP)	Madaveli	Yes
87	Hussain Mohamed Didi (MDP)	Fuvahmulah Medhu	Yes
89	Ilyas Labeeb (MDP)	Hulhudhoo	Yes
91	Ibrahim Shareef (MDP)	Maradhoo	No
93	Ahmed Rasheed (MDP)	Hithadhoo Medhu	Yes